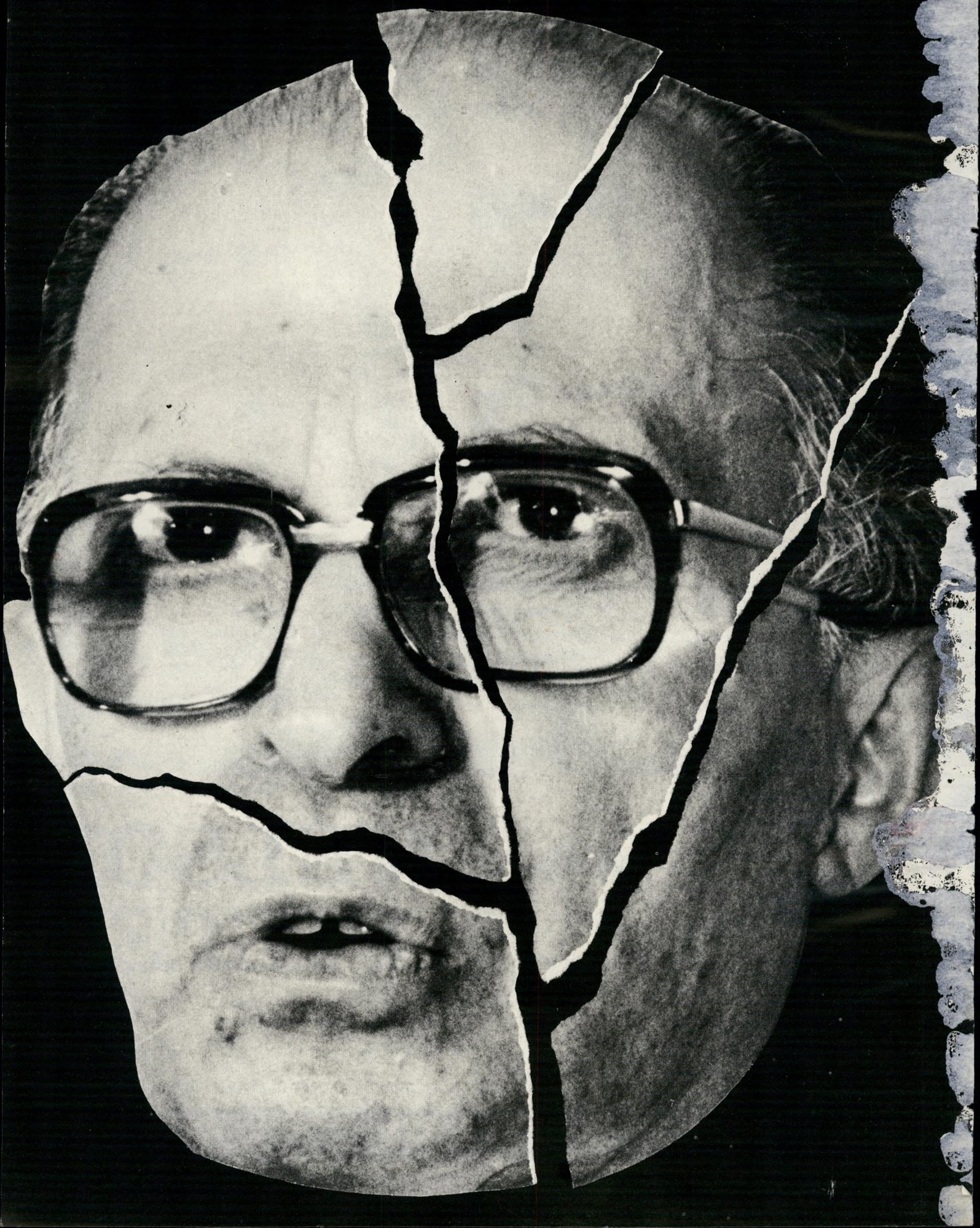
ב' שבט תשמ"א, 14.1.1981 מיספר 2263 72 עמודים שנה 45 המחיר: 10 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

"ויקטורי" ספינת הדגל של נלסון בקרב טרפאלגר

NELSON FILTER

Virginia

"ויקטורי" ספינת הדגל של נלסון בקרב טרפאלגר
שנערך ב־21 באוקטובר 1805. נלסון, שפיקד על צי של
27 ספינות התגבר על ציין המשותף של צרפת וספרד
שמנה 33 אניות קרב, בפיקודו של האדמירל וילנוב, וטיבע 19 מאניותיהן.

כשאתה מעשן **נלסון פילטר וירג'יניה**, זה הסיפור שהיא מספרת לך. קח אחת...

נלסון פילטר וירג'יניה - הטעם הנועז של המרחבים הגדולים...

ויצמר יעקבסון טמיר

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מכתבים: „עולם־הפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • כתב כביר: יוסי הימן • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: לילית בזארון • צלמי מערכת: ציון צפריר ועמנ סרגוסטי • ראש המינהלה: בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אברהם סיטין • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה

ב **שנים הראשונות** של המדינה ב נפוץ סיפור, שהיה, כנראה, סיפור אמיתי.

כאשר הגיע הנשיא הראשון של המדינה, חיים וייצמן לארץ, בפעם הראשונה אחרי היבחרו לתפקידו, באה פמליה של הממשלה החדשה לקבל את פניו בנמל־התעופה ליד. בין מקבלי־פניו היה גם המפקה־הכללי הראשון של מישטרת־ישראל, יחזקאל סהר.

וייצמן הכיר את סהר היטב, כי בעבר כיהן סהר (אז סחרוב) כאחד מנושאי־כליו. וייצמן, שהיתה לו לשון ארסית ביותר, הצביע על כובע־המישטרה בעל עיטורי־זהב, שפיאר את ראשו של סהר, ושאל ב־אידיש: „איזה מין כובע היא זה, חצקל?"

השיב סהר בגאווה: „זהו הכובע של המפקח הכללי של המישטרה!"

תמה וייצמן: „ולכובע הזה לא דרוש ראש?"

מסהר עד שפיר

מוכר־ההשכל? של סיפור זה התגלה כעבור כמה שנים, בעיקבות פרשה שבה נטל העולם הזה חלק מרכזי.

דובר ארד
מהרגע הראשון

לפני 25 שנים בדיוק פתח שבועון זה במסע־גילויים על המתרחש בצמרת המישטרה. יחד עם פעולתה של שורת המתנדבים והמישפט הממושך שהגיש עמוס בן־גוריון, גרמו גילויים אלה לסילוקו של יחזקאל סהר. לפני כן הירשע בעוון שבועת־שקר בבית־המישפט.

הדבר מפריך את הטענה שנפוצה בימים האחרונים, כאילו הדחתו של הרצל שפיר מהפקידו היתה „ההדחה הראשונה של מפכ"ל" בתולדות המדינה.

אין דמיון בין שתי הפרשות, ואין דמיון בין שפיר ובין סהר. אולם עובדה היא ששפיר אינו הראשון שכהונתו הסתיימה בטרם עת, ובצילה של פרשה.

העולם הזה ראה את עצמו תמיד ככלב־שמירה, המפקח על פעולות המישטרה וה־מגן על זכויות־האזרח. מאז יומה הראשון שון הקדישה מערכת זו חלק ניכר ממאציה לדיווח על המתרחש בתוך המישטרה, על שיטותיה ועל תוצאותיהן. התרענו על פרשות של שחיתות, על טיפול אכזרי באסירים ובעצירים, על מחדלים ועל כישלונות, לצד דיווח אוהד על הישגים והצלחות.

שער „העולם הזה" 1075
7 במאי 1958

לכן לא היה זה אלא טיבעי שמילאנו תפקיד מכריע במערכה הגדולה, שהביאה לסילוק כל צמרת המישטרה בהנהגת יחזקאל סהר בשנות ה־50. מתחנו ביקורת חריפה על כמה מיורשי סהר, וביניהם המפכ"ל הקודם, חיים תבורי. ועל כן גם עקבנו מקרוב אחרי צעדיו הראשונים של הרצל שפיר, אחרי שנכנס לתפקידו. כפי שסיפרתי במדור הנדון בגליון האחרון, הייתי בין המלייצים על מינויו.

כאשר עברתי השבוע על הכתבות הראשונות שלנו עם כניסת שפיר לתפקידו, נוכחתי לדעת שכבר ניבאנו בהן על העומד להתרחש. למעשה גילינו אז את הזרעים, שנבטו כעבור שנה בפרשת ההדחה.

זה התחיל בפרשת מינוי הדובר. לכאורה — עניין קטן, אך כפי שמסתבר עתה, היתה בו חשיבות נסתרת.

מסכם את הדברים יוסי ינאי:

טקס חילופי המפכ"לים, שנערך לפני שנה במטה הארצי בירושלים, היה אחד הימים השחורים של דובר־המישטרה, סגן־ניצב ברוך לשם. הוא היה האיש של המפכ"ל היוצא, חיים תבורי, וידע על האפשרות שהמפכ"ל הנכנס, הרצל שפיר, יר־צה להחליפו בדובר משלו. עוד לפני כניסתו של שפיר לתפקיד נערכה בין השניים שיחה. שפיר הבטיח אז ללשם: „בינתיים אתה בתפקיד."

בזמן הטקס הבחין לשם בעיתונאי דבר, המלווה את שפיר. לשם לא ייחס לכך משמעות. אך כששמע במהדורת־חדשות של אחר־הצהריים באותו יום ששפיר מינה את ארד כדוברו, הבין מדוע השתתף ארד בטקס.

סיגנון זה, שהקורבן הראשון שלו היה ברוך לשם, נקבע על־ידי הצמד שפיר־ארד כבר מהיום הראשון לשרות שניהם במישטרה. ימים אחדים אחר־כך כבר יכלו העיתונאים, המסקרים את ענייני המישטרה, להבין שלשם היה רק הקורבן הראשון.

שפיר ערך מסיבת־עיתונאים חגיגית, שאליה הוזמנו כתבי־המישטרה מכל רחבי הארץ. הוא הופיע כשלימינו ארד ולי־שמאלו ראש־הלישכה החדש שלו, ששפיר הביאו מצה"ל, אחרי שהדיח את ראש־הלישכה של תבורי. עוד בפתיחת מסיבת־העיתונאים הודיע שפיר: „כל מה שייאמר כאן הוא הסוי, ולא לפירסום." העיתונאים הנדהמים סירבו להישאר יושבים במקומותיהם: „לא באנו מתל־אביב ומחיפה כדי לשמוע דברים שהם אוף־דה־רקורד," הם טענו כלפי שפיר, „אם נקבל ממקורות אחרים את מה שאתה מספר לנו כאן — לא נוכל לפרסם זאת!"

– שפיר, שלא רצה בפיצוץ מסיבת־העיתונאים הראשונה שלו, נכנע. הוא הרצה על יעדי המישטרה, פרש את עיקרי תוכניות תירוש, שאז החלה להירקם בראשו, וענה על שאלות. בסוף המסיבה לא יכול היה שפיר להתאפק, ונזף בעיתונאים „על שהוא, ככלות הכל, האיש שיקבע מי יהיה המפכ"ל הבא. עוד כשהיה איבצן סגן מפקד מחוז תל־אביב של המישטרה, בדרגת ניצב־משנה, נהג להתפאר לפני עיתונאים כי הוא יהיה מפכ"ל המישטרה. נראה כי איבצן ייאלץ לחכות לתורו, לפחות כדי עוד כהונה אחת.

תחזית „העולם הזה" 2112
22 בפברואר 1978

ההתנהגות המחפירה שלכם, שאתם לא מכבדים את רצון המפכ"ל לקיים מסיבת־עיתונאים אוף־דה־רקורד."

אז פרצה סערה גדולה. העיתונאים השיבו לשפיר מנה אחת אפיים, ניסו להסביר לו שהמישטרה אינה צבא, וכמו כל מוסד ממשלתי אחר, חייבת המישטרה למסור מידע לציבור.

הקרע בין העיתונאים לשפיר לא אוחה מאז. ארד לא ניסה לחלץ את הבוס שלו ממצב בלתי־בריא זה. להיפך: יחסו של ארד לעמיתיו־לשעבר היה מתגשא ויקיר. לישכת דובר־המישטרה הפכה אחד המישרדים הסודיים במישטרה. קשה היה לקבל מארד ומצוות־עובדיו חומר על המישטרה, ועוד יותר קשה היה לקבל תגובות על אירועים או ידיעות שהגיעו לעיתונאים ממקורות עצמאיים משלהם.

לעומת זאת היה ארד פעיל ביותר אצל עורכי־העיתונים. בכל פעם שעיתונאי כתב מאמר או ידיעה שלא התמיאו למפכ"ל, או לארד עצמו, היה ארד פונה לעורך־העיתון ומתלונן על הכתב. הוא הצליח לשבש לחלוטין את יחסי המפכ"ל עם העיתונאים, אך לא רק עם העיתונאים. גם קצינים בכירים במטה הארצי ופקידים במישרד־הפנים לא יכלו לשאת את יחסו המתגשא של ארד כלפיהם.

כל אותה עת הנניק שפיר גיבוי מלא לארד. כשהיו עיתונאים, קצינים או פקידים בכירים מנסים להפנות את תשומת־ליבו של המפכ"ל לנזקים שמדיניות הדוברות של ארד גורמת למישטרה ולשפיר, היה שפיר מתעלם מהדברים. ארד היה איש־אמונו.

הידיעות על מערכת הדוברות הקלוקלת של המישטרה הגיעו גם לשר האחראי, הד"ר יוסף בורג. הוא הציע לשפיר להיפטר מארד. כשהכשיל ארד בדיווח לא־אמיתי את שפיר בפרשת אורון ירדן, גבר לחצו של בורג, אולם שפיר בלם את השר. ארד הוא ידידו של שפיר עוד מתקופה שבה לבש שפיר את מדי צה"ל, ושפיר אינו מפקיר ידידים.

יש הטוענים היום שארד הוא שגרם, בסופו של דבר, להדחתו של שפיר. בכל המיקרים האחרונים, שהיו גיבעולי־הקש ששברו את גב הגמל של בורג, וגרמו לו לפטר את המפכ"ל, היה ארד מעורב, או אף הגורם.

ההקלטה הסמויה בפגישת־העיתונאים של אגף־המישטרה היתה יוזמה משותפת של המפכ"ל והדובר. יש הטוענים ששפיר הוא זה שדחף את ארד להדליף מידע שיקרי לכתב ידיעות אחרונות, יוסי בר, בעניין ששת עדי־המדינה בפרשת חקירתו של שר־התות, אהרון אבו־חצירא. האחרים יודעים ששפיר נתן גיבוי למחדל זה של ארד.

לדברי ארד הוא ניסח, יחד עם שפיר, את המיסמך המביש בעניין „האמנת" כתבי־מישטרה. שפיר מכחיש היום שהיתה לו יד בניסוח, אך ממשיך לתת גיבוי לארד: „זו היתה בסך הכל טיוטא."

בחודשים האחרונים הגביר בורג את לחצו על שפיר להיפטר מארד. בכך הצטרף בורג לעשרות עיתונאים ולמאות קציני־מישטרה. אולם שפיר התעקש וסירב.

שלושה ימים לפני הדחת שפיר, הודיע בורג לשפיר שהוא אינו מתכוון להאריך את כהונתו של ארד בשנה נוספת. שר־הפנים הוא החותם על מינוי קצינים חדשים ועל הארכת החוזים של הקצינים המשרתים במישטרה בפועל. שפיר ניסה להתווכח, אך החלטתו של בורג היתה סופית.

המפכ"ל יפוטר?

כשיחה שנערכה בתחילת השבוע בין ראש־הממשלה, מנחם בגין, לבין שר־הפנים, חה"כ יוסף בורג, לימד בורג לראש־הממשלה על כוונתו להביא לידי פיטורי מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר.

בגין ביקש מבורג להמתין זמן מה עד שיירגעו הרוחות, אך נראה כי בורג עשוי לעשות כן לפני ישיבתה של ועדת־הכנסת, שתצביע על הסרת חסינותו של שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא. בורג חושש ממצב שבו עלולה הוועדה להחליט על אי־הסרת החסינות, בגלל דרך ניהול החקירה, והוא רוצה להטיל את כל האחריות על שפיר.

אם אכן יורחק שפיר, ימונה במקומו אחד מניצבי המישטרה — כך? הנראה מפקד המחוז הדרומי, אריה איבצן.

תחזית „העולם הזה" 2260
24 בדצמבר, 1980

אולי היה זה צחוק הגורל שארד שמע על ההחלטה, שלא להאריך את החוזה שלו, ברדיו — בדיוק כפי ששמע ברוך לשם, שנה קודם לכן, על סילוקו שלו.

הגורל המשיך לתעתע בשבוע האחרון בשפיר ובארד. ביום הרביעי לפני שבועיים נערכה בשעת־הצהריים מסיבת־פרידה צנועה לארד בלישכת הדובר במטה הארצי. היה מי שדאג להזמין למסיבה רביעייה קאמרית, שניגנה מוסיקה קלאסית עצובה. בעוד הברכות המנומסות נאמרות והכוסות מורמות, הגיעה הידיעה ללישכת־הדובר: בורג הדיח את שפיר.

מסיבת־הפרידה לארד הפכה מסיבת־פרידה כפולה. התזמורת המשיכה לנגן.

עד כאן דבריו של יוסי ינאי.

האם זה רק מיקרה כי השערוריה הציבורית, שהסתיימה בהדחת שפיר, באה מיד אחרי ששפיר וארד הגיפו את הגרזן על חופש־העיתונות?

אילו הייתי מאמין בכוח עליון, הייתי אומר: כל מי שניסה להתנכל לחופש־העיתונות — בציבור, בממשלה ובכנסת — בא על עונשו במהרה, ולפעמים בדרכים מיסתוריות, כאילו רבצה עליו קללה.

כך קרה לשפיר, וכך יקרה לכמה אנשים החורשים עתה מזימות כאלה בכנסת.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

החלה ההרשמה במוסדות להכשרת עובדי הוראה

לשנת־הלימודים תשנ"ב

במסגרת המאמצים הנעשים על־ידי משרד החינוך והתרבות להעלאת רמתם של עובדי ההוראה והחינוך יחולו שינויים בהליכי הרשמתם וקליטתם של המועמדים לקבלה במוסדות להכשרת מורים וגננות לקראת שנת־הלימודים הבאה (תשמ"ב).
לידיעתם של תלמידי כיתות י"ב, בוגרי מוסדות על־יסודיים לסוגיהם, מנהלים, יועצים, מחנכי כיתות י"ב, מוסדות הכוון וייעוץ, יוצאי צבא, בעלי נתונים וכישורים מתאימים לתפקידי חינוך והוראה, אנו מביאים בזה את עיקריה של המדיניות החדשה ונוהלי ההרשמה החדשים:

נוהלי ההרשמה

- המוסדות להכשרת מורים וגננות יקלטו בשנת־הלימודים תשמ"ב מכסות מוגבלות ומועדפות של לומדי הוראה — כוללת ומקצועית — בהתאם לתכנון ארצי מקיף.
- כל מועמד ללימודי הוראה במוסד להכשרת מורים וגננות יהיה חייב לעמוד בהליכי מיון וריאיון אישי, כפי שנקבעו בהנחיית המחלקה להכשרת עובדי הוראה, **ובמבחן מיון ארצי**, שינוהל על־ידי מרכז הזימונים הבין־אוניברסיטאי.
- לא יתקבל למוסד להכשרת מו"ג מועמד, שנכשל במבחן המיון הארצי.
- מי שעמד במבחן המיון הארצי יוכל להידחות על־ידי המוסד להכשרת מו"ג, אם לא עמד בהליכי הקבלה הנהוגים בו.
- תקופת ההרשמה למוסדות להכשרת מו"ג תוגבל לחודשי דצמבר 80 — יולי 1981 בלבד. לאחר מועד זה לא יתקבלו **תלמידים חדשים.**
- נרשם במוסד להכשרת מו"ג, שאושר על־ידי המוסד להגשה למבחן המיון הארצי יחוייב לשלם 50 שקלים למימון הוצאות הבחינה וסכום זה לא יוחזר בין שתאושר סופית קבלתו למוסד או תיפסל מועמדותו.

מבחני מיון

- מבחן המיון הארצי (בהיקף של כשתי שעות) יתקיים במרכזי בדיקה שונים לפי הזימון שייעשה על־ידי המוסד להכשרת מו"ג באחד הימים של שני המועדים הבאים:
  מועד א' — בכל אחד מימי ב', ג', ד', ה' — ח' בניסן ה' תשמ"א (6—12 באפריל 1981);
  מועד ב' — בכל אחד מימי י"ח, כ', כ"א בתמוז ה' תשמ"א (20—23 ביולי 1981).
- מוצע לכל המתכוונים ללמוד במוסדות להכשרת מו"ג בתשמ"ב שלא לאחר את הרשמתם ולגשת כבר במועד א' למבחן המיון הארצי. כאמור, העמידה במבחן זה היא תנאי הכרחי לקבלה.

בירורים נוספים

הבהרות ובירורים נוספים אפשר לקבל בכל אחד מהמוסדות להכשרת מו"ג ובמחלקה להכשרת עובדי הוראה, משרד החינוך והתרבות, ירושלים המלך דוד 8, טל. 02-238211, מיקוד — 91911.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור.
הוצאת שיער בשעווה
* הנחת נלות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל־אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת־גן הרצל 86 מול בנין אואזיס "סלון אוה"

חן טרמפ לחייל

מכתבים

בזכות הפילה ובגנות הפיל

הקוראה מתקוממות נגד קביעתו של אורי אבנרי (יומן אישי, „העולם הזה" 2261) כי עם הפילים הוא שוחר־שלום בגלל עוצמתו הרבה, וטוענת כי יש ל־הבחין בין הפילים והפי־לות.

קשה היה למצוא הוכחה ניצחת יותר לכך שדיעותיו המוקדמות של אדם קובעות את אשר יראה או לא יראה. „מגין לו (לפיל) כל המידות הטובות האלה" — שואל מר אבנרי בעיקבות סרט הטלויזיה, ומשיב: „התשובה גלוייה לעין ואינה מעוד־דת. הפיל הוא שוחר שלום מפני שהוא חזק מאוד מאוד."

איך הצלחת לפספס כל כך?

ראשית, הפיל אינו שוחר־שלום. הפילה היא שוחרת־שלום. הפיל תוקפני ואלים, כימעט כמו כל ה־זכרים. אילולא גרשו הפילות מ־חברתן את הפילים הזכרים, היו חיי הפילים נתונים לכל הסכנות הנוראות המשתמעות מן האלימות — תוקפנות, מאבקים, פציעות, השתוללות, פגיעות בזולת, וכמובן, קודם כל בזולת החלש יותר ו־הפגיע יותר, וכתוצאה מכך כל ה־תחרותיות המתישה, האכזרית, ה־נובעת מחיים בחברה שבה נפגע תמיד החלש. כך זה אצל האדם, וכך זה אצל הפילים.

מכאן יוצא שחוסר תוקפנות אי־נו תוצאה של חוסר פחד, אלא של עמדה נחרצת ובלתי־מתפשרת עד כדי כאב ביחס לתוקפנות ולתוק־פן. לחיות בשלום מסוגלת רק חב־רה אשר החלטתה נחרצת — ל־שרש את האלימות בתוכה ללא פש־רות. בעודה באיבה, כשהיא עדיין רכה, ולא לתת לה דריסת רגל, אף או אצבע!

אסתר רטנר, תל־אביב

● ● ●

הדרך לגיהינום

על קריאתו של אורי אבנ־רי לחיילים אנשי־שלום (העולם הזה 2257) לשרת בשטחים הכבושים כדי לפעול נגד מעשי הזוועה שם, משיב אביו של סרבן השירות בשטחים גדי אל־גזי. גדי נשפט בשבוע ש־עבר לשנת מאסר בפועל.

אם לחפש דוגמה מאלפת לחיי־זוק האימרה „הכוונות הטובות ביו־תר מובילות לעתים לגיהינום", אזי רשימתך „לשרת ברמאללה!" היא הדוגמה המאלפת.

למעלה משלושים שנה נוהגים רבים לפי עצתך, אולם מעט מזער יצא מזה. אני מדבר מתוך נסיון אישי. כחייל סדיר וכחייל במילו־אים.

לא!

הגיעה העת והגיעה השעה לו־מר: לא! פוס! לא משחקים! ו־להיות מוכנים לשלם את המחיר הנדרש.

מה עדיף: שאנו במו ידינו נפ־סיק להיות כובשים, מדכאים ו־פושעי־מילחמה או שאחרים יכפו זאת עלינו?

מה עדיף?

לפי ההגיון של קריאתך היה עלי בזמנו להתנדב ליחידה 101, עם מאיר הר־ציון, או למישמר־הגבול תחת פיקודו של יששכר שדמי, נכון?

מחר, כשאצטרך לתת את הדין, יהיו הרבה גבלים ובני־בליעל רבים שיטענו: שמענו בעצתם של אורי אבנרי ושל חיים כהן. זה הגיהי־נום אליו מובילות כוונותיך.

כן!

חובה לאמר: לא! לא אשרת בשטחים הכבושים!

אם רפול יאשים אותי בהסתה למרד ויאיים עלי — שיעשה זאת! אינני מפחד.

אם עד אתמול הלך בני בדרכי שלי, לכבוד הוא לי ללכת מחר בדרכו שלו.

בירכתי לך ולכל חברי מערכת העולם הזה — תהא שנת 1981 שנת שלום!

יוסף אלגזי, פאריס

● ● ●

על הירידה

פיתרון מקורי לבעיית ה־ירידה המעיקה על החברה הישראלית.

הדו"ח של שמואל להיס, מנכ"ל הסוכנות היהודית, המוסר כי 10 עד 15 אחוזים מאוכלוסיית יש־ראל ירדו לארצות־הברית, הדהים והזיעזע את הציבור הישראל וה־אמריקאי, כל אחד מסיבות אח־רות.

כיצד למנוע ירידה נוספת? הבה נעודד את כנופיית הארבעה של־נו — גאולה כהן, מנחם בגין, ייגאל הורביץ ויוסף בורג, להגר לעיירה פולנית. שם, תודות לח־זונם הפוליטי, יעילותם ויושרם האישי, יעשו בוודאי קאריירה מז־הירה.

יוסף שריק, ת"א

● ● ●

אין מחיר לאשה הערביה

על הרשימה „מחיר ה־אשה צמוד לדולר" („פו־רום העולם הזה" 2257), בו טען הקורא מוחמד קבוע כי מינהג המוהר שורר עדיין בחברת הער־בית.

אני ערבי גאה. איני דתי. הנני מגדיר עצמי כתרבותי ומתקדם. אני שייך לחברה הערבית־מוסל־מית, אוהב אותה ומעריך את מסור־תה, ואף גאה בה. לכן עלי להגיב על מאמרו של מוחמד קבוע.

ניסוחיו מעוררים ספיקות חמו־

(המשך בעמוד 6)

CF-71 2 way, 4 speaker system, 15 W stereo

איתך לכל מקום...

CF-55 1 way, full range, 7W stereo

CF-45 1 way, full range, 7W stereo

CF-65 2 way, 4 speaker system, 7W stereo

CF-85 3 way, 6 speaker system, 10W stereo

CF-23 2 way, speaker system 4W mono

CF-31 2 way, speaker system 3W mono

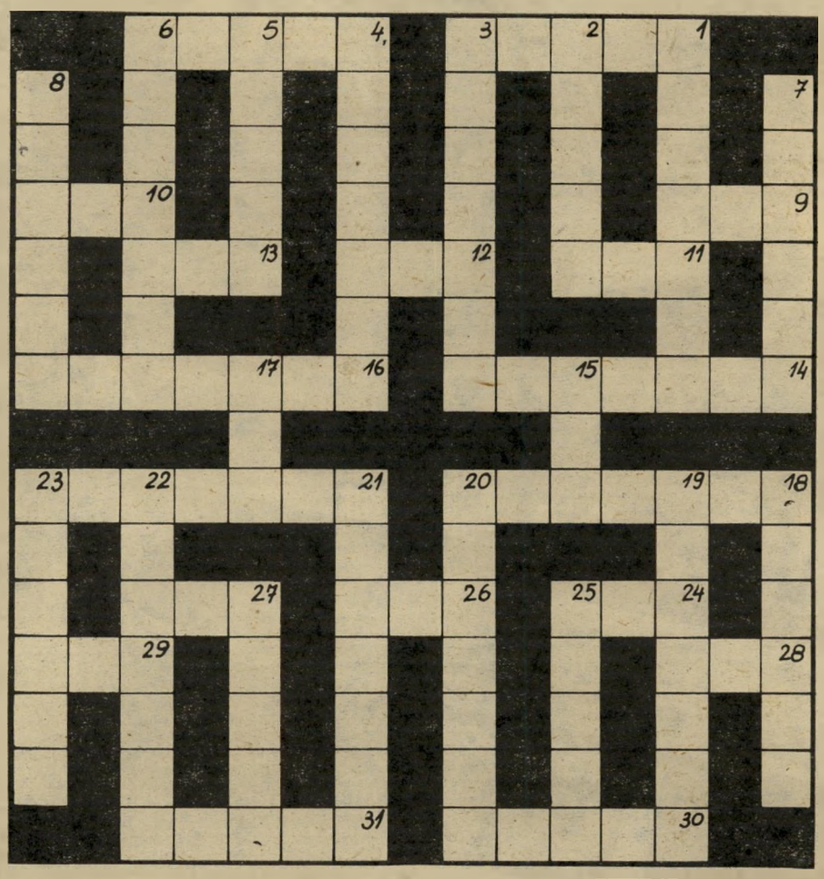

CF-33 2 way, speaker system 4W mono

הניידים של SONY®

תשבץ העולם הזה 2263

מאת **נדיב אבידן**

מאוזן:

1) בעל נטיות להגזמה ממוצא צרפתי (5).

4) הרגיש בנוכחותו של הסקנדינבי, אך לא נתן בו אמון (5).

9) המורה להיסטוריה תלה תקוותיו בימי־הביניים (3).

10) הטילו דופי במוסד החינוכי שלו (3).

11) אמד את ערכו של הירק (3).

12) אוי ואבוי לצורת חיים כזאת (3).

13) השמועה אומרת שמשחק־ילדים נתגלה בו (3).

14) מלך פרסי מבולבל, חי בחברתו של נזיר בסביבת הקוקינוס (7).

16) דרך תירוש לים־המלח עוקפת את הבירה (7).

18) הם ובני־המשפחה גורמים למחלות (7).

21) מרוב אהבה קיבלו את העונש המירבי בעת ביצוע עבירת מין (3, 4).

24) בטיעון נגדי הוכיחה התביעה, כי נהג הרכב הנכבד אינו חף מפשע (3).

26) רצה משהו (3).

27) לא היה שבע־רצון מהרכוש המופקע (3).

28) חית־ענק יצאה ממשחק־אבהבים והותירה אחריה רעד נעים (3).

29) מסיבות רבות מחל על זכותו (3).

30) מר זיו הרהיב לנקוט בצעד נועז אך שחצני (מ) (5).

31) חוורון המתאים רק למין החלש (5).

מאונך:

1) ממאן להזדהות למרות שבא בשליחות עצמית (3, 4).

2) עופות גדולים מעוררי חמלה (5).

3) מנקי־זעה לשימושם הבלעדי של וותיקי הישוב (4, 3).

4) להט סכסואלי יכול להוביל למהפכה דתית (7).

5) ממבט ממעוף הציפור נראה, שתזמורת בעלת ארבעה כלי־נשיפה, מהווה גורם מרתיע (5).

6) בגלוי הד"ר התמהוני לאסטרולוגיה, התברר שהכל כתוב בכוכבים (2, 5).

7) במבט לאחור מצא עצמו בתוך תל־חרבות, השמור ע"י שתי חיות־הקוסב (6).

8) אוסף של חיות־בית וחיתים, עומדים לשרותו של הרך הנולד (7).

15) החוקר הפך בדבר ומצא חוליה נוספת (3).

17) סימן מוסיקלי בתוספת גטיבית, זה הכול (3).

18) הן יכולות להסתדר גם בלי הלוקסוס הזה (6).

19) איש־דת מגמתי לשימוש מגוון (2, 5).

20) כרות פרסומת לסרט של אלפרד: זהירות אפשר להתחשמל! (3, 4).

21) כמו אמריקה למשל, עם שליטה משמעותית בשחקים (5, 2).

22) יכולת לך, כך נאמר בסיפור, אך מדוע אינך נקייה ומסודרת? (7).

23) התנהגות בלתי־חנוכית של עובדי־משרד החינוך (6).

25) כרמן, אאידה, או במחילה מכבודן, כל־בהמת בקר אחרת (5).

27) השמיע תו־מוסיקלי כבד בספינה התקועה בחול (5).

פיתרון תשבץ 2261

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

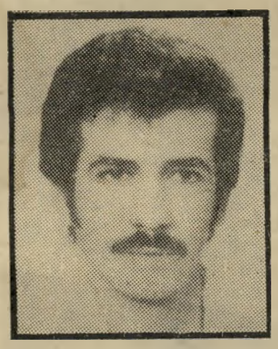
רים, ועלול להשתמע מהם כי הוא שונא ערבים. הוא כתב מאמר ל־שבועון עברי. למה דומה הדבר? כאילו הלך יהודי דתי וכתב מאמר בערבית על „פירסומי תועבה", כדי לפרסמו בעיתון הערבי אל־שעב, למשל. זה יצחיק את קוראי העיתון הערבי, כשם שמוחמד קבוע שיעשע את הקורא העברי של העולם הזה — והרגיז אותי.

מקריאת דבריו מצטיירת תמונה עגומה על הבחורה הערבית. היא מוצגת כחסרת ישע, כחפץ דומם חסר אישיות, שניתן לקנותו ולמוכרו כמו „טלוויזיה, זוג נעליים או שולחן".

זהו אבסורד. אני, משום מה, רואה את הבחורה הערביה כמורה, פועלת, סופרת, אחות, משוררת, גננת, מלכת־יופי, פקידה, עוזרת־סוציאלית, אם מוצלחת ומודרנית, ציירת, סטודנטית, עיתונאית, חברת מפלגה או תנועה פוליטית, חברה באירגוני נשים וצדקה, ועוד ועוד.

האם בחורה ערבית־ישראלית כזו, היודעת בדיוק מדוע היא אוהדת את בני־הכפר, מצפן, רק"ח, ש"י, האחים המוסלמים או כל תנועה אחרת, אפשר להשוות ל„זוג נעליים"?

ובעניין המוהר — לא דובים ולא יער. לא 20 אלף שקל ולא 50 אלף, ואף לא אלף אחד. הח־איסלאם קבע כי הסכום המינימלי של המוהר יהיה דינר אחד, ותשלומו הוא שלב סימלי בטכס החתונה המוסלמי. כאשר מתרגמים את הדינר לשקלים מקבלים 20 שקל, 30 שקל ולכל היותר 100 שקלים. כך נהוג במקום שבו אני גר, במשולש. יש מוהר סימלי. אין קניית

קורא חאג' יחיא
זוג נעליים?

נשים. נכון שההורים משלמים מכיסם כדי לעזור לזוג הצעיר להתבסס, אך זאת עושים במשותף.

ע'סאן אל־חאג' יחיא, טירה

קראתי את המאמר על המוהר, והוא הכביד עלי והעציב אותי. ראשית, בגלל ההכללה. מוחמד קבוע גר בתל־אביב. ראוי אולי שיבדוק מה קורה בגליל או במשולש. אם יעשה זאת יווכח לדעת, שרוב דבריו אינם נכונים, ויתרם אינם מדוייקים.

לדוגמה: אני גר בטייבה במשולש, ועול הנישואין נופל על שני הצדדים, ולא על הורי הכלה בלבד.

מן הראוי היה שמוחמד קבוע ימעיט להשתמש במילה „למכור", אותה הוא מחבב כל־כך. בחברות מתורבתות, בהן הוא רוצה, אין מוכרים או קונים בני־אדם.

זעקתו לשינוי המצב תגיע למיספר מצומצם של אנשים. מעטים מבין ה„לא מתורבתים" שאליהם הוא פונה יודעים עברית, ולא כל אלה הקוראים עברית קונים את העולם הזה. אם באמת כואב למוחמד המצב הקיים, והוא רוצה לשנותו, עליו לעשות זאת בחברת צעירים המסוגלים להבינו ולהיות לו לעזר בהשגת השינוי החברתי.

טיבי האד, טייבה

מי שטורח בערב שבת, אוכל טוב בשבת

בין הפותרים נכונה את התשבץ יוגרל פרס: ארוחה זוגית מלאה (כולל יין) במיסעדה ה„טייקת", רחוב הר־ברט סמואל 80, ת"א.

את התשבץ הפתור יש לשלוח למערכת „העולם הזה" עם חותמת דואר של לא יאוחר מיום חמישי, שבוע אחרי הופעת הגליון. הפיתרונות הנכונים, שיגיעו למערכת עד יום רביעי שבועיים אחרי פירסום התשבץ, ייכנסו להגרלה. ההודעה על הזוכים תפורסם ב„העולם הזה" 4 שבועות אחרי הופעת התשבץ.

100 כרטיסי טיסה
הלוך ושוב ללונדון במטוסי אל על*
100 תנורי שבת
100 מכשירי פוד פרוססור
100 מצלמות Agfa פוקט עם פלש
1000 כדורי סל

מידי חודש תיערך הגרלת ביניים של 250 כדורי סל בצירוף חתימות כוכבי מכבי ת"א.

מה צריך לעשות ?

יש לאסוף את כל האריזות לפי הרשימה „בתלוש המבצע", למלא את הפרטים, להכניס הכל למעטפה אחת ולשלוח לת.ד. 3468 ת"א. מיקוד 033 61.

הגרלת הפרסים הגדולה ב: 15.4.81.

תלוש המבצע

לכבוד
„מבצע פרסים אדיר"
ת.ד. 3468 תל אביב מיקוד 61033

הריני מצרף בזה את האריזות כדלקמן:
- ☐ 5 עטיפות של „אגוזי" (או 5 עטיפות „טוב לי")
- ☐ 1 מכסה עליון של קופסת „ממרחית" 500 גר'.
- ☐ 2 מכסים עליונים של קופסאות תה „עלית".
- ☐ 1 תוית של קופסת קפה נמס „עלית" 200 גר'.
- ☐ 1 תוית של קופסת „שוקולית" 500 גר'.
- ☐ 1 מכסה עליון של קופסת ופלים 500 גר' (בטעם שוקולד או לימון).
- ☐ 1 שקית ריקה של קפה טורקי „עלית".

אני משלים את הסיסמא:
„טוב לי _____!"
שמי _____
כתובתי _____ מיקוד _____
_____
תאריך _____

טוב לי עם עלית

* לא כולל שהייה.
ארגון הנסיעות באמצעות דפנה נסיעות.

וימר יעקבסון טמיר

חקירה מיוחדת

„העולם הזה" מגלה: אין חוק, השטח פרוץ, ובתעשיית הסקרים איש הישר בעיניו יעשה

הסקרנים

מ רצה במדעי־החברה מאחת האוניברסיטות בארץ חזר אחרונה מארצות־הברית ועימו תחזית מאיימת: סקרים יומיומיים ומיידיים של דעת־הקהל עשויים להחליף בעשור הקרוב את ההליכים הדימוקרטיים הקיימים, והם עלולים לשמש מכשיר מניפולטיבי אדיר בידי החברות המיסחריות הגדולות. טלוויזיית־כבלים, שתפוצתה בארצות־הברית הולכת וגדלה, מאפשרת לשדר הטלוויזיה היושב באולפן לשגר שאלות אל הצופים, והללו יכולים להשיב עליהן בו־במקום, תוך לחיצה על כפתור. השאלות יכולות להיות בכל תחום: פוליטי, מיסחרי, חברתי או כלכלי. תוך דקות מעטות ניתן לברר מה דעתם של מיליוני אנשים על מועמד מסויים בבחירות לסינאט, על איכותו של משקה קל או על הקמת כורים גרעיניים. החברות המיסחריות השולטות בתחנות הטלוויזיה יכולות לנסח את השאלות, לבחור את התחומים שאליהן יתייחסו, וכך לגזור כליה על מי שאינו נושא חן בעיניהן, ולקדם במהירות את מי שהן חפצות ביקרו. מישאלים כאלה יכולים לבטל לחלוטין את תוקפן של הבחירות הכלליות, ולשים קץ לרעיון „התחרות החופשית". מי שישלוט באמצעי־התיקשורת ישלוט בדעת הקהל.

מוצר טוב, מפלגה טובה

ב ישראל עדיין נמצא מוסד סיקרי דעת־הקהל בשלב מוקדם יותר, אך השפעתם ותפוצתם הולכות וגדלות. לפני תריסר שנים היו הסקרים קוריוז משעשע, אך היום מפרסמים שלושת היומונים הגדולים וכן כמה ירחונים תוצאות של סקרים הנערכים למענם באופן קבוע. התוצאות מפורסמות בהבלטה רבה, ויש להן השפעה במיוחד בתחום הפוליטי,

> **יותר משמשקפים הסקרים במדוייק את דעת־הקהל - נועד פירסומם להשפיע עליה**

הן על מהלכי מפלגות ואישים והן על נטיות דעת־הקהל.

הסקרים אינם משמשים רק כמדד של דעת־הקהל — אלא גם כאמצעי השפעה עליה. הראשונים שגילו זאת היו החברות המיסחריות. ההנחה היא שמוצר טוב נמכר היטב, ואז גם ההיפך הוא הנכון: מוצר שנמכר היטב — הוא מוצר טוב. מכאן קצרה הדרך לסקרים מוזמנים, שכל יעדם להוכיח שמוצר מסויים נמכר היטב. פירסום התוצאות המוזמנות מזמין גם את המסקנה: זהו מוצר טוב!

בדרך דומה פועלים הסקרים בתחום הפוליטי: מפלגה „טובה" היא מפלגה הזוכה לתמיכה רבה. אם יש בידי אותה מפלגה (או מועמד) סקר המוכיח שהיא זוכה לתמיכה רבה, פירוש הדבר שהיא „טובה" וקוראי תוצאות הסקרים מוזמנים גם הם להצטרף אליה.

המוניטין של רבין

ה שפעתם המתגברת של הסקרים מעניקה עוצמה מרובה לעורכי הסקרים. בארץ קיימים היום כ־20 מכונים וחברות העוסקים בסיקרי דעת־הקהל. אך רק מעטים ביניהם מקובלים כרציניים ומקבלים חלק ניכר מהעבודות. אלה הם מכון ישראל למחקר חברתי־שימושי ו־מכונו של חנוך סמית הפועלים בירושלים, ומכון פור"י, מודיעין אזרחי ודחף הפועלים בתל־אביב. שני האחרונים אינם פועלים בתחום הסקרים בילבד. מודיעין אזרחי, בבעלותו של שלום ירקוני, עוסק גם בחקירות כלכליות, ואילו דחף, בבעלות מישפחת זורבין, עוסק בעיקר בפירסום.

העובדה שמכון מסונף לגוף כלכלי, עלולה לעורר בעיות.

לפני כמה חודשים שיכנעה ניבה לניר את הירחון מוניטין לפרסם סקרים של מודיעין אזרחי, שבהם הוכח יתרונו של יצחק רבין על שימעון פרס בדעת־הקהל. ניבה לניר היא חברת מערכת הירחון, אך גם חברת חוג אוהדים התומך ברבין ומנהלת את יחסי־הציבור שלו.

את סיקרי מודיעין אזרחי ערכה מינה צמח. בינתיים עברה מינה צמח לנהל את מכון־הסקרים של דחף, ומכון זה קיבל עליו את מסע הפירסום למפלגת־העבודה. התוצאות בסקרים של מינה צמח החלו להשתנות, לאיטן, לטובת פרס. דחף עצמו פירסם מודעות שנשאו את הכותרת „יחד" למען מפלגת־העבודה ושימעון פרס, ולא חלף זמן רב עד שמינה צמח הודיעה כי על־פי סקר שערכה, העלו מודעות „יחד" את הפופולריות של פרס ב־10%.

מי יביא את המשיח?

ב ין עורכי־הסקרים שוררים יחסי אהבה־שינאה. הם מתחרים זה בזה, וכל אחד מהם מבקש להמעיט בערך זולתו. אך הם אינם ששים לעשות זאת בגלוי, שכן הם יודעים עד כמה הם עצמם חשופים לפגיעות. במקצוע אין סודות

סקרן גיל
ה„אחרים" המיסתוריים

רבים, ועורכי־הסקרים מכירים יפה אלה את אלה. זיהה רבני, המנהלת את מכון ישראל למחקר חברתי־שימושי, עבדה קודם לכן במישרד־התחבורה ונהגה להזמין סקרים אצל מינה צמח. רפאל גיל, בעל מכון פור"י, הוא זה שיסד ב־1962 את מכון הסקרים של דחף, אותו מנהלת עכשיו מינה צמח. הפרופסור יחזקאל פרס, היועץ למכון הסקרים של מודיעין אזרחי, עבד עד לאחרונה עם מינה צמח.

רפאל גיל (פור"י) אומר, שעוב את דחף בגלל הסתירה שבין הסקרים והפירסום. לדבריו הוא מעריך אמנם את מינה צמח, אך לדעתו יש פגם אחי בכך שמכון־סקרים פועל למען חברת־פירסום. זו גם דעתן של הד"ר ציונה פלד (העורכת סקרים למען ידיעות אחרונות) וזיהה רבני. סמיכות כזאת מזמינה לדעתן תקלות ועלולה להוריד את ערך המקצוע.

מינה צמח מתגוננת: „אדם ישר וחוקר טוב יישאר כזה גם כשהוא עובד למען מישרד־פירסום. העובדה שמכון הוא כאילו־עצמאי, אינה אומרת שהתוצאות שהוא משיג אמינות יותר." היא מסרבת לפרט, אך ידועים מיקרים לא־מעטים המאמתים את טענתה.

● בעל חברת־סקרים הנושאת שם ידוע בעולם בא אל חבר־כנסת מסויים מסיעה קטנה, לפני הבחירות ב־1973, והציע לערוך סקר שבו יוכח כי חבר־הכנסת המסויים זוכה לתמיכה ציבורית „בכל אחוז שירצה". זהו מכון העוסק בסקרים בילבד.

● חברת אלקטרוניקה ידועה הזמינה

חודש דצמבר: שלושה סקרים סותרים

	פור"י	דחף	המכון
ליכוד	17.3	11	
מערך	47.6	39	
מפד"ל	7.2		
אגו"י־פא"י	2.3	13	
דמוק. + שינוי	1.0		
אחרים	9.0		
מעוטים	לא	—	
נמנעים	14.6	37	
סה"כ	100.0	100	

פור': 47% למערך

דחף: 52% למערך

המכון: 39% למערך

תחזית הבחירות השוטפת, שנערכה על־סמך מדגם מייצג של 1260 מרואיינים מרחבי הארץ, כי לא חלו שינויים משמעותיים בכוחן האלקטוראלי של מפלגות קיימות. אילו התמודדו כמות שהן. המערך היה משיג במקרה זה 63 מנדטים (63 בנובמבר); הליכוד — 24 (26); המפד"ל — 9 (8); אגו"י־פא"י — 6 (6); התחייה — 4 (3) והרשימות האחרות — 14 (13).

שלושת הסקרים נערכו בדצמבר בקרב „מידגם מייצג" של האוכלוסיה. ההבדלים בין הסקרים רבים ועצומים באשר לכל אחת מהמיפלגות שנסקרו. המערך נע בין שיעור תמיכה של 39% (47 מנדטים) בסקר „מכון ישראל למחקר חברתי שימושי" (משמאל), ל־52% (63 מנדטים) בסקר של „דחף" (באמצע), המתפרסם בשבועון „כספים". הפרש של 13% הליכוד מקבל בסקר של המכון 11%, בסקר של פור"י (מימין) המתפרסם ביומון „הארץ" 17.3%, ובסקר של מינה צמח („דחף") 20%. בסקר של פור"י זוכות המיפלגות הדתיות ב־9.5%, ובסקר של „דחף" הן זוכות ב־12%. בסקר של המכון זוכות כל המיפלגות האחרות (כולל המיפלגות הדתיות) ב־13 אחוזים. בסקר של פור"י זוכות המיפלגות האחרות (ללא הדתיים ופלגי ד"ש) ב־9%, ואילו בסקר של מינה צמח זוכות המיפלגות האחרות (ללא הדתיים והתחייה) ב־11%.

ההבדל הגדול ביותר מופיע בטור הנמנעים: מינה צמח אינה מביאה אותם בחשבון כלל, פור"י מעניק להם 14.6%, ואילו „מכון ישראל למחקר חברתי שימושי" מעניק להם לא פחות מ־37%. כאשר זוכרים כי כל המכונים עורכים מידגמים דומים למדי, ומאמתים את דיוק המידגם שלהם על־פי נתוני הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, מתבררת חשיבותו של גורם המיקריות בתעשיית הסקרים. ויחד עימו משפיעים על התוצאות גם זהות מזמיני הסקרים וגם צורות חישוב שונות של „הנמנעים" במכונים השונים.

סקר פופולריות של מוצריה בשני מכונים. אחד מהם היה מוכן שיתפרסם בשמו, כי 80% מהלקוחות מרוצים ממוצרי החברה. השני היה מוכן שיתפרסם בשמו כי רק 15% מרוצים. סיבת ההפרש: בשני ה־סקרים השיבו 1,200 מבין 1,500 הנשאלים כי „אינם יודעים" אם הם מרוצים מז המוצר, ומבין 300 הנותרים אמרו 80% שהם מרוצים. המכון (העוסק בסקרים בילבד) החליט „להתעלם" מאלו שאינם יודעים, וכך הגיע ל־80% של „מרוצים".

● חברת־כנסת בודד מסויים הזמין ב־חברת פורי סקר המוכיח, כי מובטחים לו יותר מ־10 מושבים בכנסת. כאשר פנה קודם לכן למכון אחר, נדחה על־ידי החוקר בטענה שהשאלה שמציג חבר־הכנסת ל־מראיינים היא מטעה ומטה את התוצאה כלפי מעלה. אותו חוקר סיפר על מפלגה

סקרנית צמח
דרוש גם מזל

אחרת, „מכובדת" לדבריו, שביקשה גם היא להכניס שאלה שבה תוארה המפלגה על כל מעלותיה. „חסרה היתה רק ההב־טחה שאותה מפלגה תביא את המשיח," אמר.

● מכון מכובד ערך ב־1979 סקר על התמיכה ברבין ובפרס. מאותו סקר התבר־רר, שבין תומכי המערך גדולה התמיכה בפרס פי שניים מהתמיכה ברבין, אך היפוכו של דבר בין בוחרי מפלגות אחרות. בפירסום תוצאות הסקר לא צויין כלל, כי מיספר תומכי המפלגות האחרות גדול פי שניים ממיספר תומכי המערך. פירוש הדבר הוא, שבניגוד למשתמע מן הפיר־סום המטעה, גדולה יותר התמיכה ברבין מהתמיכה בפרס.

כוכב חדש בתחום הטעות

א ירועים מסוג זה מתרחשים בעיסקי הסקרים ללא הרף, ולכך יש כמה סיבות —

זהות המזמין: לעתים קרובות מז־מין הסקר אינו מבקש לדעת מה מצבו בדעת־הקהל (בין שהמדובר בחברה מס־חרית, ובין שהמדובר בגוף פוליטי) אלא רוצה תוצאות מחמיאות שאפשר לפרסמן. במודע או שלא במודע נדחפים גם בעליי־הסקרים המכובדים למלא את רצונו, אם אינם רוצים לאבד לקוח.

איכות השאלון: אפשר להשפיע בנקל על תוצאות הסקר על־ידי ניסוח שאלות מטעות. בדרך כלל מנסחים המז־מינים בעצמם את השאלות, כאשר לעורך הסקר יש רק זכות־וטו. מי שישתמש יותר מדי בזכות הווטו שלו, יאבד לקוחות במהירות.

העיתונות: יומונים ויחרחונים מפר־סמים סקרים מוגבלים מבחינת המקום, ולעתים קרובות אינם יכולים לספק לקור־אים מידע מקיף על הסקר, גודל המדגם, השאלות שהוצגו למרואיינים וכו'. לעתים יש גם לעיתונים עצמם העדפות פוליטיות משלהם, הגורמות להענקת כותרות פש־טניות ומטעות ולהתעלמות ממימצאים לא נוחים.

עורכי הסקרים והיומונים המפר־סמים אותם משתפים פעולה בצורות פירסום הסקרים. בטבלות המתפרסמות מופיעות מילבד המפלגות הגדולות גם אחת או שתיים מבין המפלגות הקטנות יותר, זאת גם כאשר הן מצויות על־פי עדותם של עורכי הסקרים עצמם ב„תחום הטעות". מפלגות אחרות „נעלמות" בתוך הקטיגוריה של „אחרים", גם כשהן זוכות בסקרים לתמיכה רבה יותר מזו שזוכות לה ה־מפלגות המתפרסמות בעיתונים. כך מוש־פעת דעת־הקהל, והרושם הנוצר הוא שמילבד הליכוד, המערך והדתיים נותרו על המפה הפוליטית רק פלגי ד"ש — הזוכים לתמיכת שבריריי־אחוזים, והכוכב החדש של עורכי הסקרים והיומונים — תנועת התחייה, שעדיין לא עברה בסקר כלשהו את תחום הטעות המידגם.

טעויות בסקר עצמו: גם כאשר כוונות כל הצדדים טובות, עשויות תוצאות הסקרים להטעות במידה רבה (ראה מיס־גרת).

מחיר השאלה

מ חירי הסקרים הם נושא שהמכונים אינם שמים להרחיב עליו את הדיבור. זיווה רבני (המכון למחקר חברתי־שימושי) טוענת שהדבר נובע מכך, שמחיריהם הנומכים מוכיחים שאין הם עורכים את הסקרים כיאות. לטענתה, נכשלה במיכרז ממשלתי לסקר מסויים, אחרי שהציעה מחיר גבוה בהרבה מהמכונים האחרים. היא ביקשה מחשב המישרד שהזמין את הסקר לבדוק היכן אפשר היה לחסוך — והוא לא הצליח בכך.

המכון בירושלים נוהג לערוך סקרים בריכוזים עירוניים ל־550 נחקרים. מחיר שאלה בסקר כזה, כאשר מומנות פחות מ־25 שאלות, הוא 1,100 שקל. מחיר שאלה במכונים האחרים נע בין 1,000 ל־1,500 שקלים, אך שם מקיף הסקר 1,200 מרואיינים. פירוש הדבר הוא, ש־המכון בירושלים יקרן כימעט פי שניים מהאחרים. הפרופסור יוחנן פרס (מודיעין אזרחי) דוחה טענה זאת: „המכון מחזיק חוקרים רבים וצוות מנוסה, והעובדה

(המשך בעמוד 46)

סקרנית פיד
מחיר כפול

סקרן סמית
מישאלים מיידיים עלולים לחסל את התהליכים הדמוקרטיים בארצות־הברית

סטאטיסטיקאי בלתי־תלוי: „במיקרה הטוב טועים עורכי־הסקרים ב־10% עד 15%!"

שקר הסקר: גורמי הטעות

סיקרי דעת־קהל הנערכים למידגם מייצג של האוכלוסיה מבוססים על הנחה הגיונית. כדי לדעת, למשל, מה דעתם של כל ילידי הארץ, גילאי 35—30, זכרים עירוניים בעלי השכלה תיכונית ומקצוע חופשי ממוצע מזרחי, אין צורך לפנות אל עשרות אלפי האנשים הכלולים בקבוצה זו. די לפנות אל כמה עשרות, כדי לקבל התפלגות עמדות שתהיה דומה מאוד להתפלגות העמדות בקרב הקבוצה המסויימת הזו כולה.

מידגם מייצג הוא, לכן, מעין חתך, או הקטנה של האוכ־לוסיה כולה בקנה־מידה של 3000:1 בערך (כשהמדובר במידגם של 1,200 המקובל על מבצעי הסקרים בישראל).

בתוך המידגם צריכות להיות כלולות כל קבוצות האוכ־לוסיה השונות, כאשר יחס הגודל ביניהן דומה ליחס הגודל שבין הקבוצות השונות באוכלוסיה כולה. למשל: מיספר הזכרים במידגם צריך לעלות במיקצת על מיספר הנקבות, ומיספר המועסקים בתעשיה צריך להיות בערך כפול ממיספר המועסקים בחקלאות, וכן הלאה.

כל זה נכון מבחינה תיאורטית. בפועל, כאשר נערכים הסקרים במדינת־ישראל, צריך להביא בחשבון מידת דיוק קטנה למדי. דבר זה נובע מכמה סיבות —

● **טעות הדגימה:** כיוון שהמידגם הוא קטן ומיקרי, יש להביא בחשבון שלא ייצג כראוי את האוכלוסיה. החוקרים חלוקים ביניהם באשר לגודלה של טעות הדגימה במידגם של 1,200 מרואיינים. יוחנן פרס („מודיעין אזרחי") טוען כי הטעות היא בת אחוז וחצי, ומינה צמח („רחף") טוענת לטעות דגימה של 3%. אליהו־לואי גוטמן („המכון למחקר") אינו מביא בחשבון את טעות הדגימה, כדי להקטין את טעות הדגימה יש צורך להגדיל את המידגם: רק מידגם של 4,800 מרואיינים יבטיח טעות־דגימה שהיא מחצית מטעות הדגימה הקיימת במידגם של 1,200 מרואיינים.

● **אוכלוסיה „נמוכה":** ההנחה היא ש־5—3 אחו־זים של טעות נובעים מכך שקיימת אוכלוסיה אשר ביגלל בעיות שפה, גיל או אינטליגנציה אינה מסוגלת להשיב כהלכה — או כלל לא להשיב — על שאלוני הסקרים.

● **אי־עידכון:** הסוקרים עורכים את המידגם שלהם תוך התבססות על סיפרי־בוחרים או מירשם האוכלוסין (סקר טלפוני הוא חסר כל אמינות ואינו מייצג אלא את בעלי הטלפונים). אך אלה כימעט לעולם אינם מעודכנים, וקשה למדוד כמה אחוזי טעות נוספים בעיקבות זאת לתוצאות הסקר.

● **השנתון הסטטיסטי:** כדי לבדוק אם אמנם מייצג המידגם שערכו את האוכלוסיה כולה, מתבססים עורכי הסקרים על נתוני השנתון הסטטיסטי. אך נתוני השנתון אינם מדוייקים ביותר. במיקרה הטוב הם מבוססים על מיפקד אוכלוסין שנערך לפני שמונה שנים, והרי מאז חלו שינויים רבים. במיקרה הגרוע מבוססים נתוני השנתון עצמו על מידגמי אוכלוסין, שבהם שוררות כל הטעויות הנזכרות כאן.

● **האוכלוסיה הערבית:** כשישית מאוכלוסי מדינת־ישראל הם ערבים, שאליהם לא מגיעים עורכי הסקרים. סיקרי דעת־הקהל הם, לכן תמיד סיקרי דעת־הקהל היהודית בילבד.

● **אוכלוסיה כפרית:** עורכי הסקרים כימעט לעולם אינם כוללים את תושבי הכפרים הקטנים, המושבים וחקי־בוצים בסיקריהם. הנחתם היא, שהתפלגות הדיעות באוכלוסיה זו דומה מאוד להתפלגות באוכלוסיה העירונית. אולם ברור שלא קיימת זהות מוחלטת, והדבר מוסיף מעט לאחוזי הטעות בסקרים.

● **השאלונים:** גם במיקרה הטוב, כאשר השאלות בסקרים מנוסחות על־ידי בעלי מיקצוע ולא על־ידי מזמיני הסקרים, צריך להביא בחשבון שחלק מהשאלות יוליכו לטעות בתשובה מצד המרואיין, ביגלל ניסוח מסובך או מעורפל מדי.

● **המראיינים:** צריך להביא בחשבון אחוז מסויים של טעות הנובע מעבודת המראיינים. הללו מקבלים שכר נמוך ביותר, בדרך־כלל על־פי שאלון, והפיתוי לסיים במהירות את העבודה הוא גדול. קיימים מיקרים רבים שבהם ממלאים המראיינים עצמם את השאלון, אינם מגיעים אל המרואיין שאליו אמורים היו להגיע, או עושים את עבודתם בחיפזון וטועים בסימון תשובות המרואיין. על חלק מטעויות אלה אפשר להתגבר על־ידי בדיקה חוזרת — אך מעטים המכונים הטורחים לעשות זאת.

● **המרואיינים:** גם כאשר מסוגל המרואיין להבין את השאלות המופנות אליו ולהשיב עליהן — אין פירוש הדבר שתשובותיו מדוייקות. יש מרואיינים הנוהגים להטעות במתכוון בחלק מהשאלות. אחרים מאבדים את ריכוזם (המכו־נים מריצים שאלונים הכוללים 100—60 שאלות בכל אחד) ומשיבים תשובות מטעות. יוחנן פרס טוען שבדק נקודה זו על־ידי ניסוח שאלות דומות המתייחסות לאותו עניין והשוואת תשבות המרואיינים, ולדעתו אפשר לסמוך על תשובות המרואיינים ב־80% בממוצע בילבד.

אי־אפשר לומר בוודאות בכמה מסתכמת הטעות הנובעת מסיבות אלה. יתכן שחלקן מתקזזות אלה באלה במיקרים מסויימים, אך יתכן גם שבמיקרים אחרים מצטברות הטעויות ואף מכפילות זו את זו. עורכי הסקרים שעימם שוחח כתב „העולם הזה" מושכים בכתפיהם. „נקודות אלה ידועות ללקוח המזמין את הסקר, וגם הציבור צריך לדעת עליהן," הם אומרים, אך מסרבים להעריך בכמה עשויה הטעות להסתכם.

סטטיסטיקאי בלתי־תלוי שלפנינו הובאו הנתונים הללו טוען, כי במיקרה הטוב אפשר לדבר על טעות של 15%—10%. לדבריו מוכיחים זאת דווקא סיקרי הבחירות, שנערכו לקראת הבחירות לכנסת התשיעית, ב־1977: היה רק סקר אחד (של מינה צמח) שדייק, וגם זאת במיקרה; מידת הדיוק שהשיגה מינה צמח בסקר שערכה לקראת הבחירות להסתדרות, אחרי כמה חודשים (ושהוכן על־פי אותו מידגם) לא השיגה מידת דיוק גדולה מזו של עורכי הסקרים האחרים.

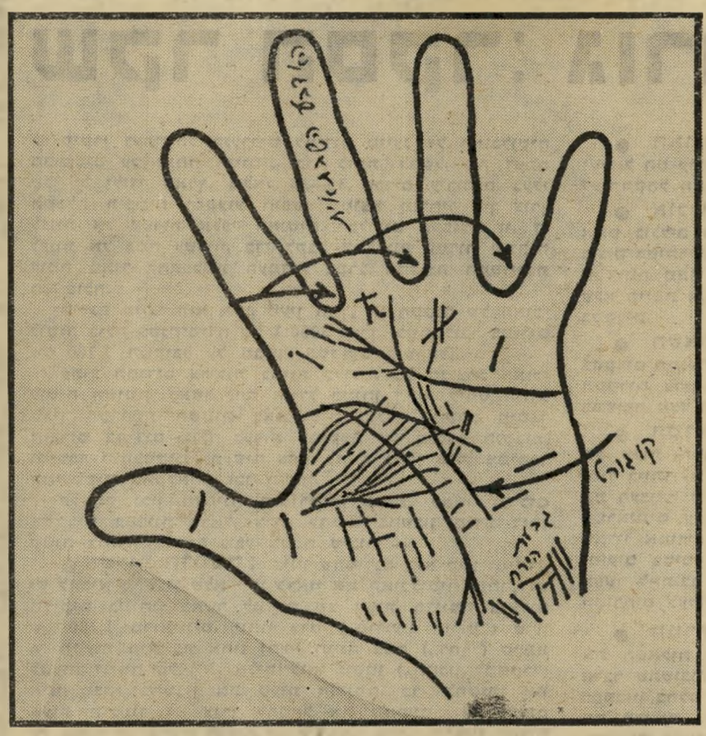

מרים בנימיני

לא רק הכוכבים - גם כף היד

לכל מזל מקום בכף היד, המאפיין את תכונותיו. בחלוקה זו למאפיינים לפי כף־היד, אין שיוויון. ישנם מזלות שלהם מעט מקום „להתבטא", וישנם אחרים שכימעט וקבעים את גורל כף היד; או, יותר נכון: את גורל האדם, אם לטוב ואם לרע. מזל גדי הוא אחד המזלות שלהם מקום חשוב ונכבד. אנסה להסביר את חשיבותן של תכונות מזל גדי — לכל אדם לפי כף ידו.

כידוע, כוכב שבתאי הוא השולט ב־מזל זה. שבתאי מסמל גבולות, תחומים והגבלות. חוויות שההשגחה הועידה ל־אדם, ולמעשה למיסגרות והגבלות שעל כל אדם לקבל ולחיות עמן בשלום. שב־תאי מסמל שאפתנות, משמעת עצמית ואחריות. במפה האסטרולוגית אפשר לראות, שכאשר שבתאי ממוקם בצורה חיובית, ניתנות לאדם אפשרויות לפתח את עצמו ולהשפיע מכוחותיו על גורלו. במידה ולשבתאי השפעות מזיקות, גורל

המקומות המאפיינים את מזל גדי בכף היד
מרה שחורה אוכלת את בעליה

האדם קשה יותר, ולא בקלות יוכל לה־גיע למצב של שביעות־רצון, והשלמה עם עצמו ועם אישיותו.

בכף־היד מבחינים באצבע הקרויה ה־אצבע השבתאית (שבתאי). מתחת ל־אצבע זו מצויה גיבעה, הנקראת אף היא בשם זה, ומולן — קו חשוב הנקרא קו־החורל. שמו ה„דראמתי" מרמז על חשיבותו לגבי אופיו וגורלו של כל אדם.

קו זה חוצה את כף היד לאורכה ומפריד בין שני חלקי היד, המסמלים את עו־למו ופנימי ותחיצוני של האדם. החלק הפונה לכיוון האגודל מציין את העולם החיצוני, וזה המכיל בתוכו את רוחת ואת שכנתה (קמיצה) מציין את העולם הפנימי או את החלק התת־מודע.

נחזור לאצבע השבתאית (אמה), שהיא הגבוהה מכולן, נמצאת במרכז ונראית

כשולטת וכמשליטה את רצונותיה על שאר האצבעות. לאצבע זו חשיבות רבה; היא המתווכת בין התת־מודע למודע, ומשמשת מווסת בין שני חלקים אלה.

אצבע קצרה מאוד מלמדת על חוסר שליטה ועל משיכת האדם לסכנות, מבלי שיחוש בנזק העלול להיגרם לו. אדם זה נמשך לסיכונים ולהימורים, אינו מק־דיש די מחשבה בטרם יבצע את מעשיו הפזיזים. נוטה להיות אימפולסיבי וחי חיים חסרי אחריות ומחשבה. אצבע ארוכה מדי היא זו, שאף לא אחת משכנותיה הקרובות מגיעה להתחלת הציפורן שלה. זו אצבע שבעליה חי ב־

מקומו של כל מזל רשום על כף היד. אחדים תופשים מקום נרחב ואחרים מצומצם. מזל גדי הוא אחד המזלות שלהם מקום נכבד

עניינים, וכידוע, זה שחי שם למעלה אינו יודע מה מתרחש למטה.

הטיפוס המופנם נוטה לצד האינ־טלקטואלי וקשה לו לפקח על שיווי־המישקל של אישיותו. הוא ממהר לש־קוע בדיכאון ובפסימיות, ולא מרשה ל־

(המשך בעמוד 60)

המתיחות שבה אתם חשים לאחרונה מביאה אתכם למצב של התפרצויות־כעס פיתאומיות. אלה מפ־חידות את האנשים ה־עובדים או גרים את־כם. נסו לוותר, להת־עקש פחות, מכיוון שהתקופה זו שיפוטכם לא בהכרח צודק. ב־עיניני כספים קיימת הזדמנות לשיפור. ב־תחום זה לא תחושו דאגה, כי אם קלילות וחשק עז לביזבוזים. אלו מביניכם שמת־געגעים לאהבה חדשה ימצאו אותה.

* * *

השוורים, שרגילים לרבוץ במקום אחד ו־להידבק בשיגרה ובביטחון שמעניק להם הבית, יופתעו בתקופה זו מאירועים שיסחפו אותם לבצע שינויים מרחיקי־לכת בחייהם. הרומנטיקה חוגגת, ו־אתם מגלים נטייה לל־חוץ על בן הזוג. נסי־עה ארוכה צפויה לכם, וכן ביקור חשוב של ידידים או קרובי־משפ־פחה מחוץ־לארץ. מרץ רב מושקע בעבודה יסודית, והשבחים על מאמציכם ושקידתכם לא יאחרו לבוא.

* * *

בעיות כספיות עדיין מציקות לכם וטור־דות את מנוחתכם. תוכלו להיעזר ב־קרובי־משפחה, שיפ־תיעו אתכם בנכונותם לבוא לעזרתכם. גם ידידים לא יסרבו לב־קשותיכם. העייפות ש־השתלטה עליכם ב־ימים האחרונים תח־לוף כלא היתה. לק־ראת סוף־השבוע תחו־שו שימחת־חיים ותפ־גשו אנשים חדשים, בעלי חוש הומור, שיפגישו אתכם עם ידידים מעניינים אשר יפתיעו לטובה.

לבני סרטן — מצד אחד תקופה טובה ל־אהבה; מצד שני עליכם להיזהר בתגובו־תיכם, שכן יחסים יש־נים עלולים להתערער. תשאבו עידוד רב מ־מסיבות, וחבריכם יוכי־חו לכם עד כמה אתם פופולאריים. ידידים ש־יבקשו הלוואות עלולים לנצל את טוב לבכם. יש לבדוק היטב מראש מתן עזרה כלשהי. קיי־מת נטייה להפריז ב־אכילה. נסו להתאפק כמה ימים, ונטייה זו תחלוף במהירות כלעומת שבאה.

* * *

הרומן החדש שהתחלתם בו בדרך מיק־ריות פורח. ואתם חשים מעודדים ומלאי תיקווה. נסו להוריד מעט מרגישותכם, שכן בתקופה זו אתם נו־טים להיפגע מכל דבר קטן. הצעות־עבודה חדשות, שהכנסה מכו־בדת בצידן, תובאנה בפניכם. תרגישו כאילו החיים מחייכים אלי־כם שוב. יגיעו אליכם הזמנות למסיבות ו־קשה יהיה להחליט לאיזו מהן ללכת. עדיף להצטרף לידידים מוכרים לכם.

* * *

במסיבות ובשמחות שבהן אתם מרבים לאחרונה, אתם עשויים לפגוש אדם מבו־גר שחזר מחוץ־לארץ ובידו הצעה מעניינת הקשורה בעתידכם ה־כלכלי. הצעות לשינוי מקום עבודה קשורות בארצות חוץ. במידה ו־אתם נענים בחיוב, תו־כלו לשפר גם את מע־מדכם. בימים אלה תו־כלו להרשות לעצמכם לעשות ככל שהלב או־הב. טלקו את רגשות האשמה ונצלו את שפע ההזדמנויות לאהבות חדשות ובילויים.

היוזמה, ההתלהבות והשכל הישר יפרחו. התקדמות משמעותית בכל ענייני חרגש. ההתלבטויות והחרדות שלהן אתם נתונים ב־אחרונה, יעזבו אתכם לזמן־מה. תוכלו לתכ־נן את צעדיכם הבאים ביתר ביטחון וביתר הגיון. פעילות מינית מוגברת משמחת את ליבכם. גם ענייני כס־פים והשקעות יהיו מוצלחים השבוע. ענ־יינים הקשורים לדירה יגזלו מזמנכם. תקלות תתבענה את תיקון המצב.

* * *

נסיעות קצרות בענייני עבודה, שאליהן יצטרפו עובדים חדשים שיהפכו במהרה ידידים קרובים, מוסי־פות שימחה והתלהבות לעבודתכם. הצעות־עבודה חדשות, אפש־רויות קידום בעבודה ו־הכנסה יותר גבוהה. תרגישו צורך להימצא יותר בבית ולהקדיש מזמנכם לילדים. תמצאו עצמכם עוסקים בשיפו־צים ובתיקונים בבית. עצה קטנה לעקרבים האוהבים להמר: עדיף להמתין שבוע ימים לפני השקעה.

* * *

עניינכי כספים ועבודה מעסיקים אתכם. אתם רוצים לשנות מקום עבודה ונתק־לים בקשיים. יש להמ־תין לזמן טוב יותר, שלא יאחר לבוא. לא רצוי לפתוח חשבון־חסכון או תוכניות־ביטוח חדשות בתקו־פה זו. לעומת זאת תהנו מחברתם של קרובי־משפחה וידי־דים. בשטח הרומנטי קשה למצוא יציבות ומתעורר בכם החשק ליצור קשרים חד־שים, שבהם תוכלו להתחיל בעוד שבוע.

הגיע הזמן להתגבר על המעצורים ולהניח את כל הקלפים על השולחן. זה הזמן ל־גילוי־לב ולהבעה אמי־צה של הרגשות המוס־תרים כל כך עמוק ב־תוככם. בני המין השני מפנים אליכם רמזים עבים, ולא נשאר לכם אלא לצעוד צעד אחד קדימה. בעבודה חשים רצון לנטוש את המקום הישן ולנסות דרכים אחרות, אך את זאת יש לשקול בזהירות רבה ולהמתין קימעה. ידי־דים יסייעו לכם למצוא מקום־עבודה אחר.

* * *

קשרים שהיו סודיים עד כה יוכלו להת־גלות בימים אלה ולגרום לתקלה מסויי־מת במתח ובעייפות שבהם אתם סובלים לאחרונה. יתכנו מרי־בות עם אחים ואח־יות, ואולי אף במקום העבודה. יש להיזהר מהתפרצויות אלימות. נסו להימצא יותר ב־בית ולפנק את בני משפחתכם ואת עצ־מכם. לקראת סוף־השבוע תוזמנו שוב למסיבות, שבהן תפ־גשו מכרים, ואפילו רומנים חדשים.

* * *

הפופולאריות שלכם עולה. מחמאות רבות זורמות אליכם. בני עקרב מקנאים בכם. נסו לפייס אותם ולר־כוש את לבם במתנה ובחיוך. לפתע תשתלט עליכם עייפות כבדה. רצוי לישון הרבה על מנת לצבור כוחות מחד־דשים. נסיעות קצרות ומשעשעות יולידו חוו־יות מסעירות שהשפע־תן תורגש עוד זמן רב. תיתכן זכיה קטנה בהימורים. אל תתפסו לתאווה זו — ה־חידק עלול לגרום לכם למחלת הימור.

Solara

המכונית של כל הדברים הטובים!

תמיד רצו לבנות מכונית כזאת — כמו "סולרה".
מכונית שתהיה מהודרת במבנה, נוחה, בטוחה
ושתהיה בה תשובה מוחצת לשאלת המחיר ולבעית
החסכון באנרגיה.
והנה — עכשיו היא כאן. "סולרה".
אתה ודאי מכיר מכוניות 1600 סמ"ק — אך עדיין
אינך מכיר מכונית אוטומטית בגודל זה עם הגה—כח,
חלונות חשמליים, נעילה אלקטרונית מרכזית של כל
ארבע הדלתות, הצתה אלקטרונית, מגבר בלם,
4 משענות ראש — וכל זאת כציוד סטנדרד.
אתה יכול לחפש — אבל לא תמצא מכונית אחרת
בגודלה עם הידור כזה בעיצוב, ויחד עם זאת שימת
דגש מיוחד בנושא החסכון באנרגיה.
בנוסף על צריכת הדלק הנמוכה שלה לעומת
מכוניות אחרות, ל"סולרה" שני שכלולים בלעדיים
לחסכון נוסף בדלק.

— נהג אוטומטי (CRUISE CONTROL) השומר על
מהירות קבועה ותצרוכת דלק מינימלית ללא תלות
בתנאי הכביש, ועוזר לציות ובטיחות בנסיעה.
— מחשב בקרת מסלול (TRIP COMPUTER) המספק
נתוני תצרוכת דלק שוטפת, חישוב מהירות ממוצעת
לאורך מסלול הנסיעה, כמות דלק נותרת וצריכה
מתחילת הנסיעה.
"סולרה" היא המכונית היחידה שמציעה לך את
היתרונות של מכונית גדולה במחיר שהוא בהישג יד.
גם את "סולרה", כמו את כל המכוניות מבית
מכשירי תנועה, תקבל עם אחריות לשנה ללא
הגבלת קילומטרים.
הבט בה. היא מקרינה בטחון ואיכות של מכונית
מושלמת.
אתה חייב לעצמך ביקור בבית מכשירי תנועה.
"סולרה" ממתינה לך לנסיעת מבחן פרטית.

יותר עוצמה-פחות דלק
TALBOT

הדרך למכונית טובה עוברת בבית טוב
-מכשירי תנועה

תל־אביב — מכשירי תנועה בע"מ,
דרך פתח—תקוה 74, טל' 336115
חיפה — דרך העצמאות 104, טל' 524475—04
ירושלים — שייקביץ, תלפיות מול משרד
הרישוי, טל' 715867—02
נתניה — לוינקופף, הרצל 44, טל' 25307—053

בני־ברק — דבש, סחר מכוניות בע"מ,
ז'בוטינסקי 162, טל' 704646
באר־שבע — נגב, אזור בעלי המלאכה 3,
טל' 75824—057
רמתיים — אלעזר לב, השיקמים 41,
טל' 34218—052

נצרת — אחים סרוג'י אזור התעשיה החדש
ת.ד. 1534, טל' 71339—065

ראשון לציון — י.מ. חלפים ומכוניות בע"מ
(שחר את יונה) רח' הרצל 2
טל' 995643/942770

פוד פרופסור פרוסמן עולה פחות
מפני שקונים אותו יותר.

הוא קוצץ וטוחן, ופורס
ומערבל ועוזר לך להכין
עשרות מתכונים נפלאים
במהירות ובקלות.

הוא עושה זאת באמצעות
מנוע חזק ועמיד
5 אבזרי חיתוך מעולים
2 כפתורי הפעלה-לנוחות מירבית
וברמת הבטיחות הגבוהה ביותר.
והמחיר? השווי בעצמך...

בדרך משלוח של אביזר נוסף:
חותכן צ'יפס ארוך.

לשומרי מסורת: אפשר להשיג
שתי מערכות חלקים נפרדות.

FOOD PROCESSOR
PRUSMAN

להשיג בחנויות המובחרות.
אחריות ושירות במעבדות
שֶרֶף-פרוסמן
היבואן: מ. פרוסמן בע"מ, ירושלים.

בתיאבון!
פוד פרופסור פרוסמן
עושה הכל (ועולה פחות)

הודו: אינדירה סותמת פיות

כמו ראש ממשלת ישראל המנוחה, גולדה מאיר, מתעבת גם אינדירה גאנדי את העיתונות החופשית. ראש ממשלת הודו הפעילה בעבר צנזורה נוקשה נגד כלי־התיקשורת וכלאה עיתונאים רבים, בתוכם עורכים מכובדים ובעלי מוניטין בינלאומי, בבתי־הכלא מטילי האימה של הודו. השנה, עם עלייתה לשילטון מחדש, נזהרה אינדירה מפגיעה של ממש בעיתונים. אך דווקא בראיון עיתונאי שהעניקה לגדול העיתונים ההודיים, טיימס אוף אינדיה, חשפה אינדירה את עמדותיה האמיתיות כלפי העיתונות.

אמרה ראש ממשלת הודו:

„כל העיתונות מאוחדת נגדי. הם חושבים שחופש העיתונות משמעו התקפות נגד מפלגת הקונגרס (מפלגתה

אינדירה גאנדי
בתי־כלא מטילי אימה

של אינדירה גאנדי). לא הייתי מכניסה את כולם לקלחת אחת. יש להם מניעים שונים, חלקם אישיים וחלקם פוליטיים. גם העיתונות המערבית מעדיפה סנסציות על דיווח אובייקטיבי.

„העיתונות שלנו מחקה את המערב, וכתוצאה מכך היא משקפת תמונה מסולפת של הודו בעולם. זה מזיק לנו מבחינה כלכלית, וגם בצורות אחרות."

מומחים לענייני אינדירה מצפים למעשים בעיקבות המילים. הראיון שלה מבשר בבירור על מערכה ריש־מית, ממלכתית, נגד העיתונות, שתלווה, כנראה, גם באמצעי דיכוי ועינישה.

צרפת:
גזענות בצבע אדום

המחזה המבעית נראה מוכר דיו, לכל מי שהתמחה ביחסים הבינגזעיים בדרום ארצות־הברית, או באיזורים התעשייתיים של אנגליה.

ראש המועצה המקומית, מלווה בעשרות עוזרים ומצוייד בבולדוזר, הסתער על בניין שנועד לשמש אכ־סנייה למהגרים אפריקאיים. המטרה: מניעת כניסתם של 300 מהגרים אפריקאיים לבניין.

אלא שכאן לא מדובר על מיסיסיפי או יורקשייר. ראש המועצה המקומית של איזור ויטרי בפאריס, המאוכ־לס ברובו על־ידי פועלים שכירים, הוא חבר ותיק ומסור במפלגה הקומוניסטית הצרפתית. 50 מלווים, שסייעו בהתלהבות במעשה ההרס בעל האופי הגזעני, היו כולם חברי המפלגה.

שינאת זרים. המעשה עורר מחאות נזעמות, בעיקר בקרב האוכלוסיה המוסלמית בפאריס וחוגי השמאל הרדיקלי, הלא־קומוניסטי. 6,000 מוסלמים שהתאספו במיסגד, ברובע הלטיני, התפללו לאללה שיעניש את ראש המועצה. הם איימו בהפגנות אלימות ברובע ויטרי. השמאל יזם סימפוסיון בינגזעי שידון בתופעות של גזע־נות, שינאת זרים, חוסר סובלנות ותוקפנות נגד הקהילה המוסלמית.

סאנדי טיימס מדווח, שהמהגרים הופנו לוויטרי אחרי שמעונם ברובע השכן, הנשלט על־ידי גוליסטים, הוכרז כמיפגע תברואתי. הקומוניסטים מצידם טוענים שהעב־רת המהגרים לרובע בשליטתם היא חלק ממדיניות ממשלתית, המכוונת להציף את הרשויות המקומיות הקומוניסטיות בזרים, ולהרוס בכך את השירותים הסוציא־ליים שלהם. יש, אומנם, אמת מסויימת בטענה זו, ואיזורים רבים בשליטה קומוניסטית מוצפים במהגרים מוסלמים, שרבים מהם מחוסרי־עבודה. מיספר המובטלים בצרפת הגיע החודש ל־1.6 מיליון בני־אדם.

תדהמת השמאל. מעניין שראש מועצת ויטרי קיבל גיבוי מלא ממנהיג המפלגה הקומוניסטית הצרפ־תית, ז'ורז' מארשה. תמיכתו הרשמית של מארשה בהגבלות חמורות על הגירה לצרפת, ובעידוד שיבת צפון־אפריקאים לארצותיהם, הדהימה את השמאל הצרפ־תי. עמדה כזו מזוהה בבריטניה, למשל, בעיקר עם הימין הקיצוני.

עמדתו של מארשה הגבירה את הייאוש בקרב הקהילה המוסלמית. הנטייה של המהגרים היתה, באורח מסורתי, לראות בקומוניסטים בני־ברית ולפנות לאיגוד המיקצועי הקומוניסטי בבקשת תמיכה בעת צרה. עתה מצטרפים הקומוניסטים לימין הצרפתי, בהוקעת המהגרים כמקור לבעיות סוציאליות קשות בצרפת. מארשה יצא גם בהאש־מות קשות נגד העיריה הסוציאליסטית במארסיי שיצרה, לדבריו, ריכוז עצום של מהגרים. 17 אחוז מתושבי מארסיי הם מוסלמים צפון־אפריקאיים.

האומדנים הרשמיים של מיספר המהגרים הכולל בצר־פת מגיעים ל־4.1 מיליון, כלומר 7.5 אחוז מכלל האוכ־לוסיה. מדובר בעיקר במהגרים ממרוקו, אלג'יריה, איט־ליה, ספרד ופורטוגל. מיספר זה כולל, כמובן, את מאות אלפי היהודים שהגיעו לצרפת מצפון־אפריקה בעשרים השנים האחרונות. ממשלת צרפת הקימה מרכזים של הכשרה מיקצועית ומחלקת כספים למהגרים החוזרים לארצותיהם, אך מיספרם של אלה קטן ביותר.

דרום־אפריקה:
לך ואלסה השחור

כשעיני כל העולם מופנות למאבקם של פועלי פולין, למען זכות התארגנות מיקצועית חופשית, פגעה שוב הממשלה הגזענית בדרום־אפריקה בפעילי איגוד־מיקצועי שחורים.

השבוע מדווח המוסף הבינלאומי של ניו־יורק טיימס, על שלילת זכויות־האזרח משני פעילים שחורים של אגו־דת העיתונאים הדרום־אפריקאית, דווקא אחרי שהצליחו לסיים בהצלחה משא־ומתן עם קונצרן עיתונים גדול, המפרסם בשפה האנגלית. לגזירות נגד השניים אופי מינהלי. לא התנהל נגדם הליך מישפטי כלשהו, על נשיא האגודה, זוולאקה סיזולו, ועל מזכירו נאסר להיכנס למערכות עיתונים, למוסדות חינוך או למיפעלי תעשיה. אסור להם להשתתף בפגישות פוליטיות או חברתיות, או לקבל אורחים כלשהם בביתם. על כל אמצעי־התיקשורת בדרום־אפריקה נאסר לדווח על מעשי הפעילים או על דבריהם. הם נודו למעשה מהחברה, ונשללו מהם זכויות־אנוש אלמנטריות. תוקף האיסור הוא שלוש שנים, אך ממשלת פרטוריה יכולה לחדש אותו כאוות־נפשה, ללא כל צורך בפיוע מוסד שיפוטי מחוץ לרשות המבצעת.

מישפחה מנודה. אין ספק שסיזולו גילה אומץ־לב נדיר בעצם נכונותו לעסוק בענייני ציבור ובמאבק מיקצועי. אביו של סיזולו, המזכיר הכללי של תנועת־השיחרור, הקונגרס הלאומי האפריקאי, כלוא בתנאים מחרידים כבר 17 שנה. אמו, מראשונות הפעילות באירגון הנשים של הקונגרס, סובלת מנידוי רשמי ומשלילת זכויות־אזרח (אפילו אלה הניתנות לשחורים) מאז 1964!

פעילותם של פעילי איגוד־מקצועי שחורים משקפת היטב את הסתירות הבסיסיות המאפיינות את דרום־אפריקה. תהליך התיעוש ההולך וגובר מגביר את הדרי־שה לעובדים מיומנים שחורים. ההיתר המוגבל לפעילות הביא, כמובן, להתארגנות פועלים בעלי הכרה הדורשים לא רק זכויות מיקצועיות, אלא גם פוליטיות, כולל ביטול האפלייה הגזעית ואינטגרציה מלאה של כל איר־גוני הפועלים, מעבר למחיצות הגזעיות.

יצויין שבעלי העיתונים בשפה האנגלית, עימם ניהל סיזולו מאבק מיקצועי נוקשה, מחו נמרצות נגד החרמתו. הם גינו את המעשה כטיפשי ונואל, וכגורם נזק להסכמי העבודה החדשים.

יש לקוות שאגודת העיתונאים בישראל תמחה בפני שגרירות דרום־אפריקה בישראל נגד היחס הבלתי־אנושי, המונע על־ידי גזענות, כלפי עמיתיהם השחורים.

* * *

כידוע מוחזקים מאות רבות של עצירים פוליטיים שחורים מדרום־אפריקה ומנאמיביה בבתי־כלא ובמחנות־מעצר, ללא מישפט. ישראלים המוכנים לשלוח מיכתבי־עידוד או אפילו חבילות מזון למישפחות העצורים — רבים סובלים מחרפת רעב — יכולים לקבל רשימת כתובות מהתנועה נגד האפרטהייד בבריטניה.

הכתובת:

Mr. A. Minty
Honorary Sec. Anti-Apartheid Movement
89, Charlott St., London W1P2Q
ENGLAND

טד קנדי
האמיתי

ציור זה, שאינו מחמיא במיוחד לסנאטור אדוארד („טד") קנדי, משקף, לדברי מחברו, את המצב האמיתי של הליברליזם האמריקאי ערב עלייתו של רונאלד רגן לשילטון.

הציור קוא פרי עטו של הסופר והאמן תום וולף, שסיפרו החדש „הזמנים שלנו" עורר סערה

אדוארד קנדי
צעיר, בוהק ושיקרי

באירופה ובארצות־הברית. יש בו משום אנטי־תזה מובהקת לתדמית הצעירה, הבוהקת, הדי־שיקרית שהפיצו מעריצי קנדי בעת המאבק שלהם נגד הנשיא היוצא, ג'ימי קארטר. אין ספק שהשמצותיו של קנדי נגד קארטר תרמו רבות להצלחתו של רגן בבחירות לנשיאות.

1980 בדיסקונט: שנת פעילות דינמית

כשנת 1981 — דגש על יזמה וחדשנות בתחום תכניות ההשקעה. שיפורים והטבות בתכניות „יתרון". אספקטים חברתיים ותרבותיים — חלק מהפעילות של הבנק. חוג הצעירים „עד 18" קוצר הצלחה — מכצעים נוספים בעתיד. חידושים ושיפורים בשרות ללקוח.

שנת 1980 צויינה בבנק דיסקונט כשנת פעילות ערה ביותר בתחום החסכון וההשקעות. מיגוון האפשרויות לחסכון, המבצעים המיוחדים לעידוד החסכון והתשואה הגבוהה שהעניקו תכניות „יתרון" לחוסכים — יצרו ביקוש רב והצטרפות מרשימה לתכניות אלו. בנק דיסקונט פעל לקיצור משך החסכון המינימלי בתכניות „רב תכליתי" ו„נעורים" — לשלוש שנים. חידושים נוספים מתוכננים לקראת שנת 1981.

לציון מיוחד ראויה פעילותו של הבנק בקרב הצעירים — והשלמת רצף התכניות לכל הגילאים — מלידה ועד השחרור בצה"ל.

החידוש הבולט הוא השיק ה־צעיר, המוענק לחברי „עד 18" — חוג הצעירים של בנק דיסקונט. לראשונה בישראל ניתנה האפשרות לצעירים בני 16—18 להכיר את שרותי הבנק תוך שימוש יומיומי בם.

בני־נוער החברים ב„נוער לנוער" חילקו בימי החנוכה סופגניות בתחנות־ההסעה לחיילים, במבצע של „עד 18", חוג הצעירים בדיסקונט (צילום: ישראל סאן)

הבנק לצעירים

תרצה או לא תרצה, כשאתה חושב על בנק אתה מקבל הרגשה של כובד ואחריות. כאשר יש לך פנקס שיקים ואינך משתמש בכסף מזומן, אתה מרגיש שמתייחסים אליך בכשיבות.

הדור הצעיר שעובד בבנק־דיסקונט החליט להשרות חשיבות וכבוד עצמי על בני־הנעורים, ו־עלה על תוכנית מיוחדת שקוראים לה — „עד 18".

„עד 18" אינה עוד תכנית ש־הבנקים מציעים לקהל, חדשים ל־בקרים, זוהי תוכנית־פיתוח שמא־חוריה מחשבה חינוכית והיא — הדרכה לחיסכון ולהבנת ערכו של הכסף. אין להתבייש בכך — צריך לחנך את האנשים שיעריכו את הכסף ולא יזרקו אותו, או יבזבזו אותו.

„החמישיה הפותחת"

ה„חמישיה", או תקרא לה „חמ־סה", שמביאה מזל, מורכבת מ־תכנית „פילון צמוד", תוכנית חיסכון אותה פותחים ההורים עבור ילדיהם בבנק תוך ראייה־הנולד. מה„פילון" עוברים ל„יתרון נעו־רים", גם זאת תוכנית חיסכון ש־הורים נבונים מכינים לבני־המש־פחה הצעירים. ממנה מצטרפים ל„עד־18", וזהו עניין אחר. זאת מסגרת פעילות לבני 10 עד 18, שיש להם תוכנית חיסכון, או חש־בון „עו"ש צעיר". כאן אתה מקבל „כרטיס ירוק" שהוא טוב עד גיל 16, והוא מאפשר לך פעילות רחבה, חברתית ותרבותית במסגרת החברה להגנת הטבע, „נוער לנו־ער", טיולים משותפים, הנחות ב־מופעי תרבות, אמנות ובידור, ספרים ותקליטים בהנחה, ומיגוון הפתעות ואירועים המלווים על־ידי האמן צביקה פיק.

חיסכון ממשי

מ„עד־18" עוברים לחשבון „עו"ש צעיר" לבני 16—18, ו־חדלים להיות סמוכים על שולחן ההורים. מקבלים „כרטיס כתום" הנותן את כל היתרונות של „עד־18" ופנקס „שיקים צעירים" כשכל שיק מוגבל ל־75 שקלים. פנקס שיקים חינם, ניהול חשבון ללא תשלום עמלה, הנחות ב־1500 בתי־עסק נבחרים.

היום הנחה של 5% עד 15% לא הולכת ברגל. זהו חיסכון ממשי, כאשר אנו מדברים בבני־נעורים שעובדים או בעבודה חל־קית.

ה„אצבע" החמישית היא תוכנית „יתרון לחיילים", בה כל היתרו־נות של „עד־18" ועוד יותר: היא מעניקה לחייל המשרת רחוק את הבטחון שמשכורתו נכנסת לבנק ויש מי ששומר על כספו.

סוף מעשה במחשבה תחילה

„החמישיה" של דיסקונט לא נול־דה במיקרה או בטעות. מחקר ו־סקר קדמו להן ומהם התברר, כי לבני הנעורים בארצנו יש כסף, יהא זה נוער לומד שעובד בעבודה חלקית, וכמובן נוער עובד, ולאלה חשוב להחדיר את תודעת החי־סכון.

תוכנית כמו „עד־18" היא יחי־דה במינה לא רק בישראל, אלא חידוש בנקאי בקנה־מידה בינלאו־מי. האיש הצעיר לומד להיות עצמאי בהחלטותיו ובמעשיו, הוא לומד להשתמש ביתרונות של פנקס שיקים על פני שימוש במזומנים. הוא לומד לחשוב כי כסף הוא ערך, כאשר הוא שולף עט וכותב המחאה.

והוא שאמרנו — סוף מעשה במחשבה תחילה.

(פורסם ב„על המשמר")

„יתרון לחיילים" - תכנית החסכון המקנה יתרון לבני־נוער ולחיילים

„יתרון לחיילים" הינה תכנית חסכון חדשה של בנק דיסקונט שניתן להצטרף אליה מגיל 16 ועד השחרור מצה"ל. הפקדות חודשיות במשך שלוש עד חמש שנים או הפקדה של סכום חד־פעמי, מקנים הצמדה מלאה של הקרן והריבית כבר בתום שלוש שנים. תשורה נאה מועניקת לחוסך ע"י בנק דיסקונט.

שלוש שנות השרות של החייל חולפות חיש קל, והנה עומד לר־שותו סכום כסף ניכר שהוא יכול לנצלו ללימודים, לטיול ובכלל... לכל מטרה.

תכנית זו מחזקת את הקשר ש־בין הבנק לחיילים, שהתפתח מאז יזם מרכז התשלומים של צה"ל את תשלום משכורת חיילי החובה באמצעות הבנק. כיום יכול החייל לתת הוראה להעביר סכום חודשי קבוע מחשבונו — לתכנית החסכון שלו.

קופות הגמל „תמר" וכרטיסי האשראי „ויזה" - „הקניה הטובה ביותר 1981"

סקר דעת קהל, הנערך מדי שנה ע"י העתון הכלכלי „מבט", קובע כי קופת התגמולים „תמר" של בנק דיסקונט היגה „הקניה הטובה ביותר" בענף קופות הגמל הבנקאיות.

בתחום כרטיסי האשראי — בחר הציבור ב„ויזה", המוצע ללקוחות בנק דיסקונט ככרטיס האשראי ה־טוב ביותר.

ביקוש למילונ"ע

המילונ"ע הינו מילון מקיף ל־מונחים ולמושגים בנושא ניירות ערך והשקעות. המילונ"ע הנדפס לראשונה בישראל בשנת 1975 ע"י בנק דיסקונט והוא מהווה ספר עזר למשקיעים, לסטודנטים לכל־כלה ולמינהל עסקים, לתלמידים ולכל המתעניינים בנושא.

במהדורה החדשה, שיצאה לאור בנובמבר 1980, נוספו כ־50 מו־נחים והיא הודפסה במתכונת גדו־לה ומפוארת יותר. כן נוסף למילונ"ע אינדקס מונחים בעברית ובאנגלית.

מילון ניירות הערך ניתן ל־השגה ע"י פנייה למחלקה לפרסום וליחסי ציבור של בנק דיסקונט, רחוב יהודה הלוי 23 תל־אביב, 65546.

אושרו שוב תכניות החסכון לשלוש שנים

לאור הביקוש לתכנית חסכון לטווח קצר, מוצע לציבור, מראשית ינואר 1981, מסלול חסכון מקוצר בתכנית „יתרון רב תכליתי" ו־„יתרון נעורים".

עתה ניתן ליהנות מהצמדה מל־אה של הקרן והריבית כבר לאחר 3 שנות חסכון. עד כה נדרשו לכך 4 שנים.

גם עתה ניתן להמשיך בחסכון לאחר 3 שנים ולהחליט בעתיד על המשך — עד 7 שנים. זוהי, מתברר, צורת ההשקעה הטובה ביותר כיום.

בתקופות של אי־ודאות, בהן חושש המשקיע מסגירת כספו ל־תקופות ארוכות, קיצור משך ה־חסכון המינימלי ימשוך משקיעים רבים לאפיק חסכון זה.

שיפורים בדיווח ללקוח

שיטות דיווח חדשות לחוסך בתכניות החסכון ולמשקיע בניירות־ערך

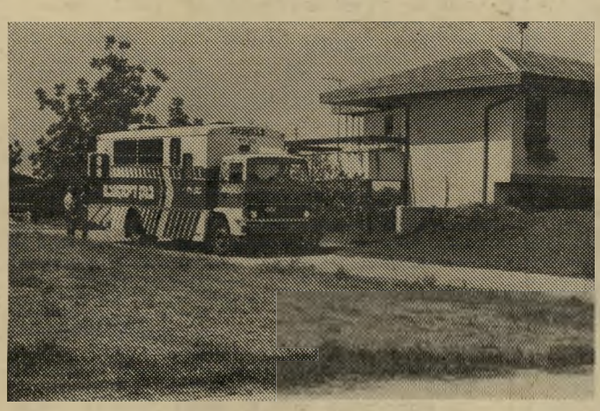
במרוצת 1980 הונהגו שיפורים על ידי בנק דיסקונט במערכת ה־דיווחים הניתנת ללקוחות: בנוסף לדיווחים הידועים היטב — דפי החשבון וה„בול היומי" — נה־גים עתה לקוחות הבנק מחידושים רבי־תועלת:

דף הריכוז החדש לניירות־ערך, מספק נתונים על סוגם וערכם של כל ניירות־הערך שבתיק ההשק־עות של הלקוח, כולל הערכה נפ־רדת וכללית, בשקלים ובאחוזים, של כל נייר־ערך ושל כל קבוצת ניירות־ערך (מניות, אגרות־חוב, קרנות נאמנות, מט"ח וכד'). די־ווח אחר מרכז נתונים מפורטים על מצבן המעודכן של כל תכ־ניות החסכון שמקורן בחשבון עו־בר־ושב אחד, כולל ציון ההפק־דות, הריבית והפרשי ההצמדה שנצברו והמענקים. כך מקבל ה־לקוח דיווח משפחתי על כל תכ־ניות החסכון שפתח על שמו ועל שם בני משפחתו.

שני הדיווחים מציגים בפני ה־לקוח תמונה שלמה ובהירה של השקעותיו.

בקרוב יקבלו לקוחות בנק דיס־קונט דו"ח מעקב, שיפרט את כל הפעולות שנעשו בחשבון ניירות־הערך שלהם בתקופה נתונה.

„בנק נייד" הופעל בחבל לכיש

„בנקונית" — הבנק הנייד של דיסקונט

אם המושכניק לא בא אל הבנק — בנק דיסקונט בא למושב

ביקשו לבצע. ה„בנקונית" מבקרת בכל מושב מספר שעות בשבוע ומספקת שירותי בנק מלאים בכל התחומים. הסניף הנייד מהווה שלוחה של סניף דיסקונט בקרית־גת, ונקשור אליו באמצעות מערכת קשר משוכללת. כמו כן מצויידת ה„בנקונית" בכספת, בשתי עמדות כספרים, בתא סגור ליעוץ אישי, ובמזגן אוויר.

„בנקונית" (בנק מכונית) הוא שמה של משאית משוריינת, המש־משת מאז דצמבר 1980 כסניף בנקנייד, המשרת 13 מושבים ב־חבל לכיש.

בעבר ריכזה קרית־גת את ה־פעילות הבנקאית של אנשי המו־שבים בחבל, וחלקאי האיזור נאלצו לבזבז זמן יקר והוצאות נסיעה עבור כל פעולה בנקאית אותה משקיע להחליט בכל רגע איזה הוא מרכיב ההשקעה הטוב ביותר ומהו המועד שבו תניב השקעתו את התשואה המירבית. כמות ה־יחידות של „צמודת דיסקונט" הי־תה מוגבלת (50 מיליון שקל בל־בד) והיא נמכרה בחודש יולי 1980.

רבים מבעלי היחידות ניצלו זכותם להגדיל השקעתם בתכנית החסכון, עם ההטבות המיוחדות. אכן, הסוסים של „צמודת דיס־קונט" הגיעו רחוק מאד...

לאן דהרו הסוסים של „צמודת דיסקונט"?

„צמודת דיסקונט" היתה חידוש מרענן בנוף ההשקעות הישראלי ותשובה הולמת לאי־ציבותו של שוק הכספים בעידן האינפלציה.

למשקיעים ב„צמודת דיסקונט" (שסמלה המסחרי היה צמד סוסים), ניתנה האפשרות להפקיד סכומים בתכנית חסכון לטווח ארוך וסכו־מים מקבילים בקרן הנאמנות „או־רן", עם הבטחת הצמדה.

הצעה מיוחדת זו כללה שורה של אופציות והטבות, שאפשרו ל־

„פילון צמוד"
סיפור הצלחה מלידה

„פילון צמוד" (מקודם „אגור") מוגדר עתה ע"י אנשי בנק דיסקונט כסיפור הצלחה מלידה. התכנית — המצמידה למדד כל סכום שנחסך בה מעל ל־20 שקל — נועדה במיוחד לבני הגיל הרך ולילדים. החוסכים יכולים לחסוך בכל עת לפי צרכיהם וגם לזכות בהטבות מיוחדות: ספרים מוזלים ב„ספרית פילון", מתנות והפתעות מיוחדות המיועדות להעשרת עולמו של הילד וכן מגוון שנתי בחצי מחיר, על עיתון הילדים „פילון".

כך יכולים הילדים לחסוך (כמעט מלידה!) סכומים נאים וגם להעשיר את עולמם בהתנסויות משעשעות ומחנכות.

מה עושה אבא של נועה?

אבא של נועה הוא גיבור של ספר ילדים חדש, לילדים בני 7—12, שמטרתו לקרב את הילדים אל עולם הכספים. הקוראים הצעירים של הספר יבינו באופן שלם יותר את השיחות המתנהלות בין המבוגרים ואת חדשות הרדיו והטלוויזיה.

בספר זה מלווה האב את נועה בתו — במסלול המורכב והמרתק של המערכת הבנקאית. הספר יצא לאור בהוצאת המחלקה ליחסי ציבור של בנק דיסקונט ונכתב ע"י אורה לב־רון, עובדת הבנק. הספר נכלל בין הספרים המומלצים על־ידי ספרית „פילון" וניתן לרכשו בספריה זו.

מפעל אחר לילדים, שזכה כבר להצלחה רבה, הוא משחק המונופול הקלאסי, שעובד ועודכן לתנאי חומי הבנקאות והכספים — והוצע לחוסכי „פילון" תחת השם „הדיסקונטאי הצעיר". המשחק מקנה לילדים מידע והתנסות בניהול תקציב אישי.

אם רצונך לרכוש את הספר „מה עושה אבא של נועה?" — שלח למחלקה ליחסי ציבור של בנק דיסקונט, רח' יהודה הלוי 23, תל־אביב, המחאה על־סך 8 שקלים, לפקודת „פילון". אל תשכח לציין שמך וכתובתך.

התלהבות בקרית שלום

מפעל האימוץ של דיסקונט בעיצומו

חברי החוג הדרמטי לקשישים בקרית שלום

מופעי תיאטרון ובידור, הופעות אישיות של אמנים ישראליים, מסגרות ליצירה עצמית בחוגים לילדים, למבוגרים ולקשישים, סדנאות לתיאטרון, ציור, מחול ומוסיקה — אלה מאפייני הפעילות החשוקת של „המרכז למפעלי תרבות קהילתיים" בשיתוף בנק דיסקונט וקרן תל־אביב לספרות ולאמנות.

הפרוייקט מתקיים זו השנה השנייה, ובהצלחה גדולה, בשכונת קרית־שלום בתל־אביב. מטרת המרכז לעודד היצירתיות והצריכה התרבותית בשכונה.

בהשוואה למפעלי תרבות אחרים, זוכה מרכז זה להערכה ולהתלהבות גדולה מצד כל הנוגעים בדבר. להשלמת מעגלי הפעילות יזם המרכז סמינר להכשרת פעילים מקרב תושבי השכונה. פעילים אלו נטלו על עצמם יוזמות רבות וימשיכו בעתיד להנחות ולהפעיל את מסגרות התרבות בשכונה ע"פ הקווים שהתווה המרכז.

„להיט" של דיסקונט:

מערכת סולארית בשכירות חודשית

בשמונה השנים האחרונות עלה מחיר החשמל פי 55 ומחיר הסולר עלה פי 86 — לעומת עלייה של פי 25 „בלבד" במדד. נתונים אלו, שגלמדו היטב בחברת אי די בי ליסינג, מקבוצת דיסקונט, הוו לידו הצעה מהפכנית בתחום החסכון באנרגיה: תכנית „להיט".

התוכנית מציעה מערכות לחימום מים בעזרת השמש בשכירות חודשית, הנמוכה ממחירי החשמל והסולר לחימום. מגמת עליות המחירים של החשמל והסולר לעומת המדד — מאפשרת לחזות כי הפער בין דמי השכירות בשיטת „להיט" לבין עלות החימום בעזרת סולר או חשמל — ילך ויגדל.

מיכאל פוקשנר, מנהל אי די בי ליסינג, מסר, כי עיקר יתרונה של התכנית, לבד מהחסכון הברור בהוצאות, הוא בפשטות תהליכי הביצוע: הלקוח בוחר אצל אחד מסוכני המערכות, מערכת לפי ראות עיניו, מתוצרת היצרנים הגדולים, חותם על הסכם השכירות בסניף הקרוב של בנק דיסקונט, והמערכת מגיעה לביתו.

השכירות היא למשך שמונה שנים ובתום התקופה היא שייכת לשוכר, תמורת תשלום חודשי סימלי. זוהי יוזמה נוספת של הדיסקונטאים לעידוד החסכון באנרגיה.

70,000 ל'טר דלק, ציוד, ביגוד ומימון טיפול בקשישים - במבצע הארצי של קרן „שיבה טובה"

„כאן רואים את הצעד האנושי של הישראלי" — הכריז בהתלהבות עובר־אורח, שנקלע לכיכר מלכי ישראל בתל־אביב, בעיצומו של מבצע „שיבה טובה". המבצע היה ספונטני והמוני, ונערך בעזרת בנק דיסקונט וביוזמת אייבי נתן. מאות המתנדבים, חברי תנועת „נוער לנוער" ועובדי בנק דיסקונט, עסקו בגיוס תרומות — בכסף ובפריטי לבוש, ריהוט וכלי־בית שונים — ובמיונם, לאחר שנתרמו על ידי הציבור, למען קשישים נזקקים.

ראשית המבצע בכתבה על תנאי החיים של הקשישים בישראל, שסודרה בטלוויזיה, והמשכה במבצע לגיוס תרומות, שהוזרם אלפי תרומות, שהסתכמו בלמעלה מ־700,000 שקל, לחשבון „שיבה טובה" שנפתח בבנק דיסקונט.

בסכום זה נרכשו 70,000 ליטר דלק לחימום, מומן שכרן של עשרות מטפלות לקשישים עירייתם, בתים ומועדונים זקנים שופצו ובוגד חם הוענק לנזקקים.

עדיין ניתן לתרום לקרן „שיבה טובה" בכל סניפי בנק דיסקונט, לזכות חשבון 933333 בסניף הראשי בתל־אביב.

עסקי בנק דיסקונט בניו־יורק הועברו לחברת־הבת „ישראל דיסקונט בנק אוף ניו־יורק"

בשנת 1949 היה בנק דיסקונט הבנק הישראלי הראשון שהרחיב עסקיו אל מעבר־לים ופתח נציגות בניו־יורק. ב־1962 פתח הבנק סניף בשדירה החמישית של מהנטן ו־יסד בנק ניו־יורקי בשם „ישראל דיסקונט טרסט קומפני".

בנק זה הסב את שמו, החל ב־1.1.81 ויקרא „ישראל דיסקונט בנק אוף ניו־יורק" ומרבית עסקי הבנק בניו־יורק הועברו אליו.

מאזנו הראשון של הבנק עולה על מיליארד ורבע דולר ולו שני סניפים בניו־יורק, סניף באי קיימן ובנק באורוגוואי (דיסקונט בנק — לטין אמריקה), שלו שלושה סניפים.

לבנק דיסקונט לישראל סניפים בניו־יורק, באי קיימן, בנסאו (איי בהאמה) ובלוכסמבורג, סוכנות במיאמי ונציגויות בטורונטו, בואנוס איירס, סאן־פאולו ולונדון.

עיסקות יבוא בסיוע מחשב

החידוש של דיסקונט — מחשב שהותקן והופעל בהצלחה במחלקת היבוא של בנק דיסקונט, מאפשר לפשט את הליכי הטיפול ביבוא שהיו עמוסים עד עתה בטרדות וביגיעות רבות, עד לפרק זמן של מספר דקות בלבד.

המסוף מאפשר לבדוק ולמיין את המסמכים הנוגעים לסחורות המגיעות אליו, לפי ספקים שונים ו/או לפי המדינות שמהן באה הסחורה וכן לפי כלי תחבורה, מטבע מסויים וכו'.

המערכת מורכבת ממיני מחשב, הממוקם במרכז המחשבים של בנק דיסקונט ומ־8 מסופים, הנמצאים במחלקת היבוא. המערכת מחוברת באופן כזה שעובד המחלקה ליבוא בסניף הראשי של בנק דיסקונט יכולים להפעילה בקלות ולתת ללקוח שרות יעיל ונאמן.

בנק „דרייב אין" נוסף נפתח בחיפה

שרותי בנק ניתנים ללקוחות — לחלון מכוניתם

דיסקונית — בנק דרייב־אין של דיסקונט בעיר המכוניות

מעתה, ניתן ליהנות משרותי בנק מתוך המכונית, בשני מקומות בארץ — ושניהם של דיסקונט.

ה„דיסקונית" החדשה נפתחה בחיפה, במרכז הקניות של צומת הקריות (צ'ק פוסט), בניהולו של נפתלי פאר. זהו סניף דרייב־אין שני של דיסקונט, לאחר הדיסקונית הראשונה, שנפתחה לפני כשלוש שנים ב„עיר המכוניות".

שתי הדיסקוניות, שהן חידוש בלעדי של בנק דיסקונט בשרות ללקוח, מהוות מוקדי משיכה לבעלי־רכב רבים, הן בשל העובדה כי ניתן לקבל בהן שרותי־בנק ללא צורך לצאת מהמכונית, והן בשל שעות העבודה הנוחות במיוחד שלהן: דיסקוניות פועלות ברציפות מ־9.00 בבוקר עד 7.30 בערב ובכך הן שונות מכל סניפי הבנקים האחרים בארץ.

112 בנקים אוטומטיים ברחבי הארץ

מספר מערכות המכשירים האוטומטיים, העומדים לרשות לקוחות בנק דיסקונט, מגיע ל־112.

הפריסה הארצית של המכשירים הינה: 70 כספומטים, המשותפים לבנק דיסקונט ולבנק לאומי; 18 מכשירי ש.ב.א. (שרותי בנק אוטומטיים), שרות המיועד ללקוחות כל הבנקים וכן 24 דיסקונטומטים.

בשנת 1981 יותקנו מכשירים נוספים ותודגש האפשרות לבצע הפקדות וליהנות משרותים נוספים באמצעות הבנקים האוטומטיים, בנוסף למשיכות מזומנים. **בנק דיסקונט מציע גם לחיילי צה"ל, בעלי חשבון משכורת בבית בנק, לקבל כרטיסי כספומט.**

המסלול המקוצר של בנק דיסקונט לחורף 1981

השקעה ל־3 שעות, ויותר בתכניות יתרון רב־תלתי, יתרון נאורים, במקום 4 שעות.

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

15,000 שקל

תקרת ההפקדה השנתית החדשה ב„תמר" וב„גפן" קופות הגמל של בנק דיסקונט

מערכות ממוחשבות מספקות מידע לציבור

* **מרכז מידע ויעוץ בכיכר דיזנגוף בתל־אביב**
* **מסופים לשערי ניירות ערך בסניפים מרכזיים**
* **טלקס רויטרס — קשר ישיר למרכזים הפיננסיים בעולם**

בכיכר דיזנגוף בתל־אביב עומד להיפתח בימים אלה מרכז המידע והיעוץ של בנק דיסקונט. במרכז זה מערכות מחשב ומסכי־צג, המספקים מידע שוטף הכולל שערי בורסה בארץ ובעולם, שערי מטבע חוץ ומידע כלכלי. בנוסף לכך יוכלו לקוחות הבנק לקבל במקום יעוץ אישי בנושאי השקעות ושירותי הבנק.

ב־15 סניפים מרכזיים של הבנק, יופעלו בימים אלו מסופים, המציגים על מסך טלוויזיה את שערי הבורסה בתל־אביב ואת שערי ההמרה של מטבעות־חוץ שונים.

בחדר עסקות מט"ח של בנק דיסקונט הותקן מסוף רויטרס, המספק מידע עדכני שוטף על המתרחש בעולם העסקים הבינלאומי, כגון: מחירי הקפה בברזיל, מחירי הזהב בהונג קונג, שערי ריבית בנקודות שונות בעולם ועוד. בכך מקשר בנק דיסקונט את איש העסקים הישראלי — עם המרכזים הכלכליים בעולם כולו.

דגמי
פורד פיאסטה
1981
לרכישה
באספקה מידית.

יותר אמינות, יותר בטיחות, יותר חסכון.

פורד. לטווח ארוך. Ford

אנשים בעולם

ליידי דיאנה ספנסר: המירדף

ליידי דיאנה ספנסר, היפהפיה בת התשע עשרה, מנסה להתחמק מן הצלמים העוקבים אחריה ברחוב ללא־הצלחה. מאז יצאה השמועה כי היא כלתו העתידה של הנסיך צ׳ארלס אין מניחים לה. הנסיך הגיב על־כך במורת־רוח גלוייה ואיחל לעיתונאים הבריטיים בערב השנה החדשה: „שתהיה לכם שנה מרושעת במייוחד״.

אלפונס דיאמאטו: היורש של יעביץ

אף שתעמולת הבחירות שלו הצטיינה בגסות ובטעם גרוע, הצליח אלפונס ד׳אמאטו להביס את הסנאטור יעקב יעביץ ואת יריבתו, ליז הולצמן, כשהוא מצוייד בקולותיהם של הרפובליקנים האיטלקים־אמריקאים — תיסמונת נוספת של התזוזה ימינה במדינת ניו־יורק.

לך ואלסה: רגע אחד של אושר בדרך לטבילה

באחת התמונות הנדירות מסוגן נראה מנהיג הפועלים הפולני, לך ואלסה, כשהוא צוהל, עיניו צוחקות ופניו קורנים מאושר. היה זה כאשר עזב את בית־המישפט־העליון בווארשה, לאחר שזה אישר את חוקיותו של אירגון הפועלים סולידאריות, ונכנס למונית כדי להגיע במהירות המאכסימלית הביתה. הוא היה בדרכו לטבילתה של בתו הקטנה, אנה בריגיטה, שנולדה בשעת השביתה הגדולה, בשניים באוגוסט. למרות שהמאבק טרם הסתיים, היתה זו אתנחתא של אושר אישי לאבי התינוקת ולאבי מאבק הפועלים.

הנסיך ברנארד: כל הנשים שבחיין

„מה עיני רואות — אתה מוקף נשים רבות״ הודיעה חוזה־העתידות, אחרי שקראה בכפות־ידיו של הנסיך ברנארד (71), בעלה של יוליאנה, ה־מלכה הפורשת של הולנד. היה זה בערב שהוקדש למטרות צד־קה והנסיך ברנארד הסמיק עמוקות, משנחשף כרודף־שמ־לות לפני מאות מוזמנים, ש־ביניהם ישבה גם יוליאנה. אבל מגדת־העתידות ידעה בדיוק במי היא עוסקת: „אתה נשוי לאשה נהדרת״ פנתה ליוליאנה, „וארבע הנשים האחרות בחייך הן ארבע בנותיך״. הנסיך, ש־בשנת 66 נקשר שמו לשימצה בשמה של מגדת־עתידות ומ־אז הוא אלרגי לנושא, נרגע כשהסתבר לו שהפעם היתה זו השחקנית יוזפינה ואן גאספרן (בתמונה), שהתחזתה כחוזה.

אנשים בעולם

פרנק סינאטרה: כל אנשי הנשיא

ב־12 בדצמבר, אחרי שהתמנה לתובע הכללי הבא של ארצות־הברית, השתתף ויליאם פרנץ׳ סמית במסיבת יום־הולדת, שעשוייה לעלות לו ביוקר: יום־הולדתו ה־65 של פרנק סינאטרה. על־כך יצא קיצפה של העיתונות האמריקאית כולה, הגועשת בעיקבות שורה של פירסומים מסביב למעורבות סינאטרה במאפייה האמריקאית.

בזמנו הציג סינאטרה לפני הנשיא קנדי יצאנית, שהיתה קשורה למאפייה, ואדגר הובר, ראש האפ.בי.איי. הצליח להשתיק את הפרשה.

גם השבועון הגרמני שטרן מזכיר את קשריו עם מישפחת קנדי, ומפרסם תמונה (למטה) של סינאטרה עם ז׳אקלין.

הקיסרית לשעבר סוראייה: הסוד הגדול שמאחורי מות השאה

מאז התגרשה מן השאה, זכתה סוראייה לשם: „הנסיכה בעלת העיניים העצובות", והיתה אפופה אווירה מלאנכולית גם כשבילתה במועדונים המפוארים ביותר של פאריס (כנראה בתמונה עם אחד ממחזרי הלבוש כדראקולה). רק עתה מתגלה הסוד האמיתי שמאחורי בדידותה וסירובה הקבוע להינשא לאיש — לפי ההסכם, אסור היה לה להינשא כל עוד היה השאה בחיים. היום היא פטורה מן השבועה, ועשוייה להינשא בשנית.

סאלוואדור דאלי: הכל נשאר כפי שהיה

בפעם הראשונה, מאז חודש מאי שעבר, הראה סאלוואדור דאלי את עצמו לפני העיתונאים והצלמים. שפמו הלבין, תווי פניו הזקינו, אך הוא הוסיף לטעון בעקשנות: הכל נשאר כמו שהיה. אין פרשת דאלי ואין פרשת שומר הראש שהשתלט על אוצרותיו. לשאלה בכמה מסתכם הונו, ענה לעיתונאים: „אני עשיר יותר מכולכם!" ומיד אחר כך הודיע על כוונתו להינשא שוב, כמינהגו החוזר, לרעייתו מזה ארבעים וחמש שנה, גאלה(הנראית אתו בתמונה).

זוק: בזרועותיו של מולייר

„לא ידעתי שמולייר היה כל־כך צעיר וכל־כך יפה," הצהירה הבדרנית זוק, שביקרה בקומדי־פרנסז וישבה בחיקו של הפסל. „אמנם, הישווו אותי אליו, אבל אני חושבת שזה קצת מוגזם." אחרי שערכה את הופעתה האחרונה בתיאטרון בובינו, הודיעה על כוונתה להתחדש שוב: זוק, הכותבת והמבצעת את כתביה, חולמת לכתוב, הפעם, על שומרת־הבית (הקונסיירג') שלה.

פטריסיה ברזיק: הצרפתים היו כל־כך קרובים לכתר

הצרפתים רתחו: מעולם לא היו כל־כך קרובים לכתר מיס־עולם, וככל שהתפתחו המאורעות היו קרובים יותר. ראשית, כששלחו את פטריסיה ברזיק ללונדון היו משוכנעים שהפעם מיס צרפת, בעלת המידות המושלמות והפנים התמימים, אכן תזכה בכתר. אבל היא זכתה להיות רק סגנית שלישית. היום היא מתנחמת בחוזי הסרטה ודוגמנות שהוצעו לה בשפע, ובידיעה שהצרפתים משכנעים שהיא היתה היפה ביותר.

פרנסואז סאגאן: וורתר הבתול

וורתר סאגאן — כלב הרועה הגרמני, ששמו נבחר למענו על־ידי „אמו", פרנסואז, בעיקבות יסורי וורתר הצעיר של גתה — הוא בתול על אף שלוש עשרה שנותיו. „אני מנסה להציג בפניו את הסקסיות שבכלבות פאריס, אך הוא טרם מצא לו את השידוך המתאים". פני הכלב כפני גבירתו.

הבנק הפתוח בכל השעות.

- משיכת מזומנים עד 500 שקל ליממה.
- הפקדות שיקים.
- העברות ותשלומים.
- הוראות קבע.
- הזמנת פנקס שיקים.

בנק-קט 2000
הבנק שלא נסגר.

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים מע"מ

אנשים

אבא אבן מעדיף מדינה שבה השר מפטר את המפכ"ל על מדינה שהמפכ"ל מפטר את השר

■ שר־החוץ האמריקאי לשעבר, **הנרי קיסינג'ר**, ביקר בישראל. בצאתו ממישרד ראש־הממשלה הבחין בעשרות צלמים ומיקרופונים, שהושטו לעברו. הוא חייך ואמר ליועץ ראש־הממשלה לענייני עיתונות, **דן פתיר**: „הבט, הבט, זה כמו בימים הטובים, כש־הייתי בא לכאן!"

■ קיסינג'ר סיפר לח"כ **אבא אבן** כי הוא מסיים בימים אלה את כתיבת החלק השני של ספר־זיכרונותיו. „ר' בכרך השני אתה יוצא טוב." השיב לו אבן: „אבל אני יוצא יותר טוב בספר שאני כתבתי."

■ כאשר יצא קיסינג'ר ממישרדו של **מנחם בגין** פגש במיסדרון במפכ"ל החדש של המישטרה, **אריה איבצן**, שהמתין עם שר־הפנים ד"ר **יוסף בורג**. איבצן סיפר: „עכשיו המעגל נסגר. במארס 1975, כאשר קיסינג'ר היה כאן במסע־הדילוגים שלו, ערך לו ראש־הממשלה של אז, **יצחק רבין**, קבלת־פנים בכנסת, ואלפי אנשים המתינו בחוץ והפגינו נגדו. אני הייתי אז מפקד־המחוז, וחילצתי אותו ממישכן־הכנסת בדלת האחורית." אחרי שהשניים הוצגו זה לפני זה, חיבק קיסינג'ר את איבצן ואמר לו: „יצרתי אז מהומות כהוגן, לא כן?"

■ כאשר פגש קיסינג'ר בדן פתיר ובאברים („פרוויקה") **פורן**, יועציו של בגין, אמר לראש־המשלה: „אני עבדתי עם שני אלה עוד במשלת רבין!"

■ עם קיסינג'ר בא ארצה **ויליאם פיילי**, נשיא רשת־הטלוויזיה האמריקאית סי־בי־אס. הוא לקח את פיילי לישכת ראש־הממשלה, התחיל להעלות זיכרונות וסיפר לו בדיוק היכן ישב בזמנו עם **גולדה מאיר**, עם יצחק רבין ועם שרים ישראליים.

■ כאשר נשאל ח"כ אבן מה דעתו על פיטורי מפכ"ל המישטרה, **הרצל שפיר**, השיב: „יש לי צער על פיטורין, אבל נראה שאין מנוס מהם. אני מעדיף מדינה שבה שר מפטר מפכ"ל על פני מדינה בה מפכ"ל מפטר שר."

■ האיש שיסד את „אזרחים למען המדינה" למען הדחת מפכ"ל המודה, הרצל שפיר, הוא מנכ"ל רשות־השידור לשעבר, **יצחק ליבני**. מספר ליבני: „זה התחיל לפני שבוע. פגשתי בשני חברים ושוחחנו על כך, ותוך מיספר שעות כבר היה לנו מישרד עם פקידות ותקציב, ותוך יום היו מאות ואלפים של פעילים. נזרקתי מעולם הספרים, שהתמסרתי לו בשנה האחרונה, ולפני פיתאום תנועה של־מה. האמת היא שאינני מסכים עם שפיר לאורך כל הדרך. אני די מסוייג מיחסו לעיתונות ולעיתונאים. לא הייתי ממשלה שאלה זו את בגין אם הוא זוכר היכן נפגשו לראשונה. משלא זכר, הזכירה לו כי בתחילת שנות ה־70 היו יחד בבריסל באחד הכנסים, ואת בגין פגשו במעלית בית־המלון שבו שהו כולם.

■ מישלחת של 23 צירי בית־הנבחרים הבריטי מן המיפלגה השמרנית ביקרה בארץ. בפגישתם עם בגין אמר ראש־המישלחת לראש־הממשלה: „אנו מייצגים את כל הקצוות בבית־הנבחרים הבריטי, מן הקיצוני ביותר ועד הקיצוני ביותר, ואנו מייצגים את כל הדע

תחיה אדר ממסיבה למסיבה

בני ה־80 יכולים לחגוג
פי ארבעה יותר מאשר בני ה־20

החיים מתחילים בגיל 70. זאת לפחות הוכיח השבוע ה־אחרון. **ישראל פולק**, איש־תע־שייה, פתח תערוכת־ציורים משלו. השחקן **משה חורגל** חגג את יום־הולדתו ה־80 והשחקן **רפאל קלצ'קין** חגג את יום־הולדתו ה־75. כל החגיגות האלה הוציאו ל־מסיבות את ותיקי־התעשיינים ו־בעיקר את ותיקי־התיאטרון ●●● חברי קיבוץ עינת התחילו להתייחס אל הזמרת **חווה אלברשטיין** כאל חברת קיבוץ. זאת בעיקבות הסרט שבו השתתפה ושבו גילמה חברת קיבוץ המתקשה להיכנס ל־הריון. כאשר נכנסה סוף־סוף להר־יון, שמחו בשימחתה כל החברים ●●● הצייר־גרפיקאי **גיורא אוריין** פתח את תערוכת העבודות הראשונה שלו, וקיבל כבר הז־מנות מכמה מבקרים במקום, לע־רוך תערוכות נוספות בביתם ●●● **אילת** בת החמש חגגה את יום־הולדתה בבית אמה, העי־תונאית **מירה נוף**, ואירחה ב־

אורנה פורת לפרומה, אשתו של השחקן **משה חורגל** ●●● „קלצ'קין היה שובב גדול בצעי־רותו." העיד עליו אחיו **נתן** ב־מסיבת יום־ההולדת שלו ●●● „אני כבר נורא רוצה להיות סב־תא." הודתה הזמרת הוותיקה **אביבה רווה**. היא סיפרה שהבן הבכור שלה נשוי כבר שש שנים ועדיין אין לו ילדים. בנה השני נמצא בקיבוץ רביבים, שבו נהגה להתארח **גולדה מאיר** ●●● **ארנסט יפת**, מנכ"ל בנק לאומי,

לוביץ' הניצחית

היא פאני לו־ביץ', השחקנית הוותיקה של תיאטרון הבימה, שגם מלמדת מישחק והעמידה דור שלם של שחקנים על במות הארץ.

היא באה להשתתף בשימחתו של חורגל. מאחוריה מימין: הזמרת נירה רבינוביץ ומשמאל: בלהה יגיל, בתו של חורגל ואשתו של גדי יגיל. אחרי המסיבה של חורגל מיהרה פאני למסיבת קלצ'קין.

צילום נוף

מצלמת העיתונאית מירה נוף את בתה אילת בת החמש, כשהיא מכבה את הנרות מעל עוגת יום־ההולדת שלה. את המסיבה לילדים ערכה מירה בביתה.

נשואים

הם הזמרת חווה אלברשטיין ובעלה איש התאורה עמירם טננבוים בעת ריקוד איטי במסיבה של סיום צילומי הסרט הראשון של חווה, סיפור איטימי. מימין: הדסה קלצ'קין, אשתו של רפאל קלצ'קין, במסיבה לכבוד יום הולדתו.

גרושים

הם הכוריאוגרפית גבי אלדור והמרצה פרופסור אריה זקס, אך זה לא הפריע לבעל לשעבר לנשק את גרושתו. לשניים בת הנמצאת עם אמה. גבי קנתה בית ביפו בימים אלה והיא עסוקה בקישוטו. השניים במסיבה של קלצ'קין.

כך שר את אותו השיר בתירגום עברי של **חיים חפר**. אורחיו מחאו כפיים במרץ וגלי־צה"ל הקליטו את כל שימחת היום־הולדת ●●● חורגל בן ה־80 הוא אדם צנוע ונחבא אל הכלים, העידו עליו שחקני הקאמרי. לדבריהם היו באים אליו תמיד כדי שיתקן להם את הטכסטים העבריים שב־ידיהם ●●● בבית־מלון בתל־אביב הופיעה להקת פלמנקו. אח־רי שלושה ריקודים לצלילי הקס־טניטות ורקיעות הרגליים תפסתי את הפרינציפ וכל שאר הריקו־דים נראו לי אותו הדבר. אך ה־להקה המשיכה ורקדה עוד ועוד, במשך שעה וחצי נוספות ●●● „אני בא הנה כבמאי ותיק לראות איך הצעירים עושים סרטים," אמר **אבי דיין**, כשהופיע במסיבה לכ־בוד סיום צילומי הסרט של **נדב קוויתן**, סיפור אינטימי ●●● „אולי תתבוננו גם בתמונות שעל הקיר, ולא רק באנשים שמסביב," הציע מישהו ל**פנינה רוזנבלום** בתערוכה של גיורא אוריין. הפצ־צה הבלונדית השיבה: „אני מת־בוננת ומסתכלת, מסתכלת ומת־בוננת" ●●● **„ביתה"** ואני היינו יחד בלהקת פיקוד־צפון, שם היא הכירה את **גדי יגיל** והתחתנה אתו," סיפרה הזמרת **נירה רבי־נוביץ** על ראשית הקשר בין גדי לבילהה ●●● „אני רואה ש־קלצ'קין הסתבך תמיד בענייגים בלתי־חוקיים כשהיה צעיר," העיר **יעקב אגמון**, שהינחה את מסיבת יום־ההולדת המאופקת לכבוד ה־שחקן הוותיק ●●● חורגל זכה במחמאות מפי כל ותיקי התיאטרון, שעדיין זוכרים אותו כאחד ממקימי תיאטרון המטאטא ●●● „זאת לא מסיבה בשבילי," אמרה פנינה רוזנבלום, שבאה להציץ במסיבה של נדב לויתן והסתלקה מיד מן המקום ●●● „גיליתי אצל פולק כישרון שאף אחד לא יו־דע עליו," סיפרה **אנט דולצ־ין**. „הוא נואם יוצא מן הכלל. פגשתי אותו בתחילת החודש ב־לונדון ושם הוא נאם בפני יהודים מקומיים." אנט, רעייתו של מנכ"ל הסוכנות היהודית, באה לתערוכה של פולק, כמחווה לידיד ותיק שלה ושל בעלה **אריה דולצ'ין** ●●● „אני מגדלת עכשיו ארבעה בנים בבית שלי, את שלושת הילדים שלי ואת גדי," סיפרה אשתו בלהה וציינה שהיא מלכה בבית וכולם שם קוראים לה שפן תחת אמא ●●● „יום־ההולדת של חורגל מזכיר לי את התקופה שבה היו האנשים יותר כנים ולבביים מכפי שהם כיום. וכאן, אצל קלצ'קין, נראה כל העסק יותר מכופתר ו־רשמי," ציינה אחת האורחות ש־באה מיום־ההולדת של בן ה־80 ליום־ההולדת של בן ה־75 ●●● כל במאי הקולנוע הצעירים של תל־אביב כיבדו את נדב בנוכחותם במסיבה שלו. הם הוכיחו כי התח־רות מתנהלת רק על גבי מסכי הקולנוע, ולמעשה כולם חברים. בקבוקי הבירה הוגשו שם חופשי ונדב, חתן המסיבה, הסתובב שקט ומרוצה אחרי שסיים את צילומי סרטו תוך חודש וחצי, כפי שתיכנן מראש ●●● הארוחה הספרדית נראית בדיוק כמו הארוחה היוו־נית לפני חודש. לשונות מרושעות לחשו לי, שלמעשה בית־המלון מציג כל פעם את אותה להקה, אך מחליף את התלבושת שלה בכל חודש. לא האמנתי להם ●●● אצל החוגגים בני ה־70 ומעלה היתה שמחה בכל המסיבות עליזה יותר, מצחיקה יותר, וכנה יותר. הזכרונות שהועלו הצחיקו עד דמ־עות, המחמאות שקיבלו ריגשו גם כן עד דמעות. אצל הצעירים יותר, קצר, אשתו של אפרים קציר. פנינה ונינה הן ידידות ותיקות ונפגשות לעיתים מזומנות, אך את רוזנבלום הכירו השתיים בפעם הראשונה. זלצמן אמרה לרוזנבלום: „חכי רגע, אני רוצה שבעלי יראה אותך."

החברה הגבוהה

בפתיחת התערוכה של גיורא אוריין הן פנינה רוזנבלום. מימין, הפסנתרנית פנינה זלצמן והגברת הראשונה של ישראל לשעבר, נינה

פגישה שכזאת

נערכה בין שתי השחקניות קרו־ליין לנגפורד ואורלי זילברשץ במסיבה של אנשי הקולנוע. שתיהן שחקניות קולנוע צעירות.

חותן וחתן

הם השחקן משה חורגל והבדרן גדי יגיל. הנשוי לבלהה, בתו של חורגל. ביום־ההולדת של החותן הקליט גדי את המסיבה והתייעץ בכל פעם עם חורגל.

דו־לאומיות

הפגינה העיתונאית סמדר פרי, שהושיבה על ברכיה את תאמר נחלה בן השנתיים, בנם של סאמיל ופיקרי נחלה. פיקרי הוא איש מיספר שלוש בשג־רירות המצרית בארץ. לידה עומדת בתה, מיכל, בת הארבע וחצי.

נתן

אחיו של רפאל קלצ־קין, מתחת למודעה של הבימה, שהציגה בזמנו את הביצה, כשקלצ'קין בתפקיד ראשי.

לעומת זאת, התפוצצו בקבוקי ה־בירה למכביר, רקדו ריקודי דיסקו, פרסו עוגות ימי־הולדת וציפו ל־אקשן. התעניינו איפה המסיבה הבאה. שבוע עמוס במסיבות יום־הולדת ובתערוכות. עכשיו אני נחה לקראת השבוע הבא ●●●

כרמליטה, סנגריה, זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה

היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק. הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי, פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח, פלחי לימון, או פרי הדר אחר, פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

כרמל מזרחי

משה עציוני הוא שופט בליגה ג'

ובכנסת שותים עכשיו מיץ אפרסקים

■ בישיבה של ועדת־הספורט הסבה ח"כ **תמר אשל**, יושב־ראש ועדת־המישנה לענייני מישטרה ובתי־סוהר, את תשומת־לב המשתתפים לכך ששמו של „תיק אפרסק" דומה, בהיפוך האותיות, לשמו של תיק איפרקס, בהתכוונה לסרט ולספר בשם זה, שעסק בקבוצה ניאו־נאצית בברלין.

■ בעת ישיבה של הוועדה לענייני ציונות במיפלגת־העבודה, שהתכנסה במישכן הכנסת, כשהמלצר נכנס ושאל כל אחד מה הוא רוצה לשתות, בהציעו מיבחר של מיצים, העיר ח"כ **עזרי ברעם**, יושב־ראש הוועדה: „לא איכפת לי, רק שזה לא יהיה מיץ אפרסקים."

■ במלאת שנה למותו של הילד האוטיסטי **עפר אביגדורי** ערכה אלו"ט, אגודה לילדים אוטיסטים בישראל, ערב לזיכרו בבית־לסין בתל־אביב. המלחינה־תמלילנית **נעמי שמר** הופיעה בו. באמצע התוכנית פנתה שמר לקהל הצעיר באולם ואמרה: „אני נוהגת בשלב זה לערוך תוכנית כבקשתך, ואתם מתבקשים לומר לי איזה שיר אתם רוצים לשמוע, אך תשתדלו שזה יהיה שיר שאני כתבתי אותו. בשנים קודמות התבקשתי בתוכניות כאלה לשיר את המנגינים של ברוך, שכתב **דני סנדרסון**, את רוצי שמוליק, שכתב **אריה אז זיכבר**, ואת אבניבי, שכתבה **נורית הירש**."

■ חברי אגודת אלו"ט, שהיושבת־ראש שלה היא לאה רבין, נפגשו השבוע עם שר־החינוך **זבולון המר** ויצאו ממנו כשבידם הבטחות ותיקווה. בתום הפגישה אמר המר: „אני מרגיש כמו שכתוב במישנה, בייבמות ק"ו, כופין אותו עד שיאמר רוצה אני." הוא הסביר כי אנשי האגודה אמנם לא נידנדו לו יותר מדי, אך בכל זאת התעקשו לקבל ממישרד־החינוך הבטחה לתמיכה חלקית בבית־הספר שלהם בתל־אביב. ומשום שכל־כך התעקשו, הצליחו. מעניין שלאה רבין הצליחה להשיג מממשלה זו מה שלא הצליחה להשיג מן הממשלה הקודמת, שבראשה עמד בעלה.

■ מנהל תאטרון הפנטומימה של ניו־יורק הוא יישראלי **מוני יכין**. בביקורו בארץ הוא סיפר כי מפיק־התקליטים של **ג'ון לנון ויוקו אונו** פנה אליו, שיארגן הופעה הבנויה על שיריה של יוקו אונו. לפני כשלושה שבועות פנה אליו אותו מפיק, גם הוא ישראלי־לשעבר, בשם **דויד גפן**, וקבע עמו פגישה שבה אמור היה גם לגון להשתתף. יום לפני הפגישה נרצח.

■ אחרי הצגת הבכורה של אותלו בתיאטרון הקאמרי, כאשר הקהל מחא כפיים בהתלהבות, עמד השחקן הראשי, **יוסי פולק**, על הבמה והזיל דמעות־התרגשות ללא הרף. אך כמה ימים לאחר מכן, כאשר אותו תיאטרון היה צריך להציג את ההצגה ינטל, שם יש לפולק תפקיד קטן ביותר, העיר פולק: „מעניין אם גם **לורנס אוליביה** שיחק כסטאטיסט, בו בזמן שביצע את תפקיד אותלו."

■ **אסתר זוכוביצקי**, בתו של המיליונר **שאול אייזנברג**, נרתמת בכל פעם למיפעל־צדקה אחר. אחרי שהקימה אירגון נשים עצמאי לענייני רווחה, ואחרי שאביה העמיד לרשותה משרדים בבית אסיה, פנתה אליה עיתונאית כדי לראיין אותה. אמרה לה זוכוביצקי: „תתאמי זאת עם המזכיר שלי." אמרה לה העיתונאית: „איני יודעת היכן למצוא את המזכיר שלך." ענתה לה זוכוביצקי: „טלפני למזכירה של בעלי, והיא תאמר לך איפה נמצא המזכיר שלי."

■ יועץ שר־החינוך **דב גוזדברגר** סיפר כי כאשר השופט ד"ר **משה עציוני** היה יושב־ראש הוועדה שבדקה שחיתויות בכדורגל, הוא שלח את ילדיו לחזות במישחק כדורגל בחיפה. השיטור עצר אותם בשער ואמר לסדרן: „תן לילדים אלה להיכנס, הם ילדיו של השופט עציוני." השיב לו הסדרן: „מי זה הוא שופט עציוני? הוא בסך הכל שופט בליגה ג'!"

■ **אריה מכנס**, העובד במכון וינגייט, מספר על שני בניו, שהם כדורגלנים מן השורה הראשונה. „**גדי** ישחק עוד העונה הזו במכבי פתח־תיקווה, אך לקראת העונה הבאה ינסה להגיע לליגה האנגלית, ושם לא איכפת לו להתחיל אפילו בליגה ב'." על בנו **עודד** אמר: „עמיתיו במכבי נתניה מתייחסים אליו בצורה חריפה מדי, מכשילים אותו ופוגעים בו כל הזמן. גם עודד היה רוצה להגיע לקבוצה מיקצוענית בצרפת או בבלגיה."

■ בדיון בחטיבת הליברלים העיר שר־התמ"ת **גידעון פת** כי היום מדברים בשפה גזענית כמו „פראנק פארח" או „פולישע דריפקע". העיר על כך ח"כ **אליקים** („גוש־טאב") **בריאן**: „כל זמן שלא מדברים על רומיינשע גאנב, בשבילי זה טוב."

■ בתחרות דחיפת־קומנדקרים, במיסגרת אליפות הכושר הצבאי של צה"ל, שימש כמזניק **גידי הרמט**, אלוף הארץ בקפיצה לגובה, המחזיק בשיא של 216 סנטימטרים לגובה. גידי הוא מדריך־ספורט בצה"ל, וינסה בעונה זו להגיע לגובה של 220 סנטימטרים בקפיצותיו.

■ השחיינית היפה ביותר בארץ היא **עופרה מנויוז**, בת ה־15, מקיבוץ פלמ"ח־צובה בהרי ירושלים. היא תנסה בימים הקרובים להיות השחיינית הישראלית הראשונה שתשחה 100 מטרים בסיגנון חתירה בפחות מ־60 שניות. עופרה היא בתו של מהאגרף לשעבר, שעלה ארצה עם מישפחתו לפני 10 שנים מצ'ילה. בקיבוצו הוא ממונה על הובלת התוצרת החקלאית של משקו לשוק הסיטונאי בתל־אביב, שם הוא זוכה ביראת־כבוד בגלל עברו.

■ **צ'רלס מונרו**, מי שאירגן בארץ סמינר לנוצרים המטיף לאהבת ישראל, הוא מצאצאיו של **ג'יימס מונרו**, נשיא ארצות־הברית במאה שעברה. הוא סיפר כי על אהבת ישראל למד לראשונה בילדותו, כאשר התגורר בשיקגו בשכונה יהודית. כאשר, בעת שירותו בצבא האמריקאי, היה במטוס שנפל, היה היחידי שניצל, בזכות תפילה יהודית שלמד מאחד משכניו.

נאנסי קיסינג'ר

אשתו של חנרי, נילוותה אליו בסיור במרחב. בעוד שהבעל מדדה מערכות־בגדים ויצאה משם אחרי שקנתה 12 מערכות של בגדים, לא את כולן קנתה לעצמה. אחדות רכשה עבור חברותיה. נאנסי קיסינג'ר הגיעה למיפעל בלוויית שומר־ראש, וכאשר קנתה בגדים לחברותיה, התייעצה עימו אם הם יתאימו להן, מאחר והוא מכיר אותן.

אנשים

■ שדרנית־הטלוויזיה האמריקאית **כרכרה וולטרס** שלחה ברכת שנה־טובה לכמה מידידיה בארץ, ביניהם יועץ ראש־הממשלה לענייני עיתונות, **דן פתיר**.

■ מסיבת הפתעה לכבוד יום הולדתה אירגן **עמוס אטינגר** לאשתו, העיתונאית **תמר אבידר**. הוא דאג להזעיק אותה מן הבית, וכאשר חזרו השניים לשם, ציפו להם כל ידידי הזוג.

■ ירחון חדש לנשים, העשוי בידי נשים, יצא בחודש לאור. שם הירחון הוא נוגה, והוא נולד „כתוצאה מהרצון משותף של קבוצת נשים מכל רחבי הארץ.“ כפי שכתוב בו. בין היתר מוזכר בו מחקר שנעשה בארצות־הברית על־ידי ד״ר **מוזן היינס** וד״ר **מארגיט פיינגיב**, שמסקנתו היא כי לנשים הצירוף של עבודה שיגרתית ונשואין מהווה סכנה בריאותית גדולה. שיעור מחלות־הלב אינו גבוה יותר אצל האשה העובדת מחוץ לביתה מאשר אצל עקרת־הבית. השיעור הנמוך ביותר של מחלות־לב הוא אצל נשים עובדות, שאינן נשואות. הנשים הלסביות בריאות יותר מאשר כל קבוצת נשים אחרת, ונשים שעובדות בתפקידים נשיים מסורתיים כמו מזכירות, כתבניות וזבניות סובלות פי שניים יותר ממחלות־לב, בעיקר כשהן נשואות ומגדלות ילדים רבים.

■ עוד מצויין בירחון זה אלו נשים נופלות קורבן לאונס, ואילו מצליחות למנוע אונס. על פי מחקרה של האמריקאית ד״ר **פולין בארט** מסתבר כי נשים שהן בנות לאמהות בעלות השכלה גבוהה עשויות להימנע מאונס. נשים העובדות בפקידות נתונות יותר לאונס מאשר נשים אקדמאיות. כושיות וקתוליות עשויות יותר להימנע מאונס, בעוד שיהודיות עשויות להיאנס ביתר קלות. קורבנות אונס מאופיינות בזה שהוריהן לא עודדו אותן להחזיר מכות בנעוריהן.

■ בעת דיון בהסרת חסינותו של שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא** בוועדת הכנסת. ביקש ח״כ משה שחל את רשות־הדיבור. העיר לו ח״כ עוזי ברעם: „אין לך זכות־הדיבור, אתה שטיק פראנק.“ החזיר לו שחל: „אתה אפילו לא פראנק שלם, אתה חצי פראנק.“ אמו של ברעם היא בת עדות־המיזרח, ואביו אשכנזי.

■ למה ישב ח״כ **יוסי שריד** ליד הטלפון בשבת שעברה, תחת ללכת למישחק כדורגל, כהרגלו? הכל חשבו כי זה היה מפני שידע על תיק אפרסק, ונאלץ לענות על צילצולי־טלפון רבים של שואלים בעניין זה. אך האמת היא כי הוא ישב צמוד לטלפון מפני שבנו בן ה־15 וחצי היה בקבוצת תלמידים של תיכון חדש מתל־אביב, שתעו בדרכם בטיול שערכו ברמת־הגולן. שריד היה אב חרד מאוד באותה שבת, וציפה בכל כמה רגעים למידע חדש על הקבוצה האובדת, שנמצאה לבסוף על־ידי חיילי צה״ל.

גיכל רנקין בת ה־26 היא בתו של מנכ״ל „בנק לאומי“, ארנסט יפת. מיכל, הנשואה לגיוליאן רנקין מאנגליה, למדה בלונדון עיצוב תלבושות ותיפאורה ומשמשת כיום כמעצבת התפאורה והתלבושות בסרט ישראלי חדש. בעלה הוא מעצב תעשייתי, וכאשר נשאל, איך הוא מסתדר בישראל, השיב: „אני מצליח להלך בין הטיפות.“

בלונים

מאת דניאלה שמי

הנשיא נבון בוועידת מיפלגת העבודה

אמא של הרצל

האשה היפה ביותר אינה יכולה לתת אלא מה שיש לה, כפי שאומרים הצרפתים. גם תיבת־הטלוויזיה אינה יכולה לספק אלא את אשר יש ביכולתה לספק.

אם זוכרים זאת, אפשר להעניק לסידרה עמוד האש את כל הצל"שים האפשריים.

מי שקיווה כי סידרה זו תספק תשובות מעמיקות על שאלות פילוסופיות והיסטוריוסופיות, פשוט שגה בהזיות. הציונות היתה תנועה היסטורית כבירה, שחוללה מהפכה בכל תחומי החיים. תימצות תולדותיה ב־19 פרקים חזותיים היה היישג מיקצועי הראוי־להערצה, גם לולא סיפק אלא את העובדות היבשות העיקריות. נראה כי הסידרה נותנת הרבה יותר מזה.

לפיתחה של סידרה כזאת רובצות סכנות רבות. היא יכלה להיות קיטש, ואינה קיטש. היא יכלה ליות ממורתקת, תעמולתית, קנאית — ואינה.

יוסין

יגאל לוסין וחבריו שמרו על סיגנון מאופק, הראוי להערכה רבה. הם נמנעו מהגזמות. הם אובייקטיביים הרבה יותר מכפי שניתן היה לקוות.

פה ושם הם מעוררים למחשבה, לפעמים בתמוגה, לפעמים ברמז של חציפסוק. ואכן, כל דקה בסידרה זו יכלה לשמש נושא לסידרה שלמה נוספת.

הנה הרצל — אותה דמות חמקנית, הנראית כה פשוטה, ושיש בה סימני־שאלה כה רבים. מה היה יחסו לאמו, המוזכרת בסידרה כבדרך אגב? האם הייתה תלותו בה מופרזת, ואולי אף חולנית? האם בשל כך התנפצו נישואיו — ומה היתה השפעתה של עובדה זו על ההיסטוריה של הציונות? איך היה צעיר הפכפך, מופרע כלשהו, כימעט מגוחך, למנהיג בעל השפעה היסטורית?

שאלה מרתקת אחרת: יחסה של בריטניה לציונות. הרברט אסקוויט התפטר. דייוויד לויד־ג'ורג' וארתור בלפור באו במקומו. זה שינה את גורל הציונות. כך נאמר בסידרה, וגבות־עיני כבר התחילו להתרומם. אך מייד באו רמזים לסיבות עמוקות יותר.

ואכן — מדוע ניתנה הצהרת־בלפור? רק מתוך אידיאליזם? או מתוך הכרת־תודה אישית לחיים ויצמן, על המצאת כימיה חשובה? או שמא ניצלה בריטניה את העניין הציוני כמסווה מוסרי לשאיפתה להשתלט על ארץ־ישראל, אשר גם הצרפתים חמדוה? האם ניצלו הבריטים את הציונים, בעוד שהציונים האמינו כי הם מנצלים את הבריטים?

שאלות משאלות רבות. הסידרה אינה יכולה להשיב עליהן. היא יכולה רק לרמוז עליהן, לעורר למחשבה, ואולי לגרום לוויכוח, שהגיע זמנו. בינתיים נוכל להזין את עינינו בסרטים העתיקים, ולזכור כי מייסדי־התנועה לא התכוונו להקים כאן מדינת־בורסה או העתק מיזרח־תיכוני של מדינת־נגס מיזרח־אירופית לאומנית־קנאית.

שאו ציונה

נס ודגל

הרצל דיבר על כוחו של דגל. אין זו סתם פיסת־בד, הכריז.

הוא היה מתחזק בדעתו זו אילו ראה את אשר התרחש בשכם, שיבת בסאם אל־שכעה לעירו.

שלושה צעירים, שהחביאו את פניהם בכפיות, הניפו דגל פלסטיני, אחרי שנישקו אותו בחרדת־קודש. הקהל השתולל מרוב התלהבות.

היה זה, כמובן, אקט של הפרת־חוק, ומכאן ההתלהבות הצוהלת של ההמונים.

תמהני על הטימטום המוחלט, המביא שילטון־כיבוש לאסור דגל. אין כוח בעולם היכול למנוע בעד ציבור מלהניף את דיגלו הלאומי, אלא אם כן יוצמדו שני חיילים לכל אזרח בשטח. האיסור אך מגביר את יראת־הכבוד לדגל. מים גנובים ימתקו, ודגלים אסורים יתקדשו.

אפילו הבריטים לא העלו על דעתם לאסור עלינו להניף את דיגלנו הלאומי. אילו עשו כן — האם היה זה גורם לנו לשכוח את הדגל הכחול־לבן, שנכפה בשעתו על הרצל? (הוא עצמו רצה, כידוע, בדגל לבן, ועליו שיבעה כוכבים זהובים, כמיספר שעות־העבודה היומיות במדינה שהוא חלם עליה.)

הבריטים גם לא אסרו את הפצת ספרו של הרצל בפלשתינה (א"י). פאטנט זה שמור לגאוני המימשל הצבאי שלנו. נדהמתי כאשר עברתי בימים אלה על רשימת הספרים האסורים למכירה בשטחים המוחזקים. ביניהם: הספר התעודות הערבים מאת ג'ורג' אנטוניוס, לבנוני־נוצרי שנחשב לאחד מאבות התנועה הלאומית הערבית לפני שני דורות. במושגים של היום זהו ספר עיוני מתון, שדבק עדיין בברית הבריטית־ערבית.

באותו הגיון יכלו הבריטים לאסור את הפצת סיפרו של גרץ על תולדות העם היהודי.

אי הגאון שחיבר את רשימת הספרים האסורים? מגיע לו פרס לחוכמת־ישראל על־שם דני מט.

קול הד"ש

נשמע בארצנו

ניצני הבחירות נראים בארץ, עת זמירי־המיפלגות הגיע, וקול הד"ש נשמע בארצנו.

קולם של כל מיני גוזלי־ד"שים. הם הישירו נוצות ולבשו נוצות. למראית־עין אין הם דומים לד"ש ההא. אבל הקול לא השתנה.

לפני שהציבור ייילך שוב שבי אחרי הקול הזה, כדאי להזכיר מה קרה לד"ש המקורית.

כאשר מדברים על השפל שאליו הגיעה הכנסת הנוכחית, על הח"כים העוברים־לסוחר, על שכירי ההצבעה,

על „גועל־הנפש" (כדברי שימחה ארליך), על היעלמן של הנורמות הבסיסיות ביותר של הגינות ומוסר — יש לזכור את העובדה הפשוטה שזוהי תרומת ד"ש.

כמה מן הציניקאים הנלוזים ביותר בכנסת, המוכנים למכור בגלוי את קולותיהם לכל המרבה במחיר, נבחרו ברשימת ד"ש. כאשר דיבר השבוע יהודה בן־מאיר על „חולות נודדים במידבר", הוא התכוון אל אלה. נדמה שמעולם לא ראתה הכנסת ח"כים בעלי רמה מוסרית כה ירודה כמו כמה מנבחרי ד"ש.

הדבר מבעית שיבעתיים מפני שדווקא ד"ש חרתה על דיגלה את טוהר־המידות ואת תיקון סידרי־השילטון. לא היתה לה אידיאולוגיה, לא היה לה פיתרון אף לאחת מבעיות־היסוד של המדינה. היא התחמקה מכל דיון רציני על בעיות השלום, הכלכלה והחברה. קודם כל, אמרה, יש להכניס לכנסת אנשים הגונים, בעלי הכרה ומצפון. אחר־כך יסתדרו הדברים מעצמם.

לשם כך לא הסתפקה ד"ש במינוי מועמדיה בידי ועדה של עסקנים. חס וחלילה. היא הנהיגה את הדמוקרטיה הפנימית המושלמת, את „הכל בוחרים בכל".

והנה התוצאה.

אנחנו מדברים עתה לאור (או לחושך) התוצאות. כל העובדות גלויות וברורות. התיקווה הגדולה לא הולידה עוד מיפלגה רקובה ומושחתת, כפי שחששו הפסימיסטים. היא הולידה משהו הרבה יותר גרוע.

כדאי לזכור זאת בעוד מועד — לפני ששוב נשמע את המיית הפרופסורים בעלי הרצון־הטוב, את פקודות־היום של הקצינים (מיל'), החשים להציל את המולדת, את ההזדעקות של ועדי־האזרחים ונשות־החברה.

רוצים להציל את המולדת? יופי! לתקן את המישטר? נהדר! לגייס אזרחים לפעולה מדינית? הלוואי! בתנאי שיתלכדו סביב מצע ברור, המקובל על כולם, והמציע פיתרונות מפורטים לבעיות הלאומיות, החברתיות והכלכליות, בלי התחמקויות, בלי אחיזת־עיניים, בלי תרופות־פאטנט.

ד"ש אחת הספיקה, תודה.

תקרית ברחוב אלנבי

מיצים וצפיפים.

מה זה? תמהתי. ראיתי את המילים על מירקע־הטלוויזיה, בין ההודעות על מישדרי הרדיו. לבסוף עלה על דעתי כי הכוונה היא ל„מילים וצלילים". צייר בעל שאיפות אמנותיות ביקש להתאים את האות למ"ד לסימן מוסיקאי, ועיוות לשם כך את צורתה.

אני חרד לחשוב מה היה קורה לאיש זה, אילו עשה כדבר הזה לפני דור או שניים.

זכורני מיקרה מימי ילדותי, שעשה עלי רושם רב. ביקרתי עם אבי אצל ידידו, ששכר חנות ברחוב אלנבי, בין הרחובות בלפור ומזא"ה, ליד מישרדי אגרו־בנק (מי זוכר?) שם החנות היה „הכל תוצרת הארץ", והוא בא לרמוז על כך שהיא נועדה למכירת תוצרת מקומית (יהודית, כמובן) בילבד.

בעודנו עומדים בחנות, ראינו שמשהו מתרחש בחוץ. לפני חלון־הראווה החל מתאסף קהל, שהשמיע קולות של זעם, שהלכו וגברו.

מה גרם לחרון־אפו של הציבור? מסתבר כי צייר־השלטים, שצייר את שם החנות על חלון־הראווה, טעה באות האחרונה. הקרס לא התחבר אל הקו המאונך של הצד"י הסופית מימין, כדרוש, אלא משמאל.

חילול זה של אות עברית מכובדת הסעיר את העוברים־ושבים, עד כי היה נדמה כי בכל רגע יתחילו להתעופף אבנים. בעל־החנות הנבהל שם את נפשו בכפו ויצא החוצה. לשווא הסביר את כוונתו הפטריוטית למכור תוצרת עברית בילבד. זה לא עזר לו. הוא נאלץ להבטיח שעוד באותו יום ייקרא הצייר לתקן את האות הפגועה ולהחזיר את כבודו של הכתיב העברי (האשורי).

מיצים? צפיפים? נו, באמת!

אך עוד יותר יקר

מצפון אדם

שנה לפני מילחמת־העולם הראשונה פרץ משבר חמור בצבא הבריטי שחנה באירלנד. בתקרית שנודעה בשם „מרידת קוראג'" (על שם מקום באירלנד) איימו 58 קצינים של חיל־הפרשים לפרוש מן הצבא, אם יצטוו להילחם נגד הפרוטסטנטים בצפון־אירלנד. הכוונה היתה אז להעניק אוטונומיה לאירלנד כולה, וביכללה החבל הצפוני.

(למרידה זו היו תוצאות מרחיקות־לכת, מפני שהקצינים ניצחו את הממשלה החוקית. יתכן כי מילחמת־העזוועות, הנטושה עתה באירלנד הצפונית, היא אחד מספיחי אותה פרשה.)

בשיא התקרית פירסם השבועון הבריטי פאנץ' שיר, ובו השורות האלה:

„רואות עינינו חיילים, בני־נוער / המשרתים את המלכות בשכר זעיר, / המקריבים את עתידם על המיזבח / של כבוד־אמת, את לבבם יאיר. / יקר לנו החוק אשר מופר כאן / אך עוד יותר יקר מצפון־אדם, / וטוב לראות כי אלה הם בינינו / המשלמים את מחירו הרם."

נזכרתי בחרוזים אלה, שנחרתו איכשהו בזיכרוני, למיקרא הידיעה על פסק־הדין של בית־הדין הצבאי, ששפט את גדי אלגזי לשנה אחת של מאסר.

אלגזי

כבר ציינתי במדור זה שאיני שותף לגישתו של אלגזי. להיפך, לדעתי מחייב ההגיון הצלול שדווקא צעירים בעלי־מצפון כמוהו ישרתו בשטחים הכבושים, ויעמדו שם על מישמר המוסר והצדק.

אך ליבי מלא הערצה לצעיר אמיץ זה, המוכן להקריב את הכל על מיזבח השקפתו, קל וחומר כשזוהי השקפה בלתי־פופולרית, המשניאה אותו על הרבים.

נראה שגם שופטיו התרשמו מעומק הכרתו, וציינו זאת במפורש — לפני שהטילו עליו עונש מדהים.

כמה צעירים כאלה יש לנו במדינה הזאת?

רבבות נערות מסרבות לשרת בצה"ל, מטעמים אמיתיים או כוזבים של הכרה תתית. הוא הדין לגבי אלפי בחורי־ישיבה וסתם משתמטים. האם תיפול היד הצבאית הכבדה דווקא על צעיר זה? האם זה מוסיף כבוד הצה"ל? או שמא מגלה פסק־דין זה פחדים של מגננון, ששוב אינו בוטח בעצמו?

האם מילחמת־האזרחים היא בלתי־נמנעת?

אלטלינה ב'

מה יקרה אם יגיע המערך לשילטון? קרוב יוזדאי: מילחמת אזרחים בין הממשלה החוקית ובין המתנחלים של גוש־אמונים, בגדה המערבית וברצועת־עזה.

אף מילה על כל לא חדרה עדיין ל־אמצעי־התיקשורת. אין על כך ויכוח מלו־מד בטלוויזיה, בהשתתפות פרופסורים ו־אלופים. העיתונות אינה מוצפת במאמרים על כך.

אך מדברים על נושא זה הר־בה — בחדרי־חדרים.

אין כימעט שיחה רצינית אם אחד מרא־שי השילטון הבא, שבו אין נושא זה עולה. בשיחות עם אנשי־ביטחון בכירים, הופתעתי מן הסיגנון המעשי, המובן־מאליו, שבו הם מדברים על כך.

יש הסכמה כללית, אילמת, על כך שמילחמת־אזרחים כזאת היא בלתי־נמנעת. קיימת השאלה רק לגבי העיתוי, הממדים והנסיבות.

■ ■ ■

המערך יעלה לשילטון כשהוא מניף מעליו דגל שעליו חרוטות הסיסמות „אופציה ירדנית" ו„פשרה טריטוריאלית".

אמנם, פשרה זו אומרת ששטחים נרח־בים מאוד, מאותם המותזקים כיום בידי צה"ל, יסופחו בבוא היום לישראל. בין השאר: כל רמת־הגולן (מלבד תיקונים קוסמטיים), ביקעת־הירדן, גוש־עציון, חוף ים־המלח ודרום רצועת־עזה, נוסף על ירושלים רבתי. הכוונה היא לספח גם שטחים מסויימים באיזורי קלקיליה, טול־כרם וג'נין, לאורך הקו הירוק.

מפה זו משאירה את האיזורים המרכזיים של הגדה המערבית — שכם, רמאללה, חברון — למיקוח עם הירדנים.

יתכן כי „האופציה הירדנית" אינה אלא סיסמת־תרמית שבאה לסבר את אוזני הער־לם, וכמה „הפשרה הטריטוריאלית". אין הדבר משנה דבר לגבי המתנחלים היוש־בים באיזורים אלה. מטרתם העיקרית היא למנוע את הוצאתם מידי השילטון ה־בילעדי של מדינת־ישראל.

ברגע שהמערך יעלה לשילטון, יידקקו האורות האדומים בכל חי־יישובים האלה.

■ ■ ■

קשה לדעת כעת כיצד יתפתחו הדב־רים בתחום המדיני, אחרי ששימעון פרס יתפוס את מקומו בראש שולחן־הממשלה.

יש כמה אפשרויות. למשל:

- פתיחת משא־ומתן ישיר או עקיף, לשם החזרת אותם השטחים למלך חוסיין.
- הסדר־ביניים, שיחזיר את שוטריו ופקידיו של המלך למרכזי־האוכלוסיה.
- הנפת הדגל הירדני לצד דגל־ישראל בכל האיזורים האלה, או בחלק מהם.
- העברת סמכויות מסויימות לשיל־טון הירדני, במיסגרת של „חלוקה פונקציו־נלית".
- הקפאת ההתנחלות באיזורים אלה, אם כמחווה כלפי ירדן, אם כתוצאה ממצע ה־מערך עצמו.
- קידום המשא־ומתן על האוטונומיה מעבר להנחיות שקבעה לעצמה ממשלת־הליכוד.

לכל האפשרויות האלה יש מכנה משותף אחד: המתנחלים בגדה יראו בהן הכרזת־מילחמה עליהם, סכנה לעצם קיום נחלותיהם.

■ ■ ■

השאלה הראשונה היא לגבי ה־עיתוי.

היוזמה תהיה בידי אנשי הגוש. הם יקבעו את המועד.

יתכן שימתינו, עד שבשילו המהלכים של הממשלה החדשה. יהיו שייעצו: מה החיפזון? הרי במערך שולטים הניצים! הדיבורים על פשרה יישארו בגדר דיבור־רים. מלך־ירדן פוסל ממילא את האופ־ציה המפורסמת. מכל העניין לא ייצא דבר. לכן כדאי לנו לחכות בשקט עד עבור זעם.

מולם יתייצבו מי שיטענו: נהפוך הוא. אסור להמתין! יש להכות מייד, כל עוד כוחנו עימנו. הצעד הראשון הוא המכ־ריע. יש להוכיח לממשלה החדשה שלא יעלה בידיה למגר אותנו בדרך ההתשה.

אם יתקבל הקו הראשון, יתלקח המאבק ברגע שיתקרב הסכם כלשהו עם חוסיין ו/או המצרים.

אם יתקבל הקו השני, יפרוץ המאבק זמ־מה אחרי עליית ה־מערך לשילטון. אנשי הגוש יקימו בכוח התנחלויות בלתי־חוקיות, ועל הממשלה יהיה לסלקן או להכיענו.

בין שני הקוים האלה יש אפשרויות נוס־פות. למשל: התלקחות מאבק יזום בבוא העת לפינוי היישובים בפיתחת־רפיח, ב־אביב השנה הבאה.

יש רק דרך אחת למניעת ה־מאבק הזה: הכרזה של המערך, אחרי עלותו לשילטון, כי המצע שלו לא נועד אלא ללכידת פתאים בעוזם ובארץ, וכי בעצם הוא מת־כוון להמשיך במדיניות־הסיפוח של הליכוד בלי כל שינוי, מלבד השינוי הסמנטי.

■ ■ ■

אם יפרוץ המיבסוך, מה יהיו ממדיו?

קשה מאוד להשיב על כך מראש.

בארץ נפוצה הדיעה כאילו ההתנחלויות של הגוש אינם אלא „כפרי פוטיומקין" — כפרי־חדמה שהקים הנסיך הרוסי גריגורי פוטיומקין, אהובה של קתרינה ה־2, ל־אורך מסלול מסעותיה של הצארית ברו־סיה, כדי ליצור רושם של פעילות ושיג־שוג.

שמועות אלה מסוכנות מאוד, כי אין בהן אמת.

אמנם, השיטות הרעשניות של אריק שרון יצרו בציבור נטייה טיבעית שלא להתייחס ברצינות להתפארויותיו. זוהי טעות. שרון פועל ברצינות ובהתמדה, ו־הריכוזים הכפריים והעירוניים שהוקמו בלב הגדה הם מציאות קיימת.

בהתנחלויות אלה יושבים — או לנים בלילות — אנשים בעלי מוטיווציה חזקה מאוד. בולטים ביניהם עולים חדשים מ־ארצות־הברית, החיים בדימיונם במיתוס של המערב הפרוע. הם באו ארצה כקאובואים יהודיים, פורצי־גדרות ופורקי־עול. לצידם בולטים העולים מברית־המועצות, שהמירו את הבולשביזם בציונות, מבלי להחליף את גישתם האנטי־דמוקרטית והסמכותית.

„אנשים אלה יש הרגשת־שליחות. הם חשים שעומד מאחריהם מחנה גדול.

האידיאולוגיה שלהם, עולם מושגיהם וחינוכם מכשיר אותם בעליל לתפקיד של „קומץ נבחר", „מעטים מול רבים", „השאור שבעיסה", „החלוץ ההולך לפני המחנה", שיש לו הזכות והחובה להילחם בכוח בממשלה של בוגדים ועוכרי־ישראל.

■ ■ ■

ציבור הזה יש נשק.

לא האצ"ל, לא הלח"י ואף לא ההגנה יכלו, בימים ההם, לחלום על מצבורי־הנשק העומדים לרשות התנחלויות אלה ותומכיהן, הן מבחינת הכמות, הן מבחינת הי־איכות.

בחסותו של רפאל איתן, המסור להם בלב ובנפש, הפכו ההתנחלויות חלק מן המערך של צה"ל. הן מהוות יחידות נפר־דות, מאומנות וחמושות היטב, במיסגרת ההגנה המרחבית. אין להן ערך במילחמה נגד אוייב זר, אך הן יעילות מאוד במילח־מת־אזרחים.

במיקרה הצורך תחפוך כל התי־נחלות וכל שכונה מחנה מבוצר ומוגן, המוכן לפתוח באש. בחלו־מות־ביעותים אפשר לראות אלפים ורכבות של אזרחים, חלקם חמו־שים, החשים מכך רחבי המדינה לעבר מיבצרים אלה, כדי להת־ייצב מול צה"ל.

זוהי האפשרות הקיצונית. מימושה תלוי בנסיבות.

ההיסטוריה של המרידות המזויינות מצד כת פולישית מוכיחה כי יעילותן תלויה במידה מכרעת באווירה הציבורית. הכת, כמו חבורת־הגרילה, דומה לדג השוחה ב־מים הציבוריים. אם היא נהנית מתמיכה ציבורית רחבה, גדל כוחה. אם מתייבשים המעיינות הנפשיים של התמיכה הציבורית, מתדלדל כוחה, וגם החוסן הפנימי שלה.

לולא קיבל הציבור ברובו המכריע את הסכם־השלום עם מצריים, היה מצבם של מתנחלי הפיתחה שונה כיום. הם מוכרים עתה את שרידי־האידיאלים שלהם בבצע־כסף, מפני שהם יודעים שאין להם תמיכה ציבורית. הקרב בנאות־סיני הוכיח.

דויד בן־גוריון חיסל את האצ"ל בפרשת אלטלינה, מפני שבאותו שלב שוב לא היתה תמיכה ציבורית באירגון הפורש. העם התלכד במילחמה נגד האוייב הזר, ויוקרת ההגנה ביכלל, והפלמ"ח בפרט, הגיעה לשיאי ההערצה הלאומית. שנה לפני כן היתה התמונה שונה לגמרי.

גם לח"י חוסל, בפרשת רצח ברנדוט, בנסיבות דומות.

האו־אה־אס של הקולונלים באלג'יריה חו־סל, אחרי שהתמוטט נסיון־המרד של ה־גנרלים, מפני שהאוכלוסיה בצרפת עצמה מאסה במילחמה. ערב מסירת אלג'יריה לידי צבא־השיחרור, הסתלקו משם גם אנשי האו־אה־אס. אך שרידיהם המשיכו לנהל בצרפת מערכת־טרור נגד „האויבים הפנימיים", בראשם הנשיא שארל דה־גול.

אלה הן דוגמות חיוביות. אך קיימות גם דוגמות שליליות בשפע. הפאשיסטים האיטלקיים ניצחו כי הפיכה, בין שפיכת־דמים, מפני שהצבא היה עימם, והכוחות הי־נגדיים בציבור היו חלושים. ומהפי־כת אוקטובר ברוסיה היתה, כמו־כן, הדוגמה הבולטת ביותר.

■ ■ ■

חשיבות מכרעת יש במצב כזה ל־עמדת הצבא. בישראל, שבה הצבא מושרש בעם, עמדת הצבא תהיה, פחות או יותר, כעמדת הציבור כולו.

אם ישתכנע הציבור בבוא העת כי הת־מרדותו של גוש־אמונים היא התנקשות ב־ממלכתיות הישראלית, בדמוקרטיה ובשיל־טון החוק, יפעל הצבא — כמו תמיד, עד כה — כזרוע הממשלה החוקית.

אם יתפרג העם כוזו לשני פר־גים, תהיה גם נפש הצבא חצויה.

שר־הביטחון הבא יהיה במיקרה — ואולי לא לגמרי במיקרה — אדם שאפשר לסמוך עליו מבחינה זו. יש המטילים ספק בכישו־רים מסויימים של בר־לב כשר־הביטחון. אך איש אינו מפקפק בכך שאם בר־לב יקבל הוראה לדכא בכוח מרידה של מתנח־לים, הוא יבצע זאת בלי היסוס.

היה זה בר־לב שדיכא את מרד אלטלי־נה, כמפקדם של אנשי־הפלמ"ח שנרתמו למשימה. בר־לב לא פיקפק מעולם בנכו־נות השיקולים של בן־גוריון, שהפעיל את „התותח הקדוש" בחוף תל־אביב. אין ספק כי יפעל נגד אלטלינה ב' כפי שפעל נגד אלטלינה א'.

הספק האמיתי הוא לגבי שימ־עון פרס.

■ ■ ■

עד היום לא הצטיין פרס בגבורה עילאית במצבים מסוג זה. נהפוך הוא.

היה זה פרס שנכנע למתנחלים במיבצעם הגדול — והמכריע — נגד הממשלה ו־צה"ל. כשר־הביטחון המציא את הפיתרון של קדום, וכך פתח לפני המתנחלים את מרכז הגדה המערבית.

אמנם, פרס פעל אז על רקע נסיונו ל־ערער את מעמדו של ראש־הממשלה, יצחק רבין, ואין לשלול את האפשרות שיתגלה בארר אחר כאשר יחזיק הוא בשילטון העליון. אך קשה מאוד לסמוך על כך.

אופיו האישי של פרס מתאים יותר לשיטה של הימנעות מעימות, דחיית ה־הכרעות, הליכה בדרך ההתנגדות החלשה ביותר. הוא לא יחפש עימות עם גוש־אמונים, כשיש חשש סביר מאוד של שי־מוש בנשק.

עוזרו־לשעבר של בן־גוריון אי־נו בן־גוריון שני.

אני מנחש שעם עלותו לשילטון, ייצא שימעון פרס מגידרו כדי לפייס את אנשי הגוש ולהבטיח להם ששום דבר לא ישתנה. כאשר תהיה לו הברירה בין הסכם עם חוסיין ו/או הפלסטינים שיביא למילחמת־אזרחים מבית ובין שלום עם גוש־אמונים, אשר ימנע שלום בחוץ — יבחר, לדעתי, בדרך השניה.

שותפות המפד"ל בממשלה הבאה תהפוך אפשרות זו לוודאית. ולפי כל הסימנים הנראים כעת, יעדיף פרס את המפד"ל על פני כל שותף אפשרי אחר לקואליציה, גם אם יזכה המערך ברוב מוחלט. פיוס הגוש הוא, כמובן, נימוק נוסף להעדפת המפד"ל.

מה יהיה אם ייווצר מצב ביגלאומי שלא יאפשר התחמקות או דחייה? מה יהיה אם אנשי הגוש עצמם ידחפו להכרעה מיידית?

אין לדעת מראש. ויש לקחת בחשבון את כל האפשרויות.

אלטלינה המקורית: בר־לב והתותח הקדוש

מאת אורי אבנרי

רק טלויזיה אחת יכולה להציג כאן את סמלה

Hilton International

ROLLS ROYCE

PATEK PHILIPPE GENÈVE

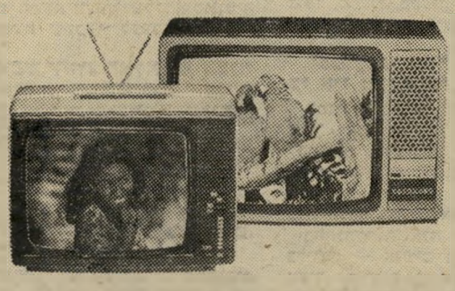
IBM

Christian Dior
30, AVENUE MONTAIGNE
PARIS-8e

CROSS

dunhill

Chivas Regal

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

היבואן הבלעדי כנור בע"מ
רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984, 624193.

ITT
שאוב-לורנץ
MADE IN W. GERMANY

הטלויזיה הטובה בעולם.

לקראת הבחירות – האם תקום רשימה בין הליכוד והמערך

ד"ש 81?

א יש לא יעז להזכיר מילה זו. בנאומים חוצבי להבות הצפויים במערכת הבחירות לא יצהיר שום מועמד שהוא היורש של הבדיחה הלאומית ד"ש. אך לא תהיה מיפלגה אחת שלא תנסה להביא אליה את בוחרי ד"ש ז"ל וכלל הנראה יקומו כמה רשימות חדשות לכנסת, שהבסיס היחידי שלהן יהיה הכוונה לזכות בירושה של ד"ש.

איש אינו יכול לנחש את תוצאות הבחירות במדוייק, אך המגמה ברורה לגמרי. הליכוד יורד, המערך עולה והמפד"ל צועד במקום עם פלוס מינוס שני מנדטים. אל מצביעי ד"ש לשעבר, אותם שרצו להוריד לפני שלוש שנים את המערך אך לא רצו בליכוד, יצטרפו המצביעים של שנת 81, הבוחלים בליכוד אך הזוכרים את המערך.

בסך הכל: מאגר פוטנציאלי של 400 אלף קולות עליו יסתערו הכל. המיפלגות הגדולות ינסו לנגוס בשולי מאגר זה. המיפלגות הקטנות יחזיקו בו בשיניהן, כי הוא מקור המצביעים הכימעט יחיד שלהן. כוכבי־שבים חדשים, דמויות כאריזמטיות ישנות וכאלה שמצלמת הטלוויזיה אוהבת אותם, ינסו להקים כח מרכזי חדש ולהתבסס על מאגר זה.

■ ■ ■

ה ראשון שיפנה לציבור בוחרים זה יהיה שר־האוצר לשעבר, ייגאל הורביץ. הורביץ כבר פנה, למעשה, אל בוחרי ד"ש בעצם פרישתו מהממשלה. הד"ש של הורביץ תהיה במיקרה הטוב ד"ש ימנית־קיצונית, ובמקרה הרע, ד"ש ימנית קיצונית, שתנסה להעמיד פנים עד לבחירות שזו ד"ש ליברלית־מתקדמת.

זלמן שובל ויצחק פרץ, שותפיו של הורביץ לרפ"י, ניוטרו את שר־האוצר לפרוש מהממשלה, לפרוש מהליכוד, להקים רשימה עצמאית. מקומו של הורביץ בכנסת הבאה היה מובטח, במיסגרת הליכוד, בכל מיספר מנדטים שהליכוד יקבל, אך איש לא יכול היה להבטיח זאת לשובל, וכימעט אפשר היה להבטיח לפרץ שהוא לא ייבחר לכנסת הבאה.

■ ■ ■

ש אלת המפתח היא אם ולמי יצטרף משה דיין. ככל הנראה מונח בכיסו של הורביץ רמז עבה מדיין שהוא יצטרף אליו. קשה להניח שהורביץ היה עוזב השבוע את הממשלה לולא היה משוכנע בהצטרפות דיין אליו. גם דיין יפנה לבוחרים של ד"ש. לדעתו סלח לו כבר חלק ניכר מהמפגינים נגדו אחרי מילחמת יום־הכיפורים, וחלק אחר שכח את הקשר שלו למחדל. אם דיין רוצה להמשיך ולכהן בכנסת, ולהיות חבר הכנסת העשירית, הוא צריך למצוא לו מיסגרת פוליטית חדשה. במערך ובליכוד יש כוחות חזקים נגד דיין, והם לא יקחו אותו.

■ ■ ■

מ ועמד אחר למאבק על ירושת ד"ש הוא שר־הפיטחון לשעבר, עזר וייצמן. לפני כחודשיים ערך וייצמן גיחה לשבוע — יומן ארועים בטלוויזיה והצהיר על כוונתו להקים רשימה לכנסת הבאה. אז נשאל וייצמן את מי הוא מתכוון לצרף אליו, והוא הביע את תקוותו שמשה דיין יופיע במקום הראשון ברשימה שעדיין לא נולדה.

עזר וייצמן
מהסס

משה דיין
ממתין

יגאל הורביץ
החליט

דדי צוקר
אולי

בינתיים התקרר המגוע של וייצמן. הוא כבר לא בטוח שדיין יצטרף אליו, וגם אינו בטוח שהוא רוצה שדיין יצטרף אליו. רבים אמנם הביעו את דעתם שדיין, בראש רשימת וייצמן, יוסיף לרשימה החדשה כמה מנדטים, אך רבים אחרים טענו שדיין יבריח קהל גדול משרידי ד"ש.

ניצחונו המוחץ של שימעון פרס בוועידת מיפלגת־העבודה הבהיל את וייצמן. פרס הצליח לשחק את האלטרנטיבה הבטוחה לא רק לפני צירי מיפלגתו הנלהבים, אלא גם לפני וייצמן, שצפה בהופעותיו של פרס בטלוויזיה. „אני לא רוצה להיות מס' 2 בממשלתו של פרס," אמר וייצמן לפני ימים אחדים. יש להניח שוייצמן כבר התחרט על הסכמתו להיות מס' 2 ברשימת דיין.

גורם נוסף שקירר את רגליו של שר־הביטחון לשעבר היה סיודו בארצות־הברית, אחרי שכבר הכריז על כוונתו להתמודד. חשב וייצמן, הבטוח בעצמו, שתוך ימים ספורים יוכל לגייס שני מיליון דולר למערכת הבחירות שלו. המציאות האמריקאית של תחילת 1981 טפחה על פניו. גם ידידיו הקרובים של הגנרל המקסים מישראל לא מיהרו לפתוח את כיסיהם.

ועל הכל הוסיפה מחלתו של שאולי, בנו של וייצמן. וייצמן רגיש בצורה בלתי־רגילה לגורל בנו, וההחמרה במצבו (העלם הזה 2261) בוודאי שלא הוסיפה לחשק שלו לרוץ לבחירות.

■ ■ ■

ע ד וייצמן מופעלים לחצים מכיוונים שונים. רבים מבקשים ממנו להקים את הרשימה „כדי שיהיה בעד מי להצביע." אחרים מנסים לסבך אותו ברשימה משותפת עם משה דיין, „שתהווה לשון מאוניים," מישפט מוכר מתקופת ד"ש המקורית. יש הטוענים שלמרות הבדלי ההשקפות והיריבות בינו לבין הורביץ, יכולים השניים ללכת יחד, כשהדבק ביניהם הוא משה דיין.

■ ■ ■

ל רשים אפשריים אחרים לד"ש הם קבוצה שהתעוררה מחדש — קבוצת הגנרלים. קל לזהות את האנשים שהצטרפו למפכ"ל המודח של המישטרה, הרצל שפיר, במאבקו „להצלת המדינה." קל גם להבחין מי מכשיל את שפיר שואף־הנקם בעצות טקטיות מטופשות, כפירסום הטלפונים החסויים של השרים.

את האלופים שהצטרפו אל שפיר אפשר היה למצוא ליד מוטי אשכנזי, ואחרי שזה פשט את הרגל, ליד ייגאל ידין. הגנרלים אהרון יריב, אברהם („צ'טה") בוצר, צביקה זמיר, יוחאי בן־נון ונתקה ניר (ראה עמוד 33) תפסו טרמפ על שפיר, והם מגלגלים בינם לבין עצמם את חלום הכוח הפוליטי ואת חלום הנסיון הנוסף של הרפתקת ד"ש.

יש להניח שחלק מהם יירתע בזמן. גלי אהדת הרחוב לשפיר ולאותם המצטופפים סביבו מתחילים להרגע. אך הגנרלים שיישארו עלולים לסבך את שפיר ולהשתמש בו כבדגל לרשימה פוליטית שתקום להציל את המדינה, גם מהליכוד, גם מהמערך ובעיקר מהמפד"ל — רשימה שספק אם תעבור את אחוז החסימה.

■ ■ ■

כ וח אחר שיתכן ויתעורר דווקא עכשיו הוא מה שנותר מתנועת שלום עכשיו.

התנועה, שהוציאה לרחובות רבבות צעירים ומבוגרים נלהבים ומודאגים, כימעט ואינה קיימת היום. מנהיגיה, כדדי צוקר, ינסו אולי להשתלב בתוך מיפלגת־העבודה, אך ספק אם שימעון פרס יוכל להבטיח להם מקום ברשימת המערך לכנסת מבלי לעורר עליו את חמת הניצים במיפלגת העבודה, שכוחם התחזק לאחרונה. יתכן שכמה מאנשי שלום עכשיו יחליטו אף הם להיות היורשים של ד"ש, למרות שהסיכויים יהיו קלושים, מיפלגת־העבודה ומפ"ם, שהיתה להן אחיזה חזקה מאוד בצמרת התנועה, יחבלו בכל ניסיון כזה. אם יחליט מי שיחליט להקים רשימה עצמאית, יהיה זה סוף התנועה ההמונית וייישארו רק שרידים מקרב האוהדים הבלתי־מיפלגתיים.

■ ■ ■

ק שה לנחש היום מי יתלבש על מצביעי ד"ש. אם יהיה זה כח מרכזי אחד, סביב עזר וייצמן למשל, יפגעו כל הקטנים. יתכן גם שגופים פוליטיים זעירים, שספק אם יצליחו לעבור את אחוז החסימה, כשולמית אלוני, גדעון האוזנר, כמה ליברלים מתוסכלים ודמויות אובדות משלום עכשיו, יתאחדו תחת צבעי דגל האכזב שהיה דיגלה של ד"ש.

■ ■ ■

נ ראה שהמרות הכל תיכנס ד"ש להיסטוריה של המיפלגות בישראל. מעולם לא היתה מיפלגה שהתפלגה לכך הרבה רסיסים תוך זמן כה קצר, ומעולם לא היתה מיפלגה שכל־כך הרבה רצו לזכות בירושה שלה — למרות שאין לה כלל מה להוריש.

יוסי יגאי

רוצה בחירות מתי? · מי רוצה בחירות מתי? · מי רוצה בחירות מתי?

מנחם בגין

ראש־הממשלה היה רוצה, כמובן, לסיים את הכהונה, ולא רק כדי ש„יירשם בהיסטוריה" שממשלתו כיהנה עד תום הקדנציה שלה. בגין יודע שמצבו של הליכוד הוא בכי רע, ושהשאלה אם הליכוד ינצח ב־בחירות הבאות או יפסיד בהן אינה מתעוררת כלל. השאלה המעשית היא רק מה תהיה מידת המכה שיספוג הליכוד.

במצב כזה עלול בגין לעשות כמה צעדים נואשים, אך כדי להג־שים אותם הוא זקוק לזמן. הוא יכול להתנהג כאילו „אחרי ה־מבול" בכל הנוגע לכלכלה, להד־פיס כסף, לסבסד מוצרי צריכה — צעדים שיהרסו את הכלכלה ושיביי־או אותם לידי תהום שתיפער לרג־לי השילטון הבא. בינתיים אפשר יהיה להיטיב, כביכול, עם העם. יריביו של בגין טוענים שהוא מסו־גל גם לצעד ביטחוני־מדיני נואש, שיציל, לדעתו, את הליכוד ממפלה מוחצת, כגון מילחמה נגד סוריה או כיבוש דרום־לבנון.

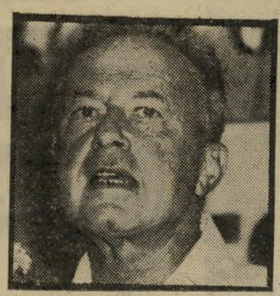
מקוריבו של בגין טענו השבוע שהוא עייף ומרגיש עצמו כנבגד, ולכן אין הוא מתכוון להילחם, ואף יסכים להקדמת הבחירות. אך גם במיקרה כזה ינסה בגין להק־דים את הבחירות, לתאריך המאוחר ביותר, הקרוב ביותר למועד המקו־רי שלהן. אם בסופו של דבר יח־ליט בגין, מתוך חוסר ברירה או מתוך מצב־רוח של לאות, להק־דים את הבחירות, יהיה זה לתא־ריך הסמוך לחודש יולי, ולא ל־חודש מארס, כפי שדורש המערך.

שימעון פרס

פרס מעוניין בהקדמת הבחירות לתאריך המוקדם ביותר, ולא רק מפני שהוא ראש־האופוזיציה ובעל סיכויים טובים להיות ראש־הממ־שלה הבאה. פרס נמצא עתה בשיא הפופולריות שלו בציבור, ולכל מומחי הבחירות הסובבים אותו ברור לגמרי שככל שירחק הזמן, כן יהיה ניצחונו של פרס קטן יותר.

בחירות בעוד חודשיים עדיפות לפרס על בחירות בחודש יוני גם מהבחינה הפנים־מיפלגתית. בעק־בות ועידת מיפלגת־העבודה התי־חלו להתגבש במיפלגה זו גושים וקבוצות־לחץ, המנסים להבטיח ל־עצמם ולאנשיהם „מקומות טובים באמצע", גם ברשימת המערך ל־כנסת הבאה, גם בממשלה הבאה גם בתפקידים מינהליים ופולי־טיים אחרים. ככל שהבחירות תי־דרכנה מוקדם יותר, כן יהיו קבו־צות־לחץ אלה מאורגנות פחות, ולפרס יהיה קל יותר להרכיב את הרשימה לכנסת ולממשלה.

יצחק רבין

כחבר מיפלגת־העבודה ומוסדו־תיה העליונים היה צריך ח"כ יצחק רבין להיות מעוניין בהק־דמת הבחירות לתאריך מוקדם ככל האפשר. אולם אנשיו של רבין עסוקים עתה בנסיונות הישרדות, וככל שיעבור זמן רב יותר עד הבחירות, גדולים סיכויי רבין ואנ־שיו לזכות בנתחים גדולים יותר מעוגת המישרות ומוקדי־הכוח ב־תוך המיפלגה.

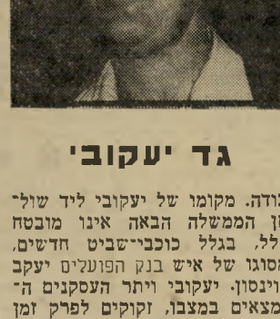

ויקטור שם־טוב

השותפה של מיפלגת־העבודה ב־מערך, מפ"ם, מצהירה, כמובן, שהיא מעוניינת בבחירות מוקד־מות. לאמיתו של דבר יש במפ"ם אישים שאינם ששים להקדמת ה־בחירות, ובוודאי שאינם רוצים בבחירות בעוד חודשיים.

בין מיפלגת־העבודה למפ"ם יהיה מאבק, בעיקר אחרי הניצחון בבחירות, על חלוקת השלל ליד שולחן הממשלה. פרס הוא כיום חזק, ורמז כבר שלדעתו „למפ"ם דרישות גדולות מדי." ככל שיעבור הזמן, לדעת אנשי מפ"ם, יוחלש פרס על־ידי המאבקים הפנימיים במיפלגת־העבודה, ועל כן יעלה מישקלה של מפ"ם בתוך המערך, כך שהשותפה הזוטרה תוכל לה־ציג דרישות גבוהות יותר.

יעקובי מסמל היום את המימסד הוותיק־יחסית בתוך מיפלגת־הע־

גד יעקובי

בודה. מקומו של יעקובי ליד שול־חן הממשלה הבאה אינו מובטח כלל, בגלל כוכבי־שביט חדשים, מסוגו של איש בנק הפועלים יעקב לוינסון. יעקובי ויתר העסקנים ה־נמצאים במצבו, זקוקים לפרק זמן ארוך יותר מאשר חודשיים, כדי שיוכלו להפעיל את המנגנון ואת קבוצות־הלחץ הפרטיות שלהם על

יוסף בורג

בורג הוא חיה פוליטית משופ־שפת ביותר. לדעת בורג אין שום חרב־בוחרים מונפת על המפד"ל. על מצביעי מיפלגה זו אין משפי־עות, לדעת בורג, פרשות מסוג פרשת אבו־חצירא או אפרסק, וגם לא העובדה שהמפד"ל היתה שו־תפה נאמנה לממשלה כושלת. לדעת בורג תקבל המפד"ל את אותו מיס־פר המנדטים שקיבלה בכנסת ה־תשיעית, „ואולי אף יותר." בורג חש בהלכי־הרוח הפוליטיים, ולכן הוא מעוניין בהקדמת הבחירות. בורג קורץ בכך לא לבוחרים שלו אלא למערך — השותף הבא שלו ושל מיפלגתו, ולכן הוא מוכן, אם כי אינו נלהב, להקדים את ה־בחירות.

זבולון המר

המר אינו מעוניין בהקדמת ה־בחירות, למרות שהוא יודע שככל הנראה תהיה המפד"ל גם בממשלה הבאה. המר אוהב את תיק־החינוך ויודע שקיימת אפשרות סבירה ביותר שהמערך לא יסכים לתת הפעם תיק זה למפד"ל, אם כי ברור שהמר יהיה שר גם אצל שימעון פרס. המר מעוניין בדחיית הבחירות, עד כמה שאפשר, כדי להספיק להיות שר־חינוך תקופה ארוכה יותר. היה זה המר שכיוון השבוע את ישיבתה של סיעת ה־מפד"ל בכנסת שלא להחליט, וזאת בניגוד להצעתו של בורג להסכים להקדמת הבחירות ליוני.

אהרון אבו־חצירא

עם הסרת חסינותו על־ידי ה־כנסת, יש לשר־הדתות בעיה. אין הוא מעוניין שמערכת הבחירות תתנהל בעת שמתקיים מישפט־

השוחד שלו. אבו־חצירא היה רו־צה שהבחירות תוקדמנה, על פי הצעת המערך, לחודש אפריל או מאי, כדי שמישפטו יתנהל רק אחרי הבחירות, ובחירתו לא תיפגע. על פי הערכת פרקליטיו של אבו־חצירא, אם תתקיימנה הבחירות בחודש יוני, קיימת סכנה שמישפ־טו ייערך בדיוק בשיא מסע־הבחירות. אבו־חצירא מבין שיהיה לו קשה להשפיע על הקדמת ה־בחירות לאפריל או למאי, לכן הוא מעוניין בקיום הבחירות רק בנובמבר, אחרי שיסתיים, ככל הנראה, מישפטו. היה זה אבו־חצירא שהצליח להעביר הצעת־החלטה בישיבתה של סיעת ה־מפד"ל, לדחות את ההחלטה על קיום הבחירות ביוני.

יגאל הורביץ

שר־האוצר לשעבר מעוניין ב־קיום בחירות מוקדמות. אחד מדגלי רפ"י במערכת־הבחירות יהיה: „אנחנו הקדמנו את הבחירות." ל־הורביץ יש מידה של פופולריות בקרב הציבור, שגברה עם התפט־רותו, אך שתלך ותפחת ככל שהוא יהיה מרוחק מהזרקורים. בחירות מוקדמות אינן מפריעות להורביץ. מיפלגתו, רפ"י, נערכה להן, כימעט במחתרת, עוד כשהיתה בליכוד. רפ"י היא עתה המיפלגה הראשונה שיש לה מטה בחירות מאורגן והסכם חתום עם מישרד־פירסום.

יש להניח שווייצמן אינו מעוניין בהקדמת הבחירות, ובוודאי שלא

עזר וייצמן

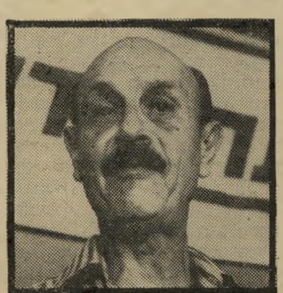
לתאריך המוצע על־ידי המערך, אם כי יצביע עבור הקדמת הבחי־רות. וייצמן נמצא כיום במצב שבו החלטתו שלא לרוץ בבחירות ל־כנסת העשירית היא כימעט איתנה, אך הוא מכיר את עצמו ויודע ש־החלטה זו יכולה להשתנות. ככל שיארך הזמן עד לבחירות, קיימת האפשרות שהפופולריות של שימעון פרס תרד, זו של מנחם בגין לא תעלה, ווייצמן ימצא שהקרקע נוחה להכרזה על הקמת רשימה חדשה. וייצמן גם יודע שאם ייאלץ משה דיין להחליט עכשיו על הצ־טרפות למיסגרת פוליטית, קיימת האפשרות שהוא יצטרף להורביץ ואז, אם יחליט וייצמן בשלב מאוחר יותר שהוא רוצה ברשימה משו־תפת עם משה דיין, שוב לא יהיה הדבר אפשרי.

וייצמן, שבהחלטתו תלויות כל כך הרבה מיפלגות זעירות וגורלם של כל כך הרבה אישים פוליטיים, מפתיע. השבוע הוא הופיע בכנסת במצב־רוח מעולה ודאג להצהיר בקול רם, כדי שכולם ישמעו, ש־הוא לא מתכוון לרוץ. דווקא הצ־הרות ראותניות אלה של וייצמן עוררו בקרב אלה הטוענים שהם מכירים אותו היטב, את החשש ל„אמבוש" וייצמני טיפוסי.

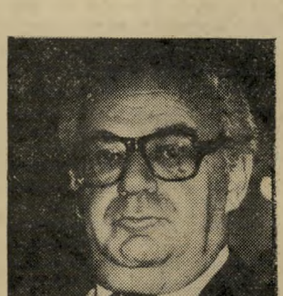
משה דיין

קשה לדעת מה באמת חושב דיין. דיין הביע שביעות־רצון מהת־פטרותו של יגאל הורביץ מהממ־שלה, ואמר השבוע שיש להקדים את הבחירות. דיינולוגים טוענים שדיין החליט כבר להצטרף לרפ"י. אם זוהי באמת החלטתו של דיין, הרי שהפעם לא שיקר והוא אכן רוצה בהקדמת הבחירות.

ייגאל ידין

ההודעות של ייגאל ידין, שלפיהן מוסדות מיפלגתו יחליטו אם להת־מודד בבחירות הבאות או לא, מעוררות גיחוך. מהבחינה הפוליטית ידין הוא פגר, שאפילו נס משמיים לא יוכל להקימו לתחייה. ידין טען השבוע כי הוא תומך בהקדמת הבחירות, משום שאפילו הוא הבין שהצהרה כזו תתקבל היטב על־ידי הציבור, אך למעשה כל יום נוסף שהממשלה או הכנסת ממש־כות בכהונתם, הוא מתנה לידין חסר־העתיד. כשנלחץ ידין לקיר ונשאל מה יקרה אם תחליט ה־ממשלה שלא להקדים את הבחירות — האם יפרוש יחד עם השר כץ מהקואליציה? — סירב כמובן להת־חייב.

שמואל תמיר

תמיר אינו מעוניין בהקדמת ה־בחירות. הוא לא יודע עדיין על איזו עגלה לקפוץ ברגע האחרון. תמיר חייב לערוך את הקפיצה שלו, ממש ברגע האחרון, כדי שיהיה קשה לגלגל אותו מאותה עגלה. בניגוד לידין, יצליח תמיר ככל הנראה לכפות את עצמו על גוש פוליטי ישן או חדש, וכך להיכנס לכנסת הבאה.

מי רוצה בחירות מתי? · מי רוצה בחירות מתי? · מי רוצה בחירות מתי?

תמיר ממתין לראות אם וייצמן יקים את הרשימה, ואז ינסה לקיים עליה. אין לו הרבה אלטרנטיבות אחרות. אם לא יקים וייצמן יקים, אך יצליח להדוף את נסיונותיו של תמיר להצטרף אליו, ינסה תמיר ללכת לליכוד, אליו הוא כבר שלח גשש, את עקיבא נוף. אולם תמיר יודע שבליכוד יש התנגדות אישית עזה כלפיו.

אמנון רובינשטיין

רובינשטיין וחבריו ב"שינוי" מעוניינים בהקדמת הבחירות אפילו יותר משימעון פרס. איש אינו יכול להבטיח לשינוי שהיא תעבור את אחוז־החסימה. אך ברור שאם יקים עזר וייצמן מיפלגה, קלושים ביותר סיכויי שינוי להיות מיוצגת בכנסת הבאה, אפילו על־ידי חברי־כנסת אחד. הסיכוי היחידי של רובינשטיין, שאף הוא מוטל בספק, טמון ביציאת עזר וייצמן לגלות פוליטית.

אלי־עזר שוסטק

מיפלגת לעם, שממנה התפלגה רפ"י בשעתו, היא אמנם מיפלגה גדולה יחסית על הנייר, שיש לה ארבעה חברי־כנסת (שוסטק, כהן, לין ואולמרט) אך אין לה שום קהל־מצביעים עצמאי. שוסטק מעוניין שהבחירות יתקיימו עד כמה שיותר מאוחר, כדי להגדיל את סיכויי הליכוד שבו הוא חבר, וגם כדי לנסות ולהשיג במיסגרת הליכוד עמדות קדמיות יותר לחברי־הכנסת שאיתו.

אמנון לין

ח"כ אחר של לעם, אמנון לין, מעוניין אף הוא, מאותן הסיבות של שוסטק, בקיום בחירות מאוחרות. אך ללין יש נימוק נוסף. הוא נמצא עתה במשא־ומתן עם המערך על הצטרפות לרשימה זו, וככל שיארך הזמן, עמדות־המיקוח של לין תהיינה טובות יותר.

גאולה כהן

מיפלגת התחייה מעוניינת בהקדמת הבחירות לתאריך המוקדם ביותר. גאולה כהן יודעת שככל שיארך הזמן, ייאלץ בגין להפוך קיצוני יותר, וקיימת סכנה שהוא יחזיר אליו קולות שהיו מובטחים להתחייה. כן חוששת כהן מ"הרב" מאיר כהנא, שהודיע כבר על כוונתו לרוץ לכנסת. ככל שיהיה בידי כהנא יותר זמן להתארגנות, כן יתכן שיצליח לגזול מהתחייה יותר מצביעים.

שלמה לורנץ

מצבה של אגודת־ישראל הוא כמצב המפד"ל. יש להניח שהאגודה תקבל את אותו מיספר המנדטים בין אם הבחירות תערכנה במאי, ביוני או בנובמבר. אולם שלמה לורנץ אינו יכול להיות בטוח בכך שייווצרו תנאים נוחים להצטרפות האגודה לקואליציה הבאה, וגם אינו יכול להיות בטוח בכך שגם אם תצטרף האגודה לקואליציה, יקבל הוא את ראשות ועדת־הכספים. לורנץ אוהב ועדה זו, הנותנת בידו כוח עצום וכסף רב, וכל יום שהוא מכהן בראשות הוועדה מגביר את כוחו בתוך האגודה. לכן היה זה לורנץ שיצא ממש מגידרו כדי למצוא נוסחת־פשרה בין הורביץ למהר.

הרב קלמן כהנא, הח"כ הבודד של פועלי־אגודת־ישראל הוא כימעט ושווה נפש לגבי שאלת הקדמת הבחירות. יתכן וכהנא נוטה להקדמה, משום שכל קול היורד מהאגודה מתווסף אליו. אך לכהנא נוח ביותר בתוך הקואליציה.

מאיר וילנר

לגבי רק"ח אין כימעט כל הבדל מתי ייערכו הבחירות. מובטח לה אותו קהל־המצביעים. יתכן ושיקול מסויים מביא את רק"ח לרצות בהקדמת הבחירות: השיקול העדתי. רק"ח מעוניינת בקולות ה־עשויים ללכת לאחת הרשימות העדתיות הקיקיוניות, שיקומו לקראת הבחירות, וככל שהזמן עד לבחירות יהיה ארוך יותר, תצלחנה מיפלגות אלה להתארגן טוב יותר.

שלמה אליהו

רק לפני שבועיים חלם אליהו על תיק בממשלת הליכוד או, לחילופין, על מקום מכובד בכנסת הבאה ברשימת המערך. אליהו היה אז ראש רשימה בת שלושה חברי־כנסת. היום אליהו עומד בראשות רשימה בת שני חברי־כנסת, אחרי שעקיבא נוף הצטרף לליכוד, ויתכן שמחר הוא יהיה ח"כ בודד, אם יסתיים בחיוב המשא־ומתן בין הליברלים ושפיק אסעד. נראה שאליהו החליט לפרוש מהפוליטיקה, כך שאין לגביו הבדל לגבי מועד הבחירות. אולי כנקמה, או כדי לצאת בכבוד מההרפתקה ה־פוליטית שלו, יתמוך אליהו בהקדמת הבחירות.

שולמית אלוני

מצבה של אלוני הוא כמצבה של שינוי. אם לא ישנה עזר וייצמן את החלטתו שלא לרוץ בבחירות הקרובות, יש לאלוני סיכוי מסויים. אלוני מעוניינת להקדים את הבחירות כדי שלא לתת זמן לווייצמן לשנות את החלטתו. כדי להקדים תרופה למכה, והמכה במיקרה זה היא אי־דחיית הבחירות, נמצאת אלוני במשא־ומתן עם גורמים שונים כדי להתאחד ולצאת לבחירות ככוח מרכזי מאוחד המורכב מכמה רשימות קטנות קיימות.

מרדכי אלגרבלי

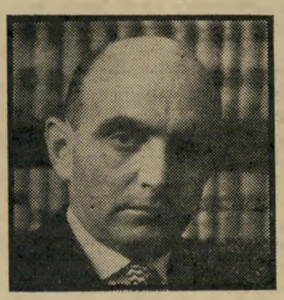
מרדכי אלגרבלי עומד להקים רשימה עדתית, ומקווה לגרוף קולות ממורמרים מקרב מאוכזבי הליכוד וד"ש בשכונות. אלגרבלי שב עתה מצרפת, כשבאמתחתו סכומי כסף ניכרים מאירגונים של יהודי מארוקו. הוא זקוק לזמן לשם התארגנות, והוא גם מעוניין בירידת כוחם של המערך והליכוד. יתכן שהוא יצהיר אחרת, אך אלגרבלי מעוניין שהבחירות לא יוקדמו, ובוודאי לא לחודש מאי.

לזכותו של אלגרבלי יש לציין שאין הוא שותף לשוק המכוער של חברי־הכנסת המתנדנדים. אלגרבלי הודיע לאנשי המערך שפנו אליו, שלא נוח לו להקדים את הבחירות וביקש מהם להפסיק ולהציק לו. הוא טען שברגע שיהיה לו נוח, הוא יבוא מיוזמתו ויצרף את חתימתו לרשימה הקוראת להקדים את הבחירות לכנסת העשירית.

הילל זיידל

זכות הקיום הפוליטית של זיידל היא בהיותו ח"כ מתנדנד, הנקרא להציל את הממשלה בכל פעם שמצבה קריטי, לא לפני שהוא מכריז הכרזות ו"עושה שרירים". כשפנו אנשי המערך לזיידל כדי שיחתום על הקדמת הבחירות, הוא הבטיח לתת את החתימה ה־61, יש להניח שזיידל ינסה להשיג מהליכוד מקום בטוח ברשימה לכנסת הבאה, ואם לא יקבל זאת — יתמוך בהקדמת הבחירות וייעלם מהמפה הפוליטית. ככל שהזמן מתארך עד להכרעה, מצבו של זיידל טוב יותר.

גידעון האוזנר

גידעון האוזנר הוא שריד אחרון למיפלגה, הל"ע, שהיתה שרידתה של המיפלגה הפרוגרסיבית. סיכוייה מועטים. קהל המצביעים הקשיש של הל"ע נעלם והולך ללא יורשים. מובן שאם יש שמץ של סיכוי להאוזנר, הרי שזה רק במצב שבו אין עזר וייצמן מתמודד, ולכן מעוניין האוזנר בהקדמת הבחירות.

פלאטו־שרון

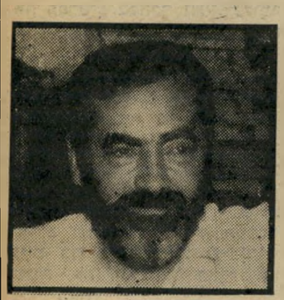
הח"כ מסביון מעוניין שלא להקדים את הבחירות. שיקולים ממלכתיים זרים לגמרי לשרון. כל עוד תלויה הקואליציה גם בו, יכול פלאטו לסחוט. לדעתו הוא יוכל לקבל מהממשלה תקציבי־ענק לתוכנית־שיכון לזוגות צעירים, דבר שיוסיף ליוקרתו בקלפי. פלאטו גם משוכנע שהוא יצא זכאי במישפט שוחד הבחירות, ו־מעוניין שפסק־הדין יהיה לפני הבחירות. בחירות מוקדמות עלולות לתפוס את פלאטו כשהוא בחזקת נאשם.

סעדיה מרציאנו

סיכוייו של סעדיה מרציאנו לחזור לכנסת הבאה, אחרי שנכנס לכנסת הנוכחית בעורמה, הם אפסיים. כל חודש נוסף של כהונת הכנסת היא מתנה עבורו. אין הוא מעוניין בהקדמת הבחירות.

מרציאנו הוא היום סמל בכנסת לח"כים המתנדנדים. למזכיר סיעת המערך בכנסת, ישראל פלג, שפנה אליו, כדי שיחתום על הצעה להקדים את הבחירות הוא הבטיח לחתום „אבל לא היתה לי עט באותו הרגע." אנשי הליכוד מסתובבים עם הבטחה של מרציאנו שהוא לא יתן להפיל את הממשלה. נראה שאת אנשי הליכוד הוא לא שיקר.

מאיר כהנא

ה„רב" מאיר כהנא, שיתמודד בבחירות הבאות, מעוניין שהן תתקיימנה רק בנובמבר. לכהנא דרוש זמן נוסף להתארגנות, לפעולות־ראווה אלימות ולאיסוף כספים בעיקר בחוץ־לארץ.

יצחק יצחקי

יצחק יצחקי נמצא במצוקה רבה. יצחקי הגיש כבר לפני זמן רב הצעת חוק פרטית משלו להקדמת הבחירות לכנסת, כך שלכאורה הוא צריך לתמוך בהקדמה. אולם יצחקי יודע, שאלא אם כן יקרה נס, או שתיווצר קונסטלציה פוליטית חדשה, אין לו כל סיכוי להיות חבר הכנסת הבאה.

במדינה

העם

בחירות - ומייד!

האחריות האומית מחייבת שהבחירות תיערכנה לכל המאוחר בסוף חודש מארס

בשנתיים האחרונות היתה ממשלת־הליכוד בבחינת אסון לאומי, המחמיר והולך משבוע לשבוע.

החל מהשבוע, ממשלת־הליכוד מהווה סכנה לאומית.

טירוף המערכות. לא יתכן גורם מסוכן יותר מאשר ממשלה, שמלוא השלטון בידיה, והיודעת בביטחון מוחלט שרק נס יכול לזרוע החזירה לשילטון אחרי הבחירות.

ממשלה כזאת מוכרחה לאבד את עשתונותיה, להיכנס לסיחרור של טירוף המערכות.

מבחינה כלכלית, אין לצפות מממשלה כזאת אף קורטוב של אחריות. השאיפה הקדחתנית לרכישת קולות מוכרחה להכתיב את כל מהלכיה. לא היה זה מיקרה כי כבר דקות אחדות אחרי התפטרותו של ייגאל הורביץ, השמיצו אותו חבריו בכך שכישלונותיו הכלכליים הרחיקו את הבוחרים מן הליכוד. היו אלה אותם השרים אשר היללו את הורביץ, בבואו למישרד־האוצר, כגואל וכמושיע.

ממשלה כזאת אינה מסוגלת לבצוע תקציב אמיתי. הנטייה הטבעית תהיה לרמות — לבצע הסכמות פיקטיביים על גבי הנייר, לבזבז מיליארדים לרכישת קולות, תוך דחיית החשבון עד אחרי הבחירות.

ההחלטה בעניין המורים היתה דוגמה לכך: הוחלט לאשר את דו"ח עציוני „עקרונית" — ולברר את הפרטים במהלך 1981. כלומר: את החשבון תשלם הממשלה הבאה, החל בשנת 1982.

קיקוד הבזבזים. מבחינה מדינית ובימחונית, הסכנה חמורה עוד יותר.

מזה זמן עוסקת הממשלה בדרום־לבנון בפעולות, העלולות בכל עת לגלוש למצב מילחמתי. הפיתוי לגרום לכך ולהנחית מכה על סוריה ו/או על הכוחות הפלסטיניים, כדי להלהיב את הציבור ולשנות את האווירה בארץ, הוא גדול מאוד.

המצב הבינלאומי — ובעיקר החיש מפני הממשלה הבאה בארצות־הברית — ציננו עד כה את ההתלהבות לכך. אך במצב של סיחרור של תקופת־מעבר ממושכת, עלולות העכבות להיחלש.

כל הבלמים במכונה הממשלתית נתונים עתה בסכנה של קילקול.

תיבות פאנדורה. משום כך, חובה היא לצמצם את תקופת המערכה עד למינימום המוחלט. תקופה של חודשיים מספיקות בהחלט להכרעה לאומית בציבור מבוגר ואחראי.

דחיית הבחירות עד לחודש יוני תיצור מצב־ביניים של חצי שנה, שבה יותר כל רסן, ושבה יהפכו החיים בארץ לסיוט של קאקופוניה מיפלגתית, כשכל תיבות־פאנדורה תיפתחנה לרווחה — הן האמיתיות, הן המפוברקות.

גם לכך כבר ניתנה השבוע דוגמה מאלפת ומצחינה.

המסקנה: מבחינת האחריות הלאומית, צריכות הבחירות להיערך לכל המאוחר בסוף חודש מארס, 1981.

רוח רפאים

חידוש הוויכוח על רצח ארלוזורוב בא להדגיש את חידוש המערכה בין מפא"י והרוויזיוניסטים

כאילו הותאם הדבר מראש על־ידי במאי בעל חוש נבואי, צצה פרשת רצח ארלוזורוב מחדש בדיוק ברגע שבו השתררה במדינה אווירה של בחירות.

שאול ארלוזורוב, בנו של המנהיג שנרצח בשפת־ימה של תל־אביב, מול רחוב ארלוזורוב הנוכחי, התראיין בטלוויזיה. הוא חזר על ההאשמה כי אביו נרצח בידי הרוויזיוניסטים — והביא לכך כמה נימוקים. העיקרי שבהם: אמו, סיפה ארלוזורוב, העידה כמה דקות אחרי הרצח כי הרוצחים היו יהודים, ועמדה על כך במשך ארבעים שנה, גם בשיחות האינטימיות ביותר עם בנה.

השאלה „מי רצח את ארלוזורוב?" רודפת את היישוב והמדינה מזה 47 שנים. היא עולה מאליה בכל פעם שמתחדשת ההתמודדות ההיסטורית בין שני המחנות: מפא"י מכאן, התנועה הרוויזיוניסטית מכאן.

השבוע התהלכה רוח־רפאים זו שוב במדינה, כאילו באה להדגיש כי שוב עומדת להיערך מערכה בין יורשי ז'בוטינסקי, כיום הליכוד, ובין יורשי ברל כצנלסון ודויד בן־גוריון, כיום מיפלגת־העבודה.

הממשלה

אליבי לכל

בין כך גיבורי העלילה היה קיים קשר אילם: להפוך את המורים עילה למשבר

ציבור המורים זכה בכבוד גדול. בגללו נפלה הממשלה — כביכול. אם רצתה הממשלה „להרים את מעמדו של המורה", לא יכלה להעניק לו כבוד גדול יותר.

אלא שהיה זה כבוד מפוקפק. לפי כל הדיעות, שר־האוצר ייגאל הורביץ לא התפטר בגלל המורים. הוא בא לישיבת הממשלה כשהחלטתו נחושה להתפטר בכל מיקרה, תהיה ההחלטה על דו"ח עציוני כאשר תהיה. המורים שימשו כתירוץ נוח.

נראה כי הורביץ לא היה היחידי שהחליט כך. למעשה היה קיים קשר אילם בין שלושת גיבורי העלילה — ייגאל הורביץ, זבולון המר ומנחם בגין — להפוך את המורים לאליבי משותף למשבר הבלתי־נמנע בממשלה.

הרווח היה משולש. ייגאל הורביץ הוכיח למעריציו כי הוא לוחם נוקשה למען בלימת השכר — עניין מקודש לציבור המעסיקים ובעלי־ההון, שהוא מבקש לייצגם. שר־החינוך השיג הילה של מגן על עקרונות ועל מערכת־החינוך, המסורה לאחריותו. זהו עניין רוחני, המתאים לבוחרי המפד"ל.

כך זכו שני השרים לכך שלא יחשדו בהם, חלילה, שהם פעלו מתוך חישובים מיפלגתיים קרים וציניים. הם הופיעו שניהם כאנשי־עקרונות שהורים.

הוא הדין לגבי מנחם בגין. אם נגזר על ממשלתו ליפול — לפחות לא תיפול על עניין של מה־בכך. לא בגין יפול כיצחק רבין, בגלל ערימת טכס כלשהו ביום השישי אחרי־הצהריים, סמוך לכניסת השבת. הכבוד חייב שהמשבר יפרוץ בגלל עניין חשוב ועקרוני.

התוצאה לגבי העניין שעמד לדיון: אפס. המורים לא הרוויחו דבר, מלבד התחייבות מעורפלת וכללית. המשא־ומתן יימשך עד אחרי בחירת הכנסת הבאה — ואז יהיה על ממשלה אחרת, שתיבחר בכנסת אחרת, לדון בכל הענייך מחדש. לכל היותר זכו המורים בכך שייכנסו בבוא היום למשא־ומתן האמיתי, כשבידיהם התחייבות „עקרונית" בעלת ערך מפוקפק, מידי ממשלה שפשטה את הרגל.

אנאטומיה של כישלון

המזים היו יפות, התדמית היתה נהדרת, התוכנית לא היתה קיימת

שר־האוצר השני של ממשלת־הליכוד התפטר כשהוא עטור הילה של גבר נמרץ ונחוש־החלטה, שוויתר על כסאו ובלבד שלא לסכן את תוכנית־ההבראה הגדולה שלו (ראה לעיל).

האמת היתה הפוכה. הורביץ נטש את תפקידו אחרי שהתגלה ככישלון מוחלט.

מיקרו ומאקרו. האיש שהובא לממשלה כמושיע, אחרי שהציבור מאס בשימחה אריך ובלילות־ברווזים, נודע כיזם שהתמחה בהבראת מיפעלים כושלים. בפשטנות הנאיבית האופיינית לציבור הישראלי, סברו הכל כי מי שהצליח להבריא מחלבה, יוכל להבריא גם מדינה.

חיש מהר התגלה כי אמונה תמימה זו אינה אלא אמונה טפלה. אין כל דמיון בין מיפעל פרטי ובין משק לאומי. בלשון הכלכלנים: הורביץ הצטיין בעניינים קטנים („מיקרו"), לא הבין דבר בעניינים הגדולים („מאקרו").

הורביץ בא לאוצר מבלי שתהיה בידו תוכנית כלשהי לפיתרון הבעיות הלאומיות הגדולות. הוא הביא עימו מומחה למיסים, הד"ר יעקוב נאמן, שנכפה עליו על־ידי צעירי המפד"ל, שתמיכתם היתה דרושה לו להשגת המישרה. נאמן, כמו הורביץ, לא ידע דבר על בעיות הכלכלה הלאומית.

מריצה דהירה. תחת תוכנית היה להורביץ, כמו לקודמו אריך, צרור של מליצות פשטניות, שנלקחו מאוצר הסיסמות הפשטניות של מחנה שלא היה מעולם בשילטון במדינה.

כשם שאריך ביצע את ה„ליברליזציה" מבלי להבין את הכרחות שהוא שיחרר, ובכך נתן דחיפה עצומה לאינפלציה, כן החל הורביץ להעלות את מחירי מיצרכי־היסוד, והפך את ריצת האינפלציה לדהירה.

הסיסמות היו יפות ומשכנעות, והתקבלו יפה באמצעי־התיקשורת. ה„תדמית" של הורביץ הלכה והשתפרה. ההתבטאויות הפשוטות שלו — „אין לי!", „לחתוך בבשר החי!" — יצרו את הרושם שהנה איש היודע את אשר הוא עושה.

למעשה היו אלה מילים ריקות. להורביץ לא היה מושג מה הוא עושה.

מרשים וחסר־תוכן. ואכן, הוא פנה לכיוונים שונים, לפי

(המשך בעמוד 35)

מנהל חברה דינמי איש

פירסום ושיווק

יוזם, עצמאי ומיומן (מוצרי צריכה וכני קיימא, שרותים ופיננסים) מעוניין להשתלב במערך השיווק של חברתך.

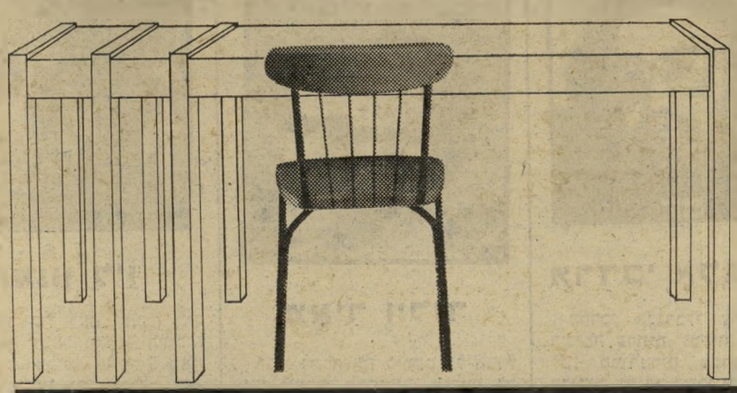
לקביעת פגישה

פנה נא אל

ת.ד. 348, בני־ברק

שולחן+4 כסאות – 2,640.- ש'

פינת אוכל של דניש במחיר חד־פעמי

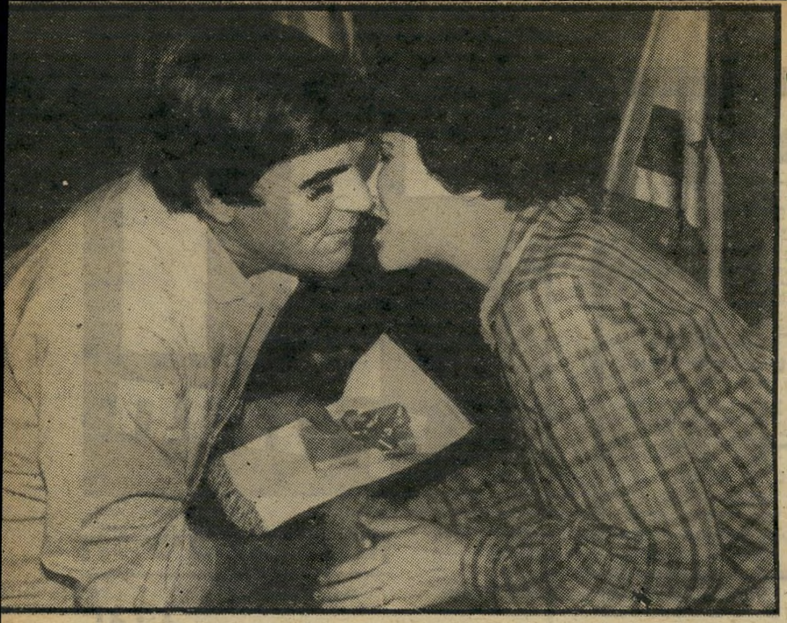

שולחן אוכל יפהפה עשוי עץ אורן מאסיבי בעיצוב בלעדי ומשטח עליון רחיץ; 4 כסאות תואמים מיובאים מאיטליה. השולחן ניתן להארכה מ־80x130 ס"מ ל־80x190 ס"מ. המחיר בשיטת "שלם וקבל" וכולל מע"מ.

דניש

רמת־גן, דרך ז'בוטינסקי 104, ירושלים, רח' הסורג מול בנק ישראל. חיפה, אחוזה, רח' חורב 53. באר־שבע, רח' החלוץ 124, ורשבסקי - פרידיך

„לקצינים יש תוקף מוסרי גבוה יותר", הכריז תת־אלוף ניר - ויום לפני כן הציע במיכתב סודי לעזר וייצמן את עצמו כמנהיג תנועה

נתקה ניר (עם זמרת)
„קח גם אותי"

אשר דיבר השר יוסף בורג בכנסת על „חונטה של קצינים"*, הוא חשב על חבורת הקצינים הבכירים במיל', ש־הזדעקו להקמת התנועה „אזרחים למען המדינה".

אחד הדוברים הראשיים של קבוצה זו הוא נתן ניר, תת־אלוף הידוע לכל בשם „נתקה". כי נתקה סיפק לקבוצה את הסיסמה שלה: „לקצינים יש תוקף מוסרי ומישקל סגולי גבוה יותר!"

הדברים גרמו לזעזוע בכמה חוגים, שדיברו על „סכנה לדמוקרטיה". אבל בעיני כמה ממכריו, דמותו של נתקה מצטיירת באור אחר. „הוא רוצה להגיע לכנסת, ועולה עכשיו על כל עגלה," אמר אחד ממכריו, שאינו נמנה עם מעריציו.

ואכן, מאז שוחרר מצה"ל נתקה, הוא חסר־מנוחה. הוא נחל כישלון חרוץ ב־בחירות באשקלון, כשהציג את מועמדותו לראשות העיר מטעם הליכוד. הוא נוצח בידי עורך־דין מקומי צעיר, אלי דיין.

גם התפקיד של יושב ראש האגודה למען החייל — גוף ציבורי הנתמך על־ידי מישרד־הביטחון — אינו מספק אותו. מתהלכים על כך סיפורים רבים, חלקם משעשעים. כך, למשל, בא לביקור מטעם האגודה באחד המוצבים ליד הירדן. כשהוא פושק את רגליו בעמידה צה"לית סמ־כותית,

מצב־רוח מסויים

לפי מיפנית עיניו של נתקה ניר בשעה זו, בשאיפתו לקאריירה פולי־טית? יש בכך עניין, מפני שעולם־המו־שגים שלו, הצעותיו וסיגנונו אופייניים עתה לשיכבה גדולה למדי של קציני־מי־לואים, וגם לשכבות אחרות בציבור.

ההתארגנות של „אזרחים למען המדי־נה", המנצלת את התרגשותם האמיתית של אזרחים רבים סביב פרשת הרצל שפיר, היא סימפטום למצב־רוח מסויים. זהו מצב־הרוח של ד"ש 1981, המזכיר לא מעט את הקצינים שהתקבצו סביב ייגאל ידין בראשית דרכו, לפני ארבע שנים (ראה יומן אישי וכתבה בעמוד 29).

הכתובת העיקרית לאנשים אלה היא כיום עזר וייצמן.

וייצמן מוצף עתה עצות ופניות בלתי־מבוקשות, מצד אנשים הרוצים למכור לו את עצמם ואת סחורתם, ולתפוס טרמפ על עגלתו. גם כאן בולטת תרומתו של נתקה ניר, היו"ר של האגודה למען החייל.

יום לפני שהתפוצצה פרשת הרצל שפיר, כתב נתקה מיכתב אישי לשר־הביטחון לשעבר, האיש שסידר לו בשע־תו את הג'וב הנוכחי שלו. את המיכתב הכתיב היו"ר לחיילת במדים, שהועמדו לרשות האגודה למען משימותיה הציבו־ריות, ולרגל דחיפותו בעיני כותבו שוגר במכונית מיוחדת, נהוגה בידי נהג הוועד, לביתו של וייצמן.

המיכתב מעניין מכמה בחינות. הנה:

30 בדצמבר 1980.

לעזר שלום.

מזה ימים אחדים מדריכה את מנוחתי שיחתנו הטלפונית, ממנה למדתי כי אין לך החלטה נחושה לצאת אל העם ולהאבק כדי לבסס את מנהיגותך ולהעלות את העם על הדרך שאתה מאמין כי היא הדרך להרימו. אתה רואה סיבלותיו ויש לך לא מעט תשובות למצוקתו. אבל אינך מוכן לצאת אליו.

דבר זה מכאיב לי ואינני מוכן לקבלו.

אפשר שמצב־הרוח שלך נובע מכך שאתה בודק בסיקרי דעת־קהל ועושה חשבונות של רווח והפסד. זאת, כמובן, טעות מצידך, לפחות מהבחינה החשובה לך אישית ביותר, והיא הבחינה של הש־למות עם עצמך.

לי אין ספק כי המחנה שיתן לך את אמונו הוא מחנה עצום. הסיבות לכך מגוונות ומורכבות, והחשובה בהן היא, כמובן, זאת שיש מחנה עצום של אנשים ישרים, שאינם מוכנים נפשית להשאיר בשילטון את הליכוד, אך גם אינם מסו־גלים נפשית לתת קולם למערך. אבל אפילו תקבל מנדאט אחד, היציאה אל העם היא הדבר שעליך לעשותו, כי בגלל זה עזבת את תפקידך הרם בממשלה ובגלל זה עזבת את תנועת־החרות. לא עזבת כדי שיהיה לך חופש לחשוב. ואפילו לא כדי שתהיה חופשי לשאת את דברך. אלא כדי שתוכל להגשים רעיונות בחירות, כמנהיג בזכות עצמו. האם אתה מוכן להיות מנהיג בזכות עצמך?

לגבי דידי זוהי שאלה ריטורית לחלו־טין, אך אולי לך עצמך יש ספק בכך. וזה הדבר המטריד את מנוחתי.

דבר אחר הוא מה שאתה חב לא לעצ־מך אלא לעמך. אפשר להפוך עד בלי די בשאלה מה קרה לנו מאז 1977. אפשר להעלות אין־סוף של תירוצים והסברים, ואפשר להיות חכם גדול לאחר מעשה. אך בשלב זה הקובע הוא, שהעם נתון במשבר עמוק ואם יש למישהו אחריות אי־שית לכך, הרי אתה, בהעלותך את הלי־כוד לשילטון, אחראי לכך אולי יותר מכל אחד. לכן אף מוטל עליך החוב ההיס־טורי להחזיר את העם אל עצמו, ואולי גם זאת, בין היתר, הסיבה שאליך נשו־אות עיניים כה רבות.

אתה היחיד הנקי באמת מכל רבב, שרו־צים לשמוע קולו כדי לעשות את דברין.

אבל בשבתך רחוק ובצד, קולך אף פעם לא ייחשב.

לקבוע אפשר רק בחשיפה. ובחשיפה יש כמובן תמיד סיכון גדול. אבל כשהמ־דינה גוועת לנגד עיניך, זאת שנתת למענה את הכל, בבת עיניך, הולכת ומת־פוררת לעיניך ממש משעה לשעה, אינך יכול שלא להושיט לה יד רק בגלל ש־הדבר מסוכן, לא בטוח, לא יצליח אולי.. אחד מהם, לוותר ולהצטמצם היום עד גבול האפשר, כדי שמחר או בעוד שלוש או חמש שנים הם, או בניהם, יחיו כאן בביטחה וברווחה. לכן חייב הצוות המנהיג להיות בנוי מאנשים מאיכות כזאת שיהיה בכוחם לשכנע את הרבים לוותר כדי לבנות את המדינה מחדש. אכן, זה התפ־קיד: לבנות את המדינה מחדש.

שלך ידידך, נתקה.

עד כאן מיכתבו של נתקה לעזר וייצמן. הוא מעניין, מפני שמתבט־אות בו כמה מן הנימות העיקריות של נתקה וחבריו. בין השאר:

- אותה נימה של „לקצינים יש תו־קף מוסרי ומישקל סגולי גבוה יותר". במיכתב מתבטא הדבר בקביעה שיש ל־נתקלה ולחבריו „איכות" מיוחדת, שתכ־ריח את הרבים ללכת אחריהם. אין כאן רק שחצנות, אלא גם שמץ של מח־שבה קצינית־דיקטטורית, המעוררת חששות.
- הזילזול המופגן באידיאולוגיות, ה־מתבטאת בדברים מלאי־הבוז על (זאב) ז'בוטינסקי וברל (כצנלסון).
- החוסר המוחלט של מצע כלשהו — יוני או ניצי, שמרני או ליברלי, דתי או חילוני, סוציאליסטי או הפוך.

תצלום בכל עמוד

והי התכונה החשובה ביותר שב־מיכתב. נתקה אינו מציע לעזר תוכנית, כדי שזה יקח את היוזמה בידיו ויקח עימו את יו"ר האגודה למען החייל. בהגיעו לנקודה זו יש רק בליל אינפנ־טילי של מליצות ריקות על „גניוס יהו־די... נצח ישראל... הרעיון הציוני... עצ־מאות מחודשת בארצו. החזון החברתי של נביאינו... הלקחים שהצטברו מאז 1948..." כל ילד בכיתה ד' יכול היה לחבר חי־בור כזה.

בסופו של דבר יש לנתקה רק רעיון אחד: לדרוש מן העם „להצטמצם". ה־נסיון מוכיח כי זוהי תמיד דרישה של בעלי־פריווילגיות, ובייחוד קצינים, הדור־שים מן העניים להדק את החגורות. נודף מזה לא מעט ריח של תנועות מסויימות, שהצטיינו בשפע של גנרלים־במילואים.

ביניהם ממתין נתקה בג'וב הציבורי שלו, הכפוף לתקציב הממלכתי, ומוציא ביטאון מטעם האגודה, הקרוי חזית ועו־רף — לב אחד.

בגיליון האחרון נראה נתקה בתצלום בעמוד 3, כשהוא נואם באוזני בגין. ב־עמוד 4: תצלום של נתקה, המסביר את טאנק המרכבה למתנדבים. בעמוד 5: תצלום של נתקה בחברת גנרל אמריקאי. בעמוד 6: תצלום של נתקה, נפרד מזמרת.

* „חונטה" בספרדית: מועצה. המושג התקבל כשם־נרדף לכת של קציני לאטי־נו־אמריקאיים, המחוללים הפיכה צבאית כדי להשתלט על המדינה.

ח"כ רוזוליו (מערך) בדיון בכנסת:

„התארגנות קציני מילואים למען שפיר - סכנה לדמוקרטיה"

תא"ל (מיל.) נתן ניר, ממקימי „אזרחים למען המדינה":

„לקצינים יש תוקף מוסרי ומישקל סגולי גבוה יותר"

דף תשקיף

תקציב הביטחון

יוגדל

גורמים במערכת־הביטחון הביעו את ביטחונם שתקציב־הביטחון המקוצץ יוגדל עתה, בעיקבות התפטרותו של שר־האוצר ייגאל הורביץ.

גורמים אלה טוענים שתוך חודשיים יתקרב תקציב־הביטחון לסכום שדרש צה"ל, יותר מ־20 מיליארד שקלים.

מגעים עם

אנשי ד"ש

ח"כ זלמן שובל קיים בתחילת השבוע מגעים עם אנשי ד"ש לשעבר. שובל עשה כן רק לאחר שקיבל על־כך אישור מייגאל הורביץ, ואחרי ששוחח על כך עם ח"כ משה דיין.

שובל ניהל שיחות על אפשרות החצטרפות לרפ"י עם שר־הסעד, חד"ר ישראל כץ, גיזבר ד"ש לשעבר מאיר (,,ממי") דה־שליט ומזכ"ל ד"ש לשעבר, אלוף־מישנה (מיל') ישראל גרנית.

מי אמר

„גולם"

בישיבת הממשלה, שנערכה ביום השני השבוע, הועלו השערות לגבי זהות השר שכינה יום קודם לכן, בשיחה אישית עם כתב קול ישראל, שימעון שיפר, את שר־האוצר המתפטר בשם „גולם".

השר שכינה את הורביץ בשם „גולם", היה שר־הבריאות אליעזר שוסטק, מי שהיה חבר מיפלגתו לשעבר של הורביץ.

פת יאיים

שר־התעשייה, גידעון פת, אמר בתחילת השבוע למקורביו כי הוא שוקל התפטרות מהממשלה אם ראש־הממשלה, מנחם בגין, לא יציע לו את תיק־האוצר.

מקורבי בגין טוענים כי פת אינו מתכוון לממש איום כזה, ורק רצה שהוא יגיע לאוזני בגין.

ברי־לב מאיים

בדיבה

ח"כ חיים ברי־לב שוקל הגשת תביעת־דיבה נגד שר־החקלאות, אריק שרון, על דברים שאמר עליו שרון בישיבת הממשלה, שנערכה ביום הראשון השבוע. ברי־לב יתבע להסיר את חסינותו של שרון כדי שאפשר יהיה להגיש נגדו את התביעה, ואם הכנסת תסרב להסיר את חסינות שר־החקלאות, יגיש ברי־לב תביעה אזרחית ויטען שהדברים לא נאמרו במיסגרת תפקידו של שרון.

במיסגרת נסיונותיו של שרון לשכנע את ייגאל הורביץ שלא להתפטר, אמר שרון: „אתה רוצה למסור את המדינה לידיו של חיים ברי־לב, שעל ראשו דמם של אלפי חיילים?"

מכינים מיחקפה

על הורביץ

חברי־כנסת מהליכוד דנו בתחילת השבוע על מערכת־הסברה לקראת הבחירות, שתתקוף את מנהיג רפ"י, שר־האוצר־לשעבר ייגאל הורביץ.

ברעת הליכוד להציג את הורביץ במיתחמת־הבחירות כמי שהביא אסון על הכלכלה, דימה את חבריו בליכוד וקיקלד את כל מה ששר־האוצר הקודם, שימחה ארליך, התחיל לבנות.

מחדש חקירת

הוואקף

חומר חדש עומד להיות מועבר למישטרה בעניין פרשת אדמות הוואקף.

גורמים בכנסת טוענים שהחומר החדש מוצא מהגינזך כדי לנגח את ח"כ שמואל טולידנו, שהיה מעורב בפרשה, בעיקבות האשמותיו של טולידנו, נגד שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג.

הסכם

בורג - איבצן

בין מפכ"ל המישטרה החדש, רב־ניצב אריה איבצן, ובין שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, נערכה בסוף השבוע שעבר שיחה ארוכה, שבה הוגדרה בכתב חלוקת־הסמכויות בין המפכ"ל לבין מישרד־המישטרה. בחלק מהשיחה השתתף גם מנהל אגף המישטרה, יעקוב מרקוביץ.

בעיקבות שיחה זו, ועל פי הצעתו של בורג, העביר איבצן את תיק „אפרסק" לעיון מחודש של היועץ־המישפטי־לממשלה.

המינוי האחרון

של הורביץ

לפני התפטרותו הספיק שר־האוצר, ייגאל הורביץ, לחתום על כתב־מינוי לעוזרו האישי, אריה שר, כנציג מישרד־האוצר כארצות־הברית, במקומו של שלום ברק, החוזר לארץ.

קרע ביחסי

העיתונות - צה"ל

לאחרונה התגלעו מריבות בין עיתונאים לבין דובר צה"ל, תת־אלוף יעקוב אבן.

לטענת העיתונאים נוקט אבן בעת האחרונה, על־פי הוראות הרמטכ"ל, במדיניות של אי־שיתוף־פעולה עם עיתונאים, מעכב בקשות עיתונאים לראיונות ומשהה את תגובות הדובר.

מאבק סביב

דובר המישטרה

מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב אריה איבצן, מעכב בינתיים את מינוי דובר־המישטרה החדש.

נראה שמינויו של סגן־ניצב יוסף תמיר, מי שהיה דוברו של איבצן במטה הדרומי, לא ייצא אל הפועל בגלל סיבות אישיות של תמיר.

שני מועמדים אחרים, ששמותיהם הועלו, הם דובר המחוז הצפוני, רב־פקד בנימין („בני") פרידמן, ומי שהיה דוברו של חיים תבורי, סגן־ניצב ברוך לשם, שהורחק עלידי הרצל שפיר והעוסק עתה בניסוח חוברות־הדרכה במישטרה.

יבואני הרכב

מוכרים וכסים

השפל שפקד בחודשים האחרונים את יבואני המכוניות לישראל גרם למכירת נכסים עלידי היבואנים.

חברת ליאו גולדברג, יבואנית פורד לארץ, מכרה את המיבנה המפואר שלה ברחוב המסגר, ועברה למיבנה צנוע יותר. בעיקבותיה עומדים לעבור מרבית יבואני הרכב האחרים.

בריונות

ב„ארקיע"

למישטרת גמל־התעופה בן־גוריון הגיעו בעת האחרונה תלונות רבות של תיירים על בריונות של נהגי־מוניות ליד מסוף־הנוסעים של חברת ארקיע בלוד.

נהגי־מוניות חומפים בכוח מיזוודות של תיירים, כדי לשכנע אותם לנסוע דווקא איתם. פעמים רבות התפתחו במקום תיגרות בין נהגים ובין נוסעים.

וולף ממשיך

לשדוד

אורי וולף, מי שהיה עד־המדינה במישפט שוד „בנק לאומי" ברמת־אביב, שנשלח עלידי המישטרה לחוץ־לארץ, ממשיך לבצע מעשי־שוד גם מעבר לים.

וולף סיפר על כך במיכתב ששלח לאחרונה לסגן־ניצב משה פרידמן, ראש מדור הבילוש ביחידה המרכזית בתל־אביב, שלכד בזמנו את השודדים, וששיכנע את וולף להעיד נגד חבריו.

בינתיים מכרו גם חבריו של וולף את ביתם בצחלה, ועזבו את הארץ.

שפיר הכין לעצמו חיק סודי

מסתבר כי המפכ"ל המודח, הרצל שפיר, הכין לעצמו מראש חיק סודי נגד שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, והחזיק אותו בביתו, גם אחרי שפוטר.

לפני פיטוריו הטיל שפיר על אחד מאנשי המודיעין של מחלקת ההונאה במטה־הארצי, לצלם עבורו שני עותקים של החומר המודיעיני החסוי שנמצא במאגר המודיעין המישטרתי והמתייחס לאישים פוליטיים ולמיפלגות, ובראשם השר בורג. סידרה אחת מעותקים אלה הכנים למעטפה והפקיד אותה בכספת לישכתו. על המעטפה חזו רשם את המילה „אפרסק", שאומצה עלידו לצורך זה.

אחרי הדחת שפיר התגלה, מרישום שנעשה עלידי הקצין שצילם את המיסמכים על פי הוראות שפיר, כי למעשה צולמו שני עותקים מכל מיסמך. ראש מחלקת־החקירות, ניצב יחזקאל קרתי, פנה אל שפיר ושאל אותו אם ברשותו העותק השני. כשאישר זאת שפיר, תבע קרתי להחזיר את המיסמכים מייד. שפיר אמר ש„ישקול בקשה זו" ומאחרת חודיע כי הוא מוכן להחזיר את התיק.

במישטרה קיים חשש שבפרק זמן זה הכין לעצמו שפיר עותקים נוספים של התיק. פרשה זו מעלה חששות כבדים. גורמים פוליטיים הזכירו בהקשר זה את שמו של אדגר הובר, מי שהיה ראש ה„אפ־ביי־איי", שכך נשיאי ארצות־הברית חששו לפטרו במשך קרוב ל־30 שנה, בגלל התיקים הסודיים שהחזיק על כולם.

נאשם מעודד (במרכז) בבית־המישפט
אין מה להפסיד

(המשך מעמוד 32)

מצב־הרוח, נתקבל בכולם בקיר אטום.

תחילה דיבר על הגדלת תקציב־הביטחון. לאחר מכן נאלץ, בלחץ המציאות, ללחום על קיצוץ גובר והולך של תקציב זה. הקיצוץ ה־ראשון נתן עילה להתפטרותו של עזר וייצמן. הקיצוצים הבאים גרמו למשבר בינו ובין הרמטכ"ל. בסופו של דבר נשאר הקיצוץ נתון בספק, ואילו תקציב ההתחנחלויות — הקמתן בגדה והורדתן בפיתחת־רפיח — בלע כספים עצומים.

הוא השמיע רעיונות לבלימת ה־הון השחור: פתיחת הכספות, חיוב הנישומים בהגשת הצהרות־הון שנתיות, ועוד. כל היוזמות האלה מתו בממשלה או בכנסת מבלי להשאיר אחריהן שריד וזכר.

לבסוף נשאר רק מעשה מוצלח אחד של הורביץ: המרת הלירה בשקל, על־ידי הורדת אפס. היה זה מעשה אופייני לכל כהונתו הדון־קישוטית של האיש: מעשה סמלי, מרשים וחסר תוכן.

אך המצבה האמיתית על קבר כהונתו של ייגאל הורביץ היא שיעור האינפלציה השנתי עם סיומה: 200%.

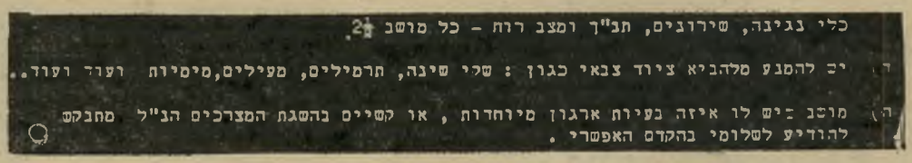
צה"ל

בלי ציוד צבאי

תנועת המושבים אינה רוצה שבני תל־עדשים יחזירו לצה"ל ציוד גנוב המצוי ברשותם

בחופשת החנוכה ערכה המועצה האזורית עמק־יזרעאל טיול בצפון

החזר של המועצה האיזורית עמק יזרעאל
גם המשק של רפול

ערוסי מסר לפני שבועות אחדים את גירסתו למה שהתרחש ביום הרצח במיפעל בר בקר, וסיפר כי כאשר נכנסו עמוס אוריון ועזר כהן למישרדו של רחמים אהרוני, שלף אושרי את העוזי וירה למוות בשני הצעירים.

סניגורו של אושרי מסר השבוע את גירסת שולחו, וסיפר כי אוריון וכהן אמנם באו באותו יום למיפעל. הם נשאו איתם נשק והתכוונו לסחוט כספים מבעלי המיפעל. כ־אשר ראו שלא יצליחו בכך, שלפו את נשקם וירו יריה או שתיים. רמי ערוסי, שהיה מודע לסכנת החיים האורבת למעבידיו מהמבק־רים, נכנס למישרד וחיסל אותם ביריות. בכך הציל את חיי מעבי־דיו.

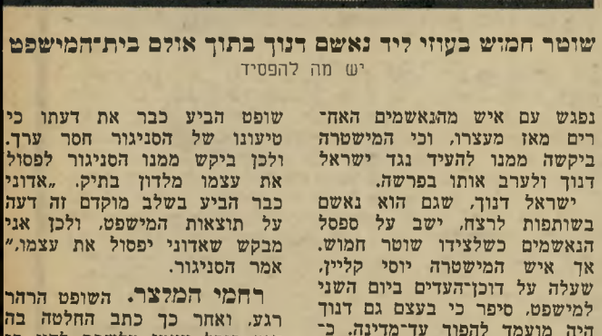
כך הפך ערוסי בפי הסניגור מעד־מדינה שקרן ובוגד למושיע ומציל של מעבידיו. כיצד נבחר דווקא ערוסי להפוך לעד־מדינה על־ידי המישטרה סיפר סגן ניצב אלכס איש שלום באותה ישיבה. הוא העיד וסיפר כי כל המעורבים בפרשה הם קרובי משפחה וידי־דים ותיקים. היחיד שהיה יוצא־דופן בחבורה היה ערוסי. הוא אינו קרוב משפחה של האחרים ואינו ידיד כה ותיק שלהם. כאשר עשתה המישטרה הערכת מצב, החליטו החוקרים כי יהיה קל יותר לדובב אותו.

המישטרה פנתה אל ערוסי כמה ימים אחרי נסיון הנפל שנעשה להפוך את אבנר מעודד לעד־מדינה. ב־19 בספטמבר היה מעודד הראשון מבין החשודים שהסכים להעיד נגד חבריו ולהפוך עד־מדינה, אך הוא העמיד תנאים. הוא לא היה מוכן לגלות מראש את תוכן עדותו, וביקש שעל המיר את אשמתו לשותפות ברצח לאחר מעשה. הוא הודה באשמתו וגידון לשלוש שנות מאסר. השבוע הזמינה אותו הפרקליטות להיות העד הראשון בתיק הרצח. אך מעודד לא הרווה את הפרקליט נחת. הוא מסר את שמו, את מיקצועו וכי אושרי הוא דודו. לכל שאלה אחרת של פרקליט המחוז, אהרון שדר, סירב לענות. „אין אני יכול להשיב" ענה לכל השאלות הנוספות שהציג לו ה־פרקליט. הוא סירב אפילו לאשר את חתימתו על העדות שמסר למישטרה.

מעודד היה מגולח למישעי ועד תחילת עדותו הוסתר מעיני ה־

שוטר חמוש בעוזי ליד נאשם דנוך בתוך אולם בית־המישפט

יש מה להפסיד

מידבר־יהודה. הטיול אורגן למען חברי תנועת־המושבים, ולקראתו פורסם חוזר שהופנה אל מושבי האיזור. בחוזר הוטל על כל אחד מהמושבים לדאוג לציוד מסויים: כפר־יהושע דואג למזון, לגנרטור ולנירות, נהלל — ללחם ובלוני־גז וכן הלאה. הסעיף התמוה, לכ־אורה, הוא סעיף ד' שבו נאמר במפורש:

„יש להימנע מלהביא ציוד צבאי כגון: שקי־שינה, תרמילים, מעי־לים, מימיות ועוד ועוד..." הסיבה לכך פשוטה: בטיולים מסוג זה נוהג צה"ל לערוך מדי פעם חי־פושים, ולהחרים ציוד צבאי ה־מצוי ברשות המטיילים, ולעיתים אף להעמידם לדין. תנועת־המו־שבים והמועצה האיזורית עמק־יז־רעאל דואגות למטיילים מטעמן, ולא היו רוצות שהציוד הצבאי יקר־הערך יחזור לבעליו החו־קיים.

פרט מעניין: גם אנשי מושבו של הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל אי־תן, השתתפו בטיול. על מטיילי תל־עדשים הוטל להביא שני שקי עצים ושק תפוזים, אך להימנע מהבאת ציוד צבאי.

מישפט

הרצח הכפול

הרבה עדי מדינה — מעט נאשמים

רמי ערוסי, עד המדינה במישפט הרצח הכפול, זכה השבוע לשבחים דווקא מפי סניגורו של טוביה אושרי, עורך־הדין אליהו קדר.

ההסכם עם המישטרה לא יעבור עורך־דינו הקבוע, אלא „עורך־דין מהאוניברסיטה המומחה לחי־זים". החוקרים התלבטו בדבר, ולבסוף רק שאלו אותו אם הוא אישית לא ירה בנרצחים. כיוון שלפי הנחיות היועץ המישפטי אין לעשות עיסקת עד־מדינה עם ה־עבריין העיקרי. כאשר הרגיע אותם מעודד והבטיח כי הוא לא ירה, הסכימו החוקרים לתנאיו.

עד עיון. המישטרה הזמינה את ד"ר גבריאלה שליו, מרצה למישפטים באוניברסיטת ירושלים, ואת אמנון רודה מפרקליטות מחוז תל־אביב, אשר ביקד ניסחו את ההסכם. אז מסר מעודד את עדותו. הוא סיפר למישטרה כי ביום הרצח הופיע בביתו במושב עשרת ערוסי, ובמכוניתו היו גופות שני אנשים. לפי בקשת ערוסי נסעו השניים לקבור את הגופות. בתחילה ניסו לקברן בפרדס נטוש, אך האדמה היתה קשה מאוד, והם החליטו לנסות מקום אחר. כיוון שמעודד עבד פעם בנמל־אשדוד והכיר את המקום, נסעו לשם, קברו את ה־גופות ולידן את הנשק.

עדות זאת לא סיפקה את החוק־רים. הם החליטו כי היא אינה מתקבלת על הדעת וכי היא שיק־רית על פניה. הם לא האמינו כי ערוסי בא לקבור את הגוויות ללא תיאום מוקדם עם מעודד. אחרי שהרהרו בדבר, הודיע החוקר משה קנובלר למחרת היום למעודד כי הם מבטלים את ההסכם עימו.

מאותו רגע הפך מעודד מעד־מדינה לנאשם ברצח. ורק בתחילת המישפט הסכימה הפרקליטות ל־

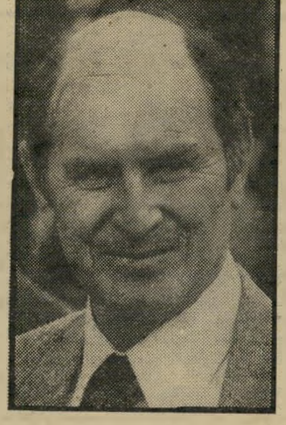
צופים על־ידי סוללת שוטרים. הוא גם היה לבוש מעיל צבאי גדול שדימה אותו לאחד מהשוטרים שביניהם עמד. ערוסי שפך זעמו על הפרקליטות, אשר לדבריו, הפ־כה אותו לרוצח והרסה את מיש־פחתו. הוא גם התרעם על אמצעי התקשורת שהדגישו את חלקו ברצח וגרמו לו עוול. ולמרות שיכנועי בית־המישפט ואזהרות כי הוא עלול לעמוד לדין על עדויות סותרות, וצפוי לעונש של חמש שנות מאסר, לא נפחד האסיר. הוא הוכרז כעד עיוין והסכים לענות רק לשאלות הסניגורים קדר ומשה רום. הוא סיפר כי לא נפגש עם איש מהנאשמים האח־רים מאז מעצרו, וכי המישטרה ביקשה ממנו להעיד נגד ישראל דנוך ולערב אותו בפרשה.

ישראל דנוך, שגם הוא נאשם בשותפות לרצח, ישב על ספסל הנאשמים כשלצידו שוטר חמוש. אך איש המישטרה יוסי קליין, שעלה על דוכן־העדים ביום השני למישפט, סיפר כי בעצם גם דנוך היה מועמד להפוך עד־מדינה. כ־עשרה ימים אחרי ההסכם עם מעודד נפגש קליין בתחנת המישטרה ב־רמת־גן עם דנוך, והוא הציע את עצמו כעד־מדינה. אך כיוון שבשלב זה היו למדינה כבר שני עדים, דחו השוטרים את הצעתו של דנוך, והוא חזר להיות נאשם מן השורה.

השופט פסל, היועץ אישר!

היועץ המישפטי עיכב הליכים נגד מצר שקיבל רובה כערבון לחוב

„עם כל הכבוד לא נראים לי טיעוניו של הסניגור," אמר ה־שופט חיים שטייגברג. „אינני מא־מין כי זהו מקרה המתאים לעיכוב הליכים, אולי יש בדברים כדי להקל בעונש." הסניגור יורם שפטל קם על רגליו. הוא בסך־הכל ביקש מבית־המישפט לדחות את שמיעת המישפט עד לקבלת תשובתו של היועץ־המישפטי לממשלה, אך ה־

יועץ־מישפטי זמיר
דעה מנוגדת

שופט הביע כבר את דעתו כי טיעונו של הסניגור חסר ערך. ולכן ביקש ממנו הסניגור לפסול את עצמו מלדון בתיק. „אדוני כבר הביע בשלב מוקדם זה דעה על תוצאות המישפט, ולכן אני מבקש שאדוני יפסול את עצמו," אמר הסניגור.

רחמי המצר. השופט הרהר רגע, ואחר כך כתב החלטה בה הוא פוסל עצמו מלשבת לדין ב־מישפטו של עזרא מקסים. מקסים הוא מלצר בבית־קפה בתל־אביב. בדצמבר 1979 פנה אליו החייל רון לוי וביקש ממנו הלוואה בסך 350 דולר. הוא הסביר כי הוא במצוקה נוראה, וזקוק לכסף כדי לבצע הפלה לחברתו. רחמיו של המלצר נכמרו עליו, והוא הסכים להלוות לו את הכסף לחמישה ימים. השניים ערכו מיסמך שבו התחייב החייל להחזיר את הכסף, ובינתיים להפקיד את רובהו ה־אישי כערבון להלוואה.

החייל לא הצליח לגייס את הכסף בזמן הנקוב, והרובה נשאר בידי המלצר. הדבר התגלה לי־מישטרה־הצבאית, ושוטרים נשלח לחפש בביתו של המלצר ואכ־מצאו שם את הנשק. הוא נאשם בהחזקת נשק ללא רשיון. הסניגור שפטל הגיש בקשה ליועץ המשפט לעכב את ההליכים בתיק זה בש־נסיבותיו המיוחדות.

השבוע קיבל הסניגור תשוב־כי היועץ המישפטי החליט לעכ־את ההליכים.

מאחורי הקלעים של הסידרה:

להשגת החומר - מה נגנז ומדוע - ו

1918. זהו צילום בילעדי ובלתי־ידוע. משמי תל־אביב ממשיכים המטוסים לעבר ההרים, חגים מעל ירושלים. הם ממשיכים אל ים־המלח, ורואים מהאוויר את שפך הירדן. „טיסה מים לים", כפי שמנסח זאת לוסין.

צילום־הראינוע הזה הוא ארוך מאוד. לדעת מפיקי־הסרט הוא משעמם. על ה־קטע המופיע בסרט אומר לוסין: „בחרנו רק את החיוג האווירי מעל לירושלים. איתור סרט זה נראה בעינינו כסקופ קול־נועי, מאחר ולא השתמשו בו עד היום שימוש כלשהו בסרטים תיעודיים על ארץ־ישראל. מוזר לחשוב שמטמון זה היה מאוכסן שנות־דור בלונדון, בלב האימפריה הבריטית, ושיוצרי הסרטים התיעודיים על ארץ־ישראל עד היום לא איתרו אותו. הם הסתפקו בסרטים שיגרתיים שמנפקות חב־רות־הסרטים."

מירוץ הצ

„אבי פלסטין" תמונה מן הסרט היחידי שבו נראים יחדיו חוסיין אבן־עלי ההאשמי, אבי התנועה הלאומית הכל־ערבית (במצנפת הלבנה) ומוסא קאדם אל־חוסייני, אבי התנועה הלאומית הפלסטינית (בעל הכובע הגבוה), האיש המתגלה בסידרה זו כאבי התנועה הלאומית הפלסטי־נית. מאחורי חוסיין נראה בנו, עבדאללה, שהפך לאחר מכן מלך ירדן, סבו של חוסיין.

הפרק השני של „עמוד האש" הביא את סיפור הצד השני של המטבע בחזון ה־ציוני — את סיפורה של המישפחה ה־האשמית, אשר האמינה כי הבריטים יכוננו במרחב ממלכה כל־ערבית, וכי יראו ב־כיבוש דמשק את ראשית הדרך של ממל־כה זו. הסיפור האמיתי של הפרק השני הוא סיפור המהלכים שהוליכו מכל־ערביות אל ראשיתה של היישות הפלסטינית.

להלן כמה מסיפורי הפרק „הערבים מת־עוררים".

טיסה מים לים

קטע־הצילום האווירי משנת 1918, המציג את צילומי־הראינוע הראשונים של ירוש־לים מן האוויר, הוא צילום־ראינוע בילעדי, שטרם הוקרן בסרט תיעודי כלשהו. צוות עמוד האש איתר, כידוע, במוסיאון המילח־מה הבריטי בלונדון אוצר של 60 סרטים, אשר תיעדו את כיבוש ארץ־ישראל בידי כוחותיו של הגנרל סר אדמונד אלנבי.

כאשר צפה יגאל לוסין באוצר סינמטי זה בלונדון, הוא מצא סרט שכותרתו היתה „האוסטרלים: טיסות אוויר". הצפייה ב־סרט זה הדהימה את לוסין. הצלם האוס־טרלי צילם את הטיסה כולה, החל מהמראה המטוס בשדה־התעופה שהיה באיזור בית־דאראס (ליד באר־טוביה). המטוס, בליווייית מטוסים נוספים, ממריא אל עבר יפו. ב־סרט המצולם ניתן לראות בבירור את תל־אביב, כפי שנראתה מן האוויר ב־

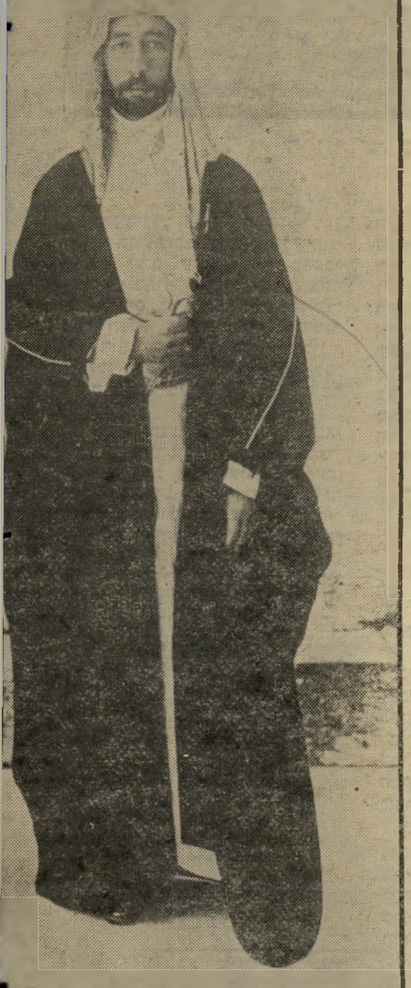
תחרות עם אנשי הטלוויזיה הבריטית

חלק מתמונות־הראינוע המביאות את סיפורו של „המרד במידבר" של לורנס איש־ערב היה ידוע, וניתן להשגה במוסי־און המילחמה הקיסרי בלונדון. אלא ש־אנשי צוות עמוד האש לא הסתפקו בחומר הזה, ותוך כדי חיפושים דקדקניים בארי־צות־הברית איתרו תצלומים של „המרד במידבר" שאנשי־הטלוויזיה הבריטים לא ידעו על קיומם.

יגאל לוסין על חיפושים אלה: „חיפש־תי וחיפשתי. הלכתי בעיקר בעיקבות חיים וייצמן. הרי המישלחת הציונית הופיעה ב־1919 בוועידת השלום בפאריס כאשר כולם באו לשם להציג בקשות לנשיא וודרו וילסון, לקלמנסו וללויד־ג'ורג'. יהי־ציונים, כמו כולם, באו לבקש הגדרה עצמית. המישלחת הציונית, בראשות חיים וייצמן, מנחם אוסישקין ונחום סוקר־לוב, פעלה ללא הרף בכיוון זה. המישלחת הערבית היחידה שהופיעה שם היתה מישלחת חג'אז, שבראשה ניצב האמיר פייצל. חודש קודם לכן עשה פייצל את ההסכם שלו עם וייצמן — בלונדון, ולא ליד עקבה, כפי שרבים נוטים להאמין.

„חיפשתי חומר בכל מקום. חיפשתי את

* שלושת גדולי המחנה המנצח במילח־מה: וודרו וילסון, נשיא ארצות־הברית, ז'ורז' קלמנסו, ראש ממשלת צרפת ו־דייוויד לויד־ג'ורג', ראש ממשלת בריטניה.

וייצמן ואלנבי חיים וייצמן, דודו של עזר (במיגבעת האירופית הלבנה), עומד ליד סר אדמונד אלנבי, כובש הארץ (במרכז), בקבלת־פנים שערך ועד־הצירים הציוני. זה היה במארס 1918, באמצע המיל־חמה, כאשר התורכים עדיין התחזקו בצפון הארץ. המישלחת באה כדי להניח את היסודות לבית הלאומי, לפי הצהרת בלפור.

ראש המרד במידבר, חביבו של חוסיין ואחיו של ע פייצל היה מוכן לשיתוף־פעולה עם היהודים

דרך ההרפתקות
תגליות המרעישות

ועידת־פאריס. ובכל מקום שאליו הגעתי מצאתי זנב קטן של טכס חתימת הסכם־ורסאי, באותו אולם־מראות נודע..."

בארצות־הברית גילה לוסין את ארכיון הצבא האמריקאי. הוא שהה שם בחברת אנשי רשת־הטלוויזיה העצמאית הבריטית תמזה, שליקטו חומר לתוכנית שנושאה „פלסטין". על לוסין היה להיזהר, כדי שאנשי־הצוות, שעשה את עולם במילחמה, לא ישיגו את החומר שהוא היה בעיקבותיו. אחרי מאמץ רב איתר שלושה סירטי־ראינוע. אורך כל אחד מהם: כ־20 דקות.

באחד מאותם סרטים „מצאתי תמונה נהדרת של המישלחת. פייצל עם לורנס, עם נורי סעיד (שהיה מאוחר יותר ראש־ממשלת עיראק) ועם איזה שפיון צרפתי, בתור קצין־קישור. לא מצאתי בסרט הזה שום דבר מווייצמן — אבל מצאתי שם את כל הגיבורים. מצאתי שם את התצלומים הכי

בלים

לורנס איש־ערב, היה האמיר פייצל, בנו של חוסיין מלך חג'אז, ואלנבי, שהוביל את הצבא הבריטי בקרב על ירושלים. הוא נראה בתמונה ליד הגנרל אלנבי. לורנס איש־ערב, היה האמיר פייצל, בנו של חוסיין מלך חג'אז, ואלנבי, שהוביל את הצבא הבריטי בקרב על ירושלים. הוא נראה בתמונה ליד הגנרל אלנבי. לורנס איש־ערב, היה האמיר פייצל, בנו של חוסיין מלך חג'אז, ואלנבי, שהוביל את הצבא הבריטי בקרב על ירושלים. הוא נראה בתמונה ליד הגנרל אלנבי. לורנס איש־ערב, היה האמיר פייצל, בנו של חוסיין מלך חג'אז, ואלנבי, שהוביל את הצבא הבריטי בקרב על ירושלים. הוא נראה בתמונה ליד הגנרל אלנבי.

התגלית הגדולה

הונצחה כניסתו של האמיר פייצל לדמשק, אחרי שעיר זו היתה מציאת הסרט הצרפתי הנשכח, שבו נכבשה בידי כוחותיו של אלנבי שעלו מארץ־ישראל, ובידי הכוחות הערביים שעלו בדרך המידבר מחג'אז. בפיקודו של פייצל. גילוי הסרט הזה היה אחד ההישגים המרשימים ביותר של הצוות.

המיפגש ההיסטורי

פגישתו של חיים וייצמן (משמאל) עם האמיר פייצל, ליד עקבה, שנערך על־פי יוזמתו של לורנס איש־ערב. בעיקבות מיפגש זה נחתם, מאוחר יותר, הסכם וייצמן־פייצל.

לורנס האגדתי

אחת התמונות שבהן נראה האיש הידוע בשם ט' א' לורנס, או בכינוי „לורנס איש־ערב". עומד (שני מימין) ליד האמיר פייצל. משמאל: נורי סעיד, איש־אמונו של פייצל.

טובים של בלפור, שלא לדבר על לויד־ג'ורג' — קטעים המרכיבים לנו חלק נכבד מן הסרט הזה."

על המשך המירדף הזהיר עם אנשי הטלוויזיה הבריטית מספר לוסין: „נפגשתי עם אנשי תמזה למטה, וכמו אידיוט אני אומר, איזה יום גדול, מצאתי את פייצל! מיד שחקתי, וכולי חיל ורעדה. היה לי מזל שהם מין תערובת של טמבלים ורציניים. הם היו אומנם רציניים, אבל המזל היה בכך שהבוס יושב בלונדון, והוא שולח איזה בחורצ'יק לארצות־הברית, אחד שלא היה מסוגל להגיע ל־פייצל בכל הארכיון הזה. וזה למה? כי הבחורצ'יק לא ידע כל־כך טוב היסטוריה, בעוד שאני חיפשתי את כל הגיבורים של ועידת־השלום. את קלמנסו, לויד־ג'ורג' ווייצמן. לא חשבתי שפייצל יהיה שם. אבל פייצל היה טיפוס כל־כך אכזותי, עד שצילמו אותו כנראה כל הזמן. מה לא צילמו שם! צילמו הודים. הסרט נראה כמו איזה מין קרניבל של נציגי־עמים סטגוניים. פאריס נראתה בסרט הזה כמו היתה קרניבל בינלאומי של שוחרי הגדרה־עצמית."

האיש שהפגיש את
וייצמן עם פייצל

מתוך כל התעודות ההיסטוריות לא התברר מי הפגיש את האמיר פייצל עם חיים וייצמן. בדרך של מיקרה נפתרה חידה זו בפגישה שהיתה לנעמי קפלנסקי, עורכת הראיונות של עמוד האש, שנפגשה עם אליהו אלישר. אלישר סיפר לקפלנסקי כלאחר יד על מסיית מנשה המתגורר ב־פאריס, ולדבריו היה זה האיש שתיווך בין וייצמן לפייצל ושהפגיש אותם. מסייה מנשה היה, כמסתבר, גם ציוני וגם מיודד עם חבורתו של פייצל.

סיפורו של אליהו אלישר הקפיץ את ליבם של עורכי עמוד האש. הוא היה מעורפל, ומתוכו ניתן היה להבין שאותו מסייה מנשה הוא האחראי למיפגש בין שני המנהיגים, שנערך בעקבה. הם הבינו מתוך הסיפור שמסייה מנשה הוליך את וייצמן במכוניתו לאותו מיפגש אפוף־מיסתוריות. אלישר • גם ציין באוזני נעמי קפלנסקי שלפי מיטב ידיעתו מסייה מנשה חי בפאריס. המחשבה שניתן להביא עד־ראייה בילעדי למיפגש היסטורי זה היה בה פיתוי שאין לעמוד בפניו.

נעמי קפלנסקי ניסתה, במאמצים רבים, לאתר את הכתובת והטלפון של מסייה מנשה בפאריס. היא ביקשה משליח רשות־

(המשך בעמוד 38)

• כיום נשיא המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

(המשך מעמוד 37)

השידור שם, לאתר את הכתובת ואת ה־טלפון, ואכן האיש היה קיים. היא שלחה לו מיכתב, ואחרי כמה ימים התקשרה אליו טלפונית. אבל לא היתה תשובה. מסייה מנשה היה בחופשה בספרד, דבר שהגביר את המתח. אחר־כך הוא היה שוב בחופשה בריביירה. לבסוף, כאשר נוצר הקשר, התברר, כפי שסיפרה קפלנסקי: „הוא בעצם הפגיש את וייצמן עם המישלחת הערבית בלונדון, ולא בעקבה, וכל המירוץ הזה

פפקוזן מוסק
נקישו תעל השולחן

היה מירוץ בעיקבות צללים. ואני האמנתי שיהיה לי עד־ראייה לאותה פגישה היסטורית!"

תל־חי הופכת בעצם אפיזודה

בעוד התנועה הציונית מתועדת יחסית בתצלומים ובמעט קטעי־סרטים, שיש בכוחם לשמש בסיס להמחשה קולנועית־טלוויזיונית של תולדותיה, הרי שהתקופה בין שתי מילחמות־העולם לא העניקה לתנועה הפלסטינית תיעוד מצולם רב, שיש בכוחו להמחיש את תולדותיה של תנועה זו. בעיה זו ניצבה בפני צוות עמוד האש, שהיה מודע בבהירות לכך שיש למצוא בכל דרך המחשה מצולמת של התעוררות התנועה הלאומית הפלסטינית.

מי אירגן את „הצהרת בלפור"

בפרק השני ובפרקים אחרים בסידרה לא נכנס קטע, שבו טוענת בתו של נחום סוקולוב, צלינה, כי „הצהרת בלפור" באה תודות לפעלו של אביה. היא טוענת בעקשנות כי וייצמן לקח לעצמו את ההתלהלה. העובדות, שעליהן מבססת צלינה סוקולוב את טענתה, קובעות כי סוקולוב נסע לפאריס לשכנע את הצרפתים שיסכימו להצהרה זו. חשוב לא פחות: הוא נסע גם לרומא, אל קריית־הוותיקן, שם ניסה לשכנע את האפיפיור שלא יביע התנגדות נוצרית ל„הצהרת בלפור". צלינה סוקולוב אמרה דברים אלה בראיון שערכה איתה נעמי קפלנסקי. היא הוסיפה כי עדות לכך מצוייה בכתבי אביה, אלא שאיש אינו קורא עוד בכתבים אלה.

במיסגרת החיפושים הללו הגיע יגאל לוסין אל ארכיון־הסרטים של הצבא הצרפתי, השוכן במחנה צבאי, לא הרחק מפאריס. אלא שלמרות ספריטי החומר המצולם בארכיון זה נרשמו, נעשה הריי שום בחוסר מודעות לנושאים המצולמים.

אחד מהריישומים היה „נכבד ערבי בא לעיר ערבית" — כותרת שלוסין היה עלול לפסוח עליה. אלא שבאינטואיציה, שבה נעזר במהלך כל איסוף החומר, הוא ביקש שיקרינו לו את הסרט, במה שמכונה „תקרנת נגטיב". הקרנה זו לא הבהירה דבר, ואז, בעקשנות, תבע לוסין מהצרפתים, שיקרינו לו את הסרט בפוזיטיב. אחרי כמה דקות של הקרנה זו צעק בהתרגשות, זו כניסתו של פייצל לדמשק...!' אותו לבלר צרפתי, שתיעד את הסרט ורשם את הכרטיס, לא ידע כלל מי זה פייצל.

על שילובו של סרט זה בפרק השני של עמוד האש מספר לוסין: „חלק מרשים של הסרט הוא כניסתו המפורסמת של פייצל לדמשק. צילומים אלה בנו לנו חלק מהסיפור, שהוא, עבורנו, הרקע של תל־חי. אבל מה שמעניין הוא שתל־חי הופכת בעצם לאפיזודה בכל הסיפור הזה של מאבק הערבים על המדינה הכל־ערבית, ש־הבריטים הבטיחו למישפחה ההאשמית. פרט בעל־משמעות, שניתן להסיק מתצלומי־הראיונות: בשעה שהבריטים נכנסו לירושלים, שררה אדישות בין הערבים. ואילו התצלומים המתארים את כניסת פייצל והבריטים לדמשק מראים הילולה שלא תתואר."

כך נולדה פלסטין

מעטים שרידי המשתתפים בדרמה ההיסטורית, אשר נערכה עם תום המילחמה העולמית הראשונה, כאשר העולם כולו חולק בין האומות והעמעמים השונים. זה הביא את עורכי עמוד האש לחפש אחר כפילים, שיציגו את עמדות־המוצא של כוכבי ראשית העימות הפוליטי בין הציונים ותנועת ההתעוררות הערבית. את עמדות־הפתיחה העקרוניות מייצגים אנוור נוסייבה ואבא אבן.

מסביר שיקול זה עורך הסידרה, יגאל לוסין: „אבא אבן אומנם היה מזכירו של וייצמן בסוף שנות ה־30. קודם לבחירתו עשינו חיפושים. השתדלנו בסרטים שלנו לקחת אך ורק מקורות ראשוניים, עדים ראשוניים. אבל מכיוון שבפרק השני מדבר בר בתקופה מרוחקת, עשינו כאן נסיגה ולקחנו שני אנשים שיכולים לבטא את העניין.

„אחד מהם הוא אנוור נוסייבה, שאינו מופיע כמי שחי אז, אבל הוא מביא לנו תגובה ערבית על הסכם פייצל. היתה לנו בעייה עקרונית, בעייה של עודף בפילמים מאותה תקופה, ועוני במרואיינים חיים. לכן עשינו נסיגה טאקטית, כלומר, הפרנו עקרון שלנו מבלי ליצור תקדים. לקחנו שני אנשים, שהם בבחינת דברים לתנועה־תיהם — אבן ונוסייבה. אילו היינו מצייגים את הסכם וייצמן—פייצל כאיזו מין אידיליה, היה זה פגם. מכיוון שנוסייבה הוא פרו־האשמי עד עצם היום הזה, הרי שהוא בר־ויכוח לעמדה הציונית של אבן."

את המשך בחינתם של ניצני הבעיה הפלסטינית מתאר לוסין כך: „כבר מן ההתחלה הבעייה היא שעל הפלסטינים לחליט ממתי הם פלסטינים, ומהי עמדתם כלפי הסיפור של, המרד במידבר' ו„ההזון הכל־ערבי'. יש להם בעייה, וסרט זה משתדל להצביע על שורש העניין.

הסרט משאיר שאלה זו פתוחה לגבי ראשית הזהות והישות הפלסטינית, מבלי לקבוע עמדה אקטואלית. לעומת זאת מציג הסרט תהליך מאוד מעניין, תהליך המתבסס על עובדות.

„עד בואם של הבריטים, היה העניין הלאומי של הערבים מתמקד בדמשק. שם תלו את הלאומנים הערביים. מילבד מכמה התבטאויות אנטי־ציוניות נגד מכירת קרקעות ונגד העליה, לא היתה שום התבטאות לאומית מדינית בארץ־ישראל. עד כדי כך שכאשר הגיעו הבריטים הם כלל וכלל לא התרגשו מכך. ההתעוררות באה בעיקבות כיבוש דמשק, ואז הקימו הפלסטינים את תנועתם, סוריה הדרומית', וחשו עצמם כחלק בלתי־נפרד מהתנועה הלאומית הסורית."

על התהליך שהוליך את הפלסטינים לידי התבדלות שלהם אומר לוסין: „זה היה אחרי חלוקת המפות של המרחב. הצרפתים נכנסו לסוריה, סילקו מתוכה את פייצל וניפצו את החזון הכל־ערבי. אז באו כמה מערביי הארץ אל מוסה קאדם

(המשך בעמוד 40)

✶ האם היה זה רצח פוליטי?
✶ על מה רבו אבו־דביע וג'אבר?
✶ מי היו החיילים שאיימו על החיים?
✶ מדוע לא הגנו על חייו של השייח?

רצח החיים

„אני עצוב נורא נורא. הלב שלי כואב נורא נורא. הכנסת לא מעניינת אותי בכלל בכלל." נאום ההספד הטלפוני של שייח' ג'אבר מועדי על ח"כ שייח' חמאד אבו־רביע.

אין ספק שהשייח' הדרוזי, מכפר ירכא, היה מזועזע ממותו של הח"כ הבדואי, בינו לבין שייח' ג'אבר מועדי, האיש החזק של מפא"י במיגזר הדרוזי.

היורש מי שצריך להכנס לכנסת במקומו של אבו־רביע, ג'אבר מועדי מכפר ירכא שבגליל מכחיש בכל תוקף רמזים לכך שהוא היה מתנגדו של אבו־רביע. שייח' ג'אבר טוען שלאחרונה הוא השלים עם אבו־רביע „ואפילו דיברנו."

רצח בתקופת המנדט

בעמק רב הצליחה מיפלגת־העבודה, ערב הבחירות האחרונות, להרכיב את הרשימה הערבית המאוחדת הקשורה בה. רק לאחר שהובטח לשלושת הנציגים הראשונים ברשימה שכולם יכהנו בכנסת, גם אם תקבל רשימה זו מנדט אחד בלבד, אפשר היה, ברגע האחרון, להגיש את הרשימה לוועדת־הבחירות־המרכזית.

הראשון ברשימה היה סייף א־דין אל־זועבי מנצרת. הוסכם שסייף א־דין יתפטר כעבור שנה, ובמקומו ייכנס מיספר שניים: הבדואי חמאד אבו־רביע, שגם הוא ייכהן שנה ויפנה את מקומו לשלישי ברשימה, שייח' גאבר מועדי מירכא.

סייף א־דין קיים את חלקו בהסכם. אך כשהגיע זמנו, על־פי הסכם הרוטציה, של אבו־רביע לפנות את מקומו, הוא סרב.

אבו־רביע הצדיק זאת במאבק על קרקעות הבדואים בנגב שבעיצומו עמד אז.

שייח' גאבר מועדי לא יכול היה להרשות לעצמו לוותר בקלות. השייח' ה־

מתל־אל־מלח על כביש באר־שבע ערד. אך לא רק היורש (שייח' ג'אבר ייכנס לכנסת במקומו של אבו־רביע), היה מזועזע. הרצח הראשון של חבר־כנסת בישראל זיעזע את הרחוב היהודי והערבי, הכניס גימה של חשש בליבם של נבחרי העם ואף זכה לכותרות ראשיות במהדורות החדשות ברחבי העולם.

כמה דקות לפני שעזב, ביום השני האחרון את הכנסת, נקרא שייח' אבו־רביע על־ידי סדרן לטלפון.

אחת השאלות, שאותה מנסה עתה המישטרה לברר, היא עם מי שוחח אבו־רביע את שיחת הטלפון האחרונה שלו, והאם יש לכך קשר עם המארב.

מייד לאחר שיחת הטלפון יצא אבו־רביע להולילנד. במלון זה, שהיה פעם אחד ממלונות־הפאר של ירושלים, נוהגים להתגורר כמה מחברי־הכנסת הערביים והדרוזים מכל המיפלגות. לפני שהספיק להחנות את מכונית הפיג'ו 504 הירוקה שלו, במקום אסור לחנייה, הסתער עליו צעיר, לבוש ככל הנראה בבגדי־חאקי, אך לא במדים של צה"ל.

היירייה הראשונה נורתה מבעד לשמשה הקדמית של המכונית. נראה כי מירייה זו נפגע אבו־רביע בראשו. הוא ניסה לצאת מהמכונית ואז ירה בו המתנקש, דרך הדלת הקדמית שנפתחה, עוד ארבעה כדורים.

יום השני האחרון היה אחד הימים הבודדים השנה שאבו־רביע לא הסתובב בלוויית שומרי־ראש צמודים מכפרו. עוד לפני כמה חודשים נודע לו שבגליל הוצא נגדו „חוזה". היה זה במהלך הסיכסוך

גופתו של ח"כ אבו־רביע, בתוך מכונית הפיג'ו שלו, דקות אחדות אחרי הרצח

קשיש, הנראה צעיר בהרבה מ־70 שנותיו, היה חבר־כנסת מאז שנת 1952, מילבד הפסקה בת שנתיים בכנסת הרביעית. הוא שולט עדיין במיגזר הדרוזי, אם כי ל־אחרונה התערער מעמדו. כשצעירים ו־אינטלקטואלים דרוזים יצאו נגדו. שייח' ג'אבר יודע שחבריותו בכנסת היא מקור כוח נוסף כדי להתגבר על ההתנגדות. אין זו הפעם הראשונה ששמו של שייח' ג'אבר משתרבב לפרשת רצח. בגליל זכור מיקרה רצח, שהיה עוד לפני קום ה־מדינה, ששמו של שייח' ג'אבר שורבב אליו. הפרשה הושתקה ועד היום אסור להזכיר אותה בפני השייח'.

תארו הרשמי של שייח' ג'אבר היום הוא יועץ ההסתדרות לענייני המיגזר־הערבי. אולם תפקיד זה לא הספיק לשייח'. הוא תבע דיון בוועדת־הכנסת וביקש ממנה לאכוף על שייח' אבו־רביע לפנות את מקומו בכנסת. כאשר סרבה ועדת־הכנסת לעשות כן, פנה לבית־המישפט־הגבוה־לצדק וביקש סעד ממנו. בג"צ סירב להע־תר לבקשתו.

אז החלו האיומים על אבו־רביע.

לעיתונאי דבר, נחום ברנע, סיפר אבו־רביע, עוד בחודש אוקטובר האחרון, ש־נודע לו שאנשי שייח' ג'אבר הוציאו חוזה על חייו. מאותה עת החל אבו־רביע ללכת עם שומרי־ראש משיבטו. כעבור כמה שבועות הגיעה מישלחת אל אבו־רביע, אחת מיני רבות, שביקשה ממנו להתפטר ולפנות את מקומו בכנסת.

אך מישלחת זו היתה שונה מיתר ה־מישלחות. צעירים דרוזים, לבושי מדי צה"ל ומזויינים בנשק חם, הגיעו לפגישה עם אבו־רביע ודרשו ממנו להתפטר. היה זה איום של ממש.

אבו־רביע פנה אז בתלונות למישטרה ולצה"ל. באופן אישי הוא מסר מיכתבים, אשר סיפרו על התקרית, גם לשר־הפנים, הממונה על המישטרה, הד"ר יוסף בורג, וגם לסגן שר־הביטחון, מרדכי ציפורי.

יתכן והמיכתב נשכח אצל ציפורי. ה־תלונה לא הגיעה כלל לשילטונות צה"ל. ככל הידוע גם לא התייחסה המישטרה ברצינות למיכתבו של אבו־רביע לבורג.

נראה שגם אחרי מותו ימשיך אבו־רביע לרדוף את שייח' ג'אבר.

אלוף הפיקוד

אלוף פיקוד המרכז, האלוף משה („מושה וחצי") לוי, הגיע למקום הרצח דקות אחדות אחרי המעשה. האלוף היה מודאג במייוחד כשהגירסה הראשונה היתה כאילו חיילי צה"ל הם שירו באבו־רביע. האלוף הורה לכוחות צה"ל להשתתף במצוד אחרי הרוצחים.

מתוך ארבעת העצורים שנעצרו עד עתה, שניים הם קרובי משפחתו של שייח' ג'אבר מהכפר ירכא ושניים אחרים, אותם שנעצרו במחסום ליד ג'נין, הם מכפר ערבי גלילי, הידוע כנתון להשפעתו של השייח'.

עובדה נוספת, הידועה כמעט לכל ערבי בגליל, תתגלה אף היא בוודאי במהלך החקירה. שייח' ג'אבר הוא, בארבעים ה־שנים האחרונות, אחד מסוחרי הנשק ה־גדולים ביותר במיגזר הערבי בגליל. כש־לפני חמש שנים חיסלו שתי חמולות ירי־בות, בכפר אגלילי אבו־סנאן חשבונות ביניהם בעזרת טילי־כתף, רימונים ותת־מיקלעים, פרחו בגליל שמועות שהנשק סופק לאחת החמולות על־ידי שייח' ג'א־בר. ג'אבר הכחיש אז את האשמה בפני כתב העולם הזה.

היחסים בין ח"כ שימעון פרס לבין שייח' ג'אבר ידידותיים במייוחד. כמה ימים לפני ההתמודדות במיפלגת־העבודה, ערך שייח' ג'אבר חאפלה עצומה, בהשתתפות אלפי אנשים, לכבודו של שימעון פרס.

אז החליט אבו־רביע לערוך כמה צע־דים פוליטיים, שהיו מחושבים היטב. הוא גיבש את כוחותיו והחל במשא־ומתן עם אישים ערבים ודרוזים, ביניהם כאלה ש־היו פעם מקורביו של שייח' ג'אבר.

צעדים אלה היו מסוכנים לשייח' ג'אבר. הוא חשש שמא יכנע שימעון פרס ללחצים עקיפים אלה, ולמרות החאפלה ה־גדולה, יבכר את אבו־רביע.

יוסי ינאי

יו"ר הכנסת יצחק ברמן נראה כאן בעת ביקור במאהל של אבו־רביע (העומד לצידו) על כביש ער בארי־שבע. ברמן, ש„זכה" להיות יושב־ראש הכנסת הראשון בתקופתו נרצח חבר־כנסת, היה הראשון

(המשך מעמוד 38)

אל־חוסייני, מי שהיה ראש עיריית ירוש־לים, וזה אמר להם את מישפט־המפתח, שיש לראות בו את ראשית היישות הי־מדינית הפלסטינית: „קרה מה שקרה בסו־ריה. עלינו להתרכז עכשיו במתרחש כאן. על פלסטין עלינו להגן!"

הרגישות הפלסטינית של יוסף לפיד

המקום היחידי בסידרה שבו התערב יוסף לפיד, כמנכ"ל רשות־השידור, מצוי בכמה מתמונות־הסיום של הפרק השני.

לפיד, שהוא רגיש מאוד לעניין הערבי, ציין באוזני עורכיה של הסידרה „שיש מעט מאוד יהודים בפרק השני." תחושה שלא היתה רחוקה מתחושתם של העור־כים. אז בא יועצו של לפיד, נקדימון („נקדי") רוגל, שהוא עצמו מומחה לאותה תקופה (הוא הפיק סרט על תל־חי ויפיר־סם ספר) והציע לפנות אל נחום הורוביץ, המציג את סיפור תל־חי כזנב של סוף „המרד במידבר" וחלום הכל־ערביות, ש־הצרפתים ניפצו אותה.

כאשר נשאל יגאל לוסין בעניין זה של

הדורד בייפור
האנגלים הפסידו במירוץ

התערבות לפיד, הוא אמר: „ראה, המיש־טר הקדם לא היה מתירני כפי שחושבים והמישטר הנוכחי אינו כפייתי כפי ש־חושבים. ההתערבות של ארגון צוקרמן ב־שיקולי העריכה בניקוי ראש של מרדכי קירשנבוים היו רבים יותר ופוליטיים יו־תר מאשר ההתערבות המועטה הזאת ב־עמוד האש..."

הכבוד האבוד של אליהו אלישר

עוד לפני שאנשי הגוף המכונה „צל"ש", אשר עתר בשבוע שעבר לבית־המישפט העליון נגד חקרנת עמוד האש, ניסו להרוויח הון פוליטי מעירוב הנושא ה־עדתי בסידרה זו, הועלה הנושא באופן ברור בידי אליהו אלישר, ממנהיגי הצי־בור הספרדי בארץ בשנות השלושים, ה־ארבעים והחמישים. אלישר, שרואיין לצו־רך הסידרה כעד־ראייה לשורה שלמה של אירועים היסטוריים והתרחשויות, סירב להתיר שישתמשו בעמוד האש בקטעים מהראיונות איתו, בשל הוויכוח הציבורי שעשוי היה להתעורר, לדעתו, בעניין חל־קם של הספרדים בציונות.

ניסחה זאת עורכת־הראיונות של ה־סידרה, נעמי קלפנסקי, שסיפרה: „עוד בשלבים הראשונים היתה לו הרגשה כי עדות־המיזרח מקופחים בסידרה, עוד לפני שאנשי צל"ש החלו, ואחרי שהצל"שים החלו במהומה, אלישר פנה וביקש ש־הראיונות עימו ייגנזו, ובקשתו כובדה."

האיש שהביא קולות למילחמה הראשונה

צופי הפרק הראשון והשני של עמוד האש לא שמו ליבם לעובדה, כי כל סירטי הארכיון שהובאו היו בעלי עושר קולי, שהשכיח מהצופים את העובדה כי הם צולמו בימי הסרט האילם.

במאי הפרק הראשון, ניסים מוסק, סיפר מעט מפלאי יצירת פס־הקול המשוכלל, אשר ליווה את סירטו. „יש בסרט קטע בולט ביותר, שבו ניתן לראות את ה־סולטאן יוצא, ואז נשמעת קריאה, משהו כמו ,הקשב' ושאר קולות תס"ח. אנחנו השתמשנו כאן בפס־קול מתוך הקלטות של סירטי טלוויזיה, שתיארו את הטכסים של החלפת־שבויים עם המצרים אחרי מילחמת יום־הכיפורים. הזמנו עשרות אפקטים ופעלולי־קול מחוץ־לארץ. אחד מהמיקרים המצחיקים יותר היה כאשר היה עלינו להתמודד עם בעיית תיזמורת־ראשון המפורסמת. הבאתי הקלטות של תיזמורת כפר־חסידים, תיזמורת שמנגנת עם זיופים מחרידים, והיה לנו בצוות וי־כוח, אם להשתמש בזיופים מוסיקאליים מודגשים, או לא. בסוף החלטנו שלא."

מעיר בעניין זה יגאל לוסין: „הבמאים רוצים תמיד להשיג אפקט, בעוד ההיס־טוריון רוצה להשיג את האותנטיות. בעי־ני הבמאים אני נחשבתי כהיסטוריון, ובעי־ני ההיסטוריונים כבמאי."

מבחינה טכנית, פס־הקול של הסרטים מימי הסרט־האילם בעמוד האש מורכבים מסינכרוניזציה של 12 שכבות פסי־קול. כאשר הצבא הבריטי נראה חוצה את תעלת־סואץ על הגשר, הוקלטו דפיקות ידו של מוסק על שולחן־עץ, ויצרו ברקע את אחד ממרכיבי הקול. שאר מרכיבי־הקול היו מוסיקה, אווירה, ציפורים, סו־סים, אנשים ושאר אפקטים של ימינו הול־בשן על פסי־הקול. מוסק מספר כי בקטע שבו נראה איתמר בן־אב"י מדבר, הוכ־נס בקול מרוחק קטע של איתמר בן־אב"י מדבר, שהוקלט בשנות ה־30, כאשר הוא היה באמריקה. מציין לוסין: „אם היו רואים את הפרק הזה בלי פס־הקול המתוחכם הזה, היה הסרט משעמם."

להזיז שני מיליונים

צופי הטלוויזיה שלא שילמו אגרת־טל־וויזיה יכולים לראות את פרקי עמוד האש בלא כל נקיפות־מצפון, שהרי חלק ניכר מתקציב הסידרה מקורו היה בתקציבים ממשלתיים מיוחדים. הסיפור של תהליך המימון הראשוני של הסידרה הוא נושא לסרט, מאחר ושום מוסד לא לקח את מימון הסידרה מחשבונו, בשלבי הפתיחה.

באחד השלבים הראשונים ניסו להשיג אצל בגין את המימון הדרוש, והוא הפנה את המבקשים אל שר־האוצר באותם ימים, שימחה ארליך, וההפנייה לא הו־עילה. יוצרי הסידרה פנו אל כל הגור־מים האפשריים, לממשלה, לסוכנות. כולם דיברו יפה, ושום דבר לא יצא מן הדי־בורים, עד נקודת־המיפנה. מספר לוסין: „יום אחד היפנה אותי סמנכ"ל רשות־השידור, עבאדי, אל שר־שלום שירן, ש־היה הממונה על תקציב־המדינה. שירן תפס מייד את העסק, והוא היפנה תק־ציב של שני מיליון ל"י (לפני יותר מ־שלוש שנים), ומאז זה היה ככדור־שלג. עבדנו בהפקה בשיטת חומה־ומיגדל. למד־נו הרבה מתולדות הציונות. כאשר למד־נו איך זה לעשות סידרה כזאת במדינת־ישראל. השיטה היא: לקבוע עובדה — ואז אתה נשאר בשטח, ואז הם צריכים לבוא ולהמשיך לספק לך את התקציבים..."

דן עזמר ■

בשבוע הבא פרק שלישי: „עם ישראל — איכה?"

זו קריאתו המפורסמת של חיים וייצ־מן למחרת הניצחון המדיני בוועידת סן־רמו. מדוע לא ניצל העם היהודי את שעת־הכושר לעלות בהמוניו לארץ־ישראל, בראשית שנות העשרים? הסרט מתאר את המצב החדש, מלא האשליות, שנוצר אחרי מילחמת־העולם הראשונה באירופה. המהפכה הסובייטית, שנראתה כפותרת את שאלת־היהודים על פי האי־דיאולוגיה הסוציאליסטית, ושלום־ורסאי, שהביא לידי גמר את תהליך האמנסי־פציה על־פי האידיאלים הליברליים. ברא־שית שנות העשרים נראה היה כאילו שוב אין שאלה־יהודית בעולם.

דוגמנית טמיר
חזרה לניו־יורק

מכונית ה„מרצדס" המפוארת נעצרה ליד אחד מבתי־האופנה בתל־אביב. מהמכונית יצאה יפהפיה נמוכת קומה, לבושה על־פי צו האופנה האחרון ונכנסה אל תוך הבניין. שם התקבלה אנאבל טמיר על־ידי חברותה הדוגמניות בקריאות שימ־חה. הדוגמניות ידעו שאנאבל היא לא רק חברה למיקצוע אלא גם „האמא הטובה שאוהבת להעניק מתנות." אנאבל שלפה מארנקה עגילי זהב, צמידים וענקים, ובנון־שאלאנטיות העניקה אותם במתנה לחברותיה.

בעוד אנאבל, דוגמנית מארצות־הברית־שהפכה לישראלית אחרי שנישאה לעורך־דין תל־אביבי, אלי טמיר, מנסה להתחבב על כל מי שהיא פוגשת בעזרת מתנות יקרות ערך, והופכת במהירות, למרות גילה הצעיר, להיות האמא של הדוגמניות, טוען בעלה: „היא לא מצליחה להיות האמא של הבת שלנו, נטלי."

כך החל אחד ממאבקי הגירושים המס־עירים ביותר בארץ, מאבק בין דוגמנית יפהפיה לבין עורך־דין צעיר. אלי טמיר אמנם גמר את לימודי המישפטים שלו, אך הוא מופיע בבית־המישפט רק בדיונים ביגו לבין אשתו. את כספו הרב עשה טמיר מעסקות שונות. בין היתר הוא שותף באחת המיסעדות המפורסמות ביותר ב־תל־אביב.

יהודיה או נוצריה?

לפני כמה חודשים הגיש אלי בקשת גירושין. הוא טען שאשתו הקריירי־סי־טית מזניחה את בתם המשותפת. כן טען בפני השופטים והדיינים שהוריה של אשתו, צמד קשישים אמריקאים שבאו בעיקבות בתם לישראל, מתערבים בחיי הנישואים שלו והורסים אותם.

יום לפני הדיון ברבנות חתמה אנאבל על התחייבות לבעלה. היא הבטיחה לפרוש מהדוגמנות, להיות אם למופת ולא להר־שות להוריה להתערב בחיי הנישואין שלה. כדי להוכיח שכוונותיה אמיתיות, הסכימה אנאבל שבית־המישפט יוציא צו האוסר על הוריה להיכנס לדירתה.

הסידור החדש החזיק מעמד חודשים ספורים. אנאבל התגעגעה לדוגמנות והוריה התגעגעו לנכדתם, נטלי. טמיר חידש את דרישתו לגירושין ואף דרש שנטלי תהיה בחזקתו.

בשלב זה החל המאבק העיקש והממושך. למרות שהוא עצמו עורך־דין, פנה טמיר לעורך־הדין התל־אביבי אברהם („רמי") הדר שייצג אותו. אנאבל גייסה את עורך־הדין מירון קין. היה ברור שסיכוייו של טמיר לזכות בנטלי אפסיים. החזק קובע שילד יישאר בחזקת אימו עד גיל שש.

הבעל המרוגז שולח שוטרים ובלשים כדי לחפש את אשתו, שברחה עם בתו לאמריקה ושטוענת שהיא נוצריה

המירדף

פרקליט טמיר עם אילנית
חזרה למאבק

אנאבל ניסתה להילחם בכל כוחה נגד כוונתו של בעלה לקחת את נטלי ממנה. בפני בית־הדין־הרבני היא טענה שאינה יהודיה כלל, ולכן אין לבית־הדין זה כל סמכות לדון בעניינה. בפני בית־הדין־המחוזי היא טענה שהיא יהודיה, לכן צריך הדיון לעבור לרבנות. אלי טמיר לא נשאר חייב. הוא הצליח להשיג עדות מרב אמריקאי, שלפיה הוציאו ממנו אנאבל והוריה במירמה תעודה על־כך שהם לא יהודים.

השפעה עויינת

ב ראה שבאותו רגע החליטה אנאבל להגן על הזכות להחזיק בבתה. היא נטלה את נטלי והסתלקה מהארץ. בשלב

זה הפך המאבק חריף עוד יותר. אלי טמיר מעון בבית־המישפט שאשתו אינה מצליחה לפרנס את עצמה ואת בתה בכבוד. „היא נודדת בארצות־הברית מעיר לעיר, נטולת פרוטה ומשאירה את נטלי אצל הוריה הזקנים. טמיר,” טען עורך־הדין הדר, „הוא איש עתיר נכסים ויכול לטפל בבתו כהלכה.”

כקלף אחרון שלף הדר את הידיד ה־פלסטיני של אנאבל. לדבריו, מתרועעת אנאבל בארצות־הברית עם ערבי פלסטיני, וכאשר השלושה, אנאבל, נטלי וה־פלסטיני, נפגשים, משפיע הדבר לרעה על הילדה. קין הודה בשמה של מרשתו שהיא עובדת קשה לפרנסתה, וכי לעיתים היא משאירה את נטלי אצל סבא וסבתא, המטפלים יפה בנכדתם. לרוב לוקחת אנאבל את נטלי איתה למסעותיה. כן הודה קין שלאנאבל יש ידיד ערבי פלסטיני, אולם „אין לאיש זכות להכתיב לה עם מי לצאת.”

פסק־הדין של השופטת המחוזית עדנה שצקי היה יותר ממפתיע. שצקי שוכנעה מדברי עורך־הדין הדר, שטובת הילדה מחייבת שנטלי תהיה ברשותו של אביה, „המסוגל לספק את צרכיה החומריים וה־חינוכיים טוב יותר מאשר אמה, ובוודאי שטוב יותר מאשר הוריה של אמה.”

לגבי הרומן של אנאבל עם הפלסטיני קבעה השופטת שצקי: „האם יכולה לחיות עם מי שהיא רוצה, אפילו עם אדם עויין. אך המצב שונה לגבי הילדה. הילדה עלולה ליפול להשפעה של בן דת ולאום זרים ואף עויינים.”

טמיר עצמו נדהם מפסק־הדין של ה־שופטת שצקי. ידידיו הקרובים ועורכי־דין אחרים, שעימם התייעץ לפני המישפט, אמרו לו שאין לו כל סיכוי לזכות בבת.

על־פי הוראתה של השופטת תעביר שגרירות ארצות־הברית בתל־אביב את צו בית־המישפט הישראלי לאנאבל בניו־יורק. אך לטמיר, שהצליח בינתיים להת־

גבר על משבר הפרידה שלו מאנאבל, וחמשמש היום כמלווה החברתי הקבוע של הזמרת אילנית, ברור לגמרי שאנאבל לא תוותר בקלות רבה על נטלי.

בלשים ואפ.בי.איי.

צ עדו הבא של טמיר הוא שכירת בל־שים פרטיים אמריקאים וישראלים, כדי שימצאו את אנאבל ונטלי. אין ספק, שמיד עם היוודע פסק־הדין ירדה אנאבל למחתרת ולקחה איתה את נטלי.

טמיר העשיר מארגן עתה את אחד המירדפים הגדולים ביותר בין ישראל לארצות־הברית. הבלשים הפרטיים שלו, בעזרת אנשי האפ.בי.איי., המצווים על קיום צווי בתי־מישפט, ינסו לגלות את מקום מגוריה החדש של אנאבל יחד עם הידיד הפלסטיני שלה.

גם כשיסתיים המירדף הגדול, ואנאבל תימצא, עדיין לא תסתיים הפרשה. טמיר ינסה בוודאי לקחת את נטלי בכוח, אך קשה להניח שהדבר יעלה בידיו. הוא יאלץ לפנות לעזרת החוק האמריקאי, אך יש להניח שגם אנאבל תעשה כן. היא תנסה, בעזרת צווים של בתי־מישפט אמריקאיים, להעביר את רוע גזירת בית־המישפט הישראלי, ולהילחם בבתי־מישפט בארצות־הברית נגד הנסיון לקחת ממנה את בתה.

ידידיה של אנאבל מאמינים כי בסופו של דבר היא תנצח. „כל העניין הזה כאילו היא מוניחה את הבת שלה הוא לא נכון,” הם טוענים, „אנאבל היא אם מסורה ואוהבת, והיא תילחם כמו לביאה כדי שנטלי תישאר ברשותה. פרשת ילדי יונדף,” מבטיחים ידידיה של אנאבל, „תהיה כאין וכאפס לעומת פרשת נטלי טמיר, אם אכן יצליח אלי למצוא את נטלי וינסה להביא אותה לישראל.”

דרכי חיים

מזל רע

תחת „מזל טוב"

החתן נתקף בחלזונית־זוועה וביטל את טכס הנישואין

ההודעה שהגיעה לבית־משפחת הכלה יומיים לפני החתונה היתה מהממת. „התחרטתי!" ביקש החתן למסור לאשתו־לעתיד. „החלטתי שלא להתחתן איתך ואני מבטל את הנישואין."

נימוקו של החתן, אברהם סזגד בן ה־27, לשינוי הבלתי־צפוי שחל

כרה כהן
עם בחורים אחרים

בתוכניותיו היה יוצא־דופן. המועד שבו עתיד היה סזגד לשאת לאשה את מירי כהן־אסיה, בת ה־20, נקבע שנה מראש. חודשיים לפני ה־חתונה סבע אחיה של הכלה בים. לדברי החתן שהתחרט, פגעה בו הטביעה קשות, מפני שגם שני אחיה של חברתו הקודמת נפטרו בתקופה שהיה עימה בקשרים.

בין אברהם לבין אחי כלתו, אורי, שהיה בן 24 כאשר טבע, שררה ידידות עמוקה. „היינו ממש כמו אחים," סיפר אברהם, המתגורר עם מישפחתו בשיכון תל־גיבורים ביפו. „תמיד הבנו איש את רעהו והיו לנו הרבה חוויות משותפות. באיזשהו מקום הרגשתי אשם במותו, כמו במות שני ה־אחים של חברתי הקודמת. זה השפיע עלי קשה מאוד. היה נדמה לי שיש איזה מזל רע, שרודף אחרי, וקיבלתי מזה חלומות־זוועה בלילה."

האח אורי טבע בחוף־אנכים ב־בת־ים, ליד מלון פאן־אמריקאן.

זעזוע נפשי. הזעזוע שפקד את אברהם, בעיקבות מיקרי המוות הללו, לא נראה בעיני מישפחת הכלה כנימוק משכנע לביטול ה־נישואין. אחרי שהתאוששה מן ההלם הראשוני שפקד אותה, הגישה מירי באמצעות פרקליטה, עורך־הדין ניסים דותן, תביעת־פיצויים בסך 100 אלף שקל, נגד מי שהיה אמור להיות בן־זוגה־לחיים.

לחין קטעים נבחרים מ־תוך כתב־התביעה:

לפני זמן הכיר אברהם את מירי, ובין השניים נקשרו קשרים אינ־טימיים, אשר הלכו ונתהדקו ב־משך הזמן. הם יצאו ברציפות והיו ידועים בין מכריהם כמי שנתארסו. זה לזה.

משנתהדקו היחסים שבין שני הצדדים, ביקש אברהם את ידה של מירי והבטיח לשאתה לאשה. משנתקבלה הסכמת ההורים, נקבע מועד לעריכת החופה. משסוכמו התנאים הכרוכים בנישואין הודפסו ההזמנות לטכס הכלולות, אשר נשלחו לבני מישפחה ולמכרים.

יומיים לפני טכס הכלולות הו־דיע הנתבע לתובעת ולבני־מיש־פחתה, כי הוא חוזר בו מהתחיי־בותו לשאת אותה לאשה וכי הוא מבטל את טכס הכלולות.

ההודעה ניתנה באופן מפתיע ובלתי־צפוי והיכתה את הכלה ב־הלם, פגעה בה ובבני־מישפחתה קשות, וגרמה לה לזעזוע נפשי עמוק אשר ממנו לא התאוששה עדיין, וגרמה להם בושת־פנים, צער וסבל ונזקים כספיים, חומ־ריים ונפשיים קשים ביותר.

עד כאן קיטעי התביעה.

אברהם עובד כטכנאי באל־על. מישפחתו עלתה מאיראן וגם בני־מישפחתה של מירי כהן־אסיה הם בני אותה ארץ. זאת היתה אחת הסיבות ליחסי הקירבה שבין שתי המישפחות ולהסכמתן ההדדית לנישואין. אולם עתה ניצבות ה־מישפחות משני עברי המיתרס. באמצעות פרקליטו, עורך־הדין דרור מקרין, הגיש אברהם כתב־הגנה לבית־המישפט, שבו הוא מנוקל את גירסתו.

„אין כל ביסוס לתביעה," טוען מקרין, „ואין מדובר אלא בניסיון לאלץ את הנתבע לשאת את ה־תובעת לאשה ו/או לסחוט ממנו כספים, אשר אינם מגיעים לתו־בעת.

„אברהם לא הודיע על ביטול כוונתו לשאת את מירי לאשה, אלא שהוא לא היה מסוגל, מבחינת מצבו הנפשי, לשאתה לאשה. ב־מועדים הרלוונטיים היה מצבו ה־נפשי קשה והיה שרוי בדיכאון.

שופט או רב. בתחילת אוגוסט טבע אחיה של מירי. מות האח השפיע על אברהם קשות והוא נקלע למצב של דיכאון. יתירה מזאת, אמה של מירי, בהתנהגותה לאחר מות בנה, החדירה באברהם פחדים. האם היתה משתוללת עקב צערה, בוכה ומתאבלת על מות בנה בצורה שפעלה לרעה על אברהם.

„כאשר טען באוזני מירי ש־אינו חש בטוב והוא מקבל טיפול, היא הסיחה בו שאין זו תחנונה עבורה אלא אבל. אחרי כמה ימים התנצלה בפניו ואמרה שגם היא לא מסוגלת להינשא ביום שנקבע.

„אחרי ביטול החופה המשיכו הצדדים להתראות ואולם יחסיהם לא חזרו לתיקנם. התובעת הפעילה על הנתבע לחצים לקבוע שוב מועד לחתונה — דבר שנבצר מהנתבע לעשות, לאור מצבו ה־נפשי.

„התובעת יוצאת בחברת גברים אחרים וטענתה כי נגרמו לה נזקים נפשיים אין בה כל ממש. לאור כל האמור, אין בכל נסיבות העניין מקום לחייב את הנתבע בסכום פיצויים כלשהו."

אחרי שהמיסמכים כבר הוגשו לבית־המשפט, החליטו שתי ה־מישפחות לנסות ולאחות את הקרע בכוחות עצמן. בתיווכו של אחד הדודים נערכה פגישה בין מירי ואברהם, שבמהלכה שוחחו, כמובן, על הפרשה המביכה.

„אני בכלל לא מבין מה קרה כאן," אמר אברהם. „בסך־הכל היינו שנינו במתה נפשי ולא היינו מסוגלים להתחתן. כל העניין הת־נפח יותר מדי. לא צריך בית־מישפט ולא צריך לריב. אני כבר שכחתי מכל מה שקרה."

מירי לעומת זאת, שהיא סועלת במיפעל תדיראן בחולון, עדיין זו־כרת את מה שעבר עליה. אך גם היא גילתה נכונות להתפייס. ב־הסכמת המישפחות סיכמו השניים לחדש את קשריהם למשך שבו־עיים נוספים, ואם הכל יתנהל ב־תקופה זו על מי־מנוחות, יתקיים טכס הנישואין כדת וכדין.

זי'רזינו הוא שמו של שחקן נבחרת ברזיל. בקריאה זו מעודדים אוהדי שימשון את קפטן קבוצתם הנערץ, גידעון דמתי. כשהקבוצה מנצחת, תורמים האוהדים מהכרם כסף לקופת שימשון. מחצית משחקני שימשון הם בני הכרם, והקבוצה כולה מזוהה כקבוצת הכדורגל של כרם התימנים.

ברזיל הקטנה בכרם

„א נחנו מריחים** את הני־צחון כמו את הג'חנון," אמרו אוהדי קבוצת שימשון ב־שבת בבוקר. אחרי ארוחת־הצה־ריים יצאו כולם לסימטות השכו־נה, כדי לנסוע למישחק הכדו־רגל. הם מלווים את שימשון בכל שבת.

מחצית משחקני הקבוצה הם בני הכרם, והקבוצה כולה מזוהה כקבוצת הכדורגל של הכרם — קבוצה שהיא סמל של פרבר ואשר בה כל שחקן משחק למען המישפחה. קבוצה קטנה שהצליחה לאיים על קבוצת הפועל תל־אביב, הנחשבת לאימפריה.

בשבת, עם תחילת הסיבוב ה־שני של מישחקי הגומלין על מיג־רשי הכדורגל, הופנתה כל תשו־מת־הלב אל השימשונים. באוויר ריחפה השאלה: האם הם יוכלו לערער את מעמדה של האליפה?

בכרם הסתפקו בהישג מר־שים: המקום השני בטבלה. אולם זה לא הקנה להם משום מה כו־תרות כמו לקבוצות האחרות, ש־פיגרו אחריהם בטבלה. ערב מיש־חק הבכורה שנערך בשבת הם חלמו סוף־סוף להצליח. בכרם חי־כו לחגיגה.

„לנו יש רק מאה חמישים או־הדים," אומרים בכרם, „אולם אנח־נו כמו אלפים." אכן, מול ה־יציעים המלאים של אוהדי מכבי יפו הם נראו מעטים. אולם הקרי־אה „זי'רזי'נו!" הידהדה היטב במיגרש, שבו הוביל גידעון דמ־תי, מלך השכונה, את קבוצת שימשון. בכרם משווים אותו ב־גאווה לשחקן זי'רזי'נו שכיכב ב־נבחרת בראזיל המפוארת.

תשעים הדקות של המישחק נגד מכבי יפו שינו ללא הכר את האווירה במחנה השימשונים. הם לא חלמו על שבת קודרת כל־כך.

כהרף עין נמחק טעמה של ה־שבת הקודמת, שבה סיימו כמנצ־חים על כתפיהם של האוהדים, שצהלו משימחה. אחרי השער ש־ספגו, מיהר כל שחקן לחמוק מהמיגרש במבט מושפל.

„הילדים האלה התחילו לשחק כדורגל במיגרש חול," אומר לוי מנות, בנו של המוכתר מהכרם, „היום זהו מיגרש החנייה של שוק־הכרמל."

לא על כפיים האוהדים מהכרם לא נטשו את שח־קני שימשון גם ביום של הפסד. אבי־נועם עובדיה והקפטן גידעון דמתי לא נישאו הפעם על כפי האוהדים.

המתנה של שרגא

כ? נער בכרם נולד עם החוש למישחק. מי שאין לו כסף לר־כוש כדורגל מכדרר כדור טניס.

„רעדתי אז מרוב התרגשות," אומר לוי מנות, בזוכרו את היום שבו מונה גידי דמתי לקפטן בנב־חרת הלאומית של ישראל. אולם, לצד ההתלהבות מהישגי הקבוצה השכונתית עולה וצפה הבעייה הכספית המלווה אותם. קופתם רי־קה ואין להם אפשרות לפצות את שחקניהם הנערצים במענקים כס־פיים, כפי שמקובל בקרב הירי־בים. אין להם גם מיגרש, שיס־חוף אליו את האוהדים החשים מקופחים בסמטות הכרם. הם מקנאים בשכניהם בשכונת־התיקווה, שם בנתה העירייה מיגרש לקבוצת בני־יהודה. בכל שנה הם חולמים מחדש שהישגי קבוצתם יפנו אליהם את תשומת־הלב.

השכונה עצרה את נשימתה - הקבוצה, שהיא גאוות הכרם, עמדה לעלות לראש הטבלה - החגיגה היתה מוכנה - אך כשנסתיים המישחק, ירד הדיכאון על השכונה

דיכאון שלמה מיזרחי ממהר לחמוק מהמיגרש בתום המישחק. בודד ומיואש יצא ראשון לעבר מכוניתו.

בעבר, כשהגיעה התסיסה בשכונה לשיאה, הגיע לשכונה שרגא נצר, שהיה ממליך המלכים של מפא"י, כנציג העירייה. בערב אחד הוא שיכנע אותם להצטרף לאגודת הפועל, וכמחווה הם קיבלו את המיגרש בפארק־הירקון, המשמש אותם לאימונים. המיגרש מרוחק מהשכונה, אולם בכרם צהלו. כך היו יכולים להמשיך ולשחק כדורגל. אלא שמאז הם לא זכו לגיבוי מאגודת הפועל והם חשים בה כבנים חורגים.

בני דמתי, המשחק בשימשון, החל לשחק בקבוצה המישפחתית מגיל צעיר. אחיו הבוגר, גידי דמתי, ניסה להשפיע עליו שייכנס לשנתיים הסגר, כדי שיוכל אחר־כך להיות חופשי לבחור קבוצה שבה ישחק.

„באווירת הכרם אי־אפשר לווותר על הכדורגל," מסביר בני בן ה־20, „הייתי מוכרח לשחק." שני האחים לבית דמתי, בני וגידי, גורמים בכל שבת לרגעי־מתח המקפיצים את צופי המישחק ממושביהם.

„מי שמגיע לשחק בשימשון," הם מסבירים, „חש מייד שהוא נכנס למישפחה. „גם שימחה גד, הצעיר האשכנזי שהצטרף השנה לשימשון, מושך אליו תשומת־לב בהתפרצויות המהיבות המאיימות על שער היריב. „הוא עדיין בתול," מעידים עליו חבריו לקבוצה, „הוא חסר ניסיון, ולכן לא יבקיע עדיין שער במדי שימשון." אולם שימחה גד גאה לציין שהצליח לכבוש חברה תימנית, וחש כמו אחד מן המישפחה.

מנהלי הקבוצה, גם הם מבני הכרם, לא נואשו. גם בשבת, כשקבוצתם נדחקה למקום השלישי בטבלה, הם מתאמצים עדיין להעלות את המוראל הירוד של אנשיהם. „עד לסיום מחזור המישחקים, שימשון הקטנה תכבוש את ראש הטבלה," מבטיח פינחס צבי.

החלוץ הבתול עוד שבת ללא שערים עברה על הרצל קביליו. השימשונים מכנים אותו בחוץ, מכיוון שלא הצליח עדיין להבקיע שערים במדי שימשון. הוא האשכנזי היחידי בקבוצת התימנים. קבוצת שמשון סובלת ממחסור כספי, ואין היא יכולה לפצות שחקנים. מיגרש האימונים שלה מרוחק ולאוהדים קשה להגיע אליו.

צער המוני בני דמתי ואחריו רחמים עטיה מפלסים לעצמם דרך. בדומיה ובגרון חנוק מכאב ליוו אותם האוהדים ביציאה מהמיגרש. בעיקבות ההפסד של השבת האחרונה ירדה קבוצת שמשון למקום השלישי בטבלה.

שוער המפלה יצחק בלאייש לא יכול היה לחייך אחרי שספג שער. מאמן שימשון, ניסים בכר, ניסה לנחם אותו ולעודדו לקראת המישחקים הבאים. בכרם רווחת הדיעה שבלאייש הוא השוער הטוב ביותר בארץ.

עמק פרי חי וקיים

היותר מבוגרות ביניכן זוכרות, בוודאי, את ההתרגשות שלהן לפני 15 שנה בערך, כל יום בשעה עשר בבוקר. אז היתה פותחת המדינה כולה את הרדיו כדי לשמוע את מהדורת־החדושת האישית של **עמק פרי**. עמק, בן־חיפה יפה־התואר, היה מלטף בקולו העמוק את המאזינים, בעיקר את המאזינות, וגורם להתרגשות שלא היתה רק רדיופונית.

אילנה יצחקוב
רומן חפוז

אבל מאז עברו שנים וכיום יש כבר **איי ישראלי ואבי אתגר**, ועמק פשוט נעלם מהמפה. לא רק בעבודת ה־רדיו והטלוויזיה שלו, אלא גם בענייני חתיכות. היתה לו פעם אשה חיפאית, שממנה יש לו בת יפהפיה בת 18, ואחר־כך ערך נישואי־בזק עם הדוגמנית **שרי־נה מרש**, שהיתה צעירה ממנו בכמה שנים טובות. אבל גם נישואין אלה נגמרו.

אז הנה, בשבוע שעבר גיליתי פיתאום שעמק פרי חי וקיים, וכל זאת בזכות **אילנה יצחקוב**. אילנה היתה מפורסמת כנערת־זוהר בערך בתקופה שבה היה עמק קריין־רדיו מבוקש. בתקופות מסויימות היא כעמט האפילה על אחותה, **רינה יצחקוב**, מי שהיתה מלכת־היופי. אבל אילנה נעלמה אז לטובת גלות אמריקה, וכיום היא מספרת שהיא מצליחה כמעצבת־תכשיטים.

לפני שבועיים הגיעה לביקור מולדת. אני לא יודעת היכן בדיוק היא גילתה את עמק. הרומן ביניהם היה קצר, אבל סוער.

השבוע עלתה אילנה למטוס, חזרה ל־אמריקה ולתכשיטים שלה. עמק נשאר פי־נתיים בארץ. הדואר ירוויח הרבה כסף, עד שהשניים יחליטו מי מתאחד עם מי והיכן.

הגיס שהכזיב

לא תמיד זה כיף להיות קרובת־משפחה של מישהו מפורסם ונוצץ. אם תשאלו את **פנינה בן־חיים**, היא אפילו תגיד לכם שזה מפריע. לפנינה יש אחות גדולה, **מדי סער**, אשתו של מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, **טוביה סער**.

אז כמו שלטוביה הולך קלף משוגע בזמן האחרון, לגיסה הקטנה שלו לא כל־כך הצליח. היא התגרשה מבעלה, **בני בן־חיים**, אחד מבעלי בית־החרו־שת פרומין, ונשארה עם שני ילדים ורק 500 שקל לחודש דמי־מזונות.

הדירה המטרפת של פנינה בגבעתיים נמכרה על מיזבח הגרושין, ופנינה עברה, עם הילדים ועם 500 השקל, לדירה שכו־רה. אבל על כל זה אפשר להתגבר, בעי־קר שיש ביסקוויטים חינם. על מה שקשה קצת להתגבר זה על המצב החברתי.

לפנינה לא חסר כלום. מי שמכיר את מדי, ורואה שהיא חתיכה, מוטב שיעיף מבט על פנינה. בת 30, חתיכה משגעת, שיער ארוך מפורסם, עיניים מלטפות. אפ־שר היה לחשוב שבני־הזוג סער יתהדרו בה, יבלו איתה, יוציאו אותה לפסטיבל טוביה סער שנערך עם המינוי, ואולי גם דרך אגב יכירו לה כמה חברים מפור־סמים ונוצצים שלהם — אבל לא. מסי־בות השמורות איתה, החליטה האחות מדי להחביא את האחות פנינה מהחברים של הבעל.

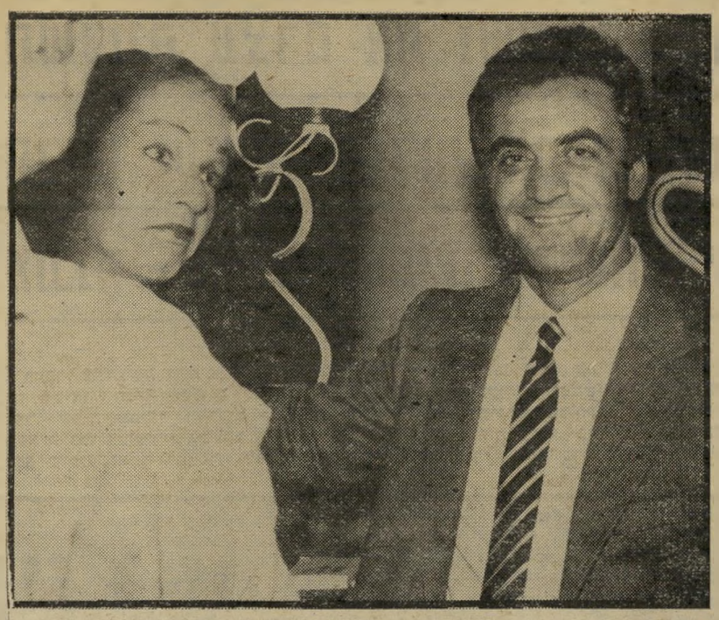
האליפות הפרטית של מכבי תל־אביב

מה יותר חשוב לדעתכם? מעמד פוליטי, מיפעל תעשייה או כדורגל? אם תשאלו את **אתי גטניו**, אחת הכי־חתיכות בין דיילות אל־על, היא תגיד לכם שהכדורגל הוא הכי חשוב. וההשובה של אתי תהיה מוסמכת — אחרי מחקר מעמיק.

בתחילה היתה אתי בת ה־30 החברה הצמודה־צמודה של **גיל ישעיהו**, בנו של מי שהיה יושב־ראש הכנסת, **ישראל ישעיהו־שרעבי**. זה היה רומן ארוך, אבל לאתי נמאס יום אחד. באל־על היא למדה את השיבות הכנפיים, והיא פשוט קמה והתעופפה לה מהקן החמים של בן הי"ר.

התעופפה ישר לזרועותיו של **מיכאל** („מיקי") **שטראוס**, בעל מיפעלי הגלידה והגבינות. שטראוס, אחד הצעירים ה־מבלים ביותר בארץ, היה נכון לקבל אותה בזרועות פתוחות — באותה תקופה היא התגרש מהחוקית שלו.

אבל הזמזל הרע של שטראוס היה ש־קבוצת־הכדורסל של מכבי תל־אביב הח־ליטה להביא לארץ את המאמן האמריקאי **רודי דמיקו**. השניים נפגשו באקראי, ומאז מוכיח רודי שהאימונים אינם מפר־כים מדי עבורו. אחרי כל אימון הוא בודק את לוח־הטיסות של אל־על ואם הוא מגלה שאתי בארץ, הם חוגגים ביחד עד השעות המאוחרות של הלילה.

רודי דמיקו ואתי גטניו
יותר טוב מגבינה

לחזור לעבר

לפעמים אני לא צריכה לחכות עד שהדברים יקרו, כדי לספר לכם עליהם. מידי פעם יש לי מין הרגשה כזאת, ש־

מירי זמיר
בן המיליונר והצלם

מבשרת לי את מה שעתיד להתרחש. וכשנוסף על כך מישהו גם לוחש לאוזני משהו בעניין, ואני רואה שגם הפעם לא טעיתי, לא נותר לי אלא לחבר אחד לאחד והסיפור מבושל.

אז זה גם מה שקרה לי הפעם, עם סגנית מיס־תבל לשעבר, **מירי זמיר**. הדוגמנית הוותיקה הזאת, שהיום היא עצ־מה כבר מלמדת דוגמניות מתחילות, ני־הלה במשך השנה האחרונה רומן סי־לוני עם **דובי ריינהאוט** שאביו הוא מיליונר החי בגרמניה. הדובי הזה אוהב לטייל בעולם, והוא צירף את מירי לטיסותיו. בעיות של כסף אין לו, כי אביו שולח לו בכל חודש חבילה של מרשרשים ירוקים.

כשהגיעו השניים ללוס־אנג'לס, שכר דובי דירה באותו הבניין שבו מתגו־ררת פצצת־המין של עולם־הסרטים, **בו דארק**. מירי, שלא ידעה על השכנה המ־פורסמת שלה, הופתעה מאוד כשהשוער בבניין ביקש את חתימתה. אחר־כך התי־ברר לה שהחליף אותה בטעות עם כו־כבת הסרט 10.

בזמן האחרון נמצא הצמד־חמד שוב בארץ. אבל משום־מה חשתי את אותה הרגשה מסויימת, שגילתה לי הפעם שדובי נמאס על מירי, ושהיא מתכננת עזיבה מפתיעה, היה נדמה לי שהיא רק מחכה לעיתוי המתאים.

ואז לחש מישהו לאוזני שמירי התחילה לנהל לפתע שיחות־טלפון ארוכות עם צלם־האופנה **אדי ליונר**, שעימו חיה בעבר לא פחות מארבע שנים רצופות. זה רק אישר את מה שחשתי כבר לפני כן. ואם תשמעו בקרוב שהמורה־לדוגמנות עזבה את בן־המיליונר לאנחות, וחזרה ל־קן הישר והטוב שלה, בחיקו של הצלם, תוכלו לומר שאכן יש נביאה בעירה.

רומן אקדמאי

מנכ"ל מישרד־השיכון, **יוסף שרון**, התכוון ביום הששי האחרון שהמפכ"ל החדש, **אריה איבצן**, יהיה כוכב ה־מסיבה שערך שרון בביתו. המסיבה היתה לכבוד המינוי של איבצן.

אבל פרופסור **רפאיה כיסקי**, אחת הדמויות הירושלמיות המפורסמות ביותר בשנה האחרונה, גנבה את ההצגה מאיבצן. רפאלה, מרצה לסוציולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, צירה בוועידת מיפ־לגת־העבודה, ויש האומרים שהיא אפילו היורשת של **אורה נמיר** במיפלגה זו, באה למסיבה שלובת־זרוע עם פרופסור **נחום בן־חור**, כירורג פלסטי בבית־החולים שערי־צדק, ולמי מהחברות שלה שלא היה ברור לה שזה רומן אמיתי, דאגה רפאלה להסביר זאת.

אני בטוחה שגם אתם שמחים, כמוני, בשביל רפאלה. בעוד בן־חור הוא אלמן פנוי, הרי שהרומן הקודם של רפאלה נגמר בשיברון־לב, משום שהאובייקט היה

רפאיה כיסקי
מקולונל לדוקטור

סגן־אלוף בצבא, נשוי ואב לשלושה. צה"ל הוא צבא פוריטני. כשנודע דבר הרומן לשילטונות, אולץ הסגן־אלוף להשתחרר. עתה הוא בשליחות בארץ רחוקה.

לרפאלה לקח הרבה זמן להתאושש מהתנהגות הצבא, אבל מי שראה את האושר שלה ביום הששי האחרון, הבין גם הוא שהזמן הוא לפחות טוב כמו ניתוח פלסטי.

רחל מרחלת על כל העולם

שיברון לב

מה אתם רוצים קודם — את החלק הרע או את החלק הטוב? טוב, נתחיל בטוב.

יש עכשיו עוד תחיכה משגעת בשוק, פנויה לחיזורים, מחפשת אהבה, והחוץ מזה היא נהדרת. האובייקט החדש הוא **קוקי גרציאני**, בתו של **יצחק** („זיקו") **גרציאני**, המנצח המפורסם של תיזמורת צה"ל. קוקי היא לא כל־כך מפורסמת, אבל הצעירה, בעלת הקומה הגמוכה, ה־שיער הקצוץ כמו צרפתיה, העיניים ה־ירוקות והמשגעות הולכת, בכל מה ש־נוגע למיקצוע, אחרי אביה — היא מורה למוסיקה בבית־ספר.

אחת הסיבות לכך שאתם לא יודעים שום דבר על קוקי היא, שהיא היתה שקו־עה במשך ארבע השנים האחרונות ב־**דורון**, וזה התחיל עוד לפני השירות הצבאי שלה. אישית אני לא מכירה את דורון, ואפילו לא יודעת את שם־המישפ־חה שלו, אבל מה שאני כן יודעת הוא שהאהבה היתה שם גדולה ורצינית, ו־הדיבורים על החתונה היו מעשיים.

ועכשיו לחלק הרע. סיפור־האהבה היפה הזה נגמר סופית. אני לא יודעת מי אשם בזה, וגם לא כל־כך איכפת לי. מה שאני יודעת הוא שהלב של קוקי מאוד שבור עכשיו, ושאתם לא מוכרחים להיות רשעאי־לב כדי לחבר את כל חלקיו ביחד.

קוקי גרציאני
להתחיל מחדש

הסכנה מתבטלת

הידיעה הזו עתידה להרגיע הרבה אז־רחים שלווים וטובים, או נכון יותר, הר־בה אזרחיות טובות. **שולי חנני** כבר לא מהווה להן סכנה — היא עומדת להתחתן.

ב־25 שנותיה קרה לחתיכה הבלונדית המשגעת הזו כבר כימעט הכל. היא הת־חילה את הקאריירה שלה כמלכת המים. מאז, במשך כימעט עשור שנים, היא לא פסקה מלהסעיר את המדינה. שמה חזר ועלה בטורי הרכילות בכל פעם שניהלה רומן חדש. היא מילאה את תפקיד נערת־הזוהר התורנית כימעט בכל מקום. אך את מירב פירסומה רכשה הצעירה בעלת המבט הממזרי בתחום שונה לחלוטין: קש־ריזה עם העולם־התחתון.

כאשר היתה שולי בת 17 היא הכירה בחור נחמד, שהיה אז שותף בחברה קב־לנית. זמן מה לפני כן הספיק החמוד הזה לסיים לרצות שלוש שנות מאסר בעוון סחר בסמים. אחרי שהיא יצאה עימו במשך שנה תמימה, היא הכירה נחמד אחר בשם **משה מיכה**, שהיה אז קצין־בי־טחון בדואר־חבילות. לא חלפו שלושה שבועות מאז החלה לצאת עימו, והבחור נעצר בחשד של גניבת היהלומים הגדו־לה ביותר שנעשתה עד אז בארץ, בערך כולל של 12 מיליון דולר. אך עובדה זאת לא מנעה משולי לבוא ולעודד את חברה החדש, בעת שהובל לבית־המישפט.

כך זה נמשך, עד שב־78' זכתה שולי להעצר בעצמה. באחת הפעמים שבהן חזרה מנסיעותיה הרבות מחוצלארץ, שם נהגה לבלות עם נערי שעשועים ומיל־יונרים חובבי עולם, תפסו אצלה, בבדי־קת המכס, כמות גדולה של דולרים.

„הם מתייחסים אלי כמו אל קרוק אמי־תי," התרעמה שולי, אך השופט לא הת־רשם מזה ביותר וציווה לעקל את רכו־שה של המסכנה, שכלל ניירות־ערך, חש־בון בבנק וחשבון — כן, ניחשתם — מטבע זר, שהסתכמו ב־64 אלף לירות.

אך שיא השיאים של שולי היה פרשת קשריה עם חבורת־הכרם. היא שימשה, יחד עם הדוגמנית ברכה שוורץ, בלדרית של החבורה. שולי נסעה ליוהנסבורג ש־בדרום־אפריקה בשליחותו של **רחמים** („גומדי") **אהרוני**, ותפקידה היה להעביר ארצה יהלומים מלוטשים. כאשר נתגלתה הפרשה ושולי נחקרה על־ידי המישטרה, הוצע לה לשאת על גופה מיקרופון מוס־תר, שבאמצעותו תקליט את אהרוני ב־שיחה מפלילה. אך היא מיהרה אל הבוס שלה וסיפרה לו, הכל, וזה נהג בהתאם.

אחרי כל זה אין פלא שנשארו עוד כמה אנשים הגונים בארץ הזאת, שליבם נתמלא דאגה ממה שהקטנה הזאת מסו־גלת עוד לבצע. לרשימה הזאת אפשר בהחלט גם לצרף את כל הנשים שבעליהן נלכדו בקיסמה של שולי. וכל הרווקות ששולי חטפה להן את אהוביהן ממש מתחת לידיים.

שולי חנני
הפעם ברצינות

סיפור החתונה התחיל לפני שנתיים. פתאום ראו את שולי נוהגת ברחובות תל־אביב במכונית אודסמוביל מפוארת. בדיקה מהירה העלתה כי הרכב שייך ל־צעיר בשם **יוסי אבנרי**, שעשה הון לא קטן משיווק מוצרי אלקטרוניקה. מאז נשארה המכונית צמודה לשולי, והיא נשארה צמודה ליוסי. החודש הם עומדים להינשא וההזמנות כבר נשלחו.

אפשר גם עם יהודיה

הוא ביישן ונחבא אל הכלים, ובכל־זאת הוא מצליח להפתיע אותי בכל פעם מחדש. אני מתכוונת ל**עמוס קדיק**, בנו של ראש עיריית ירושלים, **מרדי קולק**. בעוד אביו נואם, ישן ומגן על ירושלים, מתרכז עמוס בשני מישורים — סיפרות וחתיכות.

השבוע יצא לאור הרומן הרביעי שלו, התפוח, השיר והזהב, שהוא „מאוד אוטו־ביוגרפי" כדבריו, ומוקדש להוריו.

במה שנוגע לחתיכות — יש לו עתה רומן, שעד עכשיו איש לא ידע עליו, וכמו שאתם מכירים אותי, אני מוכנה בהחלט לספר לכם עליו.

לבחורה קוראים **גייל סיסיליה**, ואל תתייחסו אליה בזילזול. היא היתה עוזרת אישי של ראש־הממשלה המנוח **לוי אש־כול**, הוא אדם מסורתי מאוד ויש לו אפילו כיפה על הראש. אז למי שהאמין עד היום שהדת היא ערובה לנישואים ארוכים ומאושרים, אני הולכת לשבור מיתוס קטן.

אצל אביחי העסק הזה החזיק מעמד עד שהוא השיא את שלוש בנותיו, שגם הן מאוד מסורתיות. לתורמים עשירים מאוד של הסוכנות. אחר־כך הוא הרגיש כנראה שהגיע הזמן לממש את עצמו מחדש. לפני חודש הוא עוב ככה סתם פיתאום את אשתו, **חנה**, והשאיר אותה בודדה בדירתם המפוארת שבמישכנות שאננים בירושלים.

מישהי ספציפית. המנכ"ל העליז שלנו החליט פשוט להשאיר את האופציות פתו־חות. אבל על זה נדמה לי שכבר סיפרתי לכם פעם. מה שמעניין זה איך השפיעה הדוגמה האישית של להיס על חבריו להנהלה.

הגיעו אלי כל מיני שמועות ורינונים על חברי הנהלה, שמחלקים את זמנם בין הבית ובין מקומות אחרים, ועל כאלה שנמצאים כבר עם רגל אחת מחוץ לבית. ממש בהלה של עזיבות פתאומיות. אבל על זה עוד יכולתי להבליג, עד ששמעתי מה קרה ליו"ר קרן היסוד, ד"ר **אברהם אביחי**, שגם הוא חבר בהנהלה השובבה. ד"ר אביחי, שהיה בעבר הרחוק עוזר של **וודי אלן** במנהטן. כמו שניחשתם, היא אמריקאית, אך עמוס אוהב אותן זרות. עם בחורות מקומיות הוא לא מסתדר כל־כך טוב, כמו עם אלה שבאות מרחוק.

את גייל הכיר עמוס, בן ה־33, בפסטיבל הסרטים בקאן לפני כשנה וחצי, ומאז הם ביחד. כשאני אומרת ביחד, אני מתכוונת לכך שהם ביחד בכל פעם שהיא באה אליו לארץ, או כאשר הוא נוסע אליה לאמריקה.

אשתו הראשונה של עמוס, שהיתה נשו־אה לו במשך ארבע שנים, היא שווייצית בשם **רגינה**. אשתו מיספר שתיים היתה שחקנית אמריקאית בשם **ג'נט**, שהיתה נשואה לו במשך שנתיים, ושממנה הוא גרוש כבר. עם גייל, היחידה מהשלוש שהיא יהודיה, הוא כבר שנה וחצי ועדיין לא החליט אם להתחתן או לא.

השבוע נסע עמוס שוב לארצות־הברית כדי להיות עם גייל שלו, העסוקה כרגע בסרט אחר. אם תצא חתונה מהסיפור הזה אני עוד לא יודעת, אך אתם יכולים לסמוך עלי שאספר לכם על מעלליו של עמוס ברגע שיהיו התפתחויות.

הסוכנות חוגגת

תמיד האמנתי שכמו מחלות מסויימות גם הרומנטיקה היא מדבקת. אבל מה שקורה בזמן האחרון בהנהלת הסוכנות היהודית זה כבר ממש מגיפה.

מפני שבסוכנות יושבים כל מיני אנשים מאוד מבוגרים ומכובדים, השתדלתי תמיד לסגור עין ולתת להם לעשות "את מה שהם עושים בחשאי. אבל ישנם דברים שהפה הלא קטן שלי פשוט אינו יכול לעבור עליהם בשתיקה.

זה התחיל מהצמרת. מנכ"ל הסוכנות, **שמואל להיס**, שבזמן האחרון יש לו רק יורדים בראש, החליט יום אחד לעזוב את אשתו הטובה, ולעבור להתגורר בנפרד בדירת שני חדרים צנועה. שלא תחשבו חס ושלילה שהוא עשה את זה לטובת

נפתח קרנבל המיליון של „אמקור"

חודש של מבצעים, זכיות, פרסים ומכירות לציון ייצור מקרר המיליון של „אמקור"

מקרר המיליון של קונצרן אמקור עבר בימים אלה על פס הייצור ולרגל ארוע זה החליט הקונצרן לחגוג בשורת מבצעי זכיות, פרסים ומכירות. מבצעים אלה מיועדים לציבור הרחב ולציבור הסוחרים. קרנבל המיליון של אמקור החל בחלוקת פתחים בתחנות הדלק מידיהן של נערות.
במשך חודש הקרנבל ייערך מיבצע פרסים חגיגי שבו הקונה מקרר אמקור יוכל לזכות כפרס ראשון בכל מוצרי בית אמקור חינם (מקרר, תנור, מכונת כביסה, קולט אדים, תנור מצנם, מערבל, מסחטת מיץ, שואב אבק, מאוורר, טלוויזיה). הזוכים בפרס שני ושלישי יקבלו טלוויזיה צבעונית.

אינך יכול להפסיק לעשן?

לפחות הסר את כתמי הניקוטין

טילאק זאת לא עוד משחת שיניים: זאת משחת שיניים השומרת על בריאות השן.

מדענים בעולם קבעו שאין כמו **טילאק** להגנה מפני עששת, להסרת כתמי ניקוטין, קפה ואחרים.

והחשוב ביותר: משחת שיניים **טילאק**, שלא כמשחות אחרות, אינה פוגעת בציפוי האמאיל המגן על השן.

טילאק

לבריאות השיניים של כל בני המשפחה

הסקרנים

(המשך מעמוד 9)

שהוא עוסק בסקרים בילבד מייקרת את חישוביו.

שועל־ממשלתי ותיק

ב**ארץ לא** קיים חוק המסדיר את העיסוק בסקרים. למעשה יכול כל מי שרוצה בכך להקים מכון סקרים. העסק משתלם למדי. המכונים מריצים סקרים של עד 100 שאלות, פעם בחודש. ההכנסה: כ־100 אלף שקלים. התשלום למראיינים הוא מינימלי, והוצאות ההדפסה של השאלונים היא אפסית; יש צורך רק בחוקר היודע לנסח שאלות ולנתח את התשובות.

כל עורכי הסקרים עימם שוחח כתב העולם הזה אמרו שהם בעד חוק שיסדיר את העיסוק בסקרים. יוחנן פרס טוען, כי חוק זה חייב להסדיר את עניין הפירסום בעיתונות. „לא יתכן," הוא טוען, „שהעיתונים יסרבו לפרסם מיכתבים אנונימיים, אך יפרסמו סקרים אנונימיים, שהחוקר שערך אותם אינו מוכן להתייצב מאחריהם." לדעתו צריך החוק להסדיר גם את התהליכים המחקריים, להקנות זכות ביקורת למוסד מבקר מייוחד, שיכלול נציגי־ציבור, נציגי לקוחות ונציגים של אירגון עורכי־הסקרים וגופים אקדמיים נייטראליים. עורך הסקרים צריך להיות מורשה לכך מבחינת כישוריו.

מבחינה מסויימת עשו הסקרים דרך ארוכה. הסקר הראשון שזכה לפירסום רחב נערך בתקופת ההמתנה, לפני מילחמת ששת־הימים. את הסקר ערך המכון למחקר חברתי־שימושי בירושלים למען מישרד־ההסברה שבראשו עמד השר ישראל גלילי. השר ביקש לדעת על הלכי הרוח הציבוריים ביחס לממשלה ופעולותיה, כדי שתוכל לתכנן את מהלכיה. במשך הזמן

חוק שיסדיר תהל'כים מחקריים ולא רק עסק משחלם לבעלין

החלו הסקרים המתפרסמים לשרת יותר ויותר את הגורמים באופוזיציה. הפרופסור יוחנן פרס אומר שצריך להיזהר שלא להיגרר אחר הפיתוי לתקוף את מוסד הסקרים.

„הפוליטיקאים — במייוחד אלה שבשילטון, לא אוהבים סקרים," אומר פרס. „לכך יש שתי סיבות. ראשית, משום שבדרך כלל הסקרים לא מחמיאים לשילטון ולדרך פעולתו. שנית, הפוליטיקאים השלימו עם הדעה ההכרחית, שפעם בארבע שנים יש ללכת אל העם ולזכות באמונו בבחירות. על־ידי הסקרים שומע הפוליטיקאי את קולו של העם כל שני וחמישי, והוא אינו אוהב זאת. צריך להתייחס אל הסקרים כאל חלק ממערכת מיכניזמים שבעזרתה משפיעה דעת־הקהל על המימסד השליט."

כל זה טוב ויפה כאשר המימסד השליט אינו מבין את ערכם של הסקרים. אך אם יחזור המערך לשילטון, וישראל גלילי, שועל ממשלתי ותיק, יטול על עצמו את ענייני הסברת־הפנים, אין ספק שהעם בישראל ילמד לקח, כיצד יכולים סיקרי דעת־הקהל להפוך חלק ממערכת שבעזרתה משפיע המימסד השליט על דעת־הקהל.

שלמה פרנקל ■

אמנות

„ירושלים" של יוסי שטרן

אם יש צייר בארץ ששמו הוא שם נרדף לעיר ירושלים — זהו יוסי שטרן. כ־30 שנה קשור גורלו בגורל העיר. למן היותו תלמיד בבצלאל, עת היה שופך־כלים במיסעדה ברחוב בן־יהודה כדי לממן את ארוחותיו, דרך המצור על העיר בעת מילחמת תש"ח, ועד היותו מורה בבצלאל במשך שני עשורי שנים. עכשיו החליט לוותר על הצעה ללמד אמנות בארצות־הברית, ולחזור לעירו האהובה. את אהבת־חייו מתאר הוא בספר ציורים נפלאים שיצא לאור החודש בהוצאת כתר הישראלית ושיופץ בעולם כולו.

דמויות של ערביות מכוסות רעלות עם ילדיהן הרכים, רבנים עם קפוטות ממאה־שערים, כמרים

רישום של שטרן
תיירות במיכנסיים קצרים

יוונים אורתודוכסים, חיילים ותיירות במיכנסיים קצרים — הם רק חלק ממיגוון הדמויות העשיר המאכלס את ספרו החדש של שטרן. לכל אוהבי העיר ואוהבי שטרן מזומנות פה תערוכה שלמה בהישג יד.

סיגנונו של סאני

איתמר סיאני, אמן רב־גוני שעסק בעבר במישחק ובריקוד, עבר בעשרים שנות חייו האחרונות סגנונות שונים. את פרי הישגיו האחרונים, המבטאים סיגנון שהגיע לתימצות, בהירות ובשלות, ניתן היה לראות בתערוכתו בגלריה אורדן ברמת־השרון.

סיגנונו הקלאסי־פיגורטיבי הפך מופשט יותר אך בשל יותר. גם גודלם של הבדים הפך עצום בקנה־מידה ישראלי, ולא את כולם יכול היה להציג בגלריה הקטנה. אולם ממה שמוצג ניתן לעמוד על חיוניותו וכישרונו של הצייר הססגוני.

ארץ יפה של אלימה

יש אמנים שלא משוכנעים כי יצירתם חזקה דיה כדי להשמיע זעקה פוליטית. לכן הם יוצאים במניפסטים ובכרזות, או שמוסיפים הם חומר מילולי לציוריהם — כדי שהמסר יהיה ברור לכל. אולם יש אמנים, כמו אלימה, הסבורים שגם אמירה שקטה, הבאה לביטוי ביצירה, אפילו מופשטת — תעשה את שלה. אלימה, מבכירי ציירי ישראל, האהודה על כולם ומשמשת אורים ותומים לציירים רבים בארץ, החליטה לעשות זאת בשקט ויפה.

רעיון ארץ־ישראל יפה הוא דבר

„נערה יושבת" של סיאני
חיוניות פלוס כישרון

שלדעתה הולך ונעלם. ושלא תהיה טעות — אין היא מתכוונת לארץ־ישראל שלמה. לא הכמות מעסיקה אותה כי אם האיכות. המהות ה־מסתאבת והולכת מקבלת את בי־טויה המוחשי בנוף הנהרס ובער־כים ההולכים ונעלמים. „זה פשוט לא זה," אומרת אלימה. לדעתה יכולה ארץ־ישראל להיות יפה אם רק ירצו.

אלימה הופיעה בחמש השנים האחרונות ברישומים בילבד. עד כי הוכרה כרשמת מס׳ 1, בצד אביבה אורי. למעשה בסטודיו שלה היתה מציירת כל העת בצבעים, אך לא הציגה אותם. תערוכתה האח־רונה, בגלריה שרה לוי בתל־אביב, והדפס־משי שלה המוצג כעת ב־גלריה שרה גילת בירושלים, ב־תערוכה קבוצתית, הם הפתעה ל־קהל שוחרי־האמנות, שלא הציץ לסטודיו שלה ולא הכירה אישית.

בתוך מיסגרת (לרוב כחולה) היא מציירת מעין נופים מופשטים, ב־צבעים נעימים ובכתמים אחידים. מדוע כחול? היא עונה: „בתחי־לה רציתי לצייר מיסגרת שחורה, אך האסוסיאציה היא לא כל כך נעימה. ובכלל, כחול הוא צבע מע־מד הפועלים וגם מסמל את המדי־נה. נוסף לזאת, מבהינה אמנותית כחול הוא ניאוטרלי". ומדוע בכלל המיסגרת? כי היא רוצה לשמר את הדברים, תחת שיהרסו.

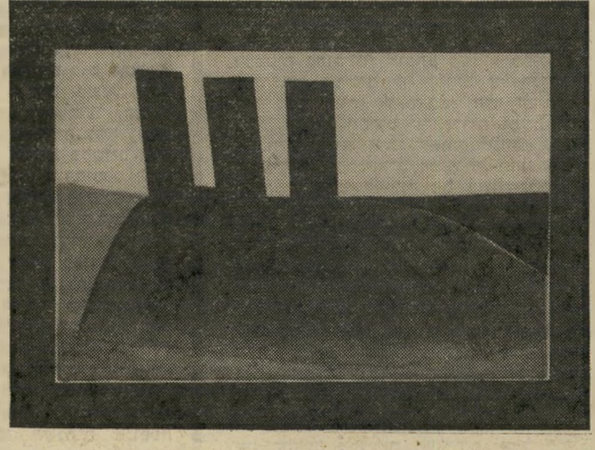
מקומה של אלימה בתולדות ה־אמנות הישראלית שמור לה, אך מילחמתה השקטה למען ארץ יפה היא צד נוסף בעולמה של אמנית רגישה ומעולה זו. את פירות עבר־דותיה ניתן לראות גם בתל־אביב וגם בירושלים. מומלץ.

כתמים

תערוכת־צילומים יפהפיים מה־מאה ה־19 מוצגת במוסיאון תל־אביב. קשה להאמין שלפני כמאה שנים אפשר היה לצלם באיכות כה טובה. הצילומים מאוחדים בראיית הארץ כמקום רומנטי, שמשובצות בו נשים ערביות עם רעלה על פניהן ושיירות גמלים. מומלץ.

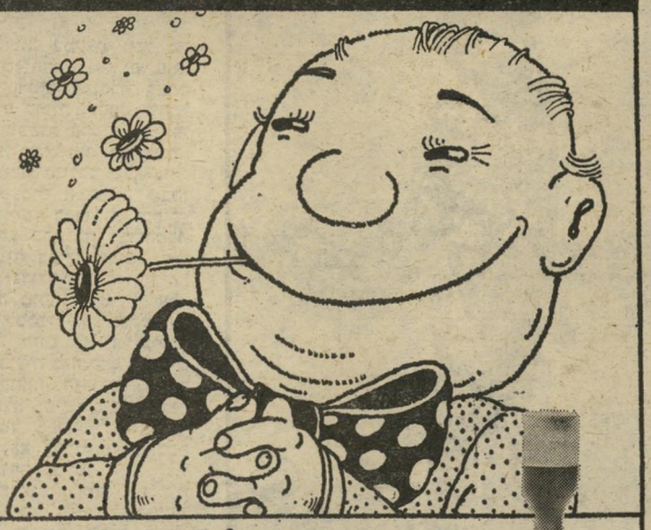
תערוכת חיתוכי־העץ הצבעוניים, שהוצגה בשנה שעברה במוסיאון ישראל, עברה לתל־אביב כדי לפ־צות את תושבי העיר העברית ה־ראשונה על החסך באמנות הרנ־סנס באוצרות האמנות הנמצאים בארץ. כדאי לבקר.

אחד הציירים ששמם זוהר בשמי הציור הישראלי הוא יעקוב שטיינ־הרדט. הצייר שנפטר ב־1968 הותיר אחריו תלמידים רבים, אך גם את מורשת חיתוכי־העץ האכספרסיו־ניסטיים שהביא עימו מגרמניה. תערוכות מציוריו מוצגות בימים אלה בו־זמנית, בירושלים בגלריה ארטא ובתל־אביב בגלריה נלי אמן. אמן חיתוך־עץ היכול עדיין ללמד רבים.

אלימה: למען ארץ־ישראל יפה
„כחול הוא צבע מעמד הפועלים"

מי מחכה לשמוליק באמבטיה ביום שישי?

"בת-אורן"

"בת-אורן"-
קצף האמבט המרענן.

תנא

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי חמערכת

בידסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227118, 772118

שלום לישראל
שלמון לישראל
שלי

סניף נתניה, רחוב שמואל הנציב 26
יום א׳ 18.1.81 בשעה 19.30
במועדון הסניף, פגישה בהשתתפות:
רן כהן
מאיר לם

סניף ר״ג, רחוב הרצל 73 א׳
יום ג׳ 20.1.81 בשעה 21.00 במועדון הסניף
פגישה בהשתתפות:
מורב לוי (מורו)
הכתב הכלכלי של „על המשמר"
הציכור מוזמן

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח׳ הס 5, תל־אביב
טל׳ 297263

כל יום ג׳ בערב
* תוכניות פוליטיות
* ערבים אומנותיים
* סרטי איכות

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

חדש בכיכר המדינה
„גן עדן"
חנות חדשה למצרכי מזון טבעיים ודיאטיים
שרות אדיב, מחירים עממיים
תל־אביב, רח׳ ה׳ באייר 2

חוה אלברשטיין ביריד האומות בארגנטינה

הופעה מוצלחת היתה לחוה אלברשטיין ביריד האומות שהתקיים בחודש נובמבר בבואנוס איירס, ארגנטינה.

בתמונה חוה אלברשטיין בשעת ההופעה בביתן הישראלי, שלט של חב׳ רלפו, יצרני ויצואני טלוויזיות „מץ".

קולנוע

סרטים

הזוג המופלא

ג'ון קאסאבטס המום במקצת מכל מה שקרה לו סביב סרטו החדש גלוריה. הוא, האיש שכל חברת־סרטים מכובדת ראתה בו את הרעל ההורס קופות; האיש שהתעקש מאז ומתמיד לעשות סרטים רק לפי טעמו האישי ולפי שיטותיו הפרטיות; האיש שוויתר על ממון ובילבד שלא להיכנע לתכתיבים (הפעמים המועטות שבהן ניסה להתפשר הסתיימו במריבות ובסיכסוכים); נמצא לפתע ברשימת רבי־המכר בארצות־הברית, ועוד בסרט שהופק על־ידי חברת סרטים גדולה — קולומביה! חברה שכלל איננה מוסד פילטרופי אלא גוף הדואג מאוד לכלכל את עסקיו על הצד הטוב ביותר. היום לא זו בילבד שגלוריה מופיע בקביעות מזה כמה חודשים ברשימת שוברי־הקופות הגדולים ביותר בארצות־הברית, אלא שיש סיכוי סביר שהסרט יהיה מועמד אפילו לכמה פרסי אוסקר. וכל זה דווקא בסרט שקאסאבטס לא היה להוט במיוחד לביימו.

הכל מכירים בארצות־הברית את ג'ון קאסאבטס. כשהיה שחקן צעיר, לפני כ־25 שנה, היו שסברו כי הוא עתיד לרשת את ג'יימס דין ואף ניסו למצוא לו הפקידים בהתאם. אלא שלבחור הצעיר והמרדן היו רעיונות אחרים. מאז עשה יחד עם כיתת תלמידים, שלמדו אצלו משחק, סרט בשם צללים, קיבלו שאיפותיו כיוון ברור. כאשר הופיע בסרטים היה זה כדי להשיג את הכסף הדרוש לו על מנת להפיק את תוכניותיו הפרטיות. זאת משום שהסתבר לו, עד מהרה, שמה שהוא שואף לעשות על הבד אינו הולם את כללי המיסחר הקולנועי המקובל, ושקשה מאוד למצוא מישהו שיממן אותו.

צמד מוזר. עוד בימים שבהם היה שחקן שאפתני וצעיר, הכיר בחורה בלונדית תמירה ונאה מאוד, שחקנית צעירה ומבטיחה שזכתה לביקורות נלהבות אחרי שהופיעה במחזה של פאדי שייבסקי בחצות הליל. שמה של אותה צעירה ג'ינה רולנדס. השניים מצאו שפה משותפת ונישאו, ומאז הם מהווים אחד הצמדים המוזרים ביותר של הוליווד. שמם אינו מופיע בטורי הרכילות, ומילחמתם להשיג תפקידים מובחרים כימעט ואינה קיימת. כל זאת משום שהם סומכים זה על זה, הוא מאמין בה כשחקנית אידיאלית והיא משוכנעת שאין במאי שישרת את כשרונותיה טוב יותר. וכך, חוץ משלושה ילדים משותפים, יש לצמד גם שישה סרטים משותפים. ואם לשפוט לפי הסרטים הללו, נראה שהשניים צדקו כאשר בחרו בדרכם.

קאסאבטס הוא במאי שכל שחקן מאחל לעצמו. בסרטיו הוא חותר להגיע לאמת העמוקה ביותר, וכדי להשיג אותה הוא אינו מזיז את עדשת המצלמה מן השחקן, עד שזה אינו משיר את כל קליפותיו ה־היצוניות וחושף עצמו טוטאלית. הסיפור, הבימוי, תנועות המצלמה, התאורה — הכל משועבד לשחקנים. הם העיקר בסרטיו, ורק באמצעותם עוברת האמת של קאסאבטס מן התסריט אל הצופה. אם כי כל מילה הנאמרת בסרטיו כתובה ומחושבת מראש, ואין אילתורים, הרי הכתיבה הסוריפית נעשית בשיתוף עם השחקנים. זאת, כדי לאפשר להם לבחור לעצמם את צורת ההתבטאות הנוחה להם, ואת צורת ההתנגדות שבה ירגישו את התפקיד בדרך הטבעית ביותר.

את אותו הדבר אפשר לומר גם על שאר אנשי הצוות. כאשר צלם אינו חש בנוח בצילום סצינה, ואינו מסתדר בעיקוב אחרי השחקנים, מחליף אותו המפיק, סם שאו (שגם הוא צלם) או קאסאבטס בעצמו (שצילם לא מעט בעבר). ובאשר לעריכה — הסיפורים על קאסאבטס המסתגר עם עשרות אלפי מטרים של סרט ומתלבט ועובר משברים נפשיים בכל פעם שהוא צריך לקצר או לוותר על רגע כלשהו מן הרגעים שצילם, הפכו כבר לאחר האגדות הקבועות של עולם הסרטים האמריקאי.

דמויות חיות. בשיטות אלה הצליח קאסאבטס להוציא מתחת ידיו סידרה של סרטים אישיים מאוד, כימעט סרטי־מחתרת לפי תנאי ההפקה שלהם. סרטים כמו בעלים, פנים, מיני ומוסקוביץ ואשה תחת השפעה, המספקים מצד אחד חוויה דרמאטית בלתי־רגילה לצופה, ההולך לקולנוע כדי לחפש דמויות חיות, אמיתיות ומרגשות, ומצד שני עייפות מכבידה על כל מי שהולך לקולנוע כדי לחזות בסיפורים מרתקים ומתפתחים בקצב מסחרר.

למזלו הרב יש לקאסאבטס כמה חברים טובים, כמו פיטר פאלק או בן גאזארה, שחקנים ברוכי־כישרונות המוכנים להשתתף בסרטיו ללא תמורה, רק מפני שהחוויה מבחינתם אינה קטנה מן החוויה של קאסאבטס עצמו, כפי שהתוודה פעם פיטר פאלק (קולומבו) באחד הראיונות. מעל לכל יש לקאסאבטס מזל שנשא לאשה את ג'ינה רולנדס, אחת השחקניות המדהימות ביותר של הבד האמריקאי, היכולה לרשום לזכותה את מיבצע המישחק המרשים ביותר של העשור האחרון בארצות־הברית, הופעתה באשה תחת השפעה.

בכל סרטיו, לפחות באלה שהונח לו לעשות כרצונו (היו כמה, בתחילת הקאריירה, כמו יד ממתין, שהיו „סרטי הזמנה"), פנה קאסאבטס אל העולם הפנימי של האמריקאי הממוצע. הוא ניסה לחדור לתוכו ולחשוף את התיסכולים, המועקה והמשברים הרוחשים מתחת למינהגים השיגרתיים והממוסדים של החברה. לכן היתה כבר מערכת ציפיות מוכנה לכל סרט חדש משלו. מעריציו המסירו עליו שבחים. מבקריו, ובמיוחד אותם תיאורטיקאים של העריכה הדינמית והמהירה, השמיצוהו מחדש. הוא נאלץ להתמודד עם בעיות הפצה, ולהסתפק בתחילה תחת כסף (אשה תחת השפעה היה היוצא מן הכלל היחידי שהרוויח, להפתעת כולם, סכומים נכבדים).

כשורה טובה. יום אחד, כאשר ישב בבית עם רעייתו, פנתה היא אליו ושאלה מדוע לא יכתוב פעם סרט על ילדים. יש לו שלושה ילדים, והוא צריך להכיר היטב את הנושא. כבדרך מיקרה, כששוחח אחרי כמה ימים עם אחד ממנהלי חברות הסרטים בהוליווד, הופתע לשמוע מפיו כי אילו היו מציעים לו תסריט על ילדים, היה מממן אותו. קאסאבטס הלך הביתה, ניגש לכתוב תסריט על ילדים ומשסיים, התכוון לשלוח אותו לאותו מנהל. אלא שבינתיים פוטר האיש ממשרתו. תחת זאת הובא התסריט לסוכנו של השחקן־במאי. לסוכן נמסר שקאסאבטס רוצה שאשתו, ג'ינה, תופיע בתפקיד הראשי, אבל שאין לו שום דרישות לבייים, מכיוון שאין זה בדיוק הנושא המתאים לו.

אחרי זמן־מה הגיע טלפון מן הסוכן: „יש לי בשורה טובה ובשורה רעה למסור לכם. חברת קולומביה מעוניינת בתסריט ורוצה את ג'ינה לתפקיד הראשי. אבל היא דורשת שאתה תבייים." קאסאבטס ההמום, שהיה רגיל עד כה לשמוע שחברות סרטים דורשות שהוא ישחק אבל לא יביים, קיבל את ההצעה ברגשות מעורבים. אבל תוך כדי עבודה הלכו ההסתייגויות ופגו. אולי משום שכל שיתוף פעולה מיקצועי עם רעייתו הופך אירוע בפני עצמו.

ג'ינה רולנדס בתפקיד גלוריה סוונסון, עם ג'ון קאסאבטס
בתנאי שהיא תשחק

מארלון בראנדו יילך בשדות

חבר־הכנסת משה שמיר מודאג מאוד מן המצב. הוא יודע שישראל נמצאת במשבר פוליטי, כלכלי וחברתי קשה. אבל להבדיל מכל שאר המדינאים, המרימים ידיים בחוסר־יישע, לחבר־הכנסת שמיר יש פתרון. והוא כבר הביאו לכנסת, בצורת הצעת־חוק — חוק הלשון העברית.

הסעיף המבריק והגאוני ביותר בחוק הזה הוא סעיף 9, המדבר על כך שכל סרט שיוצג בישראל, בבית־קולנוע או בטלוויזיה, ידבר עברית. פירוש הדבר: יהיה צורך להקליט מחדש את פס־קול הסרט, באופן מיוחד למען הפצתו בישראל.

ומדוע? משום שרק כך תונחל השפה העברית להמונים היושבים בציון, ולא, הם פשוט יירדו מן הארץ ויילכו לראות את הסרטים בארץ המקור שלהם.

אפשר, כמובן, לבוא ולטעון שהנזק האמנותי שייגרם כתוצאה מאניסתם של הסרטים לעברית הוא בל ישוער. כל מי שקרוב במקצת לאמנות הכתיבה או המישחק, יודע עד כמה חשוב לשמור על הדיאלוג בצורתו המקורית, ואיזה עוול גורמים לשחקן כאשר נוטלים ממנו את קולו. אלא שחבר־הכנסת שמיר אינו יכול לתת דעתו על ענייניים שבאמנות בשעות קשות אלה, כאשר צרכי האומה תובעים לשמוע את מארלון בראנדו מדבר עברית.

מחיר האידיאל. כדאי לדבר קצת על כלכלה. הערכת אולפני־ההקלטה למחיר שתחבע הכנת גירסה עברית לסרט נעה היום בין 15 ל־20 אלף דולר. וזאת מבלי לקחת בחשבון את ההוצאה הדרושה להדפסת הקול על הסרט. שמיר טוען שמיספר זה מוגזם והמחיר לא יעלה על 10 אלפים דולר. גם אם מניחים שהוא צודק (וזאת הנחה בלתי־מוכחת בינתיים), הרי ההוצאה הכוללת של מפיצי הסרטים, גם אם לא ייבאו יותר מ־200 סרטים לשנה, היא כ־160 מיליון לירות, לפי שער הדולר היום. כל מי שעוקב אחרי הנעשה, יודע שענף הקולנוע נמצא ממילא בקשיים גדולים עקב הירידה המתמדת במיספר הצופים. אם ייאלצו את בעלי הסרטים להכין פסי־קול בעברית, הם יבחרו, כמובן, רק את המוצרים ההמוניים ביותר, שהשוק שלהם מובטח מראש, ויעלו בצורה דראסטית את מחיר הכרטיס, כדי לפצות עצמם על ההוצאה. ומי יסבול? האזרח, ויחד עימו המדד וערך הלירה. אבל מה אלה לעומת האידיאלים הנאצלים של שמיר? ובאשר לטלוויזיה, המצב קשה עוד יותר. גם אם לא תצטרך להכין מדי יום יותר משעה וחצי של גירסות עבריות לסרטים זרים, תהיה ההוצאה השנתית הנוספת שתוטל על רשות־השידור כרבע מיליארד לירות. הממשלה מתפטרת משום שאין לה כסף לשלם למורים, אבל חבר־הכנסת שמיר משוכנע שיימצאו הקרנות הדרושות למימון השיגעון הלאומני הפרטי שלו.

ח"כ משה שמיר
התחייה שתמית את הקולנוע

גברת מפוקפקת. התוצאה: סרט שנקרא תחילה ליל קיץ אחד ואחר כך שונה שמו לגלוריה. שהרי ברור, שהעיקר, הבוטה והמשכנע ביותר בסרט היא הדמות הראשית. זוהי גברת בעלת עבר מפוקפק, קשוחה ונמרצת, קצת זולה בהופעתה ובעלת קמטים ראשונים על פניה. היא מכריזה שהיא שונאת ילדים, אך מוצאת עצמה מטופלת בילד פורטו־ריקאי בן שש, שאותו היא אמורה להציל מידי המאפייה הרודפת.

כל זה נשמע מוזר מאוד לסרט של ג'ון קאסאבטס. אך לא זו בילבד: יש בו נימה מבודחת העוברת כחוט השני לכל אורכו. יש גם קצב מזורז, שבו מתנהלת המילחמה הפרטית של הכוכבת בסיגדיקט הפשע. יש בו קרבות אקדחים, מירדפי מכוניות ודיאלוגים הנשמעים כיריות של צלפים. ברור לכל מי שצופה בכל התחרחשות, שכל הנוגעים בדבר הוציאו עצמם לחופשה מרצון והחליטו לבלות כטוב ליבם עליהם כשהמצלמות מופעלות בעקבותיהם. הבמאי נהנה לביים פעם אחת בלי התחחייבויות וכוונות עמוקות. השחקנית נהנתה לשחק תפקיד שבו היא יכולה לעשות את הכל מבלי שמשהו ייראה מוגזם. ואם מישהו תוהה על הקצב המשוגע, ההסבר

במאי ג'ון קאסאבטס
בתנאי שהוא יביים

פשוט: קאסאבטס צילם אמנם את הסרט כולו ברחובות ניו־יורק, ותחושת הכרך היא אחד הדברים המשכנעים ביותר בו, אבל הסרט נערך בצד השני של יבשת אמריקה, על־ידי עורך באולפני קולומביה, וזה דאג להכניס את שעשועיו של קאסאבטס לתוך מיסגרת מקובלת.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — טיסה נעימה, האחים בלוז, התוודעות, המטרו האחרון, הקאריירה המזהירה שלי, תהילה

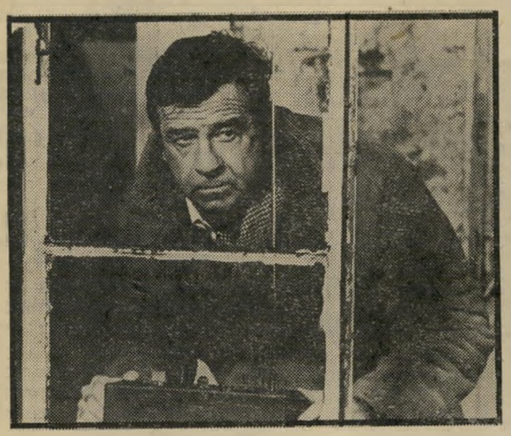
ירושלים — האחים בלוז, טיסה נעימה, תהילה, הרוצחים

חיפה — טיסה נעימה, האחים בלוז, רציחות קטנות של אשפי מיטבח גדולים, תהילה, רוקמת התחרה

תל־אביב

★★★★ **התוודעות** (מוסיאון, הונגריה) — גבר ואשה נאלצים להסתתר יחד מפני הנאצים, בתוך חדר בדירתה של מישפחה זרה, במילחמת־העולם השנייה, בבודאפשט. סרט פיוטי, רגיש ונבון של הבמאי איסטוואן סאבו. מצולם ומשוחק להפליא.

★★★ **טיסה נעימה** (אלנבי, ארצות־הברית) — קומדיה מטורפת שמלגלגת, בקצב רצחני, על כל המלודראמות ההוליוודיות שנעשו פעם, ממעתה ועד עולם ועד לשדה תעופה. אחד הסרטים המצחיקים ביותר של השנים האחרונות.

ואלתר מתאו: הקלף החזק של הסרט

את זכרונותיו בצורת ספר, והצד המשעשע בפרשה, היא העובדה שהסופר לעת מצוא מצליח להערים, בלי שום מאמץ, על המנגנון המורכב והמסורבל שרודף אחריו, על פני חצי כדור הארץ.

הזמור

בידור עם ואלתר מתאו

משחקי ריגול (הוד, תל־אביב, ארצות־הברית) — הסרט הזה מתחיל ומסתיים בוואלתר מתאו. בלעדיו לא היתה לו כנראה זכות קיום ובלעדיו לא נמצאו בוודאי המשקיעים שיסכנו את כספם על קרן הצבי. אלא שוואלתר מתאו הוא נקודת מוצא לא רעה. ולראייה, הסרט הוא בסך הכל מבדר, משעשע וקליל, גם אם אין צורך להאמין בשום דבר מן הדברים המוצגים על הבד.

מעשה בסוכן בחיר של שירות הביון המרכזי של ארצות־הברית, שאינו מוכן לשוב לעבודת ניירת אחרי שלושים שנות עבודה בשדה. כאשר מנסים לכפות עליו את העובדות, כעונש על העזתו ליטול יוזמות עצמאיות, הוא מכריז מילחמה על השירות. הוא עולה על המטוס הראשון לזאלצבורג, מוצא שם ידידה ותיקה החיה ברווחה, בתוך טירה מפוארת, מתיישב בביתה, נוטל מכונת כתיבה וניגש לכתוב את זכרונותיו. כל עמוד מודפס בכמה עותקים. כל עותק נשלח לסוכנויות הביון החשובות. מדי פרק בפרק הוא חושף פרשיות מביכות יותר של שלומיאליות ואיוולת, בהם נתקל תוך כדי עבודתו.

הסרט מוקדש כמובן בשלמותו, לנסיונות של הסי.איי.אי. להשתיק את הפטפטן, שמכריז במפורש כי בדעתו לפרסם

קליאו גולדשמידט: החתיכה המעריצה

בווירנה ליסי, שהיתה פעם הבלונדית החטובה של הבד האיטלקי, וכאן היא נראית כמו „מאמא" העולה על גדותיה, הנלחמת בקרב אבוד נגד הקמטים ונגד הטעם המשתנה של התקופה. לעומת הנשים, שכוחן מוגזם, הגברים הם חיוורים וחסרי כל צבעון או אישיות של ממש. האמנם מדובר כאן במלודראמה מטופשת, או שמא זהו ביטוי של סלידה ממנהגיו של דור ההולך ומכלה את עצמו בהמוניות, במקום לשמש דוגמה לבאים אחריו.

אהבה

נשים נגד נשים

החתיכה (אסתר, תל־אביב, איטליה) — קשה מאד לעקוב אחרי הלך המחשבה של הבמאי האיטלקי הוותיק אלברטו לאטואדה. האיש גולש בשנים האחרונות להגזמות בוטות כל כך, ובכוונה ברורה כל כך, עד שספק אם איבד כל חוש מידה, או שמא מדובר בסארקזם קיצוני וחתרני, המכוון לחברה שבתוכה הוא חי. אחרת כיצד אפשר לקבל בהבנה דמויות כמו נערה אוטיסטית שאינה שולטת בפעולות המעיים שלה (הנערה) או כמו נערך המשקה את גבר חלומותיה בכוס מלאה שתן (הגבר שאהבתי).

דרך זו של הגזמה קיצונית אופיינית גם לסרטו החדש. מדובר כאן בזמרת ויצאנית לעת מצוא, בשנות הארבעים לחייה, כאשר זוהרה מתחיל לפוג והיא לא כל כך מוכנה להשלים עם הגורל. היא נישאת לבעל תחנת־דלק ומביאה לביתה החדש את בתה בת ה־18. היא רוצה לראות בבת את כליל השלמות, עליו חלמה בעצמה. הבת, לעומת זאת, רוצה להעפיל ולהפליא עוד יותר מאמה ובין השתיים ניצתת עד מהרה תחרות. נערה זהה, שהצטרפה לאם במסעותיה, היא צופה אילמת וחסרת ישע בהתמודדות שעתידה להסתיים בטראגדיה.

התסריט הוא שקוף וגס, עד שכל צעד בו צפוי מראש. לעתים כואב הלב לראות איך הוא נופל בתוך כל המהמורות המלודרמאתיות הטמונות בפניו. לאטואדה דוחף את שחקניו לשחק בצורה קיצונית ביותר, והמדובר בעיקר

ביל מארי וצ'רלי צ'יים: כישלון

נוך את היאכטה החדשה שלו, ומתעשר חדש בא עם יאכטה כפולה בגודלה כדי להטביל בדרכו את הספן החדש. או דוגמה נוספת להמצאות: תחרות הגולף המסיימת נוטל חלק גם חייל משוחרר, מופרע למדי, שנלחם בחולדות כמו שנלחמים בוויאט־קונג, בעזרת חומר־נפץ.

אם זה נשמע מצחיק, ראו הוזהרתם: על המסך זה נמשך הרבה יותר מן הזמן הדרוש כדי לקרוא שורות אלה.

בידור

שיעמום על מיגרש הגולף

מהומה במועדון (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) — עושה רושם שהקומדיה המטורפת היא צו השעה בהוליווד. מי שרוצה להרוויח, מחפש במאי אלמוני, שחקנים כימעט־לא־מוכרים, עלילה חסרת־כל־הגיון ובדיחות פרועות. וזה כבר מירשם בטוח להצלחה.

מי שרוצה להיווכח עד כמה שיטת המירשמים אינה עובדת, שיילך לראות את הסרט הזה. ג'ון פיטרס, הידוע בעיקר כחברה לחיים ומפיקה של ברברה סטרייסנד, מילא למעשה אחרי כל הצווים הדרושים. הוא שכר לאחד התפקידים הראשיים את צ'בי צ'ייס, שהיה חברם לתוכנית של ג'ון בלושי ודן אייקרויד (האחים בלוז) בטלוויזיה האמריקאית. הארולד ראמיס, הבמאי ששכר פיטרס, כתב קודם לכן את התסריט להצלחה הקודמת של האחים בלוז — צעירים, פרועים ושובבים. כל המשתתפים הראשיים האחרים ניצלו ממסורת של בדיחות מטורפות — מי בקולנוע ומי בטלוויזיה ומי בשני המקומות יחד. ועם כל זאת, התוצאה היא סרט חובבני עם בדיחות מאולצות. עלילתו אינה קיימת ודמויותיו שטחיות ושאבלוניות עד כדי שיעמום.

ההשתוללות המבדחת צריכה לפרוץ בכמה סצינות רבות משתתפים, שבאחת מהן עורכים נושאי־הכלים הצעירים מסיבה לעצמם ומעוררים את מחאתם הצדקנית של המבוגרים. באחרת מזמין מתעשר ותיק אורחים, כדי לח־

רגע חושבים

מתי כדאי להטיל עוד ביצה

מה אומר רבותי, כל העסק הזה של „גו־נו־מתי־הילד־הבא?" יוצא לי כבר בלחץ עז מכל הנחיריים. אנשים לא יכו־לים לראות בן־אדם שמח מחייו. מבלי להזכיר לו מיד את החובות. מה זאת אומרת! הכל כה ברור ומובן! חובה אלמנ־טרית, ברורה מבחינה לאומית, שכונתית, מישפחתית, זה להטיל מיד ודחוף עוד ביצה — אחת או את לדנה. שנה וחצי של מה שנדמה לאנשים שירה וריקודים, זה מספיק. באסטה! צריך להתחיל לעבוד.

* * *

כל הגישה שלי לעסק, מסתכמת בסיפור הבא:

זה קרה באחד מבתי־הספר בארץ. המורה לימדה את תלמידיה מה משמעותו של הפסוק האלמותי, **„ואהבת לרעך כמוך"**. בכדי לוודא את עומק ההבנה של הקטנים, היא שאלה את הצוציקים איזה פסוק למשל מתייחס ליחסים שבין אחים במישפחה. אחד, קטנצ'יק מהסוף, הצביע בפראות. „אני יודע!!!" הוא צעק. „זה **לא תרצח!!!**"

* * *

אני תמיד אומרת, שאני לא. אעולל את **„זה"** לדנה, למרות שמה שאני הולכת **לא** לעולל כאן, זה את **„זה"** לעצמי, בעבור ילדותי **שלי**, הכל כך לא רלוונטית כבר.

יש לי את, אחויה מותק. בחור מקסים, מוכשר, עם ראש טוב שיגעון. הוא אדם חיובי בתכלית, ככל שהדברים נוגעים אל שיפוטי שלי, וכך גם אני. ובכל זאת, ובכל זאת, לפלא הוא בעיני איך הגענו **שנינו גם יחד**, שלמים ובריאים אל חופי הבגרות, מבלי לרצוח אחד את השני נפש. זה אידיוטי, אני יודעת, אבל עד היום, כשאנחנו כבר חמורים גדולים ובעלי מיש־פחות, יש לנו סימפוניות לא גמורות, וחש־בונות אוימים, ללא פשר, לגמור. הוא נחת לי לחיים כשהייתי בת שנה וחצי, ומאז, ידי בגרוגרתו וידו בגרוגרתי.

לנתק קשרים, אף לא עולה בדעתנו. מה פיתאום? כשלא עולים על פני השטח חשבונות עתיקים, שעדיין נוטפים דם, אנחנו מסתדרים מצויין.

* * *

טוב, כל אדם זה ראש אחר ופרשת חיים שונה. במיסגרת מדיניות ה„כבד את נפש ילדך, ואל **‚תבזע'** אותה", באמת שזה לא ארגומנט לא לעולל את „זה" לילדתי, כיוון **ש**לי היו קרבות קיום בגלל האח. אבל עדיין יש לי אמונה עזה ברעיון, שאין **בשום פנים ואופן** לעולל את „זה" לילד בהקדם. תנו לו קצת אוויר פרטי כמה שנים.

* * *

כל טוב לכל החברה המולידים — תיק תק — ילד אחד אחרי השני „כי בגיל מאוחר יותר מתחילה הקינאה, ומוטב שהילדים יגדלו מגיל אפס, וילמדו להת־חלק בכל". מי שמאמין ברעיון האווילי, על הכיפק לו. רק הרשו לי לספר, שלעולם אדם לא ילמד „להתחלק בכל". האינסטינקט הטריטוריאלי שבו מושרש מדי. אפשר בהחלט לדכא נטיות־לב. כל התרבות, כל חוקי החברה מושתתים על דיכוי יצרים טיבעיים. השאלה היא למה לדכא יותר מכפי שדרוש? בשם איזו מטרה? חלקו אתם תחילה בעל או אשה פרטיים עם הזולת, במובן העמוק והבילעדי של הסיפור. חלקו אתם חפצים אישיים לחלוטין ואז. רק אז מותר יהיה לכם לרצות שילדיכם יפתחו תכונה „נעלה" זו. נחל, הסכור ביותר מדי ערוצים, ימצא לו תמיד אפיק אחר של זרימה, ולא תמיד בערוץ מיועד.

* * *

כל טוב גם לכל אלה הסבורים, שילדים אחים, מוטב שיגדלו ביחד, כי כך הם מעסיקים את עצמם אחד עם השני.

הורים הדוגלים בעיקרון „ישחקו ה־נערים" הזה, **ולא** יוצאים מגידרם ומתאמ־צים כיפליים להעשיר את נפשם של שני ילדיהם גם יחד, מפקירים בעצם את ה־ילדים לגדול בעוזבה מנטאלית. במקום שישאבו מחכמים מהם, במקום שיעשירו עולמם, הם שואבים את **מה שאין להם לתת ולקבל** אחד מהשני.

אני מאמינה בכל הלב, שבשנים הראשו־נות, הכה קובעות לאישיות הילד, מגיע לו המכסימום שרק אפשר לתת לו, מהכל. כשיש שני ילדים צפוף, האהבה אולי מוכפלת, אבל הזמן בהחלט מתחלק. ואהבה בגיל הזה **היא פונקציה של זמן**. עם כל מה שכרוך בזה, וכל המשתמע. אתה לא יכול לאהוב ילד בעל־פה, בהכרזות של מילים. אתה לא מראה לו את זה, אתה לא עושה לו את זה, **לגביו זה איננו**. האינסטינקטים הבריאים ידחפו אותו אמנם לחפש בחוץ את מקורות המחיה הנפשיים שהוא אינו מוצא בבית. יתכן אפילו שהוא ימצא אותם, בכייף. אבל יתכן שלא. אתם לוקחים צ'אנס?

מזל טוב לממהרים. המון ברכות וכוח לאלה שכבר יש. אני, כל זמן שיש לי עוד קצת אפשרות לבחור, אבחר להתאפק. צ'או צ'או.

רוצים ידי שמנת?
שיטות איך לא לטעות

מה חדש בקלושמרל

מאריך חיי צמחים, ברק שמימי

אם יש לכם איזה בייבי ירוק, שאתם נוהגים לשבת עליו ולמרק לו את העלים עם חלב, כדי שיבריקו, אם אתם רוצים לעשות זאת בקיצור, בלי שאחרי שבוע תצטרכו לשבת על הבייבי דנן ולמרק לו את עליו מחדש, והפעם מהגבינה המיין־בשת שנוצרה עליו מהעצה הטובה של החלב, הרי שיש כבר תכשיר הצלה.

לשוק יצא תכשיר חדש מלא כישרונות. קוראים לו Plant Gard, והוא אכן יעיל.

הוא אידיאלי לבעלי צמחים, עציצים, גינות־נוי וצימחי־בית, ועוזר לקבל תוצאה מקסימלית מכל צמח, בלי הרבה טיפולים שוטפים.

זהו חומר על בסיס אנטי טרנספירנטי, והוא מגן על כל סוגי הצמחים מפני פגיעת מזיקים ומחלות, מפני רעלים ומפני קרה וצריבת חום. הוא נותן המון הבטחות התכשיר הזה, אבל לא להגזים באמון. לתנור לא הייתי מכניסה את הצמח, וגם לא מזניחה אותו, כיוון שיש מי שכביכול עושה את כל העבודה. מה שכן, זה חוסך עד 50% מכמות המים על־ידי מניעת איודם בהיותו תרסיס צמחים קשוף, נושם, שאינו מפריע לקליטת דו־תחמוצת הפחמן. לאזורים צחיחים, בהם אספקת המים מוג־בלת והיובש באוויר רב, העסק הזה על הכיפק.

כן, **מה** עוד הוא עושה? אה. הוא מאריך את פעולתם של רוב חומרי ההדברה ב־חמישה עד שישה שבועות יותר מהמקובל. לאיש פרטי זה לא משמעותי, אבל לגנן זה בטח חסכוני. אלסטיות החומר מאפשרת לו לגדול עם העלה ולהגן עליו לזמן רב.

על הבקבוקון הזה כתוב: גידול מהיר וטוב יותר, מגן מפני קרה, צריבות וחום. מגן מפני זעזוע בהעברת צמחים. הכנס את החומר למרסס רגיל ורסס. לקבלת ברק עלה חזק יותר, רסס הצמח שנית, לאחר שהריסוס הראשון התייבש.

יכול להיות שזה עסק עולמי. מבריא את הצמח, עושה לו שמח וכל הבטיח. אני, חנטארישית שיטחית שכמותי, מתלהבת מכל הסיפור מעניין ההברקה בלבד. יש לי חולשה לברק, ואין לכם מושג איזה יאוש זה לצחצח עלים. אין לכם.

יופי

איך לכלוא את השמש בתוך השיערות

איך כולאים את השמש בתוך השערות? עם צבע שערות, כמובן. עם צבע שערות. אבל איזה! איזה פטנט ארס־אדיר־וממזר מבצעים כדי להשיג את האפקט. עכשיו, אחרי שהעסק יפורסם, כי המצאות שלי אינן סודות, אולי אצליה להשיג בייתר קלות את מרכיבי העסק, שיוזרמו יותר חופשי לשוק, בגלל דרישה, אמן סלע.

ובכן יקירתי, רוצה שיער שייראה פלס־טי, בעל „גוף", דינמי וקפיצי כזה למראה, ולא **שטוח** כמו תמונה בשחור־לבן? רוצה שיער שייראה בגוון רגיל שבחרת (אולי בטון אחד בלבד יותר בהיר, בעצם), ש־ברגע בו יפול עליו האור, הוא יוצת באחת בזוהר שמימי של זהב, באשד של שמש, שאלפי זהוריות אור מרצדות בו? רוצה? כך חשדתי. רוצה שכולם ישאלו אותך איך עשית את זה? אז עשי את זה:

אך לפני כן אזהרה. לגבי כל הצבעים זה יוצא יופי יופי. חוץ מאשר בגוונים השחורים. קחי בחשבון שכל היופי מתקבל

אם לא הטבע אז הצבע
אבל בחוכמה

כשבועיים אחרי הצביעה הפטנטית הזו, כשהצבע דוהה מעט, והזהב החבוי מתבטא הרבה יותר חופשי. כמו כן לא להעז לעשות את העסק הזה על שיער הצבוע בחינה, כי זה לא יוצא. כמו כן, קחי בחשבון שהגוון הסופי המתקבל יהיה בהיר בטון אחד מזה שאת רגילה ומצפה. אז ככה.

קני ראשית כל שפופרת־צבע גוון זהב של וולה. קוראים לה Gold Blonde וזה מיספר 320.

אחר כך קני לך צבע חום אדמוני כל־שהו. אני קונה את זה של אימדיה, הנמכר עם בקבוקון אמולסיית מי־חמצן 6%, וזה מיספר 5.5. את הצבעים האלה את משיגה בבית־מירקחת, פרפומריה, או מזמינה אותם אצל הזבן. כן. שמעתי שאסור לערבב תו־צרת של חברות שונות, אבל זה שטויות. כולם עשויים מאותו דרעק. השיער שלי זוהר בתכלית, למרות שלמישהו במישרד הפירסום של החברות היה בהחלט יותר נוח אלמלא היה זה כך, בבחינת יראו ויירא.

הקורא האינטליגנטי התרשם כבר, שמה שהכי חשוב בכל העסק זה גוון הזהב הזה, ועירבובו — תיכף אסביר כיצד — עם צבע בגוון נבחר אחר, הנמכר בשפו־פרות כמו מישחה, ולא ב„קיטים" מוכנים

לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

ספר

שניים צוחקות - ספר חובה לילדים

מדי פעם אני מביאה אינפורמציות על נושא השיניים.

הדבר הכי יעיל שאפשר לעשות בקשר לשיניים ושמירתם, זה להתחיל לטפל בהן מוקדם ככל האפשר. צריכים להתחיל לשחק עם מיברשת בפה אפילו עם תינוקות רכים.

בימים אלה יצא לשוק ספר בשם שיניים צוחקות. זה נועד לילדים שעומדים לפני

שער הספר שיניים צוחקות
שיניים בריאות

ביקור במירפאת שיניים, או סתם לילדים שמתקשים להעביר להם את הנושא הזה. הורה המודע לבריאות פיו של ילדו, ימצא בספר זה עזרה ציורית משובבת ומועילה.

את הספר כתבה תמר ברגמן, ויעצו לה ד"ר ענת רוזנטל, רופאת שיניים של ילדים, וד"ר זאב ברגמן, פסיכולוג קליני.

הספר מצולם כולו, ויש בו התייחסות לפחדי הילד ולבעיות העלולות להתעורר עקב טיפול שיניים. מיגור פחדים אלה נעשה בצורה המדברת אל "ראש" הילד ונפשו. זה יופי, כדאי.

פטנטים

איך לקצר את יסורי הקור לפני השינה

אני יודעת שזה נשמע פשוט מכדי להיות אמין. אבל עובדה. יש לי כאן פטנט שעובד שיגעון, ומקצר את משך יסורי הכפור של הכניסה למיטה.

הפטנט הזה מייועד רק לאחי־לגורל, אלה שנשמתם חמה, אך בעורקיהם זורם "ברד". אלה שסנטרם מתחיל לנקוש בדצמבר, ולא מפסיק לעשות זאת עד מאי. אלה שמיבצע חימום כפות ארטיקיהם אצל בן־הזוג מוגדר בספרי החוק כתקיפה ביודעין, עם גרימת חבלה חמורה. אלה שהקסטנט־יינטות עובדות להם במרץ רב, ורגע ה־כניסה למיטה הקרה הוא שיא העינוי היומי.

* * *

אז לכל אלה לגורל, הרי מיספר הנחיות.

קודם כל, מי אמר שצריך לישון על סדין? מי קבע זאת? סדין הוא בד קריר, ובסדין חשמלי אני לא מאמינה. לא מאמי־נה. לא מאמינה. אז מותחים סדין על ה־מיטה, תוקעים את שוליו מתחת למיזרון, ומעליו פורשים שמיכת אקרילן פרוותית, רכה ומלטפת, שעליה ישנים בתור סדין. מגעה בחורף מחבק באהבה, בתנאי שהיא מסוג מעולה בתכלית, דהיינו, לא נעים, לא נעים, אבל **לא** כחול לבן. תופסים את השמיכה הזו, ומארגנים אותה **מתחת** למיזרון, שתהיה תפוסה כך שלא תצא, **רק** בצד של הראש והכריות. שאר שלושת צידיה מתוחים ישר, ומונחים חופשי על המיטה, כדי שאפשר יהיה למתחה בכל בוקר, וליישר בה כל טיפת קמט. קמט, כידוע, מפריע מאוד לשינה של חיות שהן גם רגישות, גם יהודיות וגם קצת נברוטיות. גם גרגר בודד של חול נכנס למחלקת השואות של הקמטים בסדין, ו־עושה אותן שמות לאישיות הנשית ה־מצויה, אבל זו כבר אופרה של קיץ.

טוב. אחרי המתיחה דנן, מתכסים עם מה שרוצים. להחליף סדין בשמיכה זה פטנט אדיר, למרות שאני שומעת כבר כמה עדינים הטוענים שזה לא פרקטי להם. ובכן, שהעדינים ילמדו לאכול בלי ללכלך את המפה, או שילמדו לישון על חלבונים ביטוי מלא כאשר השיער מסופר בשכבות. האור החדש מדגיש כל קווצת־שיער קטנ־טנה באופן הכי עצמאי, כאילו היתה מפו־סלת ביד אמן.

השיער **אינו** הופך בלונדי מהעסק הזה. הוא רק חוטף גוון זהב־שמש כשהוא נחשף לאור. הראש מתקבל בגוון טיבעי, עם מישחקי אור בתוכו. זהו. זה כל הסוד. אפילו בלי רקע של פיגארו.

כל אחת יכולה לבצע את העסק. צריך רק רצון וטיפה אחת של אומץ. אחרי הכל זה רק שיער. לרוץ למספרה ולשלשל שם משכורת של חצי חודש, זו אופציה שאף פעם לא נסגרת. הרבה יותר משעשע לעשות הכל לבד, וגם לחטוף כאלה תוצאות של זוהר, אור ופז.

אימהות

איך לזרז את בוא כבוד בועת האוויר

אני אומרת בפירוש אימהות, ולא אבהות, כיוון שבגלל שמונה אבות מסורים, אין טעם לא לדבר אל חמש מאות מיליון אימהות, שעומדות בדרך־כלל בפרץ הזה. שוביניסטי שוביניסטי, אה מה, מהחיים.

יצא לך כבר להסתובב שעות בדמי הלילי, אחרי ארוחת לילה של תינוק חדש, וכבוד בועת האוויר ממאנת לצאת? מה את המסעות מקיר לקיר עם הבועה בבטן העולל, קחי כרית גדולה מהמיטה שלכם. השכיבי את התינוק עליה.

הרימי את התינוק ביחד עם הכרית. חבקי את הכרית מעט חזק, והרפי, תוך כדי הליכה.

הזעזועים הטיבעיים של ההליכה, בתוספת הלחץ העדין הנלחץ ומורפה לסירוגין על

בועת אוויר ליזית
איך להיפרד ממנה

הכרית, יוציאו את כבוד הבועה, הרבה הרבה לפני שהיא תיכננה לצאת.

ללחוץ על בטן הילד אסור, כי הצ'ופצ'יק הקטן הזה הוא כמו שקית חלב. לא סגורה. תלחצי עליו למטה, זה ייצא מלמעלה. אבל הכרית הזו מפזרת עדין עדין את הלחץ, ומעיפה את הבועה במעלה השער הנכבד. לילות שלמים הצלתי לעצמי עם הפטנט הזה, שבא כמו כל דבר חכם, מרוב יאוש.

הילד לא יפדוט כך שום דבר באחריות, חוץ מאת האוויר הי־מיותר. אבל בכל־זאת לא יחתי־פרע. ללחוץ בעדינות!

בלילות חורף עם חלונות פתוחים למטרות „חיסון" ו„חישול" ובין נזלת כימעט קבו־עה. זה כל־כך פשוט וכל־כך יעיל. שתי דקות של ניצול אוויר חם עצמי, וחום נעים תופס ביקור אצלכם במיטה. אם נחנקים שם מתחת לשמיכות, סימן שהעסק נלקח באדיקות מרובה מדי. מוסתים כבר איזה פתח אווירור.

חוץ מזה, בן או בת הזוג, שאינו סובל כמוכם מהכפור, עלול להסתקרן מאוד — מה יש לחפש שם מתחת לשמיכות. יחפש יחפש, ואם ירצה השם, כן יהי רצון, עם מעט עזרה, הוא ימצא לבסוף. הוא ימצא.

לעירבוב, של צביעת שמפו כזו.

קונים בכל סופר־סל מיברשת פלאסטית שטוחה, למריחת חלמון ביצים על מאפים, זה יותר זול מאשר מיברשת־צבע אמיתית של מספרות, וזה בהחלט מספיק. אם אין, אפשר להשתמש בידית מיברשת־שיניים ישנה. תראו איזה הנחות אני עושה לכם.

לוקחים קערית זכוכית או פלסטיק קטנה. בשום אופן לא קערית מתכת.

לוחצים בפנים את **חצי** שפופרת הגוון הנבחר (במיקרה שלי, כבר אמרתי, זה אירמדיה 5.5).

לוחצים בפנים את **רבע** השפופרת הזו בגוון הזהב. זה לא יוצא מהפייה בצבע זהב, אלא בז' כזה. לא לטעות ולצפות למה שאין. רק אחר־כך, על השיער עצמו, זה יעשה את כל השישו ושימחו.

שופכים בפנים 50 סמ"ק קרם מי־חמצן 6%, שזו בעצם תכולת בקבוקון שלם של קרם־חמצן וולה.

לוקחים את מיברשת הביצים הזו ומער־בבים היטב היטב את הסיפור.

לובשים כפפות נילון. אם אין, אז סתם שקית נילון מרווחת, ומורחים על השיער. לא צריך להקפיד על שבילים, אלא רק לשפשף כמו בחפיפה כזאת. את כל השיער. המידה הזו של קרם־צבע־מעורבב, מספיקה בהחלט לשיער באורך בינוני. שיער ארוך יותר מצריך כמות צבע כפולה.

מסרקים עם מסרק שלא חבל עליו (כי הוא חוטף כתמים) היטב היטב את כל השיער.

היות ופעולת המריחה נעשית בצ'ק, איך שגומרים למרוח, ולפני שמסרקים, מסתכ־לים על השעון. חצי שעה משאירים על הראש — ושוטפים.

חופפים בשמפו ושמים הרבה קרוייטר. זהו. אני יודעת שכמה ספריות יחטפו שבץ מצורת הצביעה הזו, שלא מותירה מירווח מלימטר של כבוד למיקצוע. אבל זה לא קורס ספרות כאן, אלא הוראות צביעה סופר־יעילות שיתנו תוצאה פנטאסטית בלי הרבה צרמוניה. לביצוע עצמי בבית. שימו־לב שאפילו חברה לעזרה לא רשמתי בעסק, כי באמת אין צורך.

השיער מגיע למלוא זוהרו אחרי כשבו־עיים, כשהצבע דוהה מעט.

לטפל בו אחרי כל חפיפה עם קרוייטר, ולהתנהג איתו ברחמנות. כיוון שכעת הוא צבוע. ציבעי־שיער מעולים לא עושים הב־דל קטלני כל כך כמו פעם, בין שיער צבוע ובין שיער שלא. אבל בכל זאת, מה זה משנה לנהוג איתו בזהירות.

מלוא זוהרו של העסק הזה בא לידי

קרושים. **כשהו** ללמוד הם חייבים, זהו. אבל זה לא הפטנט שאני באה למכור היום. הפטנט שעל הפרק הוא קיצור יסורי קור.

* * *

את יסורי הקור מקצרים בעצם כך:

נכנסים למיטה. קופאים כמקובל. אבל שלא כמקובל, מכניסים גם את האף והראש מתחת לשמיכה, מתכווצים בתנוחה עוברית, ותוך דקותיים, בלי גוזמה, חום אדיר פושט בכל הגוף. זו הצתה עצמית מושלמת. נסו את ההבדל. דקה אחת לתקוע אף בין השמיכות, תראו איזה חימום!!! שלא לומר מה יש לרפואה הטיבעונית לומר בשיבחי הספקת האוויר המחומם הזה בזמן השינה. כל בעלי־החיים, החיים בהרמוניה עם הטבע, תוקעים את אפם בלילות קרים מתחת לכנפיים, לזנב, לפרווה, ובלבד ש־ינשמו אוויר מחום קבוע.

בארצות־הברית נערכו מחקרים מפורטים, שמצאו קשר סטטיסטי מדהים בין שינה

שידור

צל"ש

אנטומיה של משבר

● **דויד גילבוע** על כתבתו בהשבוע — יומן אירועים, שתיארה את הסיבות להקמת ועדת־עציוני, מאבקי־הכוח בתוכה ומסקנותיה, שהביאו משבר על ממשלת־בגין. כתבתו של גילבוע חשפה אנטומיה של צביעות והיתממות ממשלתית, מול מאבקם של המורים לשכר ולמעמד בחברה הישראלית.

שעה טובה מאוד

● למפיק, לבמאי ולמגיש של שעה טובה, **אהרון גוזדפינגר, חגי מאוט־נר ומני פאר**, על תוכנית שהיתה כולה מלאכת־מחשבת מיקצועית. החל בהופעת הקשישה סלומיאה לוויטה וכלה ביציאה הדרמאתית על אופנועה של אופנועית, דרך גלאי־השקר ושיר־השבוע המבויים היטב.

צל"ג

תיאוקרטיה

● לרב **בנימין צביאלי**, מנהל מחלקת־הדת בטלוויזיה ומפיק זוועת־האקרן שורת הדין, שנראתה כמו תשדיר־שירות למערכת־השיפוט הדתית, כאשר כל קשר בין התיאור למציאות הקודרת בבתי־הדין הרבניים מיקרי בהחלט. השתתפותם של שלושה דיינים בתפקיד של שלושה דיינים המחיש עד כמה מנותקת מערכת־השיפוט הדתית מהמציאות ומצרכי התושבים.

התוכנית שורת הדין המחישה לצופי־הטלוויזיה איזה סוג של תוכניות תקרין הטלוויזיה אם נציג המפד"ל בוועד המנהל, עורך־הדין מיכה יגון, ייבחר למישרת סגן יושב־ראש רשות־השידור.

תצפית אינפנטילית

● **כניה בן־נון**, מפיק דו־שבועון הטלוויזיה למדע־טכנולוגיה־וטבע תצפית

מועמד־ליו"ר בזוך
השלמת ספר על פרס

ולמגישיה, הפרופ' **יעקוב שחם** ושדרית הרדיו **מיקה זמזן**, שהצליחו להגיש ל־צופי הטלוויזיה תוכנית ברמה של מישדר־גרוע לילדים ולנוער, המוגש בשעות־השידור של המבוגרים. עורכי תצפית ו־מגישיה יוצאים כנראה מן ההנחה ש־המכנה המשותף לצופי הטלוויזיה הישרא־לית הוא האינפנטיליות.

מאחר ובבניין הטלוויזיה קיימת תוכ־נית־מדע אחרת, מוטב לעורכי תצפית ש־יעלו להשתלם בהכנת תוכניותם אל הקר־מה העליונה של הבניין, וילמדו במישרדי הטלוויזיה בערבית פרק של עריכה אצל עורכי חידושים והמצאות המוגשת בער־בית.

מאחרי הקלעים

חופרים חפירות

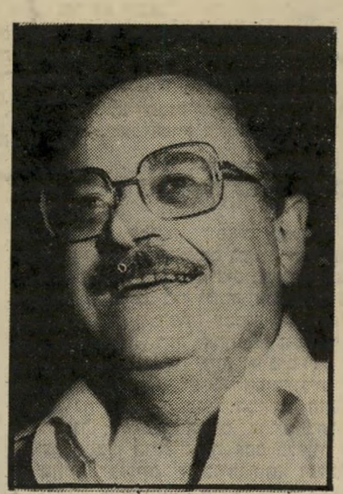
מערכת־הבחירות, העומדת להיערך ב־מהלך 1981, והאפשרות שהמערך ישוב לשילטון, הביאו למערכת של ניחושים על מינויים שיש בכוונת המערך לערוך בצמ־רת הפוליטית של רשות־השידור (מישרות מנכ"ל ויו"ר).

שלושה מועמדים אפשריים לרשת את מקומו של מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף "טומי" לפיד**, החלו במערכה של "לוביאינג" לשם קבלת תפקיד זה. המועמד הראשון ובעל הכישורים המתאימים הוא **יוסי שריד**, המעוניין במישרה זו במיקרה ולא יוכה ב־60% מקולות חברי־מרכז מיפלגתו, כ־נדרש מחבר־כנסת אשר כבר כיהן בשתי כנסות.

שני מועמדים נוספים הם העיתונאי ה־וותיק **חגי אשד**, המקורב עד למאוד לשימעון פרס, ואשר היה אחד מראשי מסע־הבחירות שלו נגד ח"כ **יצחק רבין** על מועמדות מיפלגת־העבודה למישרת ראש־הממשלה. מועמד אחר, הנמנה אף הוא על אנשיו של פרס, הוא **מיכאל (מיקי) בר־זוהר**, שעשה בעבר שירו־תים תיקשורתיים רבים עבור פרס.

מועמד כימעט־ודאי למישרת יושב־ראש רשות־השידור מטעם המערך יהיה העי־תונאי **דניאל כספי**, העוסק בימים אלה בהשלמת ספר על חבר־הכנסת שימעון פרס.

מטרה נוספת של המערך תהיה העברת האחריות על רשות־השידור ממישרד־החי־נוך, שייישאר כנראה בידי המפד"ל, לידי מישרד־ההסברה, העומד לקום בראשות **חיים הרציג**, העשוי להיות בעל מעור־בות יומיומית ברשות השידור ובמדיניו־תה.

מועמד־למנכ"ל אשד
מקורב מאוד לפרס

המאפיה הבולגרית

בישיבת הועד־המנהל של רשות־השידור שנערכה לפני כשבועיים העבירו ביניהם שני נציגי הועדה הבולגרית, **ניסים אל־מוג**, נציג המערך ועורך־הדין **אהרון פאפו**, נציג לעם. פתקים על סרט שאותו הקרינה הטלוויזיה על הבולגרים. המח־גוררים בשדרות־ירושלים ביפו. אלמוג ו־פאפו הסכימו כי עדתם הוצגה בצורה נלעגת למדי בסרט. בהמשך הישיבה המשיכו אלמוג ופאפו באי־קבלת עמדותיו של יו"ר הרשות, הפרופ' **ראובן ירון**.

צבא הגדה לישראל

בראשית דצמבר פירסם המימשל הצבאי בגדה המערבית ובעזה "קובץ הנחיות" לגבי סיקור האירועים על־ידי כלי־התיק־שורת, שמטרתו העיקרית היא שיחרור השטחים הכבושים מחופש־הדיווח העיתו־נאי בכלל, והטלוויזיוני בפרט.

אומנם, בראשית המיסמך כתוב כי "כני־סת נציגי כלי־התיקשורת ליהודה ושומרון ועזה הינה, באורח עקרוני, ללא הגבלות..." וכי "תורשה פעולה חופשית ותקינה של נציגי כלי־התיקשורת מישראל ומחו"ל..." אלא שלחופש סיקור זה צורפו 13 סעיפי־מישנה.

הסעיף הקובע: "בשעת פעילות צבאית בתחומי יהודה ושומרון ועזה, וסגירת האיזורים, בין אם באיזורים מאוכלסים בין אם בשטח פתוח, לרבות דרכים..." 13 הדיברות הללו מתייחסות לתיאור המיגבלות. ואם תתאפשר כניסה של כת־בים לשטח "בשעת פעילות" הרי "תתאפשר כניסתם של אמצעי התיקשורת רק בלוויית נציגי צה"ל..." או במילים אחרות, הקצאה של כמה מאות חיילים לליווי עיתונאים.

הסעיף המרכזי, אשר למענו שופץ "קובץ ההנחיות" הזה, קובע כי "צוותי הטלוויזיה לא ישתמשו בגלוי בציודם במקומות שנוכחותם בהם עלולה ללבות יצרים. אך יותר להם לצלם בעת האירוע..." ראיון עם ראש עיר בגדה "עלול ללבות יצרים". ראיון עם פלח בשדה: "עשוי ללבות יצרים", וכו' וכו'.

סעיף נוסף העשוי לתרום לתדמיתו של צה"ל הוא פרק "החרמת חומר מצולם או מוסרט בידי נציגי כלי־התיקשורת. המפירים הוראות והמתעלמים מצווים..." החלטה שכזאת תתבצע "רק במיקרים של הפרה חמורה של צווי האיסור, וזאת עד לקיום 'בירור'..." במילים אחרות: עד שהחומר המצולם יאבד את ערכו החדשותי.

הגיב על "קובץ ההנחיות" הזה אחד מכתבי רשת־טלוויזיה אמריקאית גדולה: "עכשיו יקראו לצה"ל צבא־הגדה־לישראל, הצבא שיגן על הגדה מהכתבים ומהצל־מים!"

ביזיון המונדיאליטו

בתקופה שבה ניהלו את מבט ספורט אישים חזקים כמו **דן שילון ואלכס גילעדי**, הם נאבקו מאבק נוקשה על שי־דור ישיר של כל אירוע ספורטיבי בינ־לאומי מהמעלה הראשונה.

דומה כי ימים אלה חלפו ועברו ללא שוב, וישראל תשוב להיות כפר נידח במפת דיווחי־הספורט הבינלאומיים. הוכ־חה לתהליך זה ניתן היה למצוא בדיווח הדליל של כמה דקות ממישחקי המונדיא־ליטו (הגביע העולמי הקטן), שנערכו ב־שבועיים האחרונים במונטווידיאו, בירת אורוגוואי, לרגל חמישים שנות התאחדות הכדורגל הבינלאומית, בהשתתפות כל הזו־כות בגביע העולמי.

אומנם, איגוד השידור האירופאי, ש־ישראל מהווה חלק ממנו לא רכש את שי־דורי הלוויין של מישחקי המונדיאליטו, אך בעוד ארצות מערב־אירופה שידרו שידורים מוקלטים של המישחקים, העדיפו עורכי מבט ספורט לשדר תחת מישחקים אלה, שידורים חוזרים מאולימפיאדת־מוסק־בה, עם קולו המתמוגג־מעצמו של השדר הוותיק מאוד, **ניסים קיוויתי**.

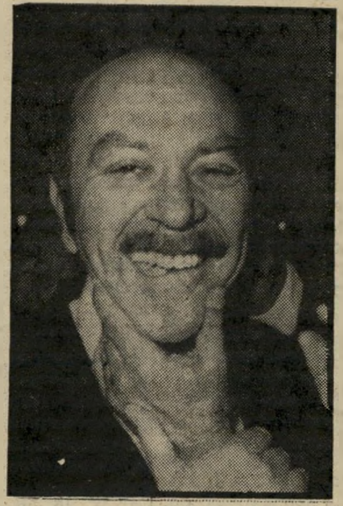
המשתמטים בעם

מתוך קרוב ל־900 אלף בתי־אב בישר־אל, רק 600 אלף משלמים את אגרת הרדיו והטלוויזיה. במילים אחרות, מדובר בקרוב ל־30% מבעלי מקלטי הרדיו ו־טלוויזיה במדינת ישראל שאינם משלמים את האגרות. והנוכים לשירותי רשות־השידור חינם אין כסף. תוך כדי זה הם מערערים את התקציב הרעוע של הרשות.

פסקול

חיק אפרסמון

אחד מפלאי רשות־השידור והטלוויזיה הוא הפלא של הענקת פרס למפיק כושל, על חשבונו של מפיק מצליח. סיקרי־המאזינים שערכה הטלוויזיה הראו מספרי־שיא של צפייה בתוכנית מסך גדול מסך קטן, שהפיק **אהרון גוזדפינגר**, בעוד שהם הראו ירידה מתמדת בתוכניות המלל 8½ ומוסף של המפיק **אפריים סנן**. נתונים אלה לא מנעו ממנהלי־הטלוויזיה ליטול את מסך גדול מסך קטן ולהפכו תת־מדור בתוכניותיו של סנן. ה־בדיחה המקובלת ביותר בין אנשי חטיבת־החדשות של הרדיו, שמנהלה המוכשר **יאיר אלוני** התפטר על רקע חילוקי־דיעות עם מנהל הרדיו, **ידעון כ־ארי**: "אלוני השאיר במישרדו של לב־ארי את תיק אפרסמון." (על מישקל אפרסק) ●●

מתפטר אלוני
אפרסמון במקום אפרסק

אחד מקורבנות הדרי"ח של מבקרת רשות־השידור הוא מזכיר מערכת־החדשות של הרדיו בעבר, **איתן אלמוג**, שצבר ל־עצמו כמויות־עתק של שעות נוספות, למ־רות שעיקר עבודתו היתה מינהלית. אל־מוג משמש כיום כשליח הסוכנות לעניי־ני־קליטה בארצות־הברית ●● ההערכות הרבות שבהן זכתה הקרנת הפרק הראשון של עמוד האש הביאו את הלחישה הבאה במיסדרונות בניין הטלוויזיה: "אם **מרדי כי** ("מוטי") **קירשנבוים** קיבל את פרס ישראל עבור תוכניתו ניקוי ראש, **יגאל יוסין** יזכה בפרס נובל עבור עמוד האש..."

איסורי מערכת הבחירות

מערכת־הבחירות, העומדת להיערך בקרוב, הביאה את היועץ המישפטי של רשות־השידור, נתן כהן, לחקק בין עובדי־הרשות את המיסמך הבא, המגדיר את האיסורים הניצבים כשנה שכזאת.

אל: עובדי הרשות

לקראת הבחירות לכנסת, מן הראוי להביא לידיעתכם את האיסורים החלים על עובדים ברשות השידור בקשר לכל הפעולות והפעילויות הקשורות בהן.

האיסורים החלים על פי חוק המדינה על עובדי הרשות לענייין זה הם:

1. אסור להיות חברים בהנהלה פעילה של מפלגה או של גוף מדיני, לארגן אסיפה פומבית בעלת אופי מדיני, לשבת בשולחן הנשיאות של אסיפה כזאת ולנאום בה.
2. אסור לארגן או להשתתף בהפגנה או בתהלוכה בעלות אופי מדיני.
3. אסור להשתתף בתעמולה פומבית, בכתב או בעל־פה קשורה בבחירות לכנסת.
4. אסור לבקר את המדיניות של הרשות, של הממשלה או של אחד ממשרדיה במסיבת עיתונאים, בראיון עיתונאי, בנאום במקום פומבי, בשידור, בעיתון או בספר.
5. אסור להתרים, לגבות ולקבל כספים לאיזו מטרה שהיא, אלא לטובת אוצר המדינה או הקרנות הלאומיות.

עד כאן - האיסור מכוח החוק.

בברכה,

נתן כהן
היועץ המשפטי לרשות השידור

יום רביעי

14. 1

● **הופעתן של החבובות (8.03 — שידור בי צבע).** החבובות מארחות הפעם את להקת הפנטומימה מונטנטן משוויץ. המיפגש בין להקת החבובות לבין פנטומימאים חייב להיות מרתק.

● **האמת של מרת רנגלואה (10.05).** סרט טלוויזיה צרפתי, המספר על אשה החשודה בכך שהרעילה את בעלה השני. היא מובאת לפני שופט חוקר, שבדק האשמות דומות שנתלו בה לאחר פטירת בעלה הראשון. בין האשה, שהיא בורגנית ומסודרת ו־בעלת בית למופת, ובין השופט החוקר נוצרים קשרים מוזרים ביותר. נדמה כאילו היא מוכנה לקבל עליה את החשד והיא מעוניינת להאריך את החקירה מעל ומעבר לזמן הדרוש, כדי שהיא תוכל להמשיך ולשוחח עמו בניחותא. בתפקידים הראשיים בסרט מופיעים סוזאן פלון ופיאר מונדי.

יום חמישי

15. 1

● **תל־חי 80 (10.10 — שידור בצבע).** סרט העודה

ברנסייד: המוכחרים
יום ה', שעה 10.50

ציבעוני, המנסה לתאר את הרעוע האמנותי שנערך בתל־חי, בספטמבר 1980. בסרט משתתפים האמנים מנשה קדישמן, מיכה אולמן, עדנה בראון, האמן־היורד בוקי שוורץ ואמן התודעה־הדתית אברהם אלג'ם אופק.

● **המוכחרים (10.50).** מפקד השירות, ברנסייד, מפתח שיגעון לבריאות. הוא מפסיק לפתע לעשן, ודואג באופן מוגזם לכושרו הגופני, למגינת ליבם של הכפופים לו. ברנסייד נשלח לכמה ימי „חופשה" בחברת ממוניו, ואלינגהאם ופיל, אשר יוצאים לסימפוזיון על מדיניות־החוץ באי רודוס. הרעיון מעורר בו חלחלה, אך בלית־ברירה הוא מתדרך את וילי קיין כיצד לנהל את המדור בעת היעדרו. אלא שעל קיין מיטל עד מהרה להכריע ב־בעיה קשה כאשר ג'ף רוס, ראש הסי.אי.איי. בלונדון, בא לבקש את עזרתו. העילה: סוכן אמריקאי פצוע נלכד בבריית־המועצות ואין כל סוכנים אמריקאים המסוגלים לחלצו. רוס מבקש סיוע. קיין יודע כי המיבצע איננו פשוט, וההכרעה נעשית קשה יותר כאשר מסתבר לו כי הסוכן הפצוע הוא ידיד ותיק של ברנסייד, שעזר פעם להציל את חייו של ראש המחוז. כל אלה מצויים בפרק גישה חריגה.

יום שישי

16. 1

● **הקסם השחור — אבות ובנים (3.00 — שידור בצבע).** פרק אחרון בסידרה המבוססת על ספר הילדים הנודע, שגם ראה אור בתרגום לעברית.

● **שפיקה ומתוקי (5.50 — שידור בצבע).** סיעד הוסיני, מחמוד עבדל עזיז אחמד והבמאי עלי בדרן עיבדו סיפור עם מצרי לקולנוע. הסיפור מתרחש בתקופת כריית־תעלת־סואץ במאה שעברה, והוא מבוסס על הפולקלור המצרי מאותה תקופה. מתולי מגויים לעבודה בכריית התעלה, והוא מותיר אחריו את שפיקה. שפיקה הבודדה נאלצת בשל הנסיבות להידרדר לזנות, תוך שהיא מטפחת חלומות ותקוות כי אחיה, מתולי, יצליח לשוב ולחלצה מהמצוקה שבה היא נתונה. אלא שהיא נותרת עריריית, גלמודה ומייוסרת בי־מצפונה. סיפור זה מתאר בהצלחה את האווירה החברתית ב־מצרים במאה שעברה.

● **מסך ירוד (10.15 — שידור בצבע).** פרק אחרון בסידרה. ברוק גרושה עם שני ילדים והיא מתגוררת בקליפורניה. היא וביל מחליטים להחזיר את האב החולה לביתו, ושם תטפל בו מזכירתו שרה. ברוק מקבלת ידיעה על מותה של בריג'יט — ההיסטוריה חוזרת על עצמה.

שבת

17. 1

● **אהבה וההורה הגרוש (10.05).** סוזן סנט־ג'יימס ומייק פארל מופיעים בתפקידים הראשיים. דרמה קומית, המספרת על הורים גרושים, שמנסים לבנות את חייהם מחדש כמבוגרים עצמאיים ובלתי־תלויים, תוך שהם מנהלים מאבק עיקש לגדל את ילדיהם. סאלי באס (סוזן סנט־ג'יימס) היא גרושה נמרצת, המגדלת שלושה ילדים. לפני צאתה לעבודה היא מעירה אותם, מאכילה ולוקחת אותם לשמרטפית. בלילה, כאשר היא חוזרת תשושה מעבודתה כתוזנאית של בית־ספר יסודי, היא שבה אל אותה שיגרה. עם סדר יום שכזה לא נותר לה זמן רב לפגוש בגברים מתאימים. ג'ורג' מקגיי (מיי קפאר־ל) הוא סוחר מכוניות, הנהג פעם הוא מבקר אצל בתו בת השש־עשרה, כלואה. ג'ורג' ו־סאלי נפגשים תחילה על מישור עיסקי לחלוטין. סאלי רוכשת אצלו מכונית. אלא שמעט אחרי כן, כאשר סאלי מבקרת עם ילדיה במועדון־הרווקים, מתעלם ממנה ג'ורג' לטובת אחת מידידותיה הזוהרות. אבל במשך הוא מוצא שעצמאותה ושלוות־נפשה של סאלי עושים אותה ליותר מושכת מהנשים הזוהרות, והיחסים ביניהם מתעמקים, תוך שמתעוררות בעיות עם ילדיהם.

יום ראשון

18. 1

● **בית קטן בערבה (5.40 — שידור בצבע).** הפרק לנוס ולהסתתר, שבו נקלע רופא־העיירה, ד"ר בייקר, למשבר, בעיקבות מות אחד מאנשי העיירה, והוא פורש מעבודתו כרופא ומנסה לעבוד כאיכר.

● **ארץ בעזה (10.00 — שידור בצבע).** פרק שלישי בסידרה. גישואיהם של שרה וליאון לא עלו יפה. שרה מנהלת רומן עם צייר (מייקל סרזין), שבא לצייר את דיוקנותיהם של בני המישפחה.

● **שיחה בשניים (10.50).** דן מרגלית משוחח עם הד"ר יצחק רפאל, שר־הדתות לשעבר.

● **בנסון: שביתה (11.20).** הטבחית, גב' קראוס, מארגנת שביתה להטבת תנאי העבודה במעונו של המושל גטלינג. אלא שאו מגיע בנסון לארגן קבלת־פנים ל־80 אורחים שעיד המושל לארח, והוא נאלץ לשכנעם לא לשבות. בינתיים נתון המושל במשא־ומתן מייגע עם השוטרים השובתים. הוא תשוש. עוזרו של המושל, טיילור, טוען שעל הרשל לפטר מייד את עובד־מעונו. בינתיים מזמין המושל שגיים מחברי ועדת־הכספים לסעודה בביתו, תוך שהוא שוכח את שביתת אנשי צוותו, ונוצרת תסבוכת אופיינית לסידרה זו.

יום שני

19. 1

● **שידש ארבע חמש וחצי (5.30).** תוכנית מיוחדת המוקדשת לט"ו בשבט. נירה עדי, ישראל גוריון, צ'ימפי ואנשים יוצאים לבקר את מר זוטא, השכן. זוטא הוא גמד המתגורר בבית פיטריה קטן. חלומו של מר זוטא הוא לעשות גינה בחצר, והוא נתקל בבעיות עם עץ זקן, המניב תפוחים קטנים ועליו לעקרו.

● **שמש אדומה (9.30 — שידור בצבע).** סרט קולנוע אלים בכיכובם של צ'ארלס ברונסון, אורסולה אנדרס, טורה מיפונה ואלן דילון, בימויו של הבמאי הנודע טאראנס יאנג. בשנת 1871 מחליט קיסר יפאן לשגר מתנה לנישיא ארצות־הברית. תשורה קיסר השמש העולה מובלת ברכבת בידי השגריר היפאני, והרכבת מותקפת בידי שודדים — זה ראשית סיפורו של סרט הפעולה המרתק.

יום שלישי

20. 1

● **עם ישראל אייכה (8.03 — שידור בצבע).** פרק שלישי בסידרה עמוד ראש, בבימויו של סטיב אדוארדס.

● **כוכבוטק (9.30).** המועד של תוכנית הצרכנות השבועית של הטלוויזיה הישראלית.

● **ג'ני (10.50 — שידור בצבע).** שידור חוזר של סידרה בת שיבעה פרקים, המתארת את חייה של אמו של וינסטון צ'רצ'יל — בת למישפחת עשירים אמריקאית אשר סיחררה והדהימה את חברה הבריטית של זמנה, והותירה רושם בל יימחה על תקופתה. הפרק הראשון בסידרה מגולל את סיפור היכרותם ונישואיהם של ג'ני ג'רום ורנדולף צ'רצ'יל בשנת 1874, בנשף ריקודים הנערך על ספינת פונה של ספינת הדגל אריאדנה. רנדולף נמשך מייד אל האמריקאית התוססת ומלאת החיים, וכבר בערבו של אותו יום חושבים שני הצעירים על נישואים. בפגישתם השנייה מבקש רנדולף את ידה של ג'ני, והיא מסכימה ללא כל היסוס.

לקראת שידור: חום סואר והקלברי פין

ביום שישי (23.1) בשעה 3.00 אחר־הצהריים תתחיל הטלוויזיה הישראלית להקרין סידרה חדשה בת 26 פרקים — סיפור הקלברי

הקלברי פין ותום סויאר
יום שישי (23.1), שעה 3.00

פין וידידו תום סויאר. סידרה זו, שהופקה בידי הטלוויזיה הקנדית מצטיינת באיכויות האופייניות, בדרך כלל, לסדרות הבריטיות.

פאריז וקורצמן: האהבה וההורה הגרוש
מוצאי שבת, שעה 10.05

מיבחר תוכניות רדיו

„טריפ" לבגרות

● **חקירה מיוחדת (יום שלישי, 20.1, רשת ב' שעה 4.05).** ילד בן טובים שב עם הוריו משליחות בחו"ל, והופך בעזרת חשיש מסוג דובדבן לספק הסמים של בני כיתתו בחווילת הוריו. סיפור זה משמש מבוא לחקרה מייוחדת של הרדיו בנושא הסמים וצרכני הסמים בין תלמידי כת: אורה תמרי.

בתי־הספר התיכוניים. עורכת: אורה תמרי.

קפוץ על ההזדמנות!

אברהם גינדי

מציע 8 דירות איכות בשלבי גמר

בהנחה

מ-70,000.- שקל עד-100,000.- שקל

בראשון לציון:

3 דירות בנות 4 חדרים
מחירון דצמבר ~~400,000.-~~ שקל — מחיר מבצע **320,000.-** שקל

דירת פנטהאוז
מחירון דצמבר ~~550,000.-~~ שקל — מחיר מבצע **450,000.-** שקל

דירת קוטג'
מחירון דצמבר ~~520,000.-~~ שקל — מחיר מבצע **420,000.-** שקל

ברמת השרון:

דירת גג
מחירון דצמבר ~~850,000.-~~ שקל — מחיר מבצע **750,000.-** שקל

בפתח תקוה:

דירת 5 חדרים (בשלבי בניה)
מחירון דצמבר ~~595,000.-~~ שקל — מחיר מבצע **495,000.-** שקל

בתל-אביב:

דירת לוקסוס 3 חדרים (בשלבי בניה)
מחירון דצמבר ~~650,000.-~~ שקל — מבחר מבצע **550,000.-** שקל

כל הקודם זוכה
מוגבל ל-8 דירות בלבד!

המחירים לא כוללים מ.ע.מ.

אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1981

תל-אביב	רמת השרון	פתח-תקוה	ראשון-לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	סוקולוב 84	חיים עוזר 28	הרצל 62

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

הכל יהיה אחרת

סבלנות, חברים, רק סבלנות. כבר אפשר להריח את הסוף. זה לא יימשך עוד זמן רב. יבוא לזה קץ. אחר־כך יהיה הכל אחרת.

התאזרו בסבלנות, ידידי המורים. כל מה שאתם צריכים זה למשוך את ה־מו"מ. לא לחתום עכשיו על שום דבר. הם רוצים לשלם שלושה עקרונות ל־מורה! אל תקבלו. תדרשו חמישה. הם רוצים לתת לכל מורה ארבעה עקרונות־חוב שמועד פרעונם ב־1975! תתעקשו. תעמדו על המקח. אל תקבלו. הסוף מתקרב. אחר־כך יהיה הכל אחרת.

אל ייפול רוחכם, עובדי אל־על. עברתם כבר משברים רבים, ותעברו גם את המשבר הזה. אין צורך למהר. הזמן פועל לטובתם. כל יום שעובר הוא יום שהרווחתם בזעזע אפכם. גם הפריץ ימות, וגם הכלב. אפשר כבר לראות את קצה המינהרה. בינתיים תמשכו אותם. תס־כימו לאלף מפוטרים, ותחזרו בכם. תס־כימו לקיצוץ של 60%, ולמחרת תגידו שלא היו דברים מעולם. מילה אצלם לא מילה. אין סיבה שלא תלמדו מהם. בינתיים יעבור עוד יום, ועוד יום, ואחר כך יהיה הכל אחרת.

נכנסת להריון, גבירתי! את לא יודעת איפה תשימי את התינוק? את לא יודעת איך תאכילי אותו! את לא יודעת מאיפה יהיה לך כסף להלביש אותו! אל יאוש. ברור שהיום או מחר הוועדה לא תוכל לאשר לך הפלה. אסור להם על־פי החוק. אין לך הוכחה שאת פסיכית. אז חכי קצת, גבירתי. ההפלה לא תברח. זה כבר הסוף. הם עומדים ללכת הביתה. כבר אפשר לראות את קצה המינהרה. אחר־כך יהיה הכל אחרת.

אחרת לגמרי.

אתם זוכרים את אביב 1977, עובדי אל־על היקרים שלי? אתם זוכרים את גד יעקבי שהיה אז שר־התחבורה? ובכן, יכול להיות שהוא יחזור לזה. הכל יהיה לגמרי אחרת. הכל יהיה כמו אז. גם אז, באביב 1977, לא היו חוכמות עם גד יעקובי. בנמל־התעופה בן־גוריון היו עיצומים, שיבושים וקישקושים; יש צבא. גד יעקובי שלח צבא כדי להחליף את השובתים במיגדל הפיקוח. תאמינו לי, קצת סבלנות והכל יהיה אחרת.

וגם אתם, אדוני מורי ורבי, אל תאבדו את סבלנותכם. שר־חינוך חדש לגמרי תקבלו, שמו: זבולון המר. אתם זוכרים את זבולון המר, כמה שהיה נחמד בימים הרחוקים ההם שבהם היה הוא שר־חינוך? אתם זוכרים כמה יפה דיבר אז? איך משך אתכם בלשונו ארבע שנים, תמיד הבטיח שעוד מעט יהיה טוב, שאו־טו־טו יבוא המשיח, שיש רק כמה מיכשולים קטנים שבכוחות משו־תפים ועם הרבה־הרבה סבלנות נוכל לעבור אותם! וגם מז"ל הסתדרות חדש לגמרי יהיה, חברי המורים. שמו: ירוחם משל. אתם זוכרים את מנהיג הפועלים הזה, ידידי המורים? זה שאסורות אצלו „שביתות פראיות"! זה שמאיים לא לשלם דמי שביתה כששובתים נגד ממשלת המערך? אז בבקשה, מורים יקרים, קצת סבלנות. זה יגיע.

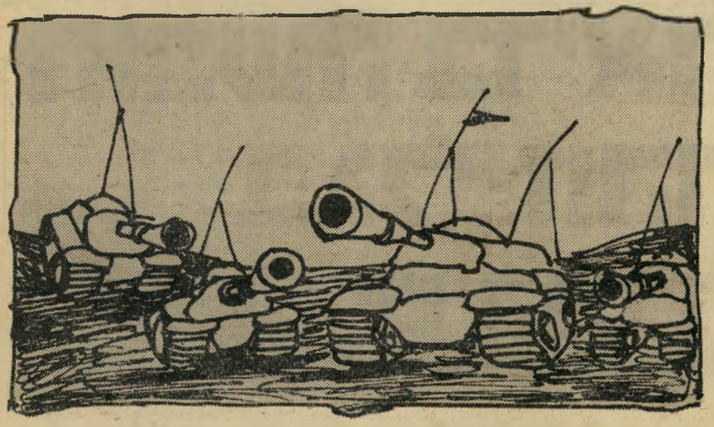
וגם את גבירתי עם הבטן. אל ייפול רוחך. נניח שהתינוק הזה כבר אבוד. הוא כבר יראה את אוויר העולם, ואת יודעת איזה חיים יהיו לו, ואיזה חיים יהיו לך. אבל התינוק הבא שלא יהיה לו מקום, איתו זה יהיה אחרת. את יודעת למה? כי למערך תהיה שותפה חדשה לגמרי בקואליציה: המפ"ל. והם יחתמו על הסכם קואליציוני שכמוהו עוד לא נחתם בארץ הזאת. את יודעת מה יהיה הסעיף הראשון בהסכם החדש, גבירתי עם הבטן? הסעיף הראשון יהיה ממש מהפכני: שמירת הסטטוס־קוו. מה שהיה הוא שיהיה. למען הצלת העם יחתמו כל הצדדים על ההסכם הזה. בלב כבד, אבל באין ברירה. אז לא לאבד תיקווה, גבירתי. רק סבלנות.

זהו, חברים. לא להתייאש. דרושה קצת סבלנות. עוד מעט הכל יהיה אחרת.

בנה לך קן

מספרים לי שמסע הפירסומת האחרון של „בנה לך קן בביקעת־הירדן" זוכה להצלחה כבירה, ואנשים ממש מחכים בתור בשביל לבנות לעצמם קן. בעניין הקינים הללו גם יש קונסנזוס לאומי משמח בין הליכוד ומיפלגת העבודה. כידוע, בונה עכשיו הליכוד שני סוגים של התנחלויות ביטחוניות וקדושות: אחד בתוך „אוכלוסיה ערבית צפופה" ותפקידו להרגיז את המערך, ואחד ב־ביקעת־הירדן ותפקידו להרגיז את העו־לם. והנה, מפלגת העבודה כמפלגת העבודה אמנם מתנגדת להתנחלויות ש־תפקידן להרגיז אותה (מתנגדת, אבל לא מתרגזת, משום מה), אך מזכה בהס־כמה קונזסיאלית את הקינים בביקעת־הירדן, שתפקידן להרגיז את העולם.

והנה, אני מתבונן בתמונה בעיתון שבה מוצגים בוני הקינים הללו, ומה

מישפחת השיריון

אני רואה לפני, למרבית הבושה והצער! אנשים המחבלים בביטחון המדינה! בפירוש כך. ואיך אני יודע! כי רק לפני כשבועיים עשה יאיר עמיקם מ„ידי־עות אחרונות" ראיון עם „מישפחת ה־שיריון", הלוא היא מישפחת בן־ארי, הכוללת את תת־אלוף (מיל.) אורי בן־ארי ושלושת בניו מן השיריון. ובכן, הסכיתו ושימעו מה שאומרים שם על ההתנחלויות הביטחוניות והקדושות ב־ביקעת־הירדן:

רב־סרן גיורא בן־ארי, חבן הבכור:

„הבעיה המרכזית היא בכך שמישהו שקוראים היום ילדינו הרכים, שברבות הימים ינהלו את המדינה. בעיתון „ידי־עות אחרונות", למשל, יש כל יום רביעי בשבוע מוסף מנוקד ומאויר לילדים, ממש מותק. בשבוע שעבר התפרסם ב־מדור הזה סיפור לילדים מאת הסופר מעוז חביב. וכך הולך הסיפור:

היה היה קיבוץ והיה היתה לידו עיירת פיתוח. שרינה מהקיבוץ התנדבה לעבוד בעיירת הפיתוח ויחס תושביה של אותה עיירה אל הקיבוץ „נשתנה כבמטה קסם". גם בתה של שרינה, רמה הקטנה, עזרה לאם בעבודה החשובה, ועשתה לזה תעמולה בין ילדי הקיבוץ.

והנה, מה עושה המזל!

„יום אחד נגנבו אופניה החדשים של רמה. לא היתה זו הפעם הראשונה שבקיבוץ נגנב זוג אופניים. בקיבוץ ידעו שכאשר נגנב זוג אופניים צריך לחפש אותו ב־עיירה".

עולמה של רמה הקטנה חרב עליה, והיא אמרה לשרינה שבעיירה יש גנבים, ושאסור לה ללכת לשם. שרינה הסבירה לבתה הנחמדה שביגלל כמה ילדים ש־עושים „מעשים לא טובים" אין לנדות עיירה שלמה.

וחנה, מה עושה המזל!

עברו יומיים או שלושה — הסופר לא זוכר בדיוק — והנה נשמעו דפיקות בדלת, ולחדרה של רמה נדחפה „חבורת נשים נבוכות ואיתן ילדים אחדים", והם הביאו לרמה אופניים חדשים לגמרי, במקום האופניים שנגנבו ממנה על־ידי הפושעים מן העיירה.

נו, ומה רוצה חמזל!

החליט שהצבא צריך לגדול ולא משנה בכמה זה יעלה לנו. ניקח לדוגמה את נושא הישובים האזרחיים, שאנו מצווים להגן עליהם. זהו עול רציני שמעולם לא היה דוגמתו בעבר. קיימים ישובים נח־שלים, מחיים על בלימה ממש, ואנו מפריעים לאימונים כדי להקצות אנשים לשמירה על אותם ישובים. האם את הדברים הללו חייב לעשות הצבא!"

ואילו אבי מישפחת השיריון, אורי בן־ארי אומר:

„אם גיורא, בני, רואה שהוא שומר על ישוב נחשל מבחינה כלכלית, תרי המוטיבציה שלו יורדת, ובהכרח גם ח־רמה הצבאית שלו."

וכדי שלא יישאר שום מקום לספק אומר על זה גיורא:

„אבא, אתה לא יודע כמה אתה צודק. יש היום ישובים בביקעה שאין להם שום זכות קיום על המפה ותאמין לי, שאני מקדיש להם יותר זמן מאשר ל־יחידה שלי..."

נו?

אופניים חדשים

אם יש את נפשכם לדעת מה יהיה בה בארץ בעוד עשרים שנה, כל מה שעליכם לעשות הוא לקרוא לפעמים מה

רָמָה וְהַיְלָדִים לֹא הֵבִינוּ מַדּוּעַ חֲשׁוּבִים צַעֲצוּעִים כְּדֵי לְהִתְקַדֵּם בַּחַיִּים; אֲבָל הַדָּבָר לֹא הִפְרִיעַ לָהֶם לְאֶסֹף בְּהִתְלַהֲבוּת רַבָּה. הַרְבֵּה הַרְבֵּה צַעֲצוּעִים לִילְדֵי הָעִירָה.

*

יוֹם אֶחָד נִגְנְבוּ אוֹפַנֶּיהָ הַחֲדָשִׁים שֶׁל רָמָה. לֹא הָיְתָה זוֹ פַּעַם רִאשׁוֹנָה שֶׁבַּקִּבּוּץ נִגְנַב זוּג אוֹפַנַּיִם. בַּקִּבּוּץ יָדְעוּ שֶׁכַּאֲשֶׁר נִגְנַב זוּג אוֹפַנַּיִם, צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ אוֹתָם בָּעִירָה. רָמָה חָשָׁה שֶׁעוֹלָמָהּ חָרַב עָלֶיהָ. אֶת הָאוֹפַנַּיִם קִבְּלָה מִסִּבָּה וְסִבְּתָה לִיוֹם־הַלֵּדֶת הַשִּׁשִּׁי. שִׂמְחָה רַבָּה שָׂמְחָה בָּהֶם, שֶׁהֲרֵי תָּמִיד חָלְמָה עַל „אוֹפַנַּיִם לִגְדוֹלִים".

„אֲנִי לֹא רוֹצָה שֶׁתִּלְכִי עוֹד לָעִירָה הַזֹּאת! יֵשׁ בָּהּ גַּנָּבִים!" אָמְרָה

רבים שואלים

קוראים רבים שואלים מי כותב את המילים הרבות המופיעות בין הציורים שלי במדור הזה. המילים האלה, כאן למשל. ובכן, הגיע הזמן לגלות שזה אני בעצמי שכותב אותן. העורך טוען שהציורים שלי לא מספיק ברורים, וצריך להסביר אותם, וזה בדיוק תפקידן של המילים השחורות הקטנות, שכל־כך מפריעות לרצף הגרפי היפה של הציורים.

שרמה, רמה הקטנה הזאת, התחרטה על הדברים הרעים שחשבה על אנשי העיירה, וביקשה שהאופניים החדשים שקנו לה יינתנו „לילד או לילדה שזקו־קים לאופניים האלה באמת באמת".

זהו. פשוט סיפור לילדים. ממנו הם מבינים ככה, אני מניח:

- בקיבוץ כולם נחמדים, ובעיירה חלק גנבים וחלק נחמדים.
- לא צריך שום הוכחה לזה ש־הגנבים הם מהעיירה. „בקיבוץ יודעים", וזהו.
- אם יעזרו הנחמדים מחקיבוץ ל־מפגרים מהעיירה באיסוף צעצועים, יהיה שכר לעמלם.
- גם האמהות מהעיירה יודעות שמי שגנב את אופניה של רמה הוא מהעיירה, ויש לחן מצפון רע.
- כל הבעיות נפתרות כאשר רמה נותנת עוד צעצוע לאנשי העיירה.

חופשה בריאה בגלי-זוהר ★★★★ ים המלח

מבצע חורף 190 שקל

מלון גלי זוהר מציע לך חופשה חמה באמצע החורף.
190 שקל + מ.ע.מ. לאורח בחצי פנסיון כולל:

- ★ קפה ועוגה בשעה 4 אחה"צ
- ★ ערבי בידור, בינגו סרטי קולנוע דיסקוטק ווידיאוטייפ
- ★ 6 כרטיסי כניסה חינם לבריכות הגופרית לאורח השוהה לפחות 6 לילות
- ★ שני רופאים מומחים (לראומטיזם ועור) לרשות האורחים (תמורת תשלום)
- ★ התוספת לפנסיון מלא, 30 שקל+מ.ע.מ. בלבד!

להזמנת מקומות:
ת"א שדרות רוטשילד 66 טל. 03-615398 **ים המלח** מלון גלי זוהר טל. 057-90851

K-ADV.

מצקין

MATZKIN

מכירת יובל 50 עד 20% הנחה

כי הבגדים אצל מצקין הם היפים והטובים ביותר

בוא לחגוג איתנו את **יובל ה-50** בכל בתי האופנה שלנו.
רק "מצקין" יכול להבטיח לך **50** שנות נסיון,
50 שנה של שירות מקצועי, **50** שנה של אופנה
לוהטת ו...עד **20% הנחה אמיתית** על
בגדי החורף החמים והאופנתיים ביותר.
לגברים, נשים, צעירים, וצעירות.
בואו עוד היום. החורף יצא
לדרך. צאו גם אתם!

מצקין MATZKIN **מגלה את הצד היפה שלך.**

מצקין—רשת בתי אופנה. תל-אביב: רח' דיזנגוף 101, רח' אלנבי 74, רח' נחלת בנימין 44. **ירושלים:** י. לוי, רח' יפו בניין העמודים **חיפה:** רח' הרצל 37.

Target Adv.

אופני האימות תש"ן

בוטקיה

הגיע משלוח חדש !!!

בא'ירופה

"בוטקיה" האופניים למקצועים, המשוכללים והנמכרים ביותר באירופה, אשר זכו בטור איטליה והנמכרים שילדת פלדה, מעבירי מהלכים "קומפיונולי", שרשרת ופרוילוף "רג'ינה", מדלים עם סנדלים וצוותות, כידון, נעטים וצירים אל-חלד, משקל כולל 11.5 ק"ג

"בוטקיה"

אחריות על השלדה לכל הגילים

האופניים המעולים לכל הגילים החיים.

צ'סום לצ'ר

CARNIELLI

BOTTECCHIA®

תוצרת מפעלי קרניאלי איטליה

היבואן:
א.מ.פרג

ת"א, רח' פלורנטין 50,
טל. 833183

מפיץ ראשי לחיפה והצפון: "קטנועי משה", שד' בן-גוריון 43, חיפה, 525088. **ירושלים:** "אופני איציק", בן-סירא 3, טל: 242226; "בית האופניים", השיירות 15 קטמון, טל: 663622. **תל-אביב:** "אופני הכיכר", ה' באייר 28, טל: 529194; "ורטהיים", העליה 26, טל: 825075; "אופני נחמן", דרך פתח-תקוה 108, טל: 254762; "גדנסקי", בן-יהודה 250, טל: 445647. **גבעתיים:** "בלומנפלד יוסף", ל"ח 61 (ע"י הדואר). **חיפה:** "חב' א"ר לאופניים", הנמל 69. **קרית מוצקין:** "אופני אדרי", קדיש לוז 41. **נהריה:** "וולפוביץ", הרצל 63. **אשדוד:** "פישר יוסף", מרכז מסחרי א' 8, טל: 24269. **אשקלון:** "אופן ספורט", טל: 25192; "אמיר", כיכר העצמאות 107. **עשרת:** "כל-בו עשרת". **רמת השרון:** "כל-נוע", סוקולוב 37, טל: 485613. **רעננה:** "שרון אלי", רח' השוק 3. **ראשון-לציון:** "רוזנבוים", רוטשילד 25. טל: 941634. **חדרה:** "שביט", סוקולוב 127. **בת-ים:** "אופני סראי", שד' העצמאות 47, טל: 869467.

"אל מרוקו"

המסעדה המרוקנית האכסקלוסיבית לאניני הטעם

רח' יורדי הסירה 1 (מול נמל תל-אביב)
טל': 441438
(כשר)

אינך צריך להיות מרוקני
כדי להתענג ב"אל מרוקו"

חבר הפרלמנט הצרפתי, עורך שבועון־החדשות סוען שהפטרו־

דולרים, המחשב הזעיר והשכל האירופי יצילו את העולם

הגאולה באופ"ק

דיין אחרי יום־הכיפורים
„אז מה יש לדבר?"

מ זנופיל ההון והאנרגיה של מדינות אופ"ק יחבור עם התיחכום התעשייתי והידע האלקטרוני היפאניים, ובתיווכם של פוליטיקאים ואנשי־מדע אירופיים יכניעו את מעצמות־העל כדי ליצור סדר עולמי חדש, שבו ימצאו מקום נאות גם מדינות העולם השלישי המנוצל. זוהי, במישפט אחד, בשורתו של העיתונאי והפוליטיקאי הצרפתי ז'אן־ז'אק סרוואן שרייבר בסיפרו החדש האתגר הכל־עולמי.

שרייבר, עתה בתחילת שנות ה־50 שלו, כבר עשה כל מה שאפשר בפוליטיקה הצרפתית. היא ייסד וערך במשך עשרים שנה שבועון פוליטי מצליח — ל'אקספרס. הוא היה תומכו של פייר מנדס־פראנס בסיום מילחמת הודו־סין. הוא התנגד לאפאק הצרפתי נגד עצמאות אלג'יריה. הוא עמד בראש המפלגה הרדיקלית (שהפלג השמאלי שלה הפך להיות המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית) וכיהן מטעמה באטיפה הלאומית הצרפתית. הוא היה שר, ומחברם של רבי־מכר פוליטיים. הפוליטיקה הצרפתית של תקופת ז'יסקאר־ד'אסטן החלה לשעממו, והוא החל לעסוק בפוליטיקה גלובלית בהקימו קבוצה של פוליטיקאים ומדענים שתפקידה לבדוק נתונים ולהגיע למסקנות.

האתגר הכל עולמי מכיל את המסקנות של קבוצת פאריס שהקים שרייבר.

רבין לוחץ ידו של ניכסון
„אמריקה היתה מפסיקה את תמיכתה!"

האתגר הוא ספר של היסטוריה פוליטית ככזה הוא מרתק ומאלף, אך לעתים רחוק מדיוק. מובאים בו נתונים מדהימים על התפתחות התעשיה היפאנית, בצד ידע רב על ניצולו המחפיר של העולם השלישי בידי העולם הראשון (המערב הקפיטליסטי) והעולם השני (המזרח הקומוניסטי) כאחד. דווקא פרק המסקנות עוצר את התנופה. הנתונים שמביא שרייבר, כמו גם הנחותיו, מחייבים מסקנות מרחיקות לכת, אך אולי אין זה מפתיע ששרייבר אינו מעז יותר מדי.

אלימני, הוא מתעלם מלא מעט עובדות שאינן עולות בקנה אחד עם תיאורו. המאבק של חברות אופ"ק מתואר כניסיון להשתחרר מן השליטה העצומה של חברות־הנפט הגדולות — האמריקאיות, הבריטיות וההולנדיות — ניסיון שאכן הצליח, על פי גירסתו.

יש עדויות לא מעטות לכך שאופ"ק הוקם לא נגד חברות־הנפט, אלא דווקא בעידודן, כדי לאפשר להן העלאת מחירים גדולה, כאשר „האשמות" בה אינן לכאורה חברות מערביות. ההוכחה הטובה ביותר לכך היא מה שאירע בפועל: ריווחי המדינות המייצאות נפט אמנם גדלו — אך ללא שום יחס לגידול בריווחי חברות הגדולות.

ריווחי חברת אקסון האמריקאית גדלו לאחר משבר הנפט של 1973 ב־59% בשנה אחת. ריווחי טקסקו האמריקאית גדלו באותה שנה ב־45%, וכלל הרווחים הנקיים של קבוצת החברות בשליטת רוקפלר באותה שנה היו גדולים מכלל רזרבות מטבע החוץ של ערב־הסעודית באותה שנה. כל זאת כאשר המכירות עצמן ירדו בגלל הצימצומים בהפקה.

אירופה + יפאן + נפט

כ אשר מתאר שרייבר את התקדמותה של יפאן, אין הוא מקדיש אף לא שורה אחת לתרבות־הגזירית שנספחה על עשרות מיליוני הפועלים היפאנים, לדיכוי האקדמי ולשחיתות הפוליטית העמוקה. את ייסוד אופ"ק מתאר שרייבר כמין המשך של ועידת באנדונג (של הבלתי־מזדהות) ב־1955 — עוויתמרד של העולם השלישי נגד מדכאיו ומנציליו האירופים והאמריקאים. אך אין שרייבר מנסה להסביר מדוע — אם אמנם כל־כך רצו בכך — לא הצליחו מדינות הנפט העשירות לשפר ולו במקצת את מצבו של העולם השלישי.

במיסגרת המאמץ הרב שמקדיש שרייבר לתיאור גאוניותם ומרדנותם של מנהיגי אופ"ק, ובראשם שר־הנפט הסעודי זאכי ימני איגרת לשר־האוצר האמריקאי:

„הנני להודיעך שאין אנו היחידים ש־השתלשלות העניינים מביאה אותנו לידי מסקנה שלא ציפינו לה. נראה שהמדיניות האמריקאית אינה מכוונת כלל למיתון העלאת מחירי הנפט. יש בינינו אף כאלה הסבורים כי הדיפלומטיה האמריקאית, מטעמים מדיניים שחלקם נעלמם מאתנו, תומכת בכל הזדמנות באלה המתובעים להחיש את קצב העלאת המחיר."

שרייבר מאשים את קיסינג'ר בנפילת השאה של איראן, שהקדיש את כל משאבי ההון שלו להקמת הצבא שלבסוף היפנה לו עורף. מדיניותו זו, טוען שרייבר, הביאה ל„תוהו־ובוהו פוליטי, תוהו־ובוהו כספי, תוהו־ובוהו חברתי — ארצות־הברית והעולם כולו עדיין משלמים את המחיר."

שרייבר אינו מנסה להיות עדין בתיאור המתרחש בעולם השלישי. לברזיל, המנוצלת על־ידי האמריקאים, אין תקנה מבחינה כלכלית וחברתית. המדיניות הקולוניאליסטית הרסה את זאיר. אפריקה ואסיה מספקות לצפון המתועש את חומרי־הגלם ומקבלות בתמורה חרוזים צבעוניים בדמות ג'יפים, מכונות־יריה וטילי־כתף, כדי שהעמים שם יוכלו להשמיד אלה את אלה.

מה, אם כן, הפיתרון? הוא טמון במחצב הנפוץ ביותר בעולם: חול הצורן שממנו עושים את המעגלים המודפסים בתעשייה האלקטרונית ובתעשיית המחשבים. היפאנים הם שהגיעו לשיאים בתחום זה, והם המבינים שצריך להפיץ את הידע בעולם השלישי, כדי לפתחו ולהפכו לשוק גדול לסחורות מן הצפון וכדי לפרק את חומר־הנפץ האנושי המצוי בו. אך סרוואן־שרייבר אינו סבור שפיתוח העולם השלישי ייעשה על־ידי תיעושו. לא. הפיתרון הוא בחקלאות. הידע הטמון במחשבים יאפשר לבני העולם השלישי לפתור את בעיית התזונה שלהם — ואף להפוך לאסם התבואה של העולם כולו.

ספק עם עמי העולם השלישי יקבלו במאור פנים את הרעיון של קבוצת פאריס, הדן אותם לנחיתות ניצחית לעומת הצפון. החיים הקהילתיים תחת כנפי המחשב אינם ממתיקים בהרבה את הגלולה.

אך יהיה מה שיהיה הפיתרון שמציע שרייבר, אין ספק שסיפרו מציב אתגר. הליקויים בספר אינם גורעים הרבה מחומרת השאלה שהוא מציג ומחשיבות הבעיות שהוא מעורר. הריבוי המתמיד של מוקדי המתיחות בעולם, המשבר העמוק הפוקד את כלכלת המערב וועמק הגובר של העמים המנוצלים כבר אינם „מאיימים" על השלום, אלא מפירים כבר עתה את הסדר האיתן־יחסית שהושג אחרי מילחמת־העולם השניה.

במקרים או במאוחר יצטרכו עמים ומדינות לקבוע את עמדתם. האמריקאים, תחת שילטונו של רגן ימצאו שקשה לחזור אל עידן שנות ה־50: שילטונו של רגן רק יחריף את הסתירות שקרטר ניסה לעקפן. לגבי ישראל, המצוייה בליבו של אחד ממוקדי המתיחות החשובים ביותר, עלולה שאלת קביעת העמדה להיות שאלה של קיום.

שלמה פרנקל ■

הד"ר ק. ומילחמת 1973

א חד הפרקים המעניינים בסיפרו של שרייבר נוגע למילחמת יום־הכיפורים, ולמהלכיו של שר־החוץ האמריקאי באותם ימים, הד"ר הנרי קיסינג'ר, המבקר עתה באיזור כשגריר מטעם־עצמו.

קיסינג'ר, טוען שרייבר, היה אדריכל העלאת מחירי הנפט. הסיבה: הוא רצה לשאה של איראן יהיה די כסף כדי לקנות את הנשק האמריקאי החדיש ביותר, ובכמויות אדירות, כדי להציב את העוצמה הצבאית האיראנית כמחסום אנטי־סובייטי. משום כך, טוען שרייבר, אין קיסינג'ר מגלה התנגדות למזימה של פייצל הסעודי: לגרום למילחמה במזרח התיכון כדי להטיל אמברגו־נפט מאיים על המערב, ולהביא להעלאה דראסטית במחירי נפט. מזימתו של פייצל מצליחה. כדי להבטיח את הצלחתה מאיים קיסינג'ר על ההנהגה הישראלית, לבל תעז לתקוף ראשונה את המצרים והסורים.

בשם משה דיין מביא שרייבר את הדברים הבאים:

„אילו פתחנו בהתקפה היינו הורסים, וזה נאמר לנו במפורש, את כל יחסינו עם ארצות־הברית. אז מה יש לדבר?"

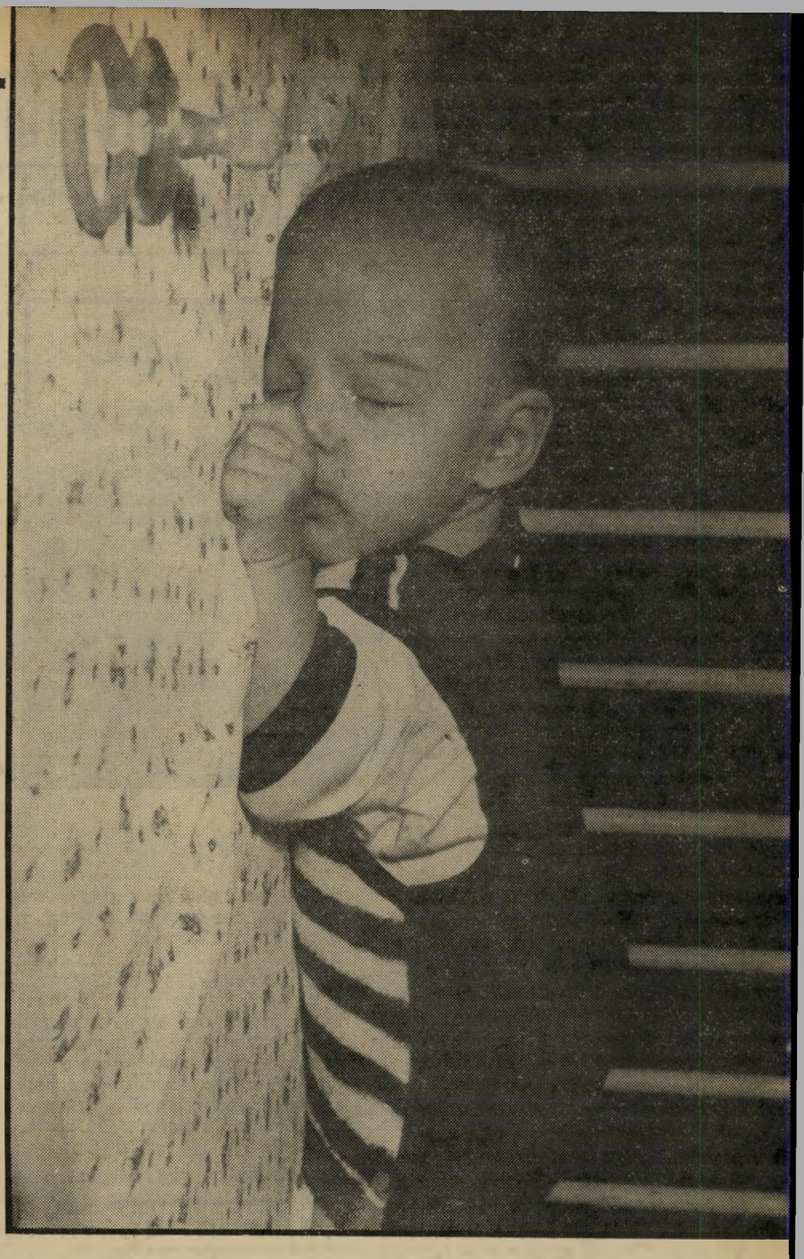
בשם יצחק רבין, אז שגריר בוושינגטון: „אם היתה ישראל מתקיפה ראשונה היתה אמריקה מפסיקה את תמיכתה. ואנחנו ידענו את זה."

וכך יוצאת ההתקפה הערבית לפועל, מוטל האמברגו ומחירי הנפט עולים. על פי שרייבר משרת הדבר בעיקר את מדינות אופ"ק ולטווח ארוך את העולם השלישי. על פי העובדות, הנהנות העיקריות הן חברות־הנפט הגדולות — וגם חברות־הנשק המתחילות להציף את המזרח התיכון בנשק רב וחדש בשיעורים שלא נודעו קודם למילחמת 1973.

מהלכיו של קיסינג'ר מפתיעים אפילו את הסעודים, וב־1975 משגר זאכי אל־ימני איגרת לשר־האוצר האמריקאי:

„הנני להודיעך שאין אנו היחידים ש־השתלשלות העניינים מביאה אותנו לידי מסקנה שלא ציפינו לה. נראה שהמדיניות האמריקאית אינה מכוונת כלל למי־

ההריון נפל על שולה כרעם.
אמנון החכחש לאבהותו של הילד.
איך יכלה להוכיח שהוא האב?

בדי הוא אבא'לה שלי

בהריון, ידעה שזוהי ההזדמנות האחרונה ללדת ילד מאמנון. היא כבר השלימה עם העובדה כי פרידתם אינה אלא עניין של זמן, וכדי שישאר לה משהו מסיפור אהבה זה רצתה בילד.

היא לא ידעה כיצד תוכל לגדלו. מישפחתה לא תסכים לעולם לחרפה של היות בתם אם בלתי־נשואה, ולא תעזור לה. אך היא קיוותה כי תצליח לשמור על מקום עבודתה בבנק, ובמשכורתה תוכל לגדל את ילדה ולחיות בכבוד.

כאשר גיער אמנון את חולצתו והתכונן לפתוח את דלת המכונית, השפילה שולה את עיניה ואמרה לו: „אמנון, יש לי משהו לאמר לך. אני בהריון, ואני רוצה את הילד. אינני מתכוננת לעשות הפלה, אפילו אם תעזוב אותי ביגלל זה!"

אמנון קפא לרגע על מקומו. „אני לא מאמין!" אמר לה, „הרי הבטחת לי להיזהר, וחמש שנים הכל היה בסדר. מה קרה פתאום?"

„אני רוצה בילדך," אמרה שולה. הדם עלה ללחיו של אמנון והוא צעק: „זה לא ילדי! אפילו אם יוציאו אותי להורג לא אודה באבהותי. אלך לגרדום ולא אכיר בממזר!"

שטופת דמעות הגיעה שולה לביתה ו־נשארה במיטתה יומיים. היא לא הופתעה מתגובתו של אמנון, אבל הזעם והשינאה שביצבצו מדבריו הבהילו אותה.

כאשר נולד אורן, ראתה שולה בכל תו מפניו את דמותו של אמנון. וכאשר משכורתה לא הספיקה לה למטפלת, ל־רוסא־ילדים ולשירות־חיתולים, החליטה לפנות לעורך־דין. „אולי זה לא כל כך מוסרי, אבל זה בכל זאת בנו, וחובתי הראשונה היא לילדי," אמרה לעצמה ו־פנתה לעורך־דין.

אחרי ששמע את סיפורה השעין עורך־הדין את סנטרו על כף ידו ושאל את שולה: „יש לך מיכתבים מאמנון?"

„לא," ענתה שולה.

„יש לך מתנות ממנו?" לשולה היו שני צמידים וזוג עגילים שהביא לה אמנון כמתנות יום־הולדת. אך הוא קנה את המתנות בעצמו, והיא אפילו לא ידעה היכן קנה אותן. איש ממכריה לא ראה אותם יחדיו, והיא לא הכירה אפילו אחד מחבריו. „איך נוכיח שהייתם נאהבים, אם יכחיש זאת הגבר?" שאל עורך־הדין. „אינני יודעת," אמרה שולה ועיניה זלגו דמעות.

עורך־הדין נפגש עם אמנון ושוחח אתו על תביעתה של שולה, אך כצפוי הכחיש אמנון את כל הסיפור. „אני באמת מכיר אותה מהבנק. יש לי חשבון בסניף שבו היא עובדת," הודה אמנון, „אבל אף פעם לא היה לי אתה שום דבר. היא בחורה נחמדה, והיתה מחייכת יפה, ואולי פעמיים לקחתי אותה טרמפ כאשר יצאנו יחד מהבנק, אבל זה הכל. לא יחסים, ולא ילדים."

צלקת בצורת פרפר

אשר שמעה שולה על כך, הביאה את בנה למשרד עורך־הדין. „תראה אותו," אמרה, „האין הוא דומה כשתי טיפות מים לאמנון?" עורך־הדין הסתכל בתינוק ואמר, כי נדמה לו שיש דמיון, אבל בית־המישפט לא יפסוק אבהות על סמך זה בילבד.

„האם אין שום דרך מדעית להוכיח כי אמנון הוא האב?" שאלה שולה. ועורך־

היכן היא מבלה את הפסקת־הצהריים שלה, ואפילו חברתה הטובה לא ידעה על הרומן שלה עם אמנון.

ההריון נפל עליה כרעם. היא סיפרה על כך לאמנון, והוא ביקש ממנה שתבצע הפלה. „אינני רוצה עוד ילדים. אם לא תעשי הפלה, אעזוב אותך!" אמר אמנון. שולה הוציאה את חסכונותיה, התגברה על פחדה ועברה את הניתוח. יחסיה עם אמנון נמשכו כרגיל. הוא היה אוסף אותה להפסקת־צהריים בחורשה, ולפעמים, כאשר מזג־האוויר היה גרוע, לקח אותה לדירת אחד מחבריו או קרוביו. מעולם לא פגשה איש מהם, ואף פעם לא היתה בביתו של אמנון. כמו בסיפורים הקלאסיים, היתה שולה האשה האחרת מהרחוב האחורי, קשורה לגבר נשוי שלא רצה לעזוב את אשתו.

מפעם לפעם היתה שולה חולמת בהקיץ כי אמנון בכל זאת יסכים לתת לה יותר, אך ידעה שאל לה לצפות לכך. עברו שנים, הפגישות היו קבועות אך רחוקות יותר ויותר. כבר לא נפגשו כל יום, אלא רק פעמיים בשבוע. ככל שגברה אהבתה של שולה ותלותה באמנון, כך הרגישה כי הוא מתרחק ממנה.

„לא אכיר בממזר!"

שולה היתה כבר בת 32. השנים לא היו טובות אליה, וחרטו תווי עצב וסבל בפניה. כאשר גילתה שוב כי היא נזקקת לניחום העשב, לחצה אליה את זרועו של אמנון וידעה כי זוהי הפעם האחרונה. לא היו לה אשליות. היא ידעה כי ברגע שתספר לאמנון שהיא בהריון, ינטוש אותה לנצח. היא גם לא היתה יכולה להתלונן שלא הזהיר אותה על כך.

כאשר הזמינה אמנון לראשונה לצאת אתו לטיול במכוניתו, סיפר לה הגבר גבה־הקומה כי הוא נשוי. „תראי, שולה," אמר לה, „אני לא רוצה לשקר לך. את יקרה לי, אבל אני אוהב את אשתי, ויש לנו שלושה ילדים נהדרים. אני אף פעם לא אעזוב אותה." שולה נכנעה לתנאים שהציב אמנון לאהבתם. הם היו נפגשים בהפסקת־הצהריים של שולה. כאשר היו שערי הבנק שבו עבדה נסגרים, מיהרה שולה לסימטה הצרה שמאחור, שם חיכה לה אמנון במכונית הפאר שלו. הם היו נוסעים לחורשה הקרובה לעיר, שם היה אמנון מניח את הכריכים והמשקאות שהביא אתו על הדשא, ואחרי שאכלו היו מתנים אהבה בחיק הטבע, מתחת לאחד העצים.

כמה חודשים אחרי פגישתם הראשונה נכנסה שולה להריון. היא הלכה לבדיקה, והרופא הסביר לה כי נותר לה חודש בילבד לבצע הפלה. שולה היתה אז בת 28, בחורה ממוצעת־קומה, שהתגוררה עם הוריה. מישפחתה המסורתית דחקה בה להתחתן עם בחור טוב ולהקים מישפחה. שולה אפילו לא רמזה להוריה על יחסיה האסורים עם הגבר הנשוי. זה היה סודה הבילעדי. איש מחבריה בבנק לא ידע

פרקליטה קפדן
הוכחה ביולוגית

הדין הסביר לה, כי אמנם קיימת אפשרות לבדיקת־דם A.B.O, בבדיקה זו מבררים את סוג דמם של שלושת האנשים מדגימת דם הנלקחת מהם. בחומר הנמצא בכדוריות האדומות אפשר לקבוע את סוג דמו של כל אחד מהשלושה. סוגי הדם הידועים הם A,B,O,AB, ועל כן נקראת הבדיקה בדיקת A.B.O. בכ־20% מהמיקרים אפשר לברר בבדיקה כזו כי גבר מסויים אינו יכול להיות אביו של התינוק. למשל: אם סוג דמה של האם הוא A, של התינוק O, ואילו דמו של הגבר הוא מסוג B, אפשר לקבוע בוודאות כי הוא אינו אבי היילוד. אולם בדיקה זו יכולה לקבוע רק מימצא שלילי, וגם זאת רק בכ־20% מהמיקרים. בדיקה כזו אינה יכולה לעולם לקבוע באופן חיובי, כי אדם מסויים הוא אביו של תינוק. המימצא החיובי היחיד הוא, כי „יש אפשרות שגבר זה הינו אביו של התינוק", ללא קביעת ההסתברויות.

„אתה חושב שהוא יסכים לבדיקת־דם?" שאלה שולה.

„האם את בטוחה שלא קיימת יחסים עם גבר אחר באותה תקופה?" שאל עורך־הדין.

„אני בטוחה שאורן הוא בנו של אמנון, ואין לי שום ספקות. אני מוכנה לעבור כל בדיקה אפשרית כדי להוכיח זאת."

אמנון הסכים לערוך את בדיקת־הדם.

פרשת רמב"ם (אוגוסט 1978): שתי התאומות (ימעלה) והתינוקות השלישית

בני הזוג האחד לא יכלו להיות הורי התינוק השני

ואמנם התוצאה קבעה כי „אין אפשרות לשלול את אבהותו של אמנון אייל לגבי התינוק אורן שמש". לשולה, אמנון ואורן היה סוג דם O. תוצאה זו לא היתה יכולה לעזור כראיה במישפט.

שולה נזכרה לפתע שלאמנון יש צלקת בצורת פרסה על החלק העליון של רגלו, ועורך־הדין, שהתרשם מנחישותה, החליט להגיש תביעת אבהות בשם אורן לבית־המישפט.

מיהו בנו של מי?

בית־המישפט המחוזי שמע את סיפורם של הצדדים. הוא ראה את תוצאות בדיקת־הדם, ואף ראה את אורן. כאשר ביקש בית־המישפט מאמנון שיפשיל את מכנסיו, כדי לברר אם אמנם קיימת על רגלו הצלקת, לא הצליח הגבר אלא לקפלם עד מעל לגובה הברך. בית־המישפט לא ראה כל צלקת על רגלו.

כשהיה אורן בן שנה החליט בית־המישפט המחוזי לדחות את תביעת האבהות שלו נגד אמנון. עורך־הדין של שולה נתקל באותו שבוע באופן מקרי במאמר שהתפרסם זה עתה בירחון המישפטי עיוני משפט, שמוציאה הפאקולטה למישפטים של אוניברסיטת תל־אביב. המאמר היה של עורכת־הדין הד"ר עדנה קפלן, בשיתוף פעולה עם חיים בראוטבר, מנהל המחלקה לסיווג ותיאום רקמות בבית־הספר לרפואה בירושלים, והפרופסור דויד נלקן, מנהל המעבדה לאימונוהמאטולוגיה באותו בית־הספר. המאמר שהתפרסם בספטמבר 1979 גילה דרך חדשה לקביעת אבהות על־ידי בדיקה ביולוגית.

מסתבר כי לפני כשבע שנים החלו בתי־משפט בארצות אירופה ואמריקה לקבוע אבהות לפי בדיקת מיוחדת, הנקראת בדיקת סיווג־רקמות H.L.A. גם בדיקה זו מבוססת על בדיקת־דם, אלא שבניגוד לבדיקת A.B.O אינה מבוססת על הכדוריות שבדם, אלא על בדיקת הכדוריות הלבנות.

זהות גנטית

תוך כדי נסיונות ההשתלה שבוצעו בשנים האחרונות, נערכו מחקרים על דחיית רקמות, ונדונה השאלה כיצד קובעת התורשה תכונות חיסוניות של האדם. במיסגרת מחקרים אלה התגלה, כי המערכה החיסונית הקיימת באדם פיתחה מנגנונים המיועדים להגיב נגד חומר זר החודר לרקמות. המערכה הגנטית בגוף האדם אחראית להימצאותם של נוגדנים הנלחמים ודוחים את החומרים הזרים החודרים לגוף. הם מגיבים באופן סגולי על הגוף הפולש. בכל מעטפת תא מגורען בגוף האדם קיימים אנטי־גנים סגוליים כאלה. המידע הגנטי הזה מורש ליילוד באמצעות חמישה אתרים שעל פני כרומוזום אחד מהאב, וחמישה נוספים מהאם.

בשיטה זו אפשר למצוא את „תעודת־הזהות" הגנטית של האדם, החל מהיותו עובר בבטן אמו. אפשר להוציא דרך השליה דגימה מדמו של העובר ולבדוק בכדוריות הלבנות את מערכת תיאום הרקמות של העובר.

בדיקה זו נעשתה באוגוסט 1978, בעת החלפת התינוקות בבית־החולים רמב"ם בחיפה (העולם הזה 2135), והיא אשר גרמה להשבת התינוק הנכון לחיק מישפחתו. שם עשו לכל הנוגעים בדבר בדיקות סיווג־רקמות וגילו בבירור, כי שני תינוקות היו יילודי אותו אב ואותה אם, ואילו השלישי היה בנם של הזוג האחר. הבדיקה גם הראתה כי בני הזוג הראשון לא היו יכולים להיות הוריו של התינוק האחר. כך, בפעם הראשונה בהיסטוריה, נמצא דרך לגלות הן לחיוב והן לשלילה מיהם הוריו של אדם, ומיהו בנו של מי.

„הבעיה היא כי בתי־המישפט עדיין לא פסקו בעניין בדיקה זו, ונראה לי כי אין להם סמכות לחייב את אמנון לעבור את הבדיקה, אם לא יסכים לכך," אמר עורך־הדין לשולה. „בוא נסה!" ביקשה הצעירה, „אני בטוחה שככה נוכל להוכיח את מה שרצינו."

חזרה למחוזי

אמנון, שהתייעץ בחברו הרופא ועורך־דינו, סירב לעבור את הבדיקה המוצעת. שולה פנתה בבקשה לבית־המישפט העליון שיחייב את אמנון לעבור את הבדיקה. השופט שישב בדין קבע כי אין בסמכותו לתת צו כזה, אך אם יסכים אמנון לעבור בדיקה כזו מרצונו הטוב, יוכל בית־המישפט שיישב בעירעור על החלטת בית־המישפט המחוזי לקבל את תוצאות הבדיקה כראיה.

שופטי העירעור שמעו את טענותיו של עורך־הדין ואת סירובו של אמנון לגשת לבדיקת סיווג־רקמות. מכיוון שלא היה לאמנון כל הסבר מדוע הוא מסרב לעבור בדיקה זו, ובית־המישפט קבע שאין לו סמכות לכפות אותה עליו, החליט בית־המישפט, אחרי שקרא את מאמרה של הד"ר קפלן ותצהירים שהגישו שני המומחים לבדיקות־דם, להחזיר את התיק לבית־המישפט המחוזי. הם צירפו הוראה כי בית־המישפט ידון בחומר לאור סירובו של אמנון, ויקבלוהו כחלק מהראיות בתיק. הם הביעו את דעתם בפירוש, כי אם מסרב אחד הצדדים בתיק לבדיקת סיווג־רקמות, ואין לו הסבר סביר לכך, יוכל בית־המישפט לקבל זאת כראיה נגדו.

התיק הוחזר לבית־המישפט המחוזי ו־אורן עדיין מחכה לאבא.

ניתוח מישפטי

בשלהי 1979, בעירעור אזרחי 104/78 (טרם פורסם), החליטו השופטים חיים כהן, יצחק כהן ומנחם אלון כי בדיקת סיווג־רקמות מקובלת על בית־המישפט. תוצאות הבדיקה הורו מעל לכל ספק כי הגבר הנתבע אינו אביו של הקטין. אי לכך דחה בית־המישפט את עירעורו של הקטין.

בהחלטה שניתנה כימעט שנה לאחר מכן, קבע השופט אלישע שינבוים בתיק מ.א. 1561/79 (טרם פורסם), בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, כי הנתבע הוא אביו של היילוד. הוא קבע זאת על סמך תוצאותיה של בדיקת סיווג־רקמות שנעשו לכל הנוגעים בדבר. הבדיקות הוכיחו, כי ההסתברות שהנתבע הוא האב היא פי 7000 מאשר אדם אקראי אחר בן עדתו. בכך ראה בית־המישפט סיוע רב ערך לעדותה של האם. ובית־המישפט דחה את גירסתו של הנתבע, כי הפסיק את קשריו עם האם זמן רב לפני מועד ההריון.

לפני בדיקת הרקמות, נעשתה בתיק זה בדיקת־דם מסוג A.B.O, שקבעה רק שאין להוציא מגדר האפשרות כי הנתבע הוא אבי היילוד. ולכן היה צורך בבדיקת סיווג־רקמות, שהכריעה את הדין.

בשני המיקרים לעיל הסכימו כל הצדדים לביצוע הבדיקה. בעירעור אזרחי בבית־המישפט העליון, 548/78 (טרם פורסם), שנפסק במחצית דצמבר 1980, לא הסכים הנתבע לעבור בדיקת סיווג־רקמות. העובדות בעירעור זה דומות למתואר בעמודים אלה — הגבר התכחש לאשה כליל. בדיקת דם רגילה מסוג A.B.O העלתה את האפשרות כי הגבר הוא אבי היילוד. אך הגבר סירב לעבור בדיקה נוספת. השאלה העיקרית בעירעור היתה האם יש סיוע לעדותה של האשה. הד"ר בראוטבר והד"ר נלקן מסרו את חוות־דעתם על הבדיקה החדישה, ובית־המישפט בהרכב השופטים מנחם אלון, דויד בכור והדסה בן־עיתו, ניתח את המצב מבחינה מישפטית ומעשית.

בית־המישפט החליט כי אין בסמכותו לכפות על צד כלשהו לעבור בדיקת סיווג־רקמות. בית־המישפט השווה את הדבר לבג"ץ בעניין החוק שהגישו אסירים נגד שרות בתי־הסוהר. חירות הפרט אינה מרשה התערבות כזו בגופו ללא חקיקה. אך בית־המישפט מצא כי יש בסירוב כזה משום ראיה נגד הצד המסרב, תיכולה להפוך לסיוע לעדותה של האשה.

בית־המישפט של העירעור החזיר את הדיון לבית־המישפט המחוזי, כדי שיתיחס לסירובו של הגבר להיבדק ויוציא את המסקנות המישפטיות.

כל שלושת פסקי־הדין הללו התייחסו למאמר של קפלן בראוטבר ונלקן, ולמדו מתוכו על השיטה המהפכנית הזו, היכולה להכריע בענייני אבהות לחיוב ולשלילה, בוודאות כימעט מוחלטת.

מדור להבהרת זכויותיו המישפטיות של האזרח. אין המדור מתיימר לתת ייעוץ מישפטי ספציפי, ובכל מיקרה יתכנו שינויים בגלל שוני העובדות.

תדריך

1. למרות שהחוק אינו מחייב סיוע לעדותה של אמו של המבקש צו־אבהות, רגילים בתי־המישפט לדרוש סיוע כזה.
2. הסיוע יכול להתבטא בראיות רגילות, כמו עדויות של ידידים ומכרים, אך יכול גם להתבטא בעדים מומחים.
3. בדיקת הדם מסוג A.B.O, שהיתה נהוגה עד כה, יכולה רק לשלול אבהות בוודאות. אולם הסיכוי להוכחה כזו הוא כ־20% ביקבר.
4. הבדיקה החדישה לסיווג רקמות H.L.O יכולה להוכיח אבהות, הן לשלילה והן לחיוב, בוודאות של יותר מ־90%.
5. בתי־המישפט אין סמכות לכפות על הצדדים לעבור בדיקות כלשהן, אולם בתקדים חדיש קבע בית־המישפט העליון כי הימנעות מלגשת לבדיקה כזו עלולה להכריע נגד הצד המסרב.
6. סמכות הדיון באבהות היא לבית־המישפט המחוזי. בהסכמת כל הצדדים אפשר לדון באבהות גם בבית־הדין הדתי.

יעקב שרת / איש ממאדים

כשהרכבות לא באות

אחד מעמיתי העיתונאים מנה בימים אלה בין שיאי מישטר הליכוד את היותה של 1980 שנת העלייה המעוטה ביותר בתולדות ישראל.

זו האשמה קשה, ואולי גם נכונה, אבל השאלה היא אם זה הכל.

שכן, בצד כל הישגי הליכוד בעידוד עלייה ובקליטתה, שהגיעו למה שהגיעו ב־1980, אי־אפשר שלא לשאול שתי שאלות נוקבות: אולי גם העם היהודי קצת אשם? אולי הוא פשוט לא רוצה לעלות? אולי הוא פשוט נגמר? או אולי פשוט נגמר לו מהמדינה?

אלה לא שאלות נעימות, לא ולא, אך אי־אפשר שלא לשאול אותן.

לא רק קשה להיות להיות יהודי. קשה להיות עם יהודי. והעם היהודי הזה, שקשה לו להיות והוא עם קשה, הוא גם לא כל כך עם אחד. בנעורינו פצחנו ברינת „עם אחד היינו, עם אחד נהיה, כי ממחצבת צור אחד נוקרנו...“ שרנו, כלומר שרקנו באפלה מה שמישהו כתב מפני שכנראה הוא לא היה בטוח כל כך שאפשר לסמוך לגמרי על העם היהודי הזה שיהיה עם אחד, כשם שלאמיתו של דבר הוא גם לא היה תמיד עם אחד, ומחפשי עשרת השבטים (עכשיו בין הפאטאנים שבאפגניסתאן) יאשרו זאת.

אז אם העם הזה לא עולה, השאלה היא אם אין זו מלאכה קלה מדי לתלות „מחדל“ זה בליכוד. חרף כל כישוריו המצויינים בתחום העלייה כבתחומים אחרים — ועינינו הדומעות.

אם העם הזה לא עולה, אולי הוא כבר עלה? כלומר, אותו שבט בעם שחיים ריבוניים היו חשובים לו עלה, ואותו שבט בעם היהודי שחיים ריבוניים קסמו לו עלה, ואותו שבט בעם שחיים ריבוניים שימשו לו מיקלט עלה. וזהו זה.

יהודי שלא ביקש מעולם חיים יהודים ריבוניים, ומי שחיים אלה, מרגע שנתהוו, לא קסמו לו, ומי שלא ראה צורך או כורח להסתייע בחיים אלה כמיקלט אמין, נשאר במקום שנשאר או היגר למקום שהיגר כאילו ישראל לא באה לעולם ולא היתה צריכה לבוא לעולם, ובכך — וזה העניין כולו — לאו־דווקא בגד בערכי העם היהודי, מורשתו ודתו, אלא אולי היה נאמן להם ביותר. לא צריך להיות דווקא הרבי מלובביץ' כדי לא לעלות. אפשר להיות סתם יהודי חילוני ולא לעלות. שלא לדבר על מתבולל.

האמינו לי, איני רוצה ללמד סניגוריה על הליכוד ואיני רוצה ללמד קטיגוריה על העם היהודי האומלל. אני פשוט נותן במבוכה.

ברגעי הקשים נדמה לי, שמדינת־ישראל היא אבר מפרפר של גוויית עם שנרצח באושוויץ, המצפה לנס של הצמחת הגוויה מחדש, מתוך האבר, כמעשה בעלי־חיים נחותים.

אבל אינני מאמין בניסים.

ברגעי הטובים (יחסית), אני רואה את מדינת־ישראל כרכבת שהתחילה לנסוע כאשר סבי עלה ארצה כבילו"יי — אנא סילחו לרגשנותי, אבל ראיתי פתאום את דיוקנו ב ע מ ו ד ה א ש וזה עשה לי משהו — הגבירה תאוצתה יותר ויותר עד שעלה בידה לחלוף בשלום דרך הצומת העשן של רכבות אושוויץ ולהגיע לתחנת הריבונות.

אה, איזו תחנה גדולה זו היתה צריכה להיות! ומה רב היה בה המקום לעוד רכבות, עוד ועוד רכבות! ואומנם, כמה מהן באו, לפעמים חרקו, לפעמים התנגשו, לפעמים ירדו מהפסים. אבל באו!

ועכשיו, כשהתחנה היפה הזאת — כן, יפה למרות הכל! — שוממת ומשמימה כל כך, שלא לדבר על הרכבות היוצאות מן הרציף הצדדי בכיוון אחר, אתה שואל את עצמך מה קרה, ומהרהר שמא העם היהודי הוא עם־של־תחנות, לא עם של מסוף, והליכוד, עם כל הכבוד, מתגמד לקטר קטן מאוד על מישטח ענקי, ריק מקרונות.

טוב. נחליף את הקטר. אבל מה על הקרונות?

זיקים של אופטימיות

ככל שאנו מתרחקים ממיבצע גאולת הדמוקרטיה הישראלית — על־ידי יוסף המנד"לי בעל החידודים, כך אנו מתקשים להבין, מה קרה, בעצם; מה היה הדבר האיום והנורא כל כך, שהזניק את שר־הפנים העסוק שלנו לעשות מה שעשה בחופזה במישטרה.

התדהמה הרבה נוכח המעשה הזה, שאיכשהו משתבץ היטב בריקמת השיבושים והמחדלים של ממשלת בגין, היתה עמוקה ונרחבת דיה לעורר אנשים להקים תנועה ציבורית נגדו. אברהם אדן ובנימין פלד בוודאי לא עשויים מעור פוליטי אחד, ולעולם לא יוכלו לשכון באכסניה מפלגתית אחת. אבל אם שניהם כאחד נחרדו מריבצם ועשו יד אחת בפרשת יוסף בורג, הרי זה, כמדומה, לא רק מפני שלשניהם עניין בנפילת מישטר בגין מוקדם ככל האפשר, אלא מפני שהם חשים שאם הם ואנשים כמותם, המבקשים לחיות במדינה נאורה, שמבירתה ירושלים יצא לישראלים אור ולא שחור, לא יקומו עכשיו איש ממקומו ויצעקו צעקה גדולה, לא יעירו ולא יעוררו, יבלעו הרדידות והשפל של העשייה הפוליטית בישראל את הבינוניות שבעשייה זו, עד כדי סכנה של התפרקות החישוקים.

הסיסמוגרף החברתי־פוליטי הזה של התעוררות ציבורית ספונטנית נרחבת, של תנועה במשמע המילולי של מונח זה — תנועה, לא שיתוק, לא קיפאון והתאבנות — מעיד לא רק על תחושה רווחת של דאגה עמוקה מפני מה שעשוי להתעוות ללא תיקון בימי דמדומי־שילטון אלה — בימים ההם אין בגין מלך בישראל, איש המפד"ל הישר בעיניו יעשה — אלא, בראש ובראשונה, על המאגר הגדול, אולי העצום, של כוחות שאין להם מוצא במיסגרות מפלגתיות אטומות (שמטבע ברייתן נמשכים אליהן ומצליחים בהן קאריריסטים מסוג מסויים, ולפעמים, למרבה המזל, קאריריסטים חיוביים), וברגיל ואין להם דורש, אבל הם קיימים, ולא נכנעים, לא משלימים, ומתגלים ומבצבצים פה ושם כאשר השפל נמשך, נמשך, נמשך.

הנסיון בונונועות ציבוריות שכאלה מלמד, שהן יוצרות אווירה, אקלים, שהן מחדדות תחושות וגישות, שהן הופכות מגורם מגיב על תהליכים לגורם מאיץ תהליכים, ובכך ממצות את תפקידן ושוקעות. שכן המכנה המשותף של חבריהן כללי מאוד ואינו מאפשר להקים מעליו מפלגה פוליטית בת־קיום.

אנו נשארים איפוא עם העבודה, שמיום ליום, משעה לשעה, מדקה לדקה כבד והולך המשא אשר תצטרך לשאת בו. השאלה אם גורם זה יוכל להתמודד עם הבעיות שיוטלו עליו בעינה עומדת, ואי־אפשר לומר בפשטות שהיא לא מציקה ומטרידה. אבל לפחות אי־אפשר שלא להתרשם מעצם העובדה, שמפלגה זו אינה בורחת עכשיו מהנטל הנורא המצפה לה. ועם זה, מה טוב לדעת, שחושיהם של אנשים טרם נתקהו, שהרגישות החברתית לא פגה, עד שברגעי שפל מאיימים נכנסת לפעולה מין רשת רדומה של עצבים שונים ומשונים, אך כולם רגישים רגישים, ומעבירה בחוטיה הדקיקים, בני־החלוף, זיקים רבי עוצמה.

הזיקים הללו הניחו עכשיו חיים בנגר האופטימיות.

חידה פסיכופוליטית

ועשיתי על הקו המתמשך לא מאתמול / ובני־אדם חוצה, מי לימין ומי לשמאל:

החשבתם מדוע, משום־מה, סביב המחלוקת בורג־שפיר, שכל בחור וטוב בה התייצב כתן, צבוע, שפנפן או כפיר, בדרך כלל „ימין“ אל המדיח כמגנט נמשך — ואילו „שמאל“ מחזיק דווקא בדגל המודח?

פרס, דבר!

שעתו של שימעון פרס קרבה והולכת. קשה להגיד, שסיכוייו לכהן כראש הממשלה של ישראל פוחתים בימים שתוקיים אלה של ממשלת בגין. זה, כמובן, מחייב.

אנשיו של פרס יודעים זאת, ומפרסמים עכשיו מודעות־מחץ בעיתונים, שם הם שואלים שאלה טובה, טובה מאוד, את הממשלה, את הכנסת, את העם: „מה עוד צריך לקרות, כדי שממשלת הליכוד המתפוררת תתפטר?“

אני אגיד פה מה צריך לקרות, אם כי עד שדברי אלה יראו אור אולי מה שצריך לקרות כבר יקרה, ולאו־דווקא בגלל מה שאני אגיד. גם זו לטובה.

ובכן מה שצריך לקרות, לדעתי, הוא שראשי העבודה ובעלי בריתה ייצאו אל העם כבר עכשיו, מייד, ויקחילו קהילות ויאספו אסיפות ויגידו לא רק מה הממשלה הנוכחית צריכה לעשות — להתפטר לאלתר ולהקדים את הבחירות — אלא מה הממשלה שלהם תעשה, ויגידו אמת ולא שקר, וייסרו בשוטים ובעקרבים ולא יעריפו ממתקים.

וחוץ מזה יגידו מה דעתם בעניין יחסי דת ומדינה.

אפשר לא לאהוב את הפוליטיזציה של הדת ועוד גרוע מזה, אבל אי־אפשר לכפור בקיום מיגזר דתי בישראל, ובוודאי שאין טעם להפוך מיגזר זה, להוציא שוליו המטורפים — ולמי שאין שוליים מטורפים? — לעויין.

אבל אפשר ואפשר לומר לעת אשר כזאת: אתם, יקירינו־שלומי־אמוני־אלוהי, תוכלו להשתתף בממשלה הבאה, אבל בחסד, לא בזכות, ובלי בורג. ארצ'י בורג הבנקר הדתי ייכבד ויתחדד בביתו.

ומה יהיה אם המפד"ל תקבל בבחירות הבאות מיספר קולות, שיכפה על פרס ושות' להכליל אותה בקואליציה בזכות, לא בחסד! אוי ואבוי יהיה, אבל מדוע זה צריך להפריע למישהו בעבודה, כלומר לפרס, להכריז על האוי־ואבוי הזה כבר עכשיו?

הורוסקופ

(המשך מעמוד 10)

עצמו ליהנות בפשטות מהנאות החיים. אם כאצבע מסוג זה מצטרפת מתחת גט גיבעה גבוהה, אוכלת מרה שהורה את בעליה, וקשה לעזור לו. זהו מצב קיצוני ונדיר. רוב האנשים חיים ללא גיבעות שבתאי מתחת לאצבע השבתאית שלהם, והמקום הגדול התברך אפילו ב־שקע מתוחת לאצבע זו. סימן המלמד על יחס קליל יותר ונכונות לגלות צחוק ושימחה בכל מקום ובכל דבר.

לפעמים חרות קו זה ביד האדם ב־רגע היוולדו, ולפעמים הוא נוצר רק בזקנה מאוחרת יותר בחייו. קו ה־גורל מתייחס לדרך־חיים, לקאריירה, ל־הצלחות ולכישלונות. למעשה הוא מצביע על האיזון הפנימי של האדם. קו ארוך וחזק, החוצה את היד לאורכה, הוא סימן לאדם השלם עם עצמו, המקבל את תכונותיו הטובות עם הרעות, חי עמן ואינו מצוי בקונפליקטים פנימיים קשים. לבעלי קו חלש ושבור, או לאותם המשוללים קו זה, קשה לשאת את גורלם, את עצמם, את יחידיהם ואף את חייהם. אדם כזה נתון בחוסר שקט תמי־די ומושפע בחוזקה מכל מיקרה העלול לשנות את חייו לטוב או לרע.

לבעל הקו חזק ושלם החוצה את היד יש כוח סבל רב. כאשר נקרים קשיים על דרכו, הוא משלים עמם ואינו סובל מהם, כפי שסובל חסר הקו.

למקום המוצא של קו הגורל חשיבות רבה. האיזור שבו הוא מתחיל מרמז על דרך החיים אליה נמשך בעליו.

קו שעולה מגיבעת היחר מעיד על אדם החש צורך לבוא בקשרים עם אנ־שים; עבודתו ואורח חייו, וכן הצל־חותיו, קשורים בחברה וברושם הטוב שישאיר על אנשיה. מצב כזה מאפשר לו להרגיש, ביתר קלות מאחרים, באיזו דרך יש לנהוג עם אנשים. שחקנים, זמרים, סוחרים, מרצים ואפילו מורים, או כל מי שעבודתו קשורה בקהל, הם בעלי קו מסוג זה.

לפעמים מתחיל הקו ממרכז היד אך בדרכו אליו ענף המתחיל בגיבעת היחר ומתחבר אליו בהמשך הדרך. זה מלמד על כך שלבן הזוג השפעה מכרעת על הקאריירה ועל מהלך החיים של זולתו. המחזאי ג'ורג' ברנרד שאו שינה את מצבו הכלכלי כשנשא אשה עשירה, והצליח להגשים את שאיפתו לעסוק ב־כתיבת מחזות תחת עיתונאות. בהדפס שנשאר מכף ידו ניתן לראות את הענף המתחבר לקו הגורל, בגיל שבו עבר את השינוי.

קו הגורל שמתחיל במרכז היד מלמד שבעליו שואף לעצמאות ומעדיף לסמוך על כוחותיו הוא, ולא להעזר באחרים. את הצלחותיו הוא יכול לזקוף תמיד לזכותו. גם כאשר הוא נתקל בקשיים בדרכו, אין הוא נרתע מהם ומצליח להתגבר על רוב המכשולים.

קו שמתחיל מקו החיים עצמו מראה שסביבתו המוקדמת של האדם לא אפ־שרה לו לפתח את כישרונותיו ואת אי־שיותו. לדרישות של בני מישפחתו ממנו היתה השפעה מעכבת ומגבילה; לפעמים הוא מאמץ את המקצוע של ההורים.

הפסקות בקו הגורל מעידות על שי־נוי של דרך כלשהי, אך במידה שהוא ממשיך בצורה חזקה ויציבה, השינוי שנעשה יתברר כשינוי לטובה. האדם יחוש התקדמות והתפתחות, גם בעבודה וגם בחיים, ויגיע לתקופה שבה לא יאלץ עוד להמשיך בהתלבטויות ובחי־פושי דרכים חדשות שיתאימו לאישיותו. קו גורל שמתחיל מאוחר מופיע בידו של אדם שהצליח אחרי מאבקים קשים. אפשר לשער שהוא עשה זאת ללא עזרה או סיוע של מישהו מבני מישפחתו. כאן אזכיר עוד שלנקודות בהן מסתיים קו הגורל יש חשיבות רבה בקביעת גורלו של אדם.

קו הגורל הוא קו שעובר על פי רוב שינויים רבים. לא במעט תלוי השינוי ברצונו החזק של בעל הקו. וכאן שוב חוזרים לקשריו עם מזל גדי. הגדי ידוע ברצונו החזק, בשאפתנותו ובהתמדתו. הוא מעצב את גורלו במו ידיו. ניתן לראות כאן, כי האדם לא נתון אך ורק לשליטתם של גרמי שמים; רצונו וחוזק אישיותו קובעים לא במעט את גורלו ואת עתידו הטוב.

הדרך אל עולם החלומות שלך עוברת בפיס.

עידן

פרסום

ב-4 יבשות בתבל
מייצרים מוצרים על פי ידע
שנרכש בעץ הזית

שמן C.D.
היחידי בארץ בעל תו-תקן

ידע עץ הזית ברחבי העולם

בכל בית עץ הזית

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו

רפואה

שפעת וכל מיני צרות אחרות

זה לא נורא אם מתקרבים למישהו עם שפעת, או עם מין וירוס, שקוראים לו וירוס כי הרופא פשוט אינו יודע לקרוא לו אחרת. אבל זה לא נעים, בעיקר כשזה מדבק. ואם זה הכלב שחולה, המיסכן, הרי זה די קשה להשאיר אותו במיטה. מה עושים?

תסמונת הצננת:

(1) דלקת שקדים — מראה דמוי שני תותי־שדה ענקיים בשני צדיו של בית־הבליעה. כשהם מודלקים הם חוסמים את חלל בית־הבליעה ויש הפרשת־יתר של רוק בפה. לכן הוא נוטה להקיא או בולע בלי הרף ומקעקע דמוי־שיעול.

מקיא? נורא אדומה. רופא!

(2) אסטמה — האסטמה האנושית מו־פיעה גם אצל כלבים. הנשימה קשה, עם שיעול והפרשות רוק דמוי חלבון־ביצה שהוקצף.

מפריש? נורא אדומה. רופא!

עזרה ראשונה:

(1) שכן אותו בחדר חם.

(2) הפג את המתח ואל תגרה אותו להתרגשויות.

(3) תן לו לשתות כרצונו. אם אינו שותה, הגש לו מים בכמויות קטנות, ישר לתוך פיו.

(4) תן לו אוכל קל, בכמויות קטנות. חשוב עליך כשאתה עצמך משופע. וטיפ קטן לאמהות מודאגות ממישנתו של הד"ר לואיס ל. ויין: הכלב מאמץ לו את כל התופעות המוזרות של בני הבית. הם חולים — הוא יתחלה כמותם. אבל האמת הרפואית מגלה, כי הכלב מסוגל לקבל יותר מחלות מן האדם, מאשר האדם מן הכלב. כדאי לזכור זאת כשמשחקים במי־נדבק־ממי.

זאקי מלקק חבר
לא מפה לפה

ייחום

כרטיס־ביקור על ארבע

כשארונו של מאכס פון סטפאניס נטמן באדמת גרמניה, ב־1936, ליוו אותו לא פחות מ־700 כלבי רועה־גרמני. לפי פקודה השמיע מישמר־כבוד זה יללת אבל במשך שעה רצופה. היתה זו נביחת התודה של השבט למייסד המועדון הראשון לכלבי רועים גרמניים, ב־1899.

היום זה מועדון־יוקרה. מי שמכונה בישראל, בטעות שהפכה כבר למסורת, כלב זאב, שימש אמנם במקורו לאזעקת עדרים, לליקוט כבשים, לכינוס סוסים ואפילו לאיסוף חזירים. אך מאז שעלו מניותיו, בשל אופיו הנעלה, הוא לא רק נראה אצילי כי אם מקנה אצילות לבעליו, בהיותו ממושמע, אינטליגנטי ונכנע. אפשר לתפור את הרועה הגרמני לפי מידותיו של הבעל, ואם הבעל גרוע — הכלב מתקלקל. בזכות חוש הריח החריף במיוחד, שבו התברך, הוא המיקצוען שבכלבים. מגלה סמים, חומר־נפץ, אורחים לא רצויים בחצר או בשדה־הקרב, ומסוגל להצביע על אדם אשם במיסדר־זיהוי, בעיקבות ריח הזעה שאותו פולט מפאת הפחד וההתרגשות. הוא עשוי להיות עדין, אם מחנכים אותו לעדינות, וסנוב, אם מטפחים בו את הבררנות.

זה הכלב ששבר את החרם הערבי. הערבים, שנהגו לומר בבוז „כל כלב יבוא יומו" מתקשטים בו ביחס ישיר למעמדם. האמירים ונסיכי־הנפט, לקוחו־תיהם המסורים של מוצרי־היוקרה האמרי־קאיים וקאסטות הפירנו־טלוויזיוניות החלו לייבא כלבים אלה מגרמניה ולהקפיץ את מחיריהם בשוק העולמי.

עבור כלב מיובא מגרמניה עם תעודות וכו' שילם אלוף העולם במישקל כבד, ג'ו פרייזר, 120 אלף מארקים גרמניים. חובבים יפאנים מוכנים להשליש, כדי 300 אלף מארקים, והלקוחות השמנים ביותר היום הם החשמנים הדרום־אמרי־קאיים.

אבל מחיר הכלב אינו סוף הסיפור.

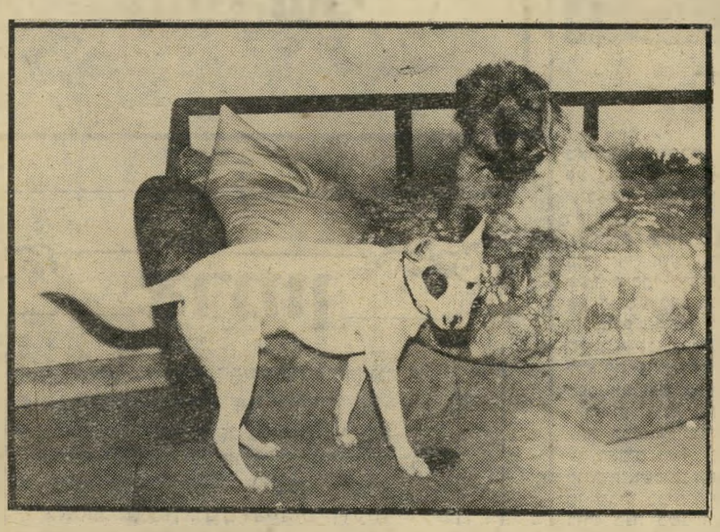
רועה־גרמני עם בעליו החדשים: שייח'־נפט מקאטאר
הכלב — סמל למעמד

לכל כלב מיוחס שכזה ישנו מאמן פרטי שאימן ואילף אותו, ואם בעל־הבית מביא לילדו אומנת צרפתיה, רק טבעי בעיניו לקנות את הכלב יחד עם המאמן. ומוטב שייעשה כן — שמא יקרה מה שקרה לסעודים שרכשו מן הסקוטלאנד־יארד כלבים לגילוי חשיש אך שכחו שאין להם בבית „נהגים" מתאימים לכלבים אלה.

אימוץ

פינקי הוא כלבון בן שישה חודשים. לבן עם כתם שחור מסביב לעין אחת. סיגנון דיין. הוא התוסף לקהילת ה־6 של תמרה לוטן, שאספה אותו ב־4 ביולי, ליד בית־ארלוורוב, רועד ומורעב. אף שאמו סבורה שהקהילה — אורי, פוקסי, ג'ני, פאני, רעייה ומדי — אוהבת אותו אפרופו אימוץ: האם כדאי להרשות להורים המקוריים לבקר את הכלב אצל המישפחה המאמצת?

ובכן התשובה היא: בדרך כלל, לא. בעיקר אם הכלב לא התרגל עדיין לסבי־בתו החדשה. התקופה הראשונה בבית המאמץ היא תקופה של הסתגלות, וכל ביקור או תיזכורת מסביבתו הקודמת עשויה להפר את האיזון ולגרום לו סכי־זופרניה. ולמה להעמיד את נאמנותו ב־מיבחן?!

פינקי (עומד) מחפש בית
מחוסן, שובב, פיקח

אחרי זמן מסויים, משקיבל עליו את אדונו החדש, לא יהיה בכך שום נזק. החיות, שלא כבני־אדם, מקבלים על עצמם את ביתם החדש. ומשהפך לבית, זהו הבית, וזהו.

במדינה

רפואה

כימיקלים

ואימפוטנטיות

„התובע מרכה לשתות, כדי למנוע את הראש ולשכוח את צרותיו...״

טוען פרקליטו של פועל ייצור מבאר־שבע

אבורמד סלומון, מבאר־שבע טוען שהוא אימפוטנט. העקרות נגרמה לו, לדבריו, כתוצאה ממגע עם חומרים רעילים במיפעל הברום שבו הוא מועסק. לפני שאיבד את כוח־הגברא שלו הספיק סלומון ו־אשתו זיזי להביא לעולם שישה ילדים. בתם הקטנה נולדה בשבוע הראשון לעבודתו במיפעל.

כתב עורך־הדין שמואל בניאל בשם אבורמד סלומון, בכתב־התביעה שהוגש לבית־המישפט המחוזי בבאר־שבע: „היתה אז אימרה בין הפועלים שמי שנכנס לאקטרוליזה — אינו מביא ילדים. האחראי היה שומע וצוחק ואומר: ‚מי שמפחד אני יכול להביא לו רופא שיגיד שאין סכנה שיעבוד כאן.״ אותו מנהל־עבודה „לקח אף הוא באימפוטנציה ובעקרות״, לדברי התביעה.

המיקרה האמריקאי. התביעה מציינת, כי הפרשה החלה ב־1973, שנתיים אחרי שסלומון התחיל לעבוד במיפעל. „התחילו סיכוסוכים בין התובע לאשתו, כשזאת טוענת שאין לו כוח־גברא. התובע, לעומת זאת, אמר לה שזה כגראה נובע מעייפות ועבודה מאומצת. כשעברו חודשיים והמצב לא השתפר החלה האשה להתלונן שוב, ואז אמרה בוא נלך לבדיקות רפואיות.״

ההגנה, בעזרת פרקליטה עורך־הדין אלי זוהר, גורסת כי אין כל קשר סיבתי בין פגיעותיו השונות של התובע לעבודתו במיפעל. כמו־כן נבדק התובע על־ידי רופא תעשייתי שקבע, כי אותם חומרים שלכאורה גרמו לו אין־אונות אינם מפסיקים את פעולת ייצור הזרע.

באותה שנה החל התובע להתלונן בפני הממונים עליו בעבודה על כאבים באשכים, ונקבע לו תור לניתוח־אשכים. הוא היה אף מאושפז שבוע בבית־חולים. לאחר שיחרורו פנה בשנית לרופא שהמליץ בפניו על הניתוח. הרופא קבע שאין קשר בין התלונות לבין מקום העבודה, והתובע חזר לעבוד במחלקה.

סלומון המשיך בעבודתו עוד כשנה וחצי, עד שנודע למנהל המיפעל, כי במיפעל אמריקאי מייצר את אותו החומר לקו כל עובדי המחלקה בעקרות. אז נפסקה העבודה במחלקה המייצרת את החומר (דיבי־סי־פי), והעובדים הועברו למחלקה אחרת.

הנהלת המיפעל טוענת בכתב־ההגנה, כי העובד התלונן רק בשנתיים הראשונות לעבודתו וכי חמש שנים תמימות לא חזר על טענותיו. ועוד נטען בכתב־ההגנה, שאם החומר אמנם משפיע הרי הוא גורם לאובדן פוריות בילבד ולא לאימפוטנציה מוחלטת.

פרס ייעול. בכתב־התביעה נאמר עוד:

„התובע מרבה גם בשתיית יין וקוניאק ומשקאות אלכוהוליים אחרים, כדי למלא את הראש ולהשכיח ממנו את צרותיו, וכן הוא מרבה בעישון, כדי שלוש קופסות ליום. התובע איבד תיאבון לאכילה וירד מאוד במישקל ומדי לילה הוא מתעורר — לשתות ולעשן.

פרקליט זוהר
מה בין אין־אונות ועקרות

הבית כרחוב שקולניק 5 ברחובות
מכבי־אש, מישטרה ומגן־דויד

„בבית אינו מסוגל לקרוא עיתון, אינו מסוגל לדבר עם הילדים ללא צעקות ועצבים. כך גם עם האשה. בשבת הוא ישן כל היום ואז אשתו בורחת להוריה וגם הילדים הולכים איתה. כמובן שלשמחות מישפחתיות מזמן אינו הולך.״

תגובת ההגנה: „התנהגותו של התובע, המתוארת בכתב־התביעה, איננה קשורה לפגיעתו אלא לאופיו ולתכוותיו האחרות. אלה מצאו ביטויים אצל התובע בעבר, וללא כל קשר לפגיעה.״

סעיף מס׳ 36 בכתב־התביעה: „הנהלת המיפעל העלימה במתכוון מהתובע, כי חבר נוסף לעבודתו נפגע גם הוא באותה מחלה והתייחסה אליו כאל משוגע. וזאת עוד כאשר אפשר היה למנוע את התאונה על־ידי חקירה מאומצת של רופאים ואנשי־מדע, כפי שנעשה בארצות־הברית.״

ההגנה: „הנתבעת תוסיף ותטען כי במהלך עבודתו של התובע התגלו בעיות של משמעת ובטיחות, שאין בינן לבין מצבו הרפואי ולא כלום. כמו־כן עם התברר הסכנה, על־ידי מחקריהם של רופאים ואנשי־מדע, הופסקה עבודת הייצור והטיפול בחומר הנדון.״

בסעיפים 40 ו־42 בכתב־התביעה נטען, כי עקב התאונה אין התובע מסוגל לעבוד שעות נוספות, מה שגורם לו להפסיד אלפי לירות בחודש. כמו־כן אינו מסוגל לעבור לעבודה אחרת, או להרים קרש, וקידומו נפגע. „אבורמד סלומון היה עובד מוכשר,״ מפליג עורך־דינו בשבחיו. „בעוד שבעבר היה מקבל שתי דרגות בשנה, פרסי־עבודה ופרסי־ייעול, הינו היום בגיל 40 אך אינו שווה פרוטה.״

ההגנה תטען במישפט, כי קידומו של סלומון עוכב בשנים 7-1974 עקב סירובו לעבוד בברומט (החומר „המעקר״) ועקב בעיות מישמעת. כמו־כן השכלתו הפורמלית מגבילה אותו בקידומו המקצועי, ודירוג 10 הוא הגבוה ביותר אליו היה יכול להגיע.

ואילו התביעה קובעת ששכרו של סלומון הוא מינימלי — כ־11 אלף לירות נטו — בעוד שאילולא התאונה היה משתכר בין 25 ל־30 אלף לירות נטו. כמו כן הוציא התובע עשרות אלפי לירות על בדיקות רפואיות, תרופות ונסיעות.

התביעה דורשת פיצויים, מבלי לציין סכום. ההגנה, לעומת זאת, מסתפקת בחיוב התובע בהוצאות המישפט ובשכר טירחת עורך־הדין שלה.

מי יזכה? על כך יחליט בית־המישפט המחוזי של בירת הנגב. כשיגיע לפסוק את הדין.

דת

ישו ברחובות

קנאים דתיים מתעללים בתושב רחובות בגין אמונתו

בשעה שלוש לפנות בוקר נשמע צופר צורמני של אמבולנס, שנעצר ליד בית מס׳ 5 ברחוב שקולניק ברחובות. נוסעי האמבולנס זינקו החוצה. הרופא והחובש מיהרו אל דירת הפנטהאוז באותו הבניין ושניים אחרים הוציאו את האלונקה מתוך האמבולנס.

לפתע נשמע קול צופר נוסף ובחריקת־בלמים נעצרה ניידת מישטרה ליד האמבולנס. גם נוסעי מכונית המישטרה זינקו החוצה וניגשו אל אותה הדירה, שדלתה עדיין לא נפתחה. הרופא והחובש עמדו מחוץ לדירה ושוחחו עם אנשי המישטרה. כולם השתאו. בשעה שהוזעקו למקום נאמר להם כי יצפו לבואם. והנה נשמע עוד צופר צורמני. הפעם היתה זו מכונית מכבי־אש, שגם אנשיה פרצו בבהלה בכיוון אותה הדירה.

האורות המהבהבים בשלל צבעים ויילולת הצופרים העירו את השכנים, שהחלו להעלות אורות, ולצאת מדירותיהם. כדי לברר מה פשר

דרושים

אנשים אמיצים, אנשים עצמאיים. אנשים המוכנים לשחות נגד הזרם. אנשים שאינם נגררים אחרי הרבים. אנשים כמוך. לא רוצים בהמשך שלטון הליכוד! לא רוצים לחזור למצב שלפני 1977 ולא רוצים תרגיל חדש בנוסח ד״ש! בואו אתנו לימים טובים יותר! אל תחכו לפניה אליכם! התקשרו מייד למרכז של״י, רחוב דיזנגוף 87 תל־אביב טלפון 290257.

לימים טובים יותר!
מחנה שלי

ארמון
- ציורי שמן מקוריים
- הדפסים על נייר, קרטון, פלסטיק ומשי
- בד לציור תוצרת חוץ
- מסגרות לתמונות מעץ ואלומיניום בסגנונות שונים: מודרני, בארוק ורוקוקו
- מסגרות מיוחדות (אנטיק) גילוף יד לאספנים, מוזאונים וציירים ידועים
- תמונות אלומיניום מחליפות צבע

dufex dufex dufex dufex dufex
רח׳ אילת 47, ת״א, טל׳: 657112

המהומה בשעת לילה כה מאוחרת.

כידרת הטרדות. לפתע נפתחה דלת הדירה שסביבה התחוללה כל המהומה. בפתח עמד אדם מגומגם כבן 30, שביקש לברר מה מאחרי ההטרדה הקולנית באמצע הלילה. הוא סיפר כי לא פנה לאדם כלשהו או למוסד בבקשת עזרה. „אני ישן לי בשקט משעה 11,” הסביר, „ולא קרה לי כלום.” הרופא, החובשים, השוטרים ומכבי־האש עלו על מכוניותיהם ועזבו את המקום — הפעם בשקט. השכנים שבו איש איש לביתו, התריסים הוגפו והשקט חזר לסביבה.

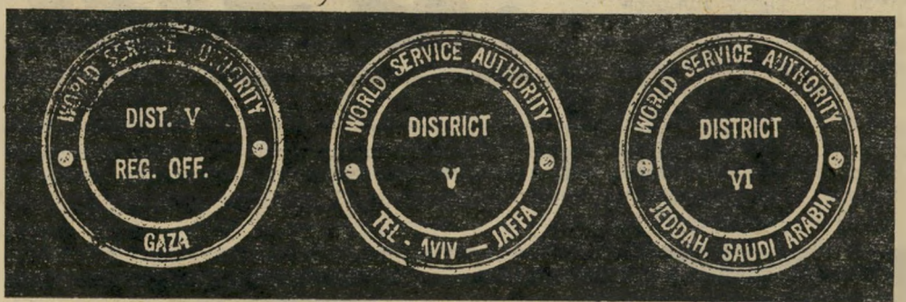
רק ברוך מעוז, אליו הוזעקו כוחות הסדר לדירתו בשעת לילה כה מאוחרת, כדי שהם ידאגו לסילוקו של ברוך מעוז מתחומיה של רחובות.

במשך חודשיים, הופיעו הנילודות מדי לילה ותמונת הבהלה הלילית הפכה שיגרה. שכן, השכנים ברח' שקולניק מס' 5, תחת להגיב כדרישת הדתיים, להפטר מההטרדות הלילות באמצעות סילוק השכן, התייצבו לציידו.

„הוא שכן שלנו,” העידה אחת השכנות, שהיא אם לשלושה ילדים קטנים. „פעיל, נאמן ואהוד על כולם. לא ניתן שיציקו לו ונעמוד לצידו באש ובמים. האלימות והכפיה אינם לרוחנו!”

מפיק דרבונים שי”ק
חומר חשוד בנרתיק

החותמות שהגיעו לסניף התל־אביבי
בין עזה וג׳דה

לם, היה מוטרד. הוא לא היה יכול להירדם בשנית. הוא ידע מי עומד מאחרי התעלול השפל והתלבט אם להשיב מלחמה שערה או לסגת.

מעוז ידע כי אלה שהזעיקו את שלושת הניידות היו תושבים חרדים של רחובות וכי זו היא הראשונה בסידרת ההטרדות הלילות שעוד מצפה לו.

אוייבי המיסיון. מעוז הוא אדם שקט וצנוע שמעולם לא הטריד איש. ולא הוטרד. אך המולה שהתחוללה בלילה גילתה, כי הוא יהודי המאמין במשיחיותו של ישו. החרדים בעיר לא הסכימו כי בעירם יתגוררו יהודים משיחיים, והם דרשו את סילוקו. לא נמצאה כל דרך חוקית לכך, והחרדים יצאו לרחובות. הם הפגינו וקישטו קירות בסיסמה „יסולק המיסיון מהעיר!” אך מעוז לא נענה להם ונשאר להתגורר בביתו.

וכך, משנואשו אוייבי־המיסיון הקנאים מדרך זו, החליטו להפעיל לחץ על השכנים, על־ידי הטרדתם

מי הדליק? ברוך מעוז הגיע אל האמונה שלו בדרך מיקרה. בהיותו בשרות צבאי פגש מישפחה יהודית שהתגוררה באילת. האווירה המישפחתית המיוחדת ואורח־החיים של בני המישפחה משכו אותו להתעניין בדרך אמונתם.

„אותה תקופה הייתי מוטרד משאלות של זהות ואמונה כיהודי,” סיפר השבוע מעוז. „הדברים ששמעתי מבני המישפחה, שהם יהודים משיחיים, היו יפים אך לא נתנו לי תשובות משכנעות. ראיתי באמונתם משהו בלתי־יהודי שאינו שייך לי.

„רגשית בחרתי באמונה זו, אך שיכלית עדיין לא שוכנעתי, עד שפגשתי אישרוח השייך לאותה כת. הוא נתן לי תשובות משכנעות על שאלותי.”

ב־1964 הפך מעוז יהודי משיחי. כיום הוא עומד בראש קהילה קטנה של מאמינים, הנפגשת במרכז הקהילתי. „המרכז הקהילתי שלנו הוא בעצם חנות הנמצאת בבניין מגורים,” סיפר מעוז. „במקום הזה אנו נפגשים פעמיים בשבוע — לשיחות, לשירת מיזמורים ולתפילות.”

הסדרת בני הקהילה הקטנה, המונה כ־20 איש, החלה אחרי שנרשמו במישרד־הפנים כאגודה חוקית. לדעתו של מעוז, מישהו מאנשי המישרד דיווח על קיומם ועל התארגנותם של היהודים המשיחיים, ומאז לא חדלו ההטרדות של אנשי הגוף הנקרא יד לאחים, הממומן על־ידי מישרד־הדתות.

מעוז מבקש לפגוש את מטרידיו פנים־אל־פנים „אילו רק היו מוכנים לפגוש אותי, ולהקשיב לי, כנראה שהדברים היו נראים אחרת. אך אמונתם הרופפת מונעת אותם מלהתמודד. הם מאמינים בכוח הזרוע יותר מאשר בכוח האמונה. אך אני לעולם לא אתייאש.” דברי היהודי המשיחי מרחובות.

אירגונים

חותמת סעודית

האיש ששם מישפחתו מורכב מהמילים „שלום”, „ישר” ו„קדושה” נחשד על־ידי המישטרה

ישעיהו־תומא שי”ק הוא הסוכן הישראלי של רשות „שירות תבל”. לפני יותר משנה קיבל בדואר חבילה מיסתורית ממקים האירגון, אזרח־העולם גרי דייוויס, המטייל בין מדינה למדינה בדרכון שהוא מנפיק לעצמו (העולם הזה 2056).

המישטרה גילתה עניין רב בתוכן החבילה. היא השיגה צו של שופט לפתיחת תא־הדואר של שי”ק, והחרימה את תוכנו. לשי”ק עצמו נודע כל העניין כאשר הוזמן לחקירה במישטרה, שלושה חודשים אחרי הפשיטה על תא־הדואר שלו. רס”ר מיכאל ממחלקת המירמה של מישטרת תל־אביב ביקש לברר, לדברי שי”ק, „כמה מיליונים אני עושה מעיסקי הפספורטים שלי”. הנחקר הסביר לשוטר כי המדובר באירגון בינלאומי הרואה בהתארגנות הלאומית במיסגרת מדינות את שורש המילחמות בעולם, ומבקש לבטל את הגבולות המדיניים על־ידי הנפקת תעודות משותפות לכל תושבי תבל.

שי”ק שוחרר מייד, והתקשר עם פרקליטו כדי להביא לשיחרור תוכן החבילה שקיבל מגרי דייוויס הישוב בוושינגטון. עיכוב החבילה במישטרה עיכב את עבודתו השוטפת בחלוקת תעודות־לידה, תעודות־זהות ודרכונים לישראלים ולפלסטינים המצטרפים לאירגון. „אני מעריך את מיספרם בחוף הימים־התיכון במאה, בערך,” אומר שי”ק.

איזור 6. הפרקליט הסביר לשי”ק כי למישטרה יש זכות להחזיק בחבילת־הדואר 180 יום, ואז, להגיש כתב־אישום או להחזיר את החבילה. שי”ק המתין בסבלנות, ורק לאחר שחלפו שישה חודשים נוספים תבע את רכושו. המישטרה דחתה אותו בלך־ושוב עד שניאור

(המשך בעמוד 66)

הופיע ונמצא למכירה בדוכני העתונים
עכשיו
מגזין אחר של נשים

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג׳וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת-גן, רח׳ מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש׳מס 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012
איתן עמיחי-הדברת

(המשך מעמוד 65)

תה, לפני שבוע, להחזיר לו את החבילה. כשפתח שי"ק את נרתיק הערר שהיה בחבילה, גילה את הסיבה לחשדות המישטרה. הנרתיק הכיל שלוש חותמות: אחת של „איזור 5", הממוקם בתל־אביב־יפו, השניה גם היא של אותו איזור, אך נושאת את השם „עזה", והשלישית, שהגיעה אל שי"ק בטעות, שייכת ל„איזור 6", ומיועדת לסוכן של רשות תבל הישוב בג'דה שבערב־הסעודית.

שי"ק (שלום, יושר, קדושה) נצר למישפחת רבנים ידועה, מבטיח לא לעשות שימוש לרעה בחותמת השייכת לסוכן הסעודי של האיר־גון. לדבריו זוכה שירות תבל לי־הצלחות תכופות והולכות. הסוכן בהונג־קונג, למשל, הצליח להגיע להסדר עם ממשלת סין העממית, על־פיו יקבל כל אזרח סיני המצוייד בדרכון של רשות שירות תבל גם דרכון של סין העממית, ויוכל לי־צאת את המדינה. יוזמתו האחרונה של שי"ק בישראל: הנפקת בולים בינלאומיים של הרשות והוצאה תעודות־נישואין מטעם האירגון.

שופט ויזך (כמרכז)
לא כל חשד הוא שוחד

מישטרה

אונס בתרמית

הצעירים התחזו לשוטרים כדי לקבל שרותי־זונה בחינם

אנשי היחידה המרכזית במשטרת דיזינגוף בתל־אביב רתחו מזעם. „מי הוא השוטר המנוול שתפס זונה והציע לשחרר אותה אם תתמסר לו?" שאלו איש את רעהו. זה עתה התלונן סרסור, כי מכונית ובה שני צעירים, שהציגו עצמם כאנשי היחידה המרכזית, עצרה ליד חברתו, העובדת בזונות ברחוב אידלסון בתל־אביב. השניים הודיעו לה כי היא עצורה. כאשר עלתה הבחורה למכונית התקרב הסרסור למקום וניסה להתערב, ואז ציוו גם עליו להיכנס למכונית, בהסבירם כי גם אותו הם עוצרים.

המכונית היתה בדרכה לתחנת המישטרה בדיזינגוף. שני הצעירים הודיעו למוקד, במכשיר מוטורולה שהיה מורכב במכונית, שהם מביאים איתם זונה למעצר. הסרסור התחנן שישחררו אותו, כיוון שאין לו כל קשר לעניין, ולהפתעתו עצרו השניים את המכונית ואמרו לו: „יאללה, תתחפף מפה, אבל מהר." הסרסור הנדהם אפילו לא טרח לרשום את מיספר המכונית. הוא היה משוכנע כי אלה אנשי מישטרה, וכי הוא ניצל בנס.

המיספר הגורלי. אולם להפתעת הפרוצה לא המשיכה המכונית בדרכה לתחנת המישטרה, אלא סטתה לכיוון פארק הירקון. שם אמרו לה השניים כי אם תתמסר להם ישחררו גם אותה. הבחורה מיהרה לעשות את מבוקשם, אבל כאשר הסתלקה לדרכה הספיקה עוד לרשום את הספרות האחרונות של המכונית. כאשר מצאה את הסרסור שלה החליטו השניים כי גילו אנשי מישטרה מושחתים, ומיהרו להתלונן במישטרה.

המישטרה התייחסה לתלונה בכובד־ראש, ומיהרה לברר מיהם השוטרים שסרחו. אולם לפי מיספר המכונית התברר מייד שאין מדובר כלל במכונית מישטרה, אלא במכונית פרטית. ואז הסתבר כי שני הבחורים הצעירים, שעמדו לפני גיוסם לצה"ל, החליטו להשיג בחינם שירותיה של פרוצה תוך כדי התחזות לאנשי מישטרה.

המישטרה עצרה את השניים, ושבוע — שנה אחרי המיקרה — נידון אחד מהם, רוני חמדני, לשלוש שנים מאסר על־תנאי, אחרי שהודה באשמת אינוס בתרמית.

משפט

אשרי יתום אני

האב רצח את הספתא, הבן נידון עד שימוש בחשיש

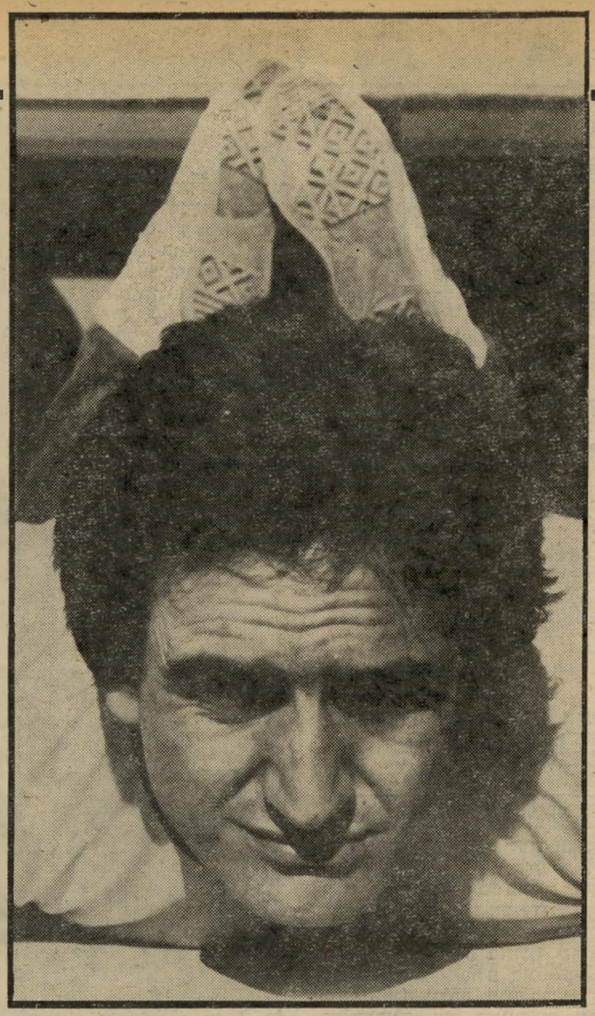
רק לפני ימים ספורים נידון שלמה גולדשטיין למאסר עולם על רצח אמו סופיה, ומיד אחר־כך השתמש בכך בנו של גולדשטיין, כנימוק להקלה בעונשו הוא.

אבנר גולדשטיין, חייל בן 19, משמש בשירותו בנח"ל כרועה צאן. הוא בנו של שלמה מאשתו הראשונה, ממנה נפרד לפני שמלאו לאבנר שנתיים. מאז לא התראו השניים. אבנר נשאר עם אמו, וגודל על־ידי הגבר שנשא את אמו לאשה.

אבנר הוא צעיר נאה; העומד לשאת אשה בימים הקרובים. הוא נתפס כשברשותו חשיש ועמד לדין בפני בית־הדין הצבאי.

שימוש בחשיש הוא העבירה הגוררת עמה בצה"ל עונש מאסר כימעט ודאי. וגולדשטיין חשש מעונש מאסר. אחרי שהודה באשמה, טען סניגורו, אברהם אורן, כי הצעיר נמצא בתקופה קשה מאוד בחייו. רצח סבתו על־ידי אביו השפיע עליו קשה והוא עדיין סובל מטראומה נוראה זו. הסניגור ביקש מבית־המישפט להתחשב בילדותו של הנאשם, ובעובדה שהוא עומד לשאת אשה בימים אלה.

בית־המישפט התחשב בנסיבות המיוחדות של המיקרה הזה, ולא גזר על אבנר עונש של מאסר בפועל.

וידויה האישי של שרה אנג'ל, אשתו של „העבריין מס' 1 בישראל"

חב מבעלי־עסקים, ועוד שורה ארוכה של פשעים חמורים, שהמאפיין את כולם היא העובדה שמעולם לא נמצאו ראיות מספיקות כדי להוכיחם בבית־המישפט.

מספרת שמוליק אנג'ל:

אני נחנקת. כל יום שעובר מוציא לי יותר ויותר את הטעם לחיות. כל בחורה אחרת, שהיתה עוברת אלפית ממה שאני עברתי, היתה מתאבדת כבר מזמן. זה סיוט אחד ארוך שאין לו סוף.

התחתנתי עם שמעיה בדיוק לפני שנה, ומאז אין לי יום ואין לי לילה. אין לי חיים פרטיים ואין לי רגע של מנוחה. הכל הלך לקופה של המישטרה. היא השתלטה על חיי בצורה מוחלטת. הפכתי להיות אדם חופשי רק באופן תיאורטי. למעשה אני אסירת־עולם של המישטרה.

כשאני מדברת על המישטרה אני מתכוונת רק ליחידה המרכזית של מישטרת תל־אביב. זאת היחידה שמפלת בשמעיה אישית. שוטרים אחרים בכלל לא מתקרבים אליו. המצב הגיע לידי כך שאני מכירה כל אחד מתוך עשרות הבלשים של היחידה הזאת. אני כבר מרגישה שזאת המישפחה שלי. אבל עם מישפחה כזאת אני מעדיפה להיות יתומה.

הבלשים באים אלינו הביתה כימעט כל יום, לפחות שלוש פעמים בשבוע. בדרך כלל הם מעדיפים את השעות הקטנות של הלילה. הם פשוט נכנסים, מבלי לבר. היא התליטה לספר על חייה עם הגבר בן ה־28, שהמישטרה מייחסת לו עד היום חמישה מעשי רצח, שליטה על רשת סמים בינלאומית, סחיטות בקנה־מידה נר־

„אני אסירת עולם!"

סיוט אדוך הם חייה של שמוליק אנג'ל עם בעלה, שמעיה אנג'ל. הגורם לכך הוא, לדבריה, המישטרה, שאינה מניחה להם. בתמונה הם נראים זמן קצר לפני נישואיהם. בתמונה למטלה מימין: שמעיה מדגים כיצד נכבל על־ידי הסוהרים, בעת שריצה עונש מאסר.

בקש רשות, עושים בבית מה שהם רוצים ובסוף מוציאים את שמעיה מהמיטה ולוקחים אותו איתם. כימעט תמיד הם משחררים אותו אחרי 48 שעות, או אפילו פחות מזה, מבלי להביא אותו כלל לפני שופט מעצרים. זה בערך התסריט הקבוע.

„לעומת שמעיה זה כסף קטן"

עו"ד **צווי־מעצר** או צווי־חיפוש אין בכלל מה לדבר. אם שמעיה יבקש מהם משהו כזה, זה רק יציחיק אותם. הם רק מחכים שהוא יתנגד או יעשה משהו שיתן להם אמתלה לפתוח נגדו עוד תיק. הם מרשים לעצמם לעבור בגלוי על החוק, נכנסים אלינו הביתה בלי צו־חיפוש ועוצרים את שמעיה בלי כל סיבה. אבל אם הוא יעז רק לצייץ, הם יגישו נגדו מיד תלונות על העלבת שוטר, תקיפת שוטר, ועוד מיני סעיפים כאלה.

ככה הם ממררים לנו את החיים. זאת השיטה שלהם לשבור את שמעיה. ממני הם מתעלמים בדרך כלל. במשך השנה האחרונה הם עצרו אותי רק ארבע פעמים. פעמיים הייתי באבו־כביר 48 שעות ופעמיים החזיקו אותי בצפונית. לעומת שמעיה זה ממש כסף קטן.

משום מה מפריע להם שהתחתנתי עם שמעיה. הם כל הזמן מנסים לסכסך בינינו. הם אומרים לי: „איך בחורה כמוך התחתנה עם פושע כזה? לא יכולת למצוא מישהו יותר טוב? איך את יכולה לאהוב אותו?"

שמעתי מהם את הדברים האלה כבר אלפי פעמים. אבל זה עוד לא הכל. הם גם מאיימים שיעצרו אותי ומזהירים אותי שהחיים שלי בסכנה. אומרים לי: „יחסלו אותך בגללו! כל החיים שלך הוא יישב בבית־הסוהר ובסוף גם את תסתבכי!"

אין לי עבר פלילי. אף פעם שלא התחתנתי עם טלית שכולה תכלת, אבל הוא שילם עבור מה שהוא עשה. המישטרה לא מוכנה להשלים עם העובדה שהוא מחוץ לכלא. היא רוצה להחזיר אותו לשם בכל מחיר. בגלל זה היא עוצרת אותו כל הזמן ומנסה להדביק לו כל מיני מעשים שהוא מעולם לא עשה.

היכרתי את שמעיה במועדון הפיקוקס בתל־אביב. אני עבדתי שם כמלצרית ושמעיה היה אורח קבוע במקום. הכיר ביניינו עובדיה דרוזיה, שנעצר עם שמעיה לפני חצי שנה בחשד של סחיטות, נמלט מהמעצר והוא מבוקש עד היום על־ידי המישטרה. דרוזיה אמר לי אז: „סוף־סוף מצאתי לך משוגע כמוך. אתם מתאימים האחד לשני." ובאמת, האהבה ביני לשמעיה ניצתה בן רגע.

לפני שהיכרתי אותו הספקתי להשלים את בחינות הבגרות שלי וללמוד ספרות באוניברסיטת תל־אביב. המישפחה שלי מתגוררת בתי־ם. עזבתי את הבית בגיל צעיר ונסעתי לטייל בעולם. הייתי תקופה ארוכה בפאריס.

חמישה ותיקי־רצח

היום אני מיואשת. המישטרה לא הצליחה לשבור את שמעיה. הוא פיתח אופי חזק עוד בתקופה שישב בכלא. אבל בשבילי זה כבר הגיע עד מעל הראש. נוסף למעצרים השבועיים הרגילים, המישטרה מנסה, כל כמה חודשים, גם להלביש על שמעיה איזה תיק רציני. בכל פעם כזאת הם מביאים אותו בפני שופט, מספרים לו שיש להם מידע מודיעיני ומשיגים הארכת־מעצר. אחר־כך מסתבר תמיד שלא היה בסיס לכל סיפורי האלף־לילה־ולילה שלהם, ושוב משחררים אותו.

מאז ששמעיה השתחרר מהמאסר, ב־1976, המישטרה ניסתה ל־

חמש רציחות

הוא משחזר כיצד התעללו בו לדבריו אנשי היחידה המיוחדת.

מייחסת המישטרה לשמעיה אנג'ל, אך מעולם לא נמצאו נגדו ראיות. בתמונה

לא הואשמתי בדבר כלשהו. למרות זאת הם מרשים לעצמם לי־הגיד לי: „את פושעת בדיוק כמוהו! מגיע גם לך לשבת בבית־הסוהר. זה המקום הכי מתאים לך!" להתלונן נגדם. אין בכלל טעם. הם מאפיה אחת גדולה. אם אני אתלונן, התוצאה היחידה תהיה שזה יזיק בסופו של דבר לשמעיה. הם יתנקמו בו.

למרות כל זה מעולם לא הצטערתי ולעולם לא אצטער שהתחתנתי עם שמעיה. אני אוהבת אותו ורק איתו טוב לי. כשהתחתנו ידעתי ששמעיה ישב שמונה שנים בכלא על שוד ויריות על שוטרים. זה לא הפריע לי. אני יודעת וזה בדיוק מה שהמישטרה רוצה. אני בטוחה שאם חס־ושלום יקרה פעם משהו לשמעיה, הבלשים של היחידה המרכזית יעשו מסיבה ויחגגו עד אור הבוקר.

לפני חצי שנה הגישו נגד שמעיה כתב־אישום על סחיטות ואיומים. הוא נעצר בהתחלה עד לתום ההליכים נגדו, אבל תוך כדי המישפט השופט בעצמו ראה שאין עדויות ושיחרר אותו עוד לפני שהמישפט הסתיים. בסופו של דבר שמעיה יצא זכאי. זאת הוכחה נוספת לכך שהמישטרה סתם נטפלת אליו.

סטארסקי והאץ'

לפני שבועיים הם עצרו גם את שמעיה וגם אותי, יחד עם עוד שני חברים שלו, בתוך מכונית. זה היה כמו בסרטים. נכנסנו לתחנת־המשטרה בצומת גלילות, בכביש החוף. לא הספקנו לעצור

„יחסלו אותך!"

על שרה („שמוליק") אנג'ל, שכינויה הודבק לה משום איימו, לדבריה, בלשי המישטרה שבעבר הסתפרה והתלבשה כגבר. שמוליק היא בעלת תעודת־בגרות ולמדה ספרות באוניברסיטה. היא סיפרה שמעולם לא הצטערה על שנישאה לאנג'ל.

ופתאום הופיעה ניידת של המדור, שעצרה בחריקה. הבלשים קפצו החוצה כמו סטארסקי והאץ', ותוך שניות היינו כולנו באזיקים. הם חיפשו סמים. כשלא מצאו, הם עשו לשמעיה ולחברים שלו בדיקות צואה. אני סירבתי ולכן הם עשו לי צילום רנטגן בבית־החולים איכילוב, למרות שהם הבטיחו שישחררו אותנו אם לא ימצאו משהו, הם המשיכו להחזיק את הגברים. אותי לקחו הביתה, לעשות חיפוש.

בבית הם הפכו כרגיל את הכל מבלי לסדר חזרה. הם מתייחסים לרכוש פרטי כמו לזבל.

לבסוף הם מצאו אצלנו בבית ניילונים. הם לקחו את שמעיה ו־החברים שלו לבית־המישפט ואמרו שיש חשד שבניילונים האלה עטפו הרואין. אחרי שהשופט האריך את המעצר, התברר שוב שלא היה דבר והם שוחררו. אבל בעיתונים הספיקו כבר לכתוב ששמעיה נעצר כחשוד בסחר־סמים.

שמעיה רוצה עכשיו לנסוע לחוץ־לארץ. הוא יודע שכאן לא יתנו לו מנוחה. במשך השנה האחרונה החלפנו כבר ארבע דירות, רק כדי לברוח מההטרדות של המישטרה. אבל זה לא עוזר. הם מוצאים את שמעיה בכל מקום. הם גם מכירים את כל החברים שלנו, והולכים אחרינו גם אליהם.

בגלל המישטרה שמעיה לא יוצא בכלל לבלות. איפה שהם רק רואים אותו הם מיד עוצרים אותו. אם זה ברחוב או במועדון או בכל מקום אחר. לגבי שמעיה אין להם שום התלבטויות. איך שהוא ניכנס להם בתחום העיניים, הם פותחים את הדלת ואומרים: „תעלה לנייידת!"

התוצאה היא ששמעיה ואני יושבים כל החיים שלנו בבית, כמו אסירי־עולם. וגם שם הם באים, מטרידים ועוצרים. עתה החלטתי שאני לא מוכנה להמשיך עוד, לסבול. אני מתכוונת להגיש בג"ץ על מה שהמישטרה עושה לנו. אם גם זה לא יעזור, אני כבר לא יודעת מה אעשה.

נמר של עיר

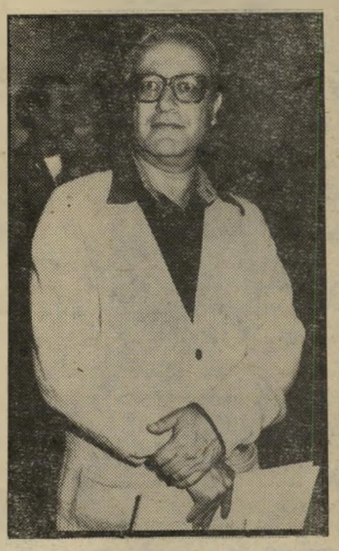
הקיבוץ כנושא לגראפומניה ✶ התשוקה האבודה של פיליפ רות ✶ קיסר ופילוסוף ✶ מזג האוויר והאדם של ארץ־ישראל ✶ מ„שיבולת" ועד „המגיד"

מקור

שונד

בתכנים וצורות — לכסיקון מונחים ספרותיים של **עזריאל אילמני**, מוסבר הערך „שונד" כך: „**בביקורת הגרמנית הפופולארית: ספרות נטולת ערכים. שלא בקיטש, הנשען בעיקר ערכים אמנותיים, מביל השונד גם תכנים טריוויאליים, מעיותים — תוכן פגיל בכלים פגולים.**"

סיפרו החדש של **אמנון שמוש** קיבוץ הוא קיבוץ * יוצר ב־227 עמודים חונקת ומטביעה של שונד

אמנון שמוש
שיעמום זוחל

הוא שונד הוא שונד. תערובת של סיפורים, מחזה ופיליטונים מהווי הקיבוץ, שהופכים את יצרותיו של **משה שמיר**, מהעידן הקיבוצי שלו, למיטב הקלאסיקה העולמית, בהשוואה לסיפרו של שמוש.

כבר בסיפור הראשון ענובלים פולט שמוש גישה מעוותת של בן עדות המזרח החי בין אשכנזים, כאילו ש**משה מיכאלי** לא פירסם מעודו את שונים ושונים יותר. בפתיחה הוא מבהיר, מסביר ומתעמלן בנוסח: „**היית עובר בין מוזרים ארוכים של פחונים מוכלים בבין וחלב מתמלא שימחה וצער; שימחה על שערים שנפתחו ועל המנים הנוהרים לציון מרצון, וצער על שכך מקבלת אותם ארץ תיקוותם...**" ולעומת העולים החדשים הנמקים בסבל, מציג שמוש את אלה שאכלו שמנת ב־שנות הרזון והעסיקו בקיבוציהם את תו־שבי המעברות: „**התגנדרנו בעוניון ו־קראנו לו שמות יפים כגון הסתפקות במועט וכגון פשטות־חיים...**" וברוב צבי־עות הוא מעיר, כי „**כאבנו את חיסר השפה המשותפת. פתחנו זרועות והן נותרו ריקות ומבוישות...**" קביעה שכל קשר בינה לבין המציאות של ראשית שנות ה־50 בכוב יסודה.

וכך, בשיעמום זוחל, מוליך שמוש את גיבורי קיבוצו וגיבורות מעברתו לשורות בנוסח „**ראה המנחיל את הכרק בעיני הילד מן המעברה והחל מזמינו לנסיעות קצרות...**" מבלי שיוליך את הקורא לתכ־לית ספרותית כלשהי. בסיפור השלישי שבקובץ, **זרזירים**, תורם שמוש תרומה צנועה לשפה העברית: „**נתבלט מתוכם אחד שנולד כמוס והודבק לו בספינת העולים שם עברי שרשיר...**", ולמעט ניסו־חים מסוג זה, הרי כל סיפורי הקובץ לוקים בחוסר התחלה, העדר סיום ועניין. שמוש מוליך את קוראיו לפסטיבל של שיעמום מילולי. שיעמום זה מעיד על חוסר כישרון מחריד. את מבושי כישרונו מסתיר שמוש בעלה־תאנה פולקלוריסטי, שכל קשר בינו לבין ספרות הוא מיקרי בהחלט.

מר שמוש מנסה לעבור בספר זה את שיאי הארכאיות הכתיבתית, שהושגו אי־פעם בארץ הזאת, והוא ממצה את ה־ארכאיות שלו בניסוחים כמו: „**שיכרון הקוממיות היה עוד באויר...**". בנוף ה־ספרותי של ישראל ממלא מר שמוש את תפקיד הגוי של שבת, כסופר פופו־לארי המביא פולקלור של בני עדות המזרח, מבלי שאלה נזקקים לאחד שכזה. הרי היו בספרות העברית סופרים כ**יהודה בורלא**, שהמדד האחד והיחיד ליצירתם הוא האיכות ולא מוצאם העדתי. ובימינו איש לא הציג את **א.ב. יהושוע** כסופר בשל מוצאו המזרחי אלא בשל איכותו. אמנון שמוש מוכר את עצמו כפתרון לתיסכולים עדתיים, כפולקלור שיש להת־ייחס אליו כאל ספרות, בעוד שהמדובר בשונד. מה גם, שאמנון שמוש, בן העדה החלבית, שחייו עברו עליו בקיבוץ מעין־ברוך, משולל אמת חווייתית אחת לתרופה בכל הספר הזה.

קיים בספר גם גורם של הונאה. המחבר הכניס לתוכו כמה קטעים מספר אחר שלו, מישל עזרא ספרא ובניו, שהטלוויזיה וה־מחלקה למורשת עדות המזרח במישרד החינוך והתרבות, הפיקו אפיזודה אחת משלו להקרנה בטלוויזיה.

שמו של הספר נלקח ממחזה שאותו חיבר שמוש, מחזה קולות, הנקרא כמו היה תרגום לעברית של רעיונות מיקי וד **לדיקאן תומס**, בלי הכישרון הוולשי. זה מחזה לקולות שבו אין לקולות מה לומר, והם אומרים זאת ביותר מדי מילים, כאשר כל קשר בין הכתוב לעברית מדו־ברת הוא מקרי בהחלט.

החלק השלישי והאחרון של הספר הוא אוסף פיליטונים של המחבר, המזכיר פילי־טונים שפורסמו בשנות ה־40 וה־50 ב־עיתוני סטנסיל של קיבוצים.

לקיבוץ הוא קיבוץ, הוא קיבוץ אין מקום במדף הספרים המכובדים של הספרות הישראלית. מקומו יכירנו, כאמור, במדור השונד של ספרות זו.

* אמנון שמוש — **קיבוץ הוא קיבוץ הוא קיבוץ**; הוצאת מסדה; 227 עמודים (כריכה קשה).

מורה התשוקה עמוס בבדיחותיו האופיי־ניות של פיליפ רות, וכמו מטוטלת נע המכסכס בין הרציונות לסיטואציות הקומיות, שרות כה אמון עליהן. דייוויד קפש הוא בבחינת עוד אנטי־גיבור יהודי־אמריקאי, שמעלתו העיקרית היא בתהליך בו הוא חושף את פנימיותו ומציגה לקורא. כאשר הוא משתוקק למצוא את הזיון המושלם, הוא עובר בנתיבי־יסורים שלם, אל גרעין הנשמה והתחושה שלו.

דייוויד הוא בן יחיד להורים יהודיים, שיש להם בית־הארחה באתר־נופש יהודי במדינת ניו־יורק. הוריו שקדו על חינוכו, בעוד הבן מתחבר אל נחותים ממנו. הקט־עים המבדחים ביותר שבספר הם הקטעים בהם הוא מתאר את כישלונותיו עם חברו־תיו ללימודים, בקטעים המזכירים יהודי אחר במאדיום אחר: **וודי אלן**. הצלחתו בלימודים רבה יותר, והוא זוכה למילגת־לימודים בלונדון. שם הוא מתחבר אל שתי סטודנטיות שוודיות, ואחת מהן מסיי־עת לו לממש את כל הזיותיו בנושא המין.

הצלחתו המינית של קפש פוגעת ב־לימודים. הוא נמלט מהשוודיות שבלונדון בחזרה לארצות־הברית, ושב להיות לסטו־דנט מצטיין. אלא שבמולדתו הוא פוגש חתיכה יפהפיה ואכסוטית, בעלת עבר מיסתורי בהונג־קונג, נישא לה וסובל מייסורי־נפש נוראיים עד שהוא מתגרש ממנה. „**ואז, בקרין אחרי שאני חוזר מזרחה,**" כותב רות, „**אני פוגש בצעירה אחת שאינה דומה כלל לחבורה קטנה זו של נחמדים, יוצאים, מפיתים ומדרימים — ה,השפעית', כלשונו של אבי — שמהם והלאה היתה נבלתי קהויית־החושים וה־מסירסת מידלדלת מאז היותי נבר מודר מאשה, מדדר מהנאה, מידר מיצר השרוי בגפו...**"

עולם זה של לבטים והתחבטויות, המזכיר מגמה דומה בספרות העברית, מוליך את גיבורו של רות להתמודד עם **פרנץ קפקא** המיוסר. הפרופסור קפש מתכנן הרצאה שהיא בבחינת פארודיה על דיו־וחשבון לאקדמיה של קפקא, הרצאה ש־אותה נושא קוף, לצורך הרצאתו מגיע קפש לפראג, עירו של קפקא.

„**אני מוצא שאיני יכול להתחיל לשחזר את המבוך הנפתל של החלומות שכה המעיר וגירה אותי כל הלילה. שיערתי תחילה שנפלאה תהיה שנתי, ואף־על־פי־כן אני מקיץ מיוזע, ובמשך השניות ה־ראשונות הללו הנצחיות...**" רות כמו מרמז כאן על המטמורפוזים של קפקא (בעבר כבר התמודד רות עם נושא זה, בסיפרו השד, שבו גיבורו, המרצה לספרות, ה־מלמד את המטמורפוזים, מתעורר בוקר אחד ומגלה כי הפך שד בצורת אגס). ואז „**...כלי לחוש כלל היכן אני במיטה אף לא עם מי. ואז, למרבה האושר, אני מוצא את קלר, חיה חמה ומגודלת מן הגוע שלי, כת זוגי שלי מן המין השני...**" ובמסעו בעיקבות קפקא בפראג מגיע רות לשאלות בהקשר הסופר המהולל הזה, כמו קושיה אודות גיבור אמן התענית: „**האם היה מסוגל בקביעות לחניע לזיק־פה? האם יכול היה בדרך־כלל לחניע לאביונה? ביומנים אינני מוצאת עדות חותכת...**"

כך מוליך רות את הקורא במסע הזיותיו עד לסיום, כפי שהוליך בספריו הקודמים, והוא מציין בקטע הסיום של מורה התשוקה: „**כל הלילה כולו חלומות רעים שוטפים־עוברים בי כמו מים בזיפים של דג. ממוך לעלות השחר אני מתעורר ומגלה שהבית איננו שרוף ואני גם לא נעזבתי במיטתי בחשוך־מרפא. קלאריסה**

סיפר פיליפ רות בביתו בקונטיקוט
גבר מודר מאשה

תרגום

קפש

הגיבור של סיפרו העשירי של המחבר האמריקאי ממוצא יהודי **פיליפ רות**, מורה התשוקה*, מזכיר את גיבוריו ה־קודמים, הן באי הסיפוק שלהם מהחיים והן ביהדותם. הגיבור, **דייוויד קפש**, מוליך את הקורא במונולוג המזכיר את המונולוגים של פורטנוי וטרנופול (גיבור חיי כגבר). קפש הוא יהודי אינטלקטואל, בעל נשמה קרועה ונפש מסוכסכת, המח־פש מקום בו יהא מסוגל למקם את עצמו.

* פיליפ רות — **מורה התשוקה**; עב־רית: אהרון אמיר; הוצאת זב"מ; 185 עמודים (כריכה קשה).

שלי החפצה עזיזה עמי! אני מפשיל את כתונת־הלילה שלה לאורך גופה נשול ההכרה, ובשפתי אני מתחיל ללחוץ ולמ־שוך בפטמותיה עד שההילות החיוורות, הקטיפניות, הילדותיות תופחות להיות גתרים ועירים ואנחותיה מתחילות. אך אפילו בעודי מרצין כאחוז תזזית נואשת את הנתח המוכחר של בשרה, ובעודי מעמיד את כל אשרי הצבור, ואת כל תיקותי, כנגד פחדי מפני תמורות שעוד תבואנה, מצפה אני לשמוע את הקול הנורא ביותר שאפשר להעלותו מדמיון ביקע מן החדר שבו מר ברבאנניק ואבי

שוכפים יחידים וקהילות־חיים, איש־איש במיטתו המצטנעת."

מתחת למסווה היצירתי והספרותי של מורה התשוקה נוצר הרושם שזו יותר מסה מאשר רומאן; מסה מרופדת בשני־נות, תחבולות ותמונות מרתקות, תוך התמודדות שבין הרומנטיקה לתושניות והיצריות שהם עולמו של רות, מזה כמה ספרים.

הקורא שיתקל במילים כמו „אדריכלי מוחי", „טיולי־הסעות" (טרמפים בלשון העם), „מכוניות מוזחות־גג" (מכוניות עם גג־מתקפל) ושאר יומרות של עילגות לשונית, יהיה קורבנו של חתן פרס שר־ניחובסקי לשנה זו, **אהרון אמיר**, שהצ־ליח לחבר במהלך השנים שפה עברית בילעדית, הנקראת כמו היתה שפתו של **יונתן רטוש** בהיפוך הראי.

קלסיקה

מארקוס אורליוס

הפרופסור **נתן שפיגל** מהאוניברסיטה העברית החל בשנים האחרונות בהעמדת ספריה של מונוגרפיות של אבות התרבות

מרקוס אורליוס
השאיפה לחיים תרבותיים

הקלסית. אחרי פירסום ספרו סוקראטס חייו ומשנתו הוא פירסם את מארקוס אורליוס — קיסר ופילוסוף *, מונוגרפיה שבה ריכז בעברית את סיפור הקיסר והפילוסוף, נכדו המאומץ של הקיסר הדריאנוס.

שפיגל מביא בסיפרו את סיפור חייו של מארקוס אורליוס, תמצית רעיונותיו הפילו־סופיים ומיבחר של הגיגיו, ופירוש תולדות הפילוסופיה הסטואית כולה והרצאה נרח־בת של תורת־אפיקטאטוס (שתרגומה ראה אור לפני כמה שנים בהוצאת מרכוס).

מארקוס אורליוס, מלך ברומא במאה השניה לספירה, מעט לאחר שיא כוחה ותפארתה של הקיסרות הרומית. הוא הוש־פע עד מאוד משיחותיו של אפיקטאטוס, אותו ספק פילוסוף ספק עבד יווני שהוא מאבותיה של האסכולה הסטואית. דיונו של הפרופסור שפיגל מתמקד בתורת ה־הכרה, באונטולוגיה ובתיאולוגיה, כאשר הערך העיקרי שאותו הוא בוחן בתורה זו הוא הפרק חובת האדם כלפי עצמו וכלפי זולתו.

בין הפרקים הבולטים בספר, והמביאים את תורתו של אוריליוס על תורת הנפש, בולט הפרק פעילות לטובת הציבור. השק־פותיו של אוריליוס על האמנה החברתית: „תכונתו העיקרית של האדם היא השאיפה לחיים חברתיים, שכן האדם נועד מטבעו לחיי־שיתוף: הוא חלק מהחברה השלמה המורכבת מיצורים תבונים. כל הנבראים שהם מיסוד אחד יש להם תשוקה טבעית להתאחד מין עם מינו. כל מי שיש לו חלק בשכל היקום שואף להתחבר עם הקרוב לו. אצל היצורים התבונים שאיפה זו גורמת לייסוד מדינות, לקשירת קשרי ידידות ומשפחה, להקמת אגודות, ובזמן מילחמה אף מביאה היא לידי כריתת־ברית רשביתת־נשק, לא בנקל תמצא אדם המרחק לחלוטין משאר בני־אנוש..."

בפרקי הסיכום מביא שפיגל את תרומת מארקוס אורליוס להתפתחותה של הפילו־סופיה, בעיקר הפילוסופיה של **פלוטינוס** ותורת הפסיכולוגיה שלו; הדיעה הבולטת שנשתמרה היא „שהניתוח המודע של חוויות נפשנו מחליש את כוח החוויה..." שפיגל מדגיש גם את השפעתו של מאר־קוס אורליוס, כשליט נאור, על פרידריך השני וגתה בגרמניה, על וולטר בצרפת ועל עוד רבים אחרים. את המונוגרפיה מסיים שפיגל בהערכה: „פולחן הטוב, אמונתו באימאנריה של הטוב, סליחתו מתעמונית, אדישותו כלפי הצער, הכאב והתענוג ווילוזלו בציפייה לקבלת שכר — כל אלה הופכים את מארקוס אורליוס לגיבור המידות ולבעל שיעור־קומה נדיר בתולדות האנושות. הוא לימד שעל האדם למלא תמיד את חובותיו, וכך נהג גם הוא עד יומי האחרון עלי־אדמות."

אין טוב בימים אלה, מלהתנתק לזמן־מה מהמטריאליזם של העולם המערבי, ולשקוע בקריאה במונוגרפיה המרתקת, שהפרופסור שפיגל השכיל לדלותה מגבכי העבר ולהעלותה על הכתב.

מדע שימושי

אדם ואקלים

הפרופ' **עזרה זוהר** הוא בבחינת תופ־עה מוזרה ותמוהה. בצד ניסיונות־נפל פוליטיים באגף הימני של החברה הישי־ראלית, הוא רופא ואיש־מחקר מזהיר, איש אקולוגיה ואחד התורמים הראשיים לטיפוח התייחסות חדשה של האדם אל סביבתו במזג־האויר הימתיכוני.

סיפרו החדש של **זוהר** אדם ואקלים * הוא ספר־יסוד ללימוד המעלות והחסרונות של מזג־האויר בישראל, המנסה להתאים אליו את תכונות האדם. חלקו הראשון של הספר, הגוף החי מול חום וקור, מביא תת־נושאים כמו: האדם והסביבה; חום הגוף; מאזן החום; שמירה על יציבות חום הגוף בקיץ; התייבשות הגוף; איק־לום: הסתגלות לתנאי קור וחום; בלוטות הזיעה ועוד. בחלק השני של סיפרו האקלים מהו? מוליך זוהר את הקורא מהאלף־בית של תורת האטמוספירה עד אל מה שהוא מכנה מטאורולוגיה הומאנית. החלק ה־שלישי אקלימה של ארץ־ישראל מתמקד בתופעות האקלימיות השונות של חלקי ארץ־ישראל. החלק האחרון כיצד לחיות עם האקלים דן בשתייה, מזון, לבוש, עבו־דה, השפעת קרינת השמש ושאר מרכיבים.

הפרופ' זוהר, מי שהעניק באחרונה למהדורות החדשות של ימי הקיץ את התוספת לתחזית מזג־האויר — טבלת עומס החום — מביא בספר מידות וטבלות של מה שהוא מכנה פרופילים אקלימיים של איזורי הארץ השונים.

אקלים ואדם הוא מהספרים השימושיים ביותר שראו אור באחרונה בעברית, והוא בעל נגיעה ישירה לכל מי שמעוניין להפיק את המכסימום מאקלים הארץ.

כתבי־עת

מחקרים

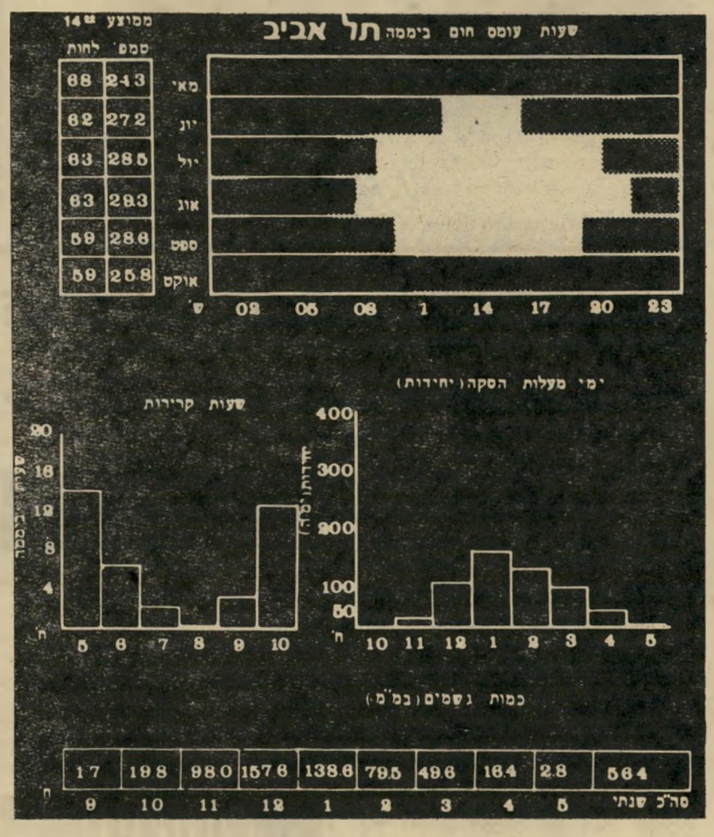
מחקרים בתולדות עם־ישראל וארץ־ישראל * הוא ספק קובץ מחקרים ספק כתב־עת המופיע לעיתים בלתי מזומנות באוניברסיטת חיפה בעריכת **ב' עודד**. הקובץ נפתח במחקרו של **חנוך רבים** הדגם של האסיפה הכלל־שבטית במקרא. בדומה לספר שאותו חיבר רבים בעבר, הוא בוחן את שלבי הפתיחה של עם ישראל בראיה חילונית המסתמכת על מיון שיטתי של מקורות. **זאב ויסמן** מעורר את השאלה ההיתה קיימת מנהיגות לאומית בישראל של תקופת השופטים? ו**נחום ריזל** בוחן את האספקט הספרותי של סיפור שיבולת' (שופטים י"ב 1—6).

צפיריה בן־ברק בוחנת את טכס הכתרת יואש לאור טכס הכתרת נבו־פלאסר, שהתקיים בשנת 836 לפסה"נ, היא השנה השביעית לשילטון המלכה עתליה ביהודה. **מיכאל הלצר** מביא את מסורת השמות העבריים החוץ־מקראיים — השלמות, תוך בחינת שמות כמו: אליבר, אלנדב, בדאל, יועשה, מגראל ושאר שמות שנתגלו בשנים האחרונות בחפירות ארכי־אולוגיות. על היישוב סקיתופולים, המוכר כיום כבית שאן, מביא **שימעון אפל־באים** את מתי הפכה סקיתופולים לעיר יוונית? תוך בחינתם של כתבים ועדויות עתיקים. **מנחם מור** סוקר את השומרונים והיהודים בתקופה התלמית וראשית ה־שילטון הסלוקי בארץ־ישראל.

מרים ירדני מציגה את הקשר בין עם ישראל וארץ־ישראל בעיני נוסעים צרפ־תים בני המאה השבע־עשרה בעוד **צבי שכטר** יוצא למסע אל אחד מכתבי־העת הראשונים של ההשכלה: „המגיד" ורעיון שיבת־ציון בשנות הששים של המאה הי"ט.

כתב־עת בעל קסם, לא כל כך באיכות המדעית של מחקריו, שלא נבדקה בסקירה זו, אלא בהמשכיות. המוליכה את הגוש־אים מראשית ועד סיום. מערכת של סיקו־רים חדשניים העוברים ב־274 עמ' על 2,700 שנה.

* מחקרים בתולדות עם־ישראל וארץ־ישראל; עורך: ב' עודד; בהוצאת אוני־ברסיטת חיפה; 274 עמודים (כריכה רכה).

תל־אביב: פרופיל אקלימי
התופעות האקלימיות השונות של חלקי ארץ־ישראל

בחטף

פסילת „טיוטת נעורים" של שימעון פרס * הגנזת של אהוד בן־עזר *

יוסי שריד מלגלג על דן בן־אמוץ

●● כתבת הטלוויזיה שבה סיכם הכתב **ישראל סגל** את ועידת מפלגת העבודה, תוך רימומו של מנהיגה **שימעון פרס**, הביאה ציטוטים מתוך מיסמך מיסתורי בשם טיוטת נעורים. בו סיפר פרס בין השאר על אהבתו את האלוהים והערצתו את **צ'יקובסקי**; כיצד עשה לו **דוסטויבסקי** הכרה אינטימית עם המוות; כיצד עברה עליו ילדותו, עם **חיים נחמן ביאליק**; קריצותיו של **זלמן שניאור**; לטיפותיה של **רחל בלובשטיין** וחוכמתו של **נתן אלתרמן**. קטע זה, אותו חיבר פרס לבקשת **יוסי קריים**, עורך היומון פרוזה, לא נמצא מתאים לפירסום בירחון לספרות, ויועצי פרס מצאו את הזמן המתאים לפרסמו באמצעות כתבתו של איש הטלוויזיה

●● ידיעות גנזים מס' 99 מביא מידע על כתבייד אותם הורישו סופרים ופרחי־ספרות לארכיון האיגרות של גנזים בבית משרניחובסקי. ליד 3 איגרות של **יהודה בורלא**, 96 איגרות של **אברהם ברוידס**, 14 איגרות של **מרדכי טביב** ו־3 מיכתבים של **אברהם קריב**, העניק איש פתח־תיקוה **אהוד בן־עזר** 976 מיכתבים לארכיון האיגרות של גנזים. בן־עזר „הענין" גם 9 כתבי־יד שלו לארכיון גנזים ואת „ארכיונו". כמאמר משורר תל־אביבי, שהוא חבר בוועד האגודה: „בן־עזר חולה בגנזות" ●● חבר־הכנסת **יוסי שריד**, המשמש כמבקר־תיאטרון בתוכניתו של **מיכאל הנדלזלץ** בין שתיים לארבע בגלי צהל, סקר את הריוויו הנוסטאלגי של **חיים חפר** ו**דן בן־אמוץ**, המועלה בימים אלה בהבימה. שריד תקף את הריוויו בחמת־זעם, ובעיקר את הנוסטאלגיה המתקתקה שבו. הוא העיר, בין השאר: „גם אם הולכים יחפים שעתיים הרי שלא נפטרים מהאישיאס..." שריד התכוון בוודאי לדן בן־אמוץ, הנוהג לעיתים להלך יחף ברחובות תל־אביב ●●

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הוקדש לכתבת־שער תחת הכותרת „האם המישטרה מישחתת ?" במיסגרת ראשית ההתמודדות שבין מערכת השבועון וצמרת המישטרה.

סופר השבועון באירופה, עמוס קינן, תיאר את הבחירות בצרפת תחת הכותרת „קאזינו של בחירות". מדור הקולנוע סיקר את הסרט „פיזורה של מניות". בשער האחורי של הגיליון הוצגה הסידרה הראשונה של המעמדות לתחרות „צבריות 56".

כשער הגליון: האשמות נגד המישטרה (המפק"ל יחזקאל סהר ועמוס בן־גוריון).

סיכוי המילחמה וסיכוי השלום ✶ שייקה רקוני נגד ש. פרס ✶ הגדר הטובה 1956 ✶ עיתון נגד „העולם הזה"

„העולם הזה" 953

תאריך: 19.1.1956

העם

זעב התחתול

„במילחמה, כמו במדיניות־החוץ, מפי־קים יתרון על־ידי כך שבוחרים מתוך הר־בה ברירות מושכות או בלתי־נעימות את הנקודה העיקרית והקובעת... אם אין נוה־גים על־פי העיקרון הפשוט הזה, התוצאה היא מבוכה וחוסר־שחר במעשה, וכמעט תמיד הדברים מחמירים הרבה יותר אחרי־כן."

השבוע היה ברור לכל, כי מדינאי יש־ראל לא הבינו עדיין כלל זה של גדול חבריהם למקצוע, וינסטון צ'רצ'יל. תוך פיקפוקים, היסוסים ואובדן־עצות מוחלט הסתובבה ההנהגה מסביב לעצמה, כח־תול המחפש את זנבו. לא רק לממשלה כולה לא היתה דרך, אלא אף לא לאחד מחבריה, מראש־הממשלה ועד לשר־הסעד. מתוך כל ברירות השלום והמילחמה, לא בחרה הממשלה לא בזה ולא בזו.

פיזיקס ירושלים. השאלות הגדולות שניסרו בעולם המדיני הישראלי, ושנש־אלו בעשרות דיונים חשובים על־ידי מנ־היגים חשובים: „האם עבד־אל־נאצר הוא טוב או רע?" „האם הוא רוצה שלום או מילחמה?" „האם האמריקאים רוצים בטובתנו או לא?"

לגבי הגיטו היהודי בארצות אירופה היה־חשוב מאוד לדעת אם פריץ חדש הוא טוב או רע, חובב יהודים או אנטי־שמי. לגבי המדיניות של מדינה ריבונית אין הדבר חשוב כלל: קובעים יחסי־הכוחות ותהליכי התחזקות אובייקטיביים. עבד־אל־נאצר וג'ון פוסטר דאלס (שר־החוץ האמריקאי) עלולים לעלות או ליפול, אולם עובדות־היסוד של הכוח הערבי ועמ־דת ישראל במרחב יכריעו את גורל העתיד.

למנהיגי ישראל, המאבדים בעיוורון פו־ליטי גם את סיכויי השלום וגם את סי־כויי המילחמה, לא היה הדבר הברור. הם דמו יותר לוועד־הקהילה של פלונסק מאשר לממשלת ירושלים.

פרשת שייקה

עיסקה פטריאוטית

אדם המוכן לתת לממשלתו טנדר חדש תמורת טנדר ישן, הוא פטריוט אמיתי. אם הדבר קורה בישראל, שונה המצב. כי הטנדר החדש נקנה בחוץ־לארץ במ־חיר נמוך ובמטבע ממשלתי זול, ואילו הטנדר הישן נמכר בשוק המקומי, הצמא למכוניות, במחיר מיפרז, העולה פי כמה על מחיר טנדר חדש בחוץ־לארץ.

בכל זאת שמח מישרד־הביטחון כשהציע שייקה ירקוני לספק למדינה 40 טנדרים חדשים תמורת 400 טנדרים ישנים. החו־זה נחתם, הרווח הנקי של חצי מיליון לירות נראה לשייקה ירקוני בטוח. עד שהתפוצצה השערוריה.

הכיסים הרחבים. שימעון פרס, המ־נהל הצעיר של מישרד־הביטחון, הבחין בעוד מועד כי השערוריה עלולה להקים רעש לאומי, והסתמך על חוות־דעתו של מבקר־המדינה וביטל את ההסכם. תמורת זאת הציע לשותפו של עמוס בן־גוריון עיסקה מוזרה ביותר: מישרד־הביטחון יכריז על מכירת הטנדרים הישנים, שייי־קה לא ישתתף במכרז, אולם שייקה יקבל את הטנדרים — במחיר הגבוה ביותר שיוצע במיכרז. במילים אחרות: כל הסוח־רים שישתתפו במיכרז, ושיגייסו לצורך זה ערבויות כספיות גדולות ירומו בכוונה תחילה על־ידי הממשלה.

שייקה היה מרוצה, שכר מיגר־שי־חניה. אולם לפתע קיבל מיכתב דחוף הביתה: גם סידור זה בוטל על־ידי שימעון פרס. יתכן כי עלה על דעתו של מנהל מישרד־הביטחון כי בימים אלה של קרן המגן מו־טב לעם ישראל להרוויח בעצמו את חצי־מיליון הל"י (7%) מכל הכנסות קרן המגן עד כה) במקום לשלשלם לתוך כיסיו הרח־בים של שייקה ירקוני.

חצי מיליון ל"י. שייקה חשב אחרת.

השלומיאל ניצח

שייקה אופיר בתפקיד חיל־מילואים שלומיאל, מכוכבי הסרט הישראלי „סיפורה של מוניה", מסתלק ממקום תימרונים כדי להתעלם עם מינה כרובי — מתוך כתבה במדור הקולנוע.

השבוע הגיש עורך־הדין מיכה כספי בשמו תביעה לפיצויים על סך חצי מיליון ל"י ממישרד־הביטחון, על הפרת החוזה.

הגבול

העדר האבוד

רועה לבנוני זקן נראה משוטט על גבי חמורו בשדות כפר ישראלי בגליל העליון.

התושבים שמיהרו לעצרו, נדהמו למש־מע בקשתו המוזרה: „דחילקום — אני מהלבנון, העדר שלי ברח בגלל הקור מהרי החרמון לשטחי ישראל. תנו לי להמ־שיך בחיפושי אחרי העדר", ועצרו אותי כאוות נפשכם אחר כך."

עיתונות

סוסים גמורים

שלום ידידיה, עיתונאי שקט המרכיב משקפיים חסרי־מיסגרת, כבר גמר כמה סוסים עיתונאיים. כעורך עיתון־הערב של הארץ, יום יום, נכח בקבורת עיתון זה. הוא העביר את אוכפו לעיתון חדש, השבו־עון חיי שעה, אותו ייסד בשותפות עם מישרד גודע לכרטיסי תיאטרון וקולנוע.

תחילה התחרה חיי שעה, בהצלחה מסו־יימת. בעיתון הנשים של ידיעות אחרונות, לאשה, הגיע לתפוצה של 6.000 טפסים. אולם מאז ירדה התפוצה לחצי. הסוס נשם בכבדות, היה זקוק לזריקת מרץ.

רכש חשוי ופרשיי. זריקה זו באה במפתיע. בחיפה התלקחה המערכה הגדו־לה נגד מישטרו של ראש־העיר אבא חושי, שבראשה עמד העולם הזה. חושי הבין שגם הוא זקוק לשבועון, ועל כן עשה עיסקה השאית עם שבועון הנשים הזה.

חיי שעה הקדיש את מיטב עמודיו לגדו־לתו, תבונתו, טוב־לבו, אומץ־רוחו, מסי־רותו, חוכמתו ותפארתו של הרודן החיפאי. תמורת זה רכש אבא חושי כמה אלפי טפסים בכל שבוע, חילק אותם חינם לפוע־לי בתי־החרושת החיפאיים, למורת־רוח חבריו במפלגה, שעיקמו את האף.

הבחירות נגמרו, הסוס לא היה עוד דרוש לפרש החיפאי. אולם נראה שה־התחייבויות של מפא"י כלפי עורך חיי שעה לא נפרעו עדיין. כשהוברר לידי־דיה כי שבועונו גוסס מחוסר תפוצה ועומד לשבוק חיים לכל חי, הציעה לו מפא"י את תפקיד סגן־העורך בהדור. אולם הפעם מת הסוס עוד לפני שהס־פיק ידידיה להכניס את רגלו לארכוף.

סוס חדש. המוצא האידיאלי נמצא החודש. מפא"י החליטה להוציא עיתון־ערב חדש, שיופיע בשעה שש בכל ערב, בה אין שום תחרות. הערבון יתעסף באיצטלה של עיתון בלתי־תלוי. העורך שלו יהיה שלום ידידיה, ששבועונו יפ־סיק את הופעתו באותו מועד, אחרי שהח־ליף בחודש האחרון כמה פעמים את בעליו.

אנשי דבר רצו לצרף אליו את חיים גלזקשטיין, מזכיר מערכת דבר שספג בשעתו את מהלומותיו של העורך חיים שורר (העולם הזה 938). אולם גליק־שטיין, שחשש שזוהי תחבולה לסלקו מדבר, סירב באדיבות. יתכן גם שלא האמין ביותר בסוסים חדשים.

כדורגל

הגדיים נעשו תיישים

אילו ישב מישהו ביום השישי האח־רון עם נחשון (ספורטוטו — בשמו העב־רי הראשון) לפניו, והיה מתאמץ לרשום במתכוון את התוצאות האבסורדיות ביו־תר, יכול היה להיות בעל הסיכויים לזכות באלף ל"י — דמי הזכייה בנחשון.

אולם גם בבלתי־מתקבל־על־הדעת יש הגיון משלו: „הגדולות" הוציאו את כל כוחן ורמ"ח אבריהן בהתכתשויותיהן זו בזו; בעוד ש„הקטנות" משמשות בבחינת הרגל שגילגלה את הכדור לשער הפרוץ.

הגדולה בהפתעות השבת האחרונה היא הפועל כפר־סבא, שהיתה תקועה אחרונה בתחתית הליגה, והביסה את הפועל פתח־תקוה (1:2). בעוד תיקו רב־שערים (4:4) הושג על מיגרש מכבי פתח־תקוה, שגאב־קה עם הפועל תל־אביב.

„קבוצת האינווליידים" של מכבי תל־אביב מחזיקת הגביע, יצאה גם היא בשן ועין (1:2) ממיפגשה עם מכבי נתניה, ששיפש־פה חזק את תחתית הליגה. המהפכים הללו הפכו את הגדיים לתיישים ואת הליגה כולה לחבית עם תחתית מוצקה.

אנשים

● בסיכום הוויכוח המדיני בכנסת אמר שר־החוץ וראש־הממשלה בעבר **משה שרת**: „אנו מצווים לעשות הכל — ויכו־לים לעשות משהו — להצלת השלום."

● בהזכירו ביקור בישראל של ציר שמרני בבית־הנבחרים הבריטי, ציין הע־תונאי **שלום רוזנפלד**: „נראה כי מדי־ניות החוץ של הוד מלכותה מבוססת על טעות דפוס: למצריים היא שולחת שר־מנים ולישראל — שמרנים."

● בפסק־דין נגד נהג אוטובוס ירו־שלמי, שנאשם בשיחה עם צעירה בשעת נהיגה, אמר שופט השלום **יצחק בזק**: „לכביש הבט, ואל תפן ליצר."

● הרכילאית האמריקאית **אלזה מאקסוול** ציטטה השבוע בדיחה ששמעה, לדבריה, בשעת ביקורה בישראל: מורה להיסטוריה בבית־ספר יפואי הירצה באוזני תלמידיו על מילחמות היהודים ברומאים. קם תלמיד ושאל: „ולצד מי היו האמרי־קאים?"

כל החברה "מרביצים" כאן

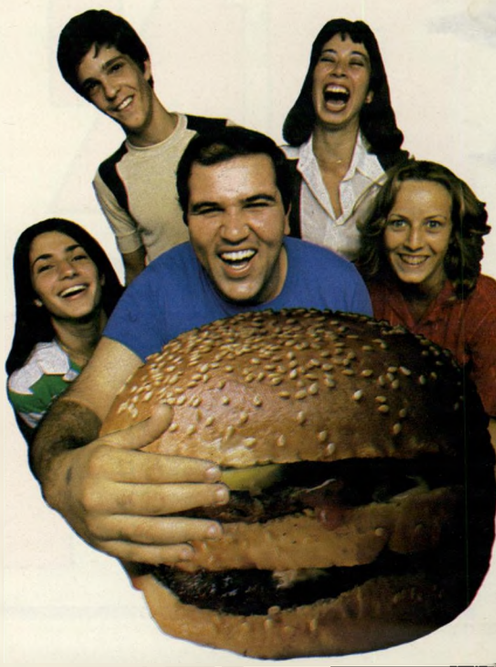
ותאמין לי שהם יודעים למה.
אחה נכנס ל"בורגר-ראנץ" מזמין "ציז' בורגר" עם
מנה יפה של צ'יפס וחופס שולחן.
עד שאתה מסתכל איך כל אחד מרביץ את המנה שלו
בכיף, אתה מקבל קריאת כוון מהדלפק והחזמנה שלך
מוכנה. בתיאבון.

מכאן לא תצא רעב

דבר כזה לא יכול לקרות.
חוץ מ"הציז'-בורגר" מחכות לך עוד 12 מנות בריאות
וטעימות שיעשו לך שמח בפה וטוב על הנשמה.

בוא מתי שמתחשק

מתי שבא לך - בוא ליהנות.
"בורגר ראנץ" פתוח מהבוקר עד הלילה, ברציפות.

יש תיאבון - יש בורגר ראנץ!

בורגר ראנץ

ת"א אבן-גבירול 67 ת"א בן-יהודה - מול בנין אל-על
ת"א דיזנגוף סנטר בקרוב ב"דולפינריום" (כביש ת"א-יפו).
רעננה רח' אחוזה 70. רמת-השרון סוקולוב 35. חולון רח' סוקולוב פינת קוגל.
קרית-ביאליק כביש חיפה-עכו.

אוקי.אי

ט' שבט תשמ"א, 14.1.1981 מיספר 2263 72 עמודים שנה 45 המחיר: 10 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הפרקליט טונן:

אשתי התאהבה בערבי

הדוגמנית חטפה את בתה

אנאבל טמיר